

کتابچه خلاصه مقالات سومین همایش کشوری تحقیقات کیفی در علوم سلامت
دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲۰-۲۳ مهر ۱۳۹۴

برگزارکنندگان:

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، دانشکده پرستاری و مامایی
با مشارکت: انجمن علمی پرستاری ایران

رئیس همایش :

دکتر رضا چمن رئیس دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

دبیر علمی همایش:

دکتر ناز آفرین حسینی عضو هیات علمی و معاون پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

دبیر اجرایی همایش:

دکتر خیرالله نوریان، رئیس دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

با مشارکت انجمن علمی پرستاری ایران

به ریاست آقای دکتر مسعود فلاحی خشکناز

تهیه و تنظیم:

دکتر محمد ملکزاده مدیر اطلاع رسانی و شبکه پژوهش دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

پیام رئیس همایش

گسترش مرزهای دانش، توسعه فناوری و ارتقاء توانایی بشر در حل معضلات پیچیده جامعه ماحصل تحقیقات است. پژوهش نه تنها پیشتازی در شناخت واقعیت ها و کشفیات است، بلکه نیروی عملکرد ملت ها به سوی آرمان ها است. در واقع بر اساس دیدگاه صاحب نظران، ملتی که به پژوهش اهمیت ندهد، اصطلاحاً ملت توقف یافته است و گاهی تحقیقات می تواند با تولید فناوری ملتی را سرفراز نگه دارد.

در حال حاضر سه رویکرد کمی، کیفی و ترکیبی در روش شناسی یا پارادایم پژوهش مطرح است. هر سه رویکرد در پدیده های مورد مطالعه خود تابع اصول و قواعد پژوهش علمی بوده و از زاویه مثبتی به یک پدیده می نگرند. پژوهش های کمی طی قرن ها خدمات ارزنده و کاربردی بسیاری را به جوامع بشری ارزانی داشته، اما واقعیت های موجود مبین این امر هستند که پدیده ها و سوژه های مرتبط با انسان از جمله علوم سلامت را به دلیل تنوع فکری و رفتاری انسان ها نمی توان صرفاً با اتکاء به اعداد و ارقام پژوهش کمی مورد مطالعه قرار داد. این مطلب به هیچ عنوان به مفهوم کاستن از ارزش های بسیط و فراگیر پژوهش های کمی نبوده بلکه ناظر بر این واقعیت است که با ظهور رویکرد کیفی، پژوهش در علوم مختلف از جمله علوم سلامت هم از بعد تئوریک و هم از بعد روش شناسی شاهد و ناظر تحول اساسی است. پژوهش های کیفی با رویکرد تفسیرگرایانه و تأکید بر منطق در عمل، تلاش دارد، پدیده های مرتبط با سلامت را در بطن حیات اجتماعی و فرهنگی مورد مطالعه قرار دهد و بر اهمیت توجه به عوامل زمینه ای در درک رفتارهای پیچیده انسان تأکید می ورزند. در تحقیقات کیفی پیروی از یک منطق مشخص، ارزش علمی را بر آن مترتب می سازند و از سوی دیگر فرایند محوری و زمینه بنیاد کار کیفی، پژوهش را به اثر هنرمندانه نزدیک نموده و خلاقیت را برای پژوهشگران به ارمغان می آورد. تحقیقات کیفی بجای پیش بینی و کنترل، با اتخاذ رویکرد انعطاف پذیری که جوهره بنیادی تحقیقات کیفی است، در پی فهم معانی و درک فرایندی که وقایع، اعمال و رفتارهای انسانی طی آن شکل می گیرد، می باشد. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کهگیلویه و بویراحمد با محوریت دانشکده پرستاری و مامایی مفتخر است که با همکاری و حمایت انجمن علمی پرستاری ایران به عنوان سومین برگزار کننده سومین همایش کشوری تحقیقات کیفی در علوم سلامت، میزبان اساتید، دانشجویان، پژوهشگران و علاقه مندان به مطالعات کیفی در عرصه علوم سلامت باشد.

بخش اول
سخنرانی های کلیدی

Qualitative versus Quantitative Researches

Dr Reza Chaman, MD, MPH, Epidemiologist, Associate Professor. Yasuj University of Medical Sciences

Research methods are generally categorized as being either *quantitative* or *qualitative*, what the methods fit! The **quantitative** paradigm: what can be measured? It involves collecting and analyzing objective (often numerical) data that can be organized into statistics. The **qualitative** paradigm: investigating subjective data, gain greater insight and knowledge.

Quantitative Research	Qualitative research
1. Hard Science	1. Soft Science
2. Focus: concise & narrow	2. Focus: Complex & Broad
3. Reductionist	3. Holistic
4. Objective	4. Subjective
5. Reasoning: Logistic, Deductive	5. Reasoning: Dialectic, Inductive
6. Basis of Knowing: Cause & effect, relationships	6. Basis of knowing: Meaning, Discovery
7. Tests Theory	7. Develops Theory
8. Control	8. Shared Interpretation
9. Instruments	9. Communication & Observation
10. Basic Element of Analysis= numbers	10. Basic Element of Analysis: Words
11. Statistical analysis	11. Individual Interpretation
12. Generalization	12. Uniqueness

سخنرانی کلیدی

Deductive approach is the most common method for evaluation of the relationship between theory and social research; you can develop a theory and test it. Induction has the opposite direction; researcher infers the implications of findings for the theory that prompted the whole exercise. The findings are fed back into the stock of theory. So theory is the outcome of research, while results or observations are the outcome. Sometimes, you will use both: view of a theory may change after more reading of literature; new findings may be published by others before you have generated yours or the relevance of a set of data for a theory may become apparent after the data have been collected. Inductive theory starts with a vague concept then uses specific forms of observations of empirical evidence, on the basis of this, you generalise and build theories.

Quantitative data can reveal generalizable information for a large group of people with limitation to provide reasons, explanations. Qualitative research provides data about meaning and context regarding the people and environments of study, findings are often not generalizable. When used together, these methods can be complimentary:

Quantitative research Methods	Qualitative research Methods	Mixed Methods Research Methods
<ul style="list-style-type: none">• Experimental designs• Non- Experimental designs, such as survey	<ul style="list-style-type: none">• Narrative• Phenomenology• Ethnography• Grounded theory• Case Study	<ul style="list-style-type: none">• Sequential• Concurrent• Transformative

پژوهشهای کیفی در علوم سلامت

دکتر فرخنده شریف، مرکز مراقبتهای روان جامعه نگر- دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)- دانشگاه علوم پزشکی شیراز

امروزه پژوهش های کیفی در علوم سلامت جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص داده است. پژوهش های کیفی در علوم اجتماعی و رفتاری ایده جدیدی نیست. استفاده از روشهای کیفی در مطالعه پدیده های انسانی ریشه در علوم اجتماعی دارد زیرا برخی از ابعاد مانند ارزشها، فرهنگ و روابط انسانی را نمی توان با استفاده از روشهای کمی کاملاً توضیح داد. ناکارآمدی روشهای کمی در پاسخ به برخی سئوالات و چالشهای محیط های بالینی که ذهنیات و تفاسیر انسان در آن نقش دارند باعث شده است که این روشها به محیطهای بالینی نیز سرایت نمایند. کلیه تیم سلامت به منظور مراقبت صحیح از مددجوی خود نیاز دارند که تجربیات و دیدگاه آنها را درک کرده و فرآیندهای اساسی که روشن کننده وقایع مربوط به سلامت و بیماری هستند را بفهمند.

پژوهش های کیفی از سال ۱۹۷۰ در پزشکی و علوم پزشکی و خدمات بهداشتی مورد توجه قرار گرفت. این پژوهشها وسیله ای را در تصمیم گیری بهتر در مورد سلامت انسانها بوسیله چگونگی درک و تفسیر آنان از سلامتی و بیماریشان فراهم می آورد. پزشکی تنها اعمال قوانین و اصول علمی نیست بلکه با در نظر گرفتن نگرش، اعتقادات و ارزشهای بیماران که بر اساس مشاهدات شخصی، بازاندیشی و تجارب بالینی مورد قضاوت قرار می گیرد مستندات و شواهد را به عمل تبدیل می نماید. اگر انسان را بصورت یک موجود زیستی روانی اجتماعی و معنوی در نظر بگیریم تحقیقات کمی نمی تواند پاسخگو باشد. افرادی که با انسانها سرو کار دارند و از آنها مراقبت می نمایند با انجام پژوهش های کیفی که عموماً به ماهیت جامع نگری سلامت توجه می کند نیازهای همه جانبه این انسانها را می تواند رفع نماید.

سخنرانی کلیدی

پرستاری حرفه ای در گذر زمان: یک مطالعه تاریخی

محمد میرزابیگی: معاونت پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران

مقدمه و هدف: پرستاری حرفه ای بنا بر تعریف شورای بین المللی پرستاری (۲۰۱۰) به تلاش برای ارتقاء سلامت، پیشگیری از بیماری، مراقبت از فرد بیمار یا ناتوان و افراد در حال احتضار اطلاق شده که فرد شاغل در این حرفه بعنوان پرستار، نقش‌های کلیدی مختلفی حامی، ایجاد محیطی امن، پژوهش، آموزش، مدیریت بیمار بستری و نیز مدیریت نظام سلامت را ایفا می‌کند. همچنین پرستار دارای نقش‌های پیشگیری، مراقبتی، درمانی، حفاظتی، آموزشی، مدیریتی، هماهنگی و حمایتی در همه سطوح سلامت بوده و می‌تواند در سطوح مختلف جامعه ارائه خدمت نماید. این گستره فعالیت سبب شده که فعل مراقبت و پرستاری برای همگان و از جمله متولیان نظام سلامت بسیار مهم بوده و نیروهای پرستاری همواره بعنوان یکی از مهمترین گروه‌های مؤثر در ارتقای خدمات سلامت شناخته می‌شوند. بر این اساس و از آنجا که به منظور تحقق اهداف متعالی نظام سلامت، یکی از راهبردهای اساسی، تقویت پرستاری بوده و نگاه به فراز و نشیب‌های این حرفه از گذشته تا کنون می‌تواند چراغ راه آینده این حرفه باشد، لذا این مطالعه با هدف تبیین وقایع تاریخی این حرفه در گذر زمان انجام شده است.

مواد و روش: از آنجا که مطالعات تاریخی، با آزمون وقایع گذشته سعی در آشکارسازی حقیقت داشته و با گشودن پنجره‌ای به گذشته، در تشکیل ایده‌های جدید و اصلاح طرز فکر و ادراک انسانی نقش به‌سزائی را ایفا می‌نماید لذا این پژوهش به شیوه مطالعه تاریخی که از انواع تحقیقات کیفی محسوب می‌گردد، به انجام رسیده است.

یافته‌ها: نخستین آموزشگاه پرستاری در سال ۱۲۹۴ هجری شمسی در ارومیه گشایش یافته و در سال ۱۲۹۷ آموزش پرستاری در تهران نیز به صورت رسمی شکل گرفت. در سال ۱۳۱۵ در تبریز و مشهد و در سال ۱۳۱۶ مدرسه پرستاری در شیراز به تربیت پرستار پرداخته، در سال ۱۳۲۰ مدرسه عالی پرستاری شرکت نفت، در سال ۱۳۲۷ مدرسه پرستاری دانشگاه شهید بهشتی و در سال ۱۳۲۸ مدرسه پرستاری دانشگاه تهران، تاسیس شده و تحت سرپرستی پرستاران خارجی شروع بکار کردند.

پس از انقلاب اسلامی با تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی تحولات چشمگیری در عرصه‌های مختلفی ایجاد شد و تعدادی از مدارس پرستاری به دانشکده‌های پرستاری تبدیل شدند و آموزش پرستاری به شکل آکادمیک ادامه یافت. در حال حاضر ۱۸۱ دانشکده پرستاری، سالانه بالغ بر ۷۵۰۰ نفر پرستار را در مقطع کارشناسی تا دکتری تربیت می‌نمایند.

آنچه که در این سیر تاریخی تربیت پرستار مشهود است، عدم وجود مدیریت واحد برای پیگیری مطالبات و احقاق حقوق حقه پرستاران و ارتقاء کیفیت مراقبت‌های پرستاری در سنوات گذشته بوده که با شکل‌گیری سازمان نظام پرستاری و نیز ایجاد معاونت پرستاری در تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، این نقیصه برطرف شد. همچنین از جمله سایر یافته‌های این بررسی تاریخی می‌توان عدم تطبیق تعداد پرستاران سطوح مختلف با نیازهای جامعه را برشمرد.

نتیجه‌گیری: با عنایت به یافته‌های این مطالعه، بر لزوم ایجاد وحدت رویه، تعریف میثاق مشترک کشوری و استاندارد ویژه بومی در حوزه منابع انسانی، خدمات و مراقبت‌ها، تنظیم سند عرضه و تقاضای نیروی گروه پرستار و راهنماهای بالینی مراقبت‌های پرستاری با عنایت به واقعیت‌های فرهنگی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، رفع کمبود شدید نیرو در گروه پرستاری با عنایت به سطح بندی مراقبت‌های پرستاری در جامعه، بالین و نظام سلامت به سطح مراقبت‌های اولیه (Primary Care)، سطح مراقبت‌های عمومی (General Care) و سطح مراقبت‌های تخصصی و فوق تخصصی (Special Care)، رفع فاصله زیاد آموزش و پژوهش با نیازهای بالین و جامعه (گسست علمی، حرفه‌ای) و رفع تعارضات، تضادها و تناقضات و ایجاد همدلی، هم‌گرایی، هم‌گرایی، هم‌افزایی، تقسیم کار و تسهیم وظیفه در بین نهادهای هویتی پرستاری اعم از دولتی و غیر دولتی تأکید می‌شود.

کلمات کلیدی: پرستاری، تحقیق کیفی، پژوهش تاریخی.

سخنرانی کلیدی

پایه های فلسفی پدیده شناسی

نورالدین محمدی

دانشیار گروه پرستاری مراقبت ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران،

پدیده شناسی یکی از روش های پژوهش غالب در حرفه پرستاری می باشد که امروزه پژوهشگران با استفاده از این روش پژوهش در صدد کسب شناخت عمیق از مددجویان و توسعه دانش پرستاری می باشند. شناخت پایه های فلسفی پدیده شناسی برای پژوهشگران پرستاری ضروری می باشد. علی رغم استفاده زیاد از این روش پژوهش در پرستاری، اغلب پژوهشگران پرستاری دانش کافی در زمینه پایه های فلسفی این روش پژوهش را ندارند. به طوری که بیشتر پژوهشگران ممکن است به دلایل متعدد درک صحیحی از پایه های فلسفی پدیده شناسی نداشته باشند. اولاً اگر چه پدیده شناسی اغلب به عنوان یک روش پژوهش در مطالعه تجربه زیسته افراد بکار گرفته می شود، بلکه پدیده شناسی به عنوان یک فلسفه نیز شناخته می شود. ثانیاً روش های مختلفی توسط صاحب نظران پدیده شناسی ارائه شده است. بنابراین دیدگاه های متفاوتی در پدیده شناسی وجود دارد که این دیدگاه های ممکن است با یکدیگر دارای تشابهات و تفاوت های زیادی باشند. بیشتر روش هایی که در پدیده شناسی وجود دارد ریشه در دیدگاه های هوسرل (اثبات گرایی)، مورلو پونتی (پسا اثبات گرایی)، هایدگر (تفسیری) و گادامر (ساختارگرایی) دارند. همچنین کورتی در دهه ۱۹۹۰ دیدگاه خود را در پدیده شناسی (پدیده شناسی به عنوان روش تحقیق) ارائه نمود. هدف از این مقاله معرفی پایه های فلسفی پدیده شناسی و بحث دیدگاه های مختلف این روش پژوهش است.

سخنرانی کلیدی

چالش های تحلیل داده ها در مطالعات کیفی

نویسنده: عیسی محمدی عضو هیات علمی دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: روش ها، مطالعات و یافته های کیفی نسبت به مطالعات کمی به میزان زیادی در معرض نقد و چالش اعتبار قرار دارند که این چالش در بخش تحلیل داده ها بیشتر و رو به افزایش است. در دو دهه اخیر بعضی از محققین با ارایه تحلیل های مروری و تقسیم بندی های جدید در صدد رفع این مشکل برآمدند که ضمن ارج نهادن به این تلاش ها، بعضا کمکی به این چالش نکردند بلکه پیچیدگی این چالش را بیشتر نمودند. لذا نگاه و تحلیل نو و مبتنی بر مبانی اصیل تحقیقات کیفی برای آسیب شناسی و حل این چالش ضروری بنظر می رسد. هدف این مطالعه نقد این چالشها، ارایه نوع شناسی و دسته بندی و تعریفی نو از رویکردهای تحلیل داده ها در مطالعات کیفی برای ارایه یافته های کیفی اصیل با قابلیت کاربرد و اعتماد بیشتر می باشد.

روش: روش این مطالعه مرور یکپارچه بر متون مرتبط با تحلیل داده ها در مطالعات کیفی که مبتنی بر روش های اصیل تحقیقات کیفی می باشد. این مرور، بر متون منتشر شده در طی سالهای ۱۹۹۴ تا ۲۰۱۴ با یک جستجوی یکپارچه و هدفمند در پایگاههای اطلاعاتی Elsevier, PubMed, ProQuest and SCOPUS انجام شده است. در مجموع ۳۲ مطالعه از منابع مرتبط شامل، ۱۶ کتاب اصیل، ۱۳ مقاله کیفی و ۳ مطالعه مرور اخیر مرتبط با تحلیل داده ها در مطالعات کیفی انتخاب و تحلیل گردیدند.

یافته ها: نتایج این تحلیل انتقادی نشان می دهد که در تحلیل داده ها، روش های متنوع و مبهم بدون توجه و اتکای کافی به پیش فرض های اصیل روش های کیفی وجود دارد. در نتیجه یافته های مطالعات کیفی به انواع، اشکال و الگوهای مختلف و مبهمی منتشر می شوند. در ادامه این تحلیل از یک سو منجر به تبیین و ارایه نوعی نگاهی متفاوت و تقسیم بندی یا نوع شناسی نسبتا جدیدی تحت عنوان "تحلیل تماتیک" و "تحلیل نظری" در مورد رویکردهای تحلیل داده ها در مطالعات کیفی شده است. از سوی دیگر این یافته ها انواع چالش ها و انحرافهای عملی را در تحلیل داده ها و ارایه یافته ها در مطالعات کیفی با تعریف ویژگی ها و معیارهای تحلیل های تماتیک و نظری برای محققین واضح سازی نموده است.

نتیجه گیری: در نهایت این یافته ها به محققین کیفی کمک می کند تا ضمن آشنایی با رویکردها و روش های تحلیل داده ها مبتنی بر روشهای اصیل کیفی، یافته های تحقیقاتی خودشان را به زبان مناسب و مشترک علمی بیان کرده و در بدنه دانشی و حرفه ای خود اضافه کنند تا زمینه فهم و درک بیشتر این نوع دانش ها و بکارگیری آنها توسط کاربران اصلی در عرصه بالین و مراقبت فراهم گردد.

سخنرانی کلیدی

ویژگی های یک مصاحبه کیفی عمیق و معتبر

نویسنده: فضل اله احمدی، استاد گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

یکی از اساسی ترین مراحل هر مطالعه ای، جمع آوری داده ها می باشد و چنانچه داده ها با اصول علمی و با صحت جمع آوری گردند طبقاً نتایج مطالعه نیز معتبر خواهد بود در مطالعات کمی، همواره جمع آوری داده ها توسط ابزار معتبر و با ثبات جمع آوری می گردد و اعتبار نتایج نیز به ابزار مناسب بر می گردد اما در رویکرد کیفی بدون واسطه ابزار، به جمع آوری داده ها از طریق تحلیل داده های حقیقی متأثر از ادراکات و تجارب مشارکت کنندگان که پدیده مورد مطالعه را تجربه نموده اند پرداخته می شود و یکی از اصلی ترین روش های جمع آوری داده ها استفاده از مصاحبه عمیق با مشارکت کننده دارای تجربه غنی از پدیده مورد مطالعه می باشد و بدیهی است استفاده از دیگر روشهای جمع آوری داده ها مثل مشاهده، متون، یادداشت در عرصه، روایت و... نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است که بطور تلفیقی از اغلب روشها به عنوان مکمل استفاده می شود و اما مصاحبه عمیق در مطالعات کیفی دارای گام ها و مراحل منحصر به فردی باشد.

مرحله آغازین مصاحبه که با هدف آشنا سازی طرفین، جلب اعتماد، اطمینان و تمایل مشارکت کننده می باشد و در این فاز که در فضایی آرام و بدون دغدغه صورت می گیرد، معرفی موضوع مورد مطالعه، پژوهشگر و مشارکت کننده، کسب اجازه ضبط صدا و نت برداری، مشخص نمودن زمان مصاحبه و دیگر انتظارات طرفین، مطرح می گردد و این مرحله باید منجر به یک ارتباط قلبی و صمیمی گردد تا مشارکت کننده با تمایل و اطمینان قادر به تبیین تجارب ارزنده و واقعی خود باشد.

مرحله فرآیندی که محتوی اصلی داده ها و به عبارتی بافت اصلی مصاحبه را تشکیل می دهد با هدف تشریح تجارب غنی و پاسخ به سوالات پژوهشگر در خصوص پدیده مورد مطالعه صورت می پذیرد و بطور معمول با یک سوال باز شروع شده می شود و مشارکت کننده تجارب خود را مطرح می کند. در این مرحله پژوهشگر با ذهنی پویا و فعال، مراقب جریان مصاحبه می باشد و پروبینگ، واکاوی و کنکاش در خصوص تجارب مرتبط با موضوع بسیار مهم می باشد و در جریان مصاحبه های اولیه سوالات و واکاوی مطالب صرفاً متأثر از بیان تجارب مرتبط با موضوع مطالعه می باشد و طرح سوالات چک لیستی و از پیش تعیین شده و ثابت جایگاهی ندارد اما پس از استخراج یاد آورهای مناسب، در مصاحبه های بعدی امکان طرح سوالات جدید و کشف تجارب مشارکت کننده در خصوص یادآورها میسر می باشد. طبقاً اصلی ترین کدهای اولیه که به عنوان زیر ساخت طبقات و تئوری بنیادین مطالعه می باشد در این بخش شکل می گیرد چراکه استخراج و تحلیل همزمان داده های کلامی و غیر کلامی به محقق فرصت می دهد تا پدیده مورد مطالعه را از منظر تجربه مشارکت کننده جمع آوری، تحلیل و به همان گونه که در بافت فرهنگی و زمینه خاص مشارکت کنندگان رخ داده، ترسیم نماید.

در مرحله پایانی که با هدف اطمینان از انتقال همه ی تجارب، جمع بندی مطالب مطروحه و تقدیر از بیان تجارب ارزنده مشارکت کننده صورت می پذیرد پژوهشگر با طرح سوال در خصوص ناگفته های مشارکت کننده در مورد پدیده مورد مطالعه و جمع بندی از تجارب ارزنده او باعث می شود که اگر تجربه ای فرصت بازگویی پیدا نکرده است بطور کامل مطرح گردد و گاهی جریان فاز دوم در این مرحله مجدداً تکرار می گردد و داده های ارزشمندی اضافه می گردد و تقدیر و تشکر از مشارکت کننده و تعیین زمان بعدی مصاحبه یا امکان ارتباط با او برای رفع ابهامات در بیان تجارب و تکمیل روند مصاحبه نیز بسیار مهم است چرا که پس از مرور عمیق مصاحبه و تأمل روی داده ها، سوالاتی برای پژوهشگر مطرح می گردد که ضروری است با تماس و ارتباط با مشارکت کننده آنرا تکمیل نماید.

واژه های کلیدی: مصاحبه عمیق، واکاوی (پروبینگ)، یادآور نویسی، داده های کیفی

سخنرانی کلیدی

نقش پرستاری در توسعه تحقیقات کیفی و نقش تحقیقات کیفی در توسعه علوم سلامتی

دکتر مسعود فلاحی خشکناپ، دانشیار گروه پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی،
رئیس انجمن علمی پرستاری ایران

مقدمه: از دیرباز دو جنبه در حرفه پرستاری مطرح بوده است. یکی جنبه های بیومدیkal (زیستی-پزشکی) که بیشتر مربوط به علایم و طبیعت بیماریها و نحوه مراقبت از فرد بیمار بوده است و جنبه انسانی که بیشتر به بعد انسانی و عاطفی حرفه پرستاری متکی بوده است. در طول زمان گاهی علم پرستاری تحت تاثیر آموزش های بیو مدیکال بوده و گاهی هم متأثر از جنبه های انسانی بوده است ابزار پرستاران برای تسلط به جنبه های بیومدیkal استفاده از تحقیقات تجربی و نهایتاً سرآمد این تحقیقات، تحقیقات مداخله ای تصادفی شده بوده است در این روش نگاه به جنبه های انسانی نیز، با نگاه تجربی همراه بوده است. بتدریج که پرستاران در دنیا در رشته های مختلفی مانند جامعه شناسی و مردم شناسی ادامه تحصیل دادند با روشهای تحقیق کیفی آشنا شدند و انرا برای بررسی جنبه های انسانی حرفه پرستاری مفید ارزیابی کردند. بطوریکه در طول ۳۰ سال اخیر تعداد زیادی کتابهای مرجع تحقیقات کیفی توسط پرستاران در جهان نگارش گردید و پرستاران به اینگونه تحقیقات پرداختند و بزودی نتایج این تحقیقات را در مجلات آکادمیک بچاپ رساندند. تدریس اینگونه تحقیقات نیز توسط پرستاران انجام می گردید. بطوریکه موسسه بین المللی تحقیقات کیفی **International Institute for Qualitative Methodology (IIQM)** در سال ۱۹۹۸ توسط دانشکده پرستاری دانشگاه آلبرتا در کانادا تاسیس شد. که ریاست انرا **Alex Clark** استاد دانشکده پرستاری دانشگاه آلبرتا بعهده دارد و اعضای برد موسسه اکثراً پرستار هستند. متعاقب ان کنگره های سالانه بین المللی توسط موسسه فوق راه اندازی شد که شامل دو کنگره **Qualitative Health Research • Advances in International Journal of Qualitative Methods** می باشد. و در ادامه مجله تحقیق کیفی **Qualitative Methods** را در سال ۲۰۰۲ راه اندازی نمودند.

در ایران قبل از شروع دکترای پرستاری در ایران این تحقیقات وارد علوم سلامتی نگردیده بود با شروع دکتری تخصصی در پرستاری این نوع تحقیق توسط دوره اول دکتری پرستاری دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۵ مورد توجه قرار گرفت و اولین تحقیقات کیفی در علوم سلامتی در کشور توسط آقایان دکتر فضل اله احمدی، دکتر عیسی محمدی، دکتر مسعود فلاحی خشکناپ و خانم دکتر زهره ونکی انجام گرفت بطوریکه رساله های دکتری سه نفر اول در سال ۱۳۸۰ بعنوان اولین رساله های دکتری با روش تحقیق کیفی دفاع گردید. از سال ۱۳۸۱ نامبردگان فوق الذکر شروع به معرفی تحقیقات کیفی از طریق برگزاری کارگاههای روش تحقیق کیفی در سطح کشور نمودند که در طول ده سال بیش از ۶۰ کارگاه در دانشگاههای علوم پزشکی کشور برگزار و محققین گروه پزشکی با این روش آشنا شدند و نام پرستاران بعنوان اولین آغاز کنندگان و توسعه دهندگان تحقیقات کیفی در علوم سلامتی کشور ثبت گردید. در سال ۱۳۸۴ دکتر مسعود فلاحی بعنوان رئیس انجمن علمی پرستاری ایران اولین سایت و پایگاه اطلاعاتی تحقیق کیفی در کشور با نشانی <http://iqr.ir> را جهت علاقمندان راه اندازی نمود که به نیازهای علاقمندان پاسخ بدهد. در سال ۱۳۹۰ اولین مجله تحقیق کیفی با نام فصلنامه تحقیق کیفی در علوم سلامت با همکاری مشترک انجمن علمی پرستاری ایران و دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی کرمان راه اندازی گردید. و بتدریج کتب تحقیقات کیفی توسط اساتید و دانشجویان دکتری دانشکده های پرستاری مامایی نگارش گردید. لذا پرستاران در توسعه تحقیقات کیفی در علوم سلامتی نقش اصلی را داشته اند.

از سوی دیگر رشد و توسعه تحقیقات کیفی هم منجر به متبلور شدن رشته پرستاری و تغییر نگاه پرستاران از نگاه بیومدیkالی به نگاه انسانی و انسان دوستانه گردید و نقش تعامل و معانی حاصل از تعامل مورد توجه اساتید و دانشجویان دکتری پرستاری قرار گرفت. و نتبجتاً با شناخت جنبه های بیشتری از تجارب بیماران، نحوه مراقبتهای پرستاری متحول گردیده و به نقش تعاملات و مناسبات انسانی و جنبه های فرهنگی بیماریها در مراقبت های پرستاری از بیماران توجه گردیده است. لذا رشد و توسعه پرستاری منجر به رشد و توسعه تحقیقات کیفی و همچنین توسعه تحقیقات کیفی منجر به رشد پرستاری شده است.

کلید واژه ها: تحقیق کیفی، تاریخچه، توسعه و تکامل، پرستاری، علوم سلامتی

سخنرانی کلیدی

کاربرد اقدام پژوهی در مطالعات بهداشتی

دکتر فریبا طالقانی، دکتر نصر ا. علیمحمدی، صدیقه فرضی/ دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده پرستاری و مامائی

اقدام پژوهی به عنوان یکی از روشهای تحقیق کیفی به دلیل ایجاد شرایط جهت تغییر و اصلاح عمل و پاسخگویی به نیازهای ایجاد شده در عرصه از اهمیت خاصی برخوردار است. این رویکرد تحقیق تقریباً در همه زمینه ها از قبیل آموزش، مدیریت و بالین که افراد با مشکل مواجه بوده و اقداماتی برای حل آن لازم باشد یا هر جایی که تغییر منجر به نتایج مطلوب تر می گردد قابل استفاده است. اقدام پژوهی، دانش عملی جهت ارتقاء استانداردهای مراقبت و ارائه خدمات در محیط بالینی تولید نموده و دانش حاصل از این روش به عنوان ابزاری برای پرستاران، ماماها و پزشکان به منظور بهبود عملکرد ضروری است. با توجه به اینکه یکی از اهداف اقدام پژوهی کاهش فاصله بین تئوری و عمل است لذا در حرفه های بهداشتی روش مفیدی جهت ایجاد و ارزشیابی تغییر با هدف بهبود شرایط محیط و مراقبت در حیطه های بالینی است. نقطه قوت اقدام پژوهی تمرکز این رویکرد در شکل گیری راه حل ها جهت مشکلات عملکردی و توانایی این روش در توانمندسازی متخصصین از طریق مشارکت آنان در تحقیق و در نتیجه توسعه یا اجرای فعالیت ها است. متخصصین می توانند شخصاً اقدام به تحقیق نمایند یا که به عنوان یک محقق بیرونی در شناسایی مشکلات، یافتن راه حل های عملی، پایش منظم و بازاندیشی آن در فرآیند تغییر کمک نمایند

دیدگاه های فلسفی مختلفی که زیربنای اقدام پژوهی در مراقبت بهداشتی است ارائه شده که مؤثرترین این دیدگاه ها تئوری انتقادی است، این رویکرد بر گرفته از تمایل به مردم سالاری شدن تحقیق است، در این رویکرد نهادهایی که مطالعات را به صورت انحصاری و استثماری انجام می دهند به چالش کشیده می شوند و یکی از اهداف این روش تشویق به مشارکت در افرادی است که در جریان اطلاعات قرار نمی گیرند. صاحب نظران معتقدند اقدام پژوهی دارای جهان بینی مشارکتی است و این از ویژگی منحصر به فرد این روش است زیرا وابسته به زمینه بوده و نیازمند فعالیت هایی است که برای تغییر موقعیت های محلی طراحی می شود. محقق درگیر فرآیند تحقیق بر اساس عملکرد و دانش منتج از عملکرد می شود، هدف آنان صرفاً کشف حقایق جدید، بازنگری قوانین یا تئوری های پذیرفته شده نیست بلکه کسب اطلاعاتی است که دارای کاربرد عملی جهت حل مشکلات خاص مربوط به محیط کاری آن ها می باشد. اصول کلیدی در رویکرد اقدام پژوهی شامل: برنامه ریزی انعطاف پذیر، تکرار چرخه (رفت و برگشتی بودن چرخه)، بهبود همزمان، منحصر به فرد بودن زمینه است. این روش تحقیق دارای مزایایی از جمله: روشی جهت حل مشکلات محلی، افزایش علاقه به تحقیق و حضور فعال به عنوان مشارکت کننده، افزایش انگیزه و علاقه، استفاده از نتایج تحقیق و انجام پایش مکرر، افزایش خودآگاهی مشارکت کنندگان، تعمیم پذیری نتایج در زمینه های مشابه و محدودیتهایی شامل: عدم دقت در تعریف ماهیت مشکل، محدودیت های بالقوه در تعمیم پذیری نتایج به موقعیتی غیر از موقعیت محلی، مسائل مربوط به تغییر مدیریت از جمله مقاومت و تضاد، موانع فرهنگی، حرفه ای و مدیریتی در آغاز تغییر، تضاد با مفاهیم استقلال فردی، وجود موضوعات اخلاقی نیازمند توضیح و مدیریت دقیق است. باید توجه داشت با وجود اهمیت اقدام پژوهی در ارتقاء برنامه های سلامتی این رویکرد مورد توجه قرار نگرفته و تعداد زیادی از محققین ارتقاء سلامت، نقش این رویکرد را به عنوان یک منبع مؤثر در مدیریت تغییر اثربخش انکار می کنند.

سخنرانی کلیدی

مطالعه کیفی در پژوهش تکوینی برای طراحی یک مداخله بازاریابی اجتماعی در حوزه سلامت

دکتر محسن شمس، دکترای تخصصی آموزش بهداشت- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

بازاریابی اجتماعی، فرآیندی برنامه ریزی شده برای تاثیرگذاری روی رفتار اختیاری گروه مخاطب جهت دستیابی به یک هدف اجتماعی، و شامل طراحی، اجرا و کنترل برنامه هایی که در جستجوی افزایش قابلیت پذیرش یک ایده یا عمل اجتماعی در یک گروه مخاطب است. چارچوب های عملیاتی مختلفی برای تبدیل این رویکرد به یک الگوی برنامه ریزی برای حل مشکلات سلامت وجود دارد که در بیشتر این چارچوب ها، مداخله براساس نتایج پژوهش تکوینی (شامل تحلیل مخاطب، تحلیل بازار و تحلیل کانال) طراحی می شود. در تحلیل مخاطب با شناسایی ویژگی های گروه مخاطب کلی و دسته بندی آن به گروه های اختصاصی کوچک تر و همگون تر، تلاش می شود تا از نیازها، خواسته ها و دیدگاه های آنان اطلاع حاصل گردد. در تحلیل بازار تلاش می شود محیط های دربرگیرنده بازار، رقبا و شرکا، و اجزای چهارگانه آمیزه بازاریابی (شامل محصول، قیمت، مکان و ترویج) تعیین می گردد. در تحلیل کانال نیز لازم است کانال های ارتباطی مناسب با گروه هدف، و نحوه استفاده از این کانال ها شناسایی شود. نحوه ترویج برنامه در میان گروه مخاطب و شناسایی قوانین برقراری ارتباط با شرکای برنامه نیز از مشخصات این مرحله است. در یک برنامه بازاریابی اجتماعی، برای ارائه یک تصویر کامل از موضوع مورد نظر، مخاطب هدف و اثربخشی برنامه، و دستیابی به ایده اولیه مداخله، معمولاً پژوهشگران از رویکردهای کمی و کیفی استفاده می کنند. استخراج دیدگاه ها و نظرات گروه هدف برنامه برای اجزای برنامه و نیز واکنش آنان به پیام ها و محصولات برنامه با پژوهش کیفی میسر است و سه رویکرد عمده در این حوزه شامل اتنوگرافی، گراند تئوری و فنومنولوژی است. ماهیت برنامه های مبتنی بر بازاریابی اجتماعی و لزوم تعامل با مخاطبان برنامه ها برای طراحی دستیابی به ایده اولیه مداخله و گسترش آن، استفاده از انواع مطالعات کیفی در انجام پژوهش تکوینی را اجتناب ناپذیر کرده است.

کلمات کلیدی: بازاریابی اجتماعی، مطالعه کیفی، پژوهش تکوینی

سخنرانی کلیدی

مطالعات با رویکرد ترکیبی

نویسنده: بهناز انجذاب، دکتری بهداشت باروری، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد

هر یک از ما دارای دیدگاهی نسبت به جهان پیرامون خود هستیم. پارادایم یک جهان بینی است که دیدگاه های کلی در مورد پیچیدگی جهان واقعیت را بیان میکند و یا به عبارتی دید کاوشگرانه نسبت به جهان واقعی می باشد. امروزه از تحقیق با رویکرد ترکیبی به عنوان سومین پارادایم تحقیق یاد می شود که مانند پلی بین تحقیق کیفی و کمی است. مطالعات ترکیبی روشهای تفکر قیاسی و استقرایی را با هم ترکیب می کنند. ترکیب این دو نوع پارادایم با فلسفه «عمل گرایانه» بیشترین هم خوانی را دارد زیرا عمل گرایان به دنبال راه عملی و در پی پیشرفت و توسعه دانش هستند. بسیاری از محققین بهترین پارادایم برای تحقیق ترکیبی را پراگماتیسم معرفی کرده اند. پراگماتیسم از به کار بردن دو روش کمی و کیفی در یک مطالعه واحد یا در برنامه های تحقیقی چند مرحله ای حمایت می کند. هر پژوهشی در راستای پاسخ به سؤال پژوهش است و با توجه به سؤال پژوهش، از روش پژوهش متناسب با آن استفاده میشود. موقعی که استفاده از یک روش تحقیق، به تنهایی برای نشان دادن مسأله تحقیق کفایت نکند، از روشهای ترکیبی استفاده میشود. با ترکیب داده های کمی و کیفی می توان تصویر کاملتری به دست آورد به عبارت دیگر زمانی که لازم است طرح کیفی با داده های کمی تقویت بشود و یا طرح کمی با داده های کیفی تقویت شود، بهترین روش ترکیب دو روش استفاده گردد. به ویژه در مواردی که با سایر روشها نتوان پاسخ مناسب ارائه نمود، با انجام این روش می توان استنتاج های قویتر و دیدگاه های متنوع تری را ارائه داد. مطالعه تلفیقی عبارتست از به کار بردن دو یا چند روش پژوهش در یک مطالعه که اغلب برای مفاهیم پیچیده نظیر مراقبت، سازگاری با بیماری مزمن و ارتقاء سلامت مورد استفاده قرار می گیرد. در این پارادایم تمرکز مطالعه بر نتایج تحقیق است و اولویت با سوال تحقیق است نه روش های تحقیق. مهم آن است که چگونه می توان به بهترین پاسخ دست یافت، طرحهای روش تحقیق ترکیبی می توانند نسبت به طرحهای منفرد درک کاملتری برای ما فراهم کنند. مطالعات ترکیبی دارای انواع متعددی می باشد که رایج ترین آنها: مطالعات ترکیبی توضیحی و مطالعات ترکیبی اکتشافی می باشند.

مطالعات ترکیبی توضیحی: گاه یافته های یک مطالعه درک کاملی از مساله پژوهش فراهم نمی آورد و توضیح بیشتر ضروری است. در چنین وضعیتی روش توضیحی ترکیبی با مجموعه اطلاعات مطالعه دوم، به توصیف مجموعه داده های اولیه کمک می کند. یافته های کمی توصیف های کلی در مورد رابطه بین متغیرها فراهم می سازد. ولی درک معانی مربوط به مفهوم آزمونهای آماری را مشخص نمی سازند. داده های کیفی می توانند به این درک کمک کنند و یا زمانی که پژوهشگر می خواهد براساس نتایج کمی گروه هایی را تشکیل دهد و از طریق پژوهش کیفی این گروهها را پی گیری کند و یا از خصوصیات کمی شرکت کنندگان برای انجام نمونه گیری هدفمند در مرحله کیفی استفاده نماید.

مطالعات ترکیبی اکتشافی: در این نوع مطالعات گام اول گردآوری و تحلیل داده های کیفی، گام دوم گردآوری و تحلیل داده های کمی و گام سوم تحلیل و تفسیر یک جای داده های کیفی و کمی می باشد. همچنین دارای دو مدل ۱- مدل تدوین ابزار (انجام مطالعه کیفی، تدوین پرسش ها و طراحی مقیاس های پژوهش مطالعه کمی و روانسازی ابزار) و ۲- مدل تدوین طبقه بندی، این مدل برای طراحی یک سیستم طبقه بندی یا تدوین یک نظریه جدید ارائه میشود (مرحله اول به صورت مطالعه کیفی و شناسایی مفاهیم، مقوله ها و روابط بین آنها و مرحله دوم در قالب یک مطالعه کمی برای ارزیابی نتایج مرحله اول) انجام می گردد.

کلید واژه: مطالعه ترکیبی، مطالعه ترکیبی توضیحی، مطالعه ترکیبی اکتشافی

سخنرانی کلیدی

ارتقای فرایند مراقبت زایمانی ایمن با رویکرد اقدام پژوهی

نویسندگان: ، فاطمه جنانی ، دکتر شهناز کهن* دکتر فریبا طالقانی ، دکتر معصومه غفارزاده

آدرس نویسنده مسئول: استادیار مرکز تحقیقات مراقبتهای پرستاری و مامایی - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه: ترویج زایمان فیزیولوژیک و طبیعی کلید دستیابی به سلامت و ایمنی مادر و نوزاد می باشد. آمارهای حول زایمان حاکی از آن است که مداخلات نابه جای پزشکی در فرآیند زایمان منجر به بروز مشکلات عدیده ای در نظام بهداشت و درمان گردیده است. افزایش بی رویه سزارین یکی از این معضلات می باشد، لذا اتخاذ سیاستها و تدابیری که سبب ارتقاء فرآیندهای مراقبت زایمانی گردد، حائز اهمیت می باشد. در راستای سیاست زایمان ایمن، مراکز زایمانی نیاز به اصلاح و بازنگری شیوه مراقبت زایمانی دارند. این مطالعه با هدف شناسایی موانع موجود در ارائه مراقبت ایمن زایمان و ارتقای فرآیند مراقبت به شیوه فیزیولوژیک، با رویکرد مشارکتی در بیمارستان فوق تخصصی زنان و زایمان شهر خرم آباد انجام گردید.

روش کار: مطالعه حاضر گزارش ۲ چرخه عمل از یک مطالعه اقدام پژوهی است که با رویکرد همکاری متقابل و شیوه بحث گروهی متمرکز و با مشارکت ۴۰ نفر از همه افراد ذینفع صورت گرفت. برای تحلیل داده های حاصل از مصاحبه و بحث گروه های متمرکز از رویکرد تحلیل محتوا استفاده شد. در چرخه های عمل نیز روش ارزیابی انعکاسی در حین اجرا و همچنین ارزشیابی پایانی در انتهای هر چرخه با مشارکت تیم تحقیق، مورد استفاده قرار گرفت.

یافته ها: چالش های مهم پیش روی مراقبت زایمانی ایمن در سه سطح سازمان، ارائه دهندگان مراقبت و مددجویان، طبقه بندی گردید. پس از تعیین چالش ها، با طبقه بندی مشکلات، یک برنامه عملیاتی در راستای تعدیل و حذف چالش ها و با هدف بهبود رویکرد مراقبت، تدوین و مورد اجرا قرار گرفت. نتایج ارزشیابی، موفقیت کلی برنامه عملیاتی بر مبنای مشارکت حرفه ای ذینفعان را تایید کرد.

نتیجه گیری: مشارکت جمعی ذینفعان، شروع حرکت به سوی تغییر رویه مراقبتی در راستای زایمان ایمن را میسر ساخت. تداوم روند مراقبت زایمانی به شیوه فیزیولوژیک به حمایت مسئولین، بازنگری قوانین و رفع محدودیت های محیطی نیاز دارد.

واژه های کلیدی: اقدام پژوهی، زایمان فیزیولوژیک، مراقبت مامایی، چالش

سخنرانی کلیدی

مقایسه مبانی ادراکی و معرفت شناسی علوم حوزوی با روش شناسی علمی تحقیقات کیفی

حجت الاسلام و المسلمین دکتر قاسم مقدم: رییس دفاتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه های کهگیلویه و بویراحمد

روش تحقیق مبانی ادراکی و معرفت شناسی علوم حوزوی

برای فهم روش تحقیق مبانی ادراکی و معرفت شناسی علوم حوزوی بهتر آن است که در موضوع و فرعی خاص در علوم حوزوی قلم زده شود تا به اندیشه مخاطب نظم بهتری داده شود. این جهت پیرامون روش تحقیق در روایات مقبول تفسیری در حوزه ها علم دین، بحث را به پیش می بریم.

پس از قرآن کریم، روایات و سنت پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت عصمت: دومین مصدر شناخت اسلام در همه ابعاد آن؛ یعنی عقاید و اخلاق و احکام و حقوق فردی و اجتماعی است، از این رو امامان معصوم: بر فراگیری حدیث و حفظ و نقل و کتابت و فهم آن تأکید فراوانی فرموده اند. افزون بر آن، به مستندسازی روایات نیز سفارش کرده اند. برای نمونه، امام علی (علیه السلام) فرمود: «اذا حدثتم بحديث فاستدوه إلى ألدی حدثکم فإن کان حقاً فلكم وإن کان کذباً فعلیه» (الکافی، ج ۱، ص ۴۲).؛ هنگام نقل حدیث، آن را به راوی و ناقل آن مستند کنید، پس اگر حق بود، به نفع شماست و چنانچه دروغ بود، به ضرر گوینده آن است.

بر این اساس، روش محدثان در تألیف کتب روایی، بر گزارش حدیث با سند استوار شده است؛ همچنین آنان برای حفاظت و صیانت سند و متن حدیث، دانش‌هایی نظیر رجال و درایه و فقه الحدیث را پایه‌ریزی کردند که پیوسته فراوی دانش پژوهان این رشته قرار گرفته است، تا حدیث را از آسیب‌های پیش رو در طول زمان صیانت کنند.

گفتنی است، حجم عظیمی از احادیث، در قالب روایات تفسیری بیان شده است، از این رو جوامع روایات تفسیری بسیاری از قرن سوم تاکنون به رشته تحریر درآمده است. با این همه، کمبودها و کاستی‌هایی در آن‌ها دیده می‌شود که روایات تفسیری را آسیب پذیر کرده است، مانند ضعف سند که با حذف کامل سند یا سقط و افتادگی در زنجیره سند همراه است. وجود جعل و وضع و اسرائیلیات یا راویان ضعیف و مجهول در سلسله سند نیز از آسیب‌های جدی در این حوزه است که شناخت و رفع آن‌ها را ضروری می‌نمایاند.

این مقاله، در مقام بررسی سندی و تحلیل دلالتی روایات تفسیری است که با چگونه مستندسازی روایات و تجزیه و تحلیل کارکرد تفسیری آن‌ها، پیوند موضوعی و محمولی و تقریری و امضایی هر یک از آن‌ها را با آیات را روشن می‌سازد.

سخنرانی کلیدی

روش تحقیق کیفی

تحقیق کیفی عبارت از مجموعه فعالیت‌هایی (چون مشاهده، مصاحبه و شرکت گسترده در فعالیت‌های پژوهشی) است، که هر کدام به‌نحوی محقق را در کسب اطلاعات دست اول، درباره موضوع مورد تحقیق یاری می‌دهند. بدین ترتیب، از اطلاعات جمع‌آوری شده، توصیف‌های تحلیلی، ادراکی و طبقه‌بندی‌شده حاصل می‌شود.

پژوهشگر کیفی براساس این باور، که واقعیت، کلیتی است غیر قابل تقسیم، به بررسی کل فرایند می‌پردازد بنابراین پژوهشگران کیفی بر نوعی تفسیر کل‌نگر تأکید می‌کنند.

مقایسه ابتدایی دو حوزه

در نتیجه در هر دو روش بر مبنای حس، حکم به موضوعی صورت می‌گیرد. نه بر مبنای حدس و گمان که پایه علمی ندارد. روش تحقیق مبانی ادراکی و معرفت‌شناسی علوم حوزوی بیشتر؛ نقلی و حیانی (به خصوص پیرامون تحقیق روایات مقبول) در حالی که روش تحقیق کیفی، از توصیف‌های تحلیلی، ادراکی و طبقه‌بندی‌شده حاصل می‌شود.

کلیدواژه‌ها: پژوهش دینی، پژوهش کیفی، روش شناسی

بررسی پدیدار شناختی تجربیات زیسته دانشجویان از سفر به عتبات عالیات

- حجت الاسلام والمسلمین ابوالفضل ملاعلی^۱، دکتر محمد ذوالعدل^۲
۱. نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج، یاسوج (نویسنده مسوول)
۲. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: یکی از وظایف مهم نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه، ارزشیابی و پایش وضعیت فرهنگی و تدارک برنامه های مفید در راستای معرفت افزایی دانشجویان است که از جمله مهم ترین آنها می توان به برنامه فرهنگی سیاحتی زیارتی سفر دانشجویان به عتبات عالیات اشاره نمود. از آنجا که دستیابی به تجربیات زیسته و شناسایی تأثیرات مثبت بجا مانده در دانشجویان اعزامی به این سفر می تواند موجبات آشکارسازی ابعاد مختلف اثربخشی این سفر را فراهم نماید و با عنایت به این که پدیدار شناسی، علم ماهیت وجود بوده و به ما این امکان را اعطا می نماید که در فضا، زمان و جهانی که زندگی می کنیم پدیده ها را شناخته و توصیفی مستقیم از تجربیات را کسب نمائیم بدون آن که نظرات دانشمندان، تاریخ نویسان و یا جامعه شناسان در توجیه مسائل به ما القا گردد، لذا این مطالعه با هدف اصلی تعیین تجارب زیسته دانشجویان اعزامی به عتبات عالیات انجام گرفت.

مواد و روش: در این مطالعه پدیدارشناسانه، ۷ نفر از دانشجویانی که سابقه عزیمت به عتبات عالیات داشتند، از طریق نمونه گیری مبتنی بر هدف گزینش شده و نمونه گیری تا رسیدن به اشباع اطلاعاتی ادامه یافت. ابزار گردآوری داده ها در این مطالعه، مصاحبه نیمه ساختاری با سوالات باز پاسخ بوده که بصورت تلفنی انجام و مکالمات با کسب رضایت آگاهانه مشارکت کنندگان ضبط و پس از اتمام مصاحبه، بر روی کاغذ بازنویسی شده، آنگاه تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از شیوه جیورجی انجام شد.

یافته ها: یافته های مستخرج از مصاحبه ها در قالب درون مایه های «تأثیر پذیری از مکانهای ویژه و زمان های خاص»، «تعبیر نوع نگاه از بررسی تاریخ حیات و شهادت سید الشهداء به سوی بصیرت افزایی کم نظیر از قیام سید الشهداء (ع)»، «یافتن خویش و کنار رفتن نقاب نفسانی و دستیابی به خودشناسی و خود آگاهی»، «تمایل به تکرار سفر یا اقامت طولانی در عتبات بدلیل تجربه هیجانی مثبت»، «جدایی از پست ها و مقام ها و احساس حضور در محضر مولا»، «استفاده از برکات معنوی نیمه های شب و سحرگاهان»، «عدم احساس دردهای جسمانی و مشکلات شخصی نزدائمه بویژه هنگام توجه به مظلومیت ائمه» و «الگو پذیری و نقش دهی به فرزندان هنگام زیارت و اظهار ادب به ساحت ائمه» طبقه بندی و ارائه شده است.

نتیجه گیری: یافته های این مطالعه حاکی از تأثیرات مثبت سفر به عتبات عالیات بر تمامی ابعاد شخصیتی بویژه ابعاد روانی و معنوی دانشجویان بوده و نویدبخش دستیابی به هدف متعالی اسلامی شدن دانشگاه ها می باشد.

کلمات کلیدی: پدیدارشناسی، تحقیق کیفی، دانشگاه، عتبات عالیات.

سخنرانی کلیدی

جایگاه مطالعات پدیده شناسی در توسعه دانش پرستاری

دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی، استاد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران

مطالعات نشان میدهد که پدیدارشناسی همچنان در بین پرستاران محقق طرفداران زیادی دارد، زیرا این روش دوست داشتنی در جستجوی کشف معانی تجارب زیسته انسانها بوده و به پرستاران بالین این فرصت را میدهد تا بتوانند مددجویان خود را در یک دنیای واقعی ادراک نموده و لذا واقعی تر عمل نمایند. فی الواقع پدیدارشناسی راهی است برای برقراری ارتباط بین حوزه تحقیق و عمل و یا بهتر بگوییم بین دنیای فانتزی و خیالی مصور شده در دپارتمانهای علمی با دنیای واقعی انسانها.

اگر چه مناقشه هایی پیرامون کاربرد تحقیقات کیفی فیما بین منتقدین و محققین وجود دارد اما لذت ورود به دنیای واقعی مددجویان آنقدر جذاب و فریبنده بوده که طرفداران پدیده شناسی را به تغافل آگاهانه سوق داده بطوریکه همچنان آمار مقالات منتشر شده این رویکرد بیشترین را در بین سایر رویکردهای کیفی از آن خود کرده است.

در این مقاله ضمن توصیف جایگاه روش شناسی تحقیقات پدیدارشناسی در توسعه علوم سلامت به توانایی آن در توسعه رویکرد های مختلف دانش عملکردی پرستاری

در ابعاد Empirical, Moral, Aesthetic, Personal & Socio-political برای انجام موثر و دقیق عملکرد خردمندانه پرستاری به عنوان یک (Practice Discipline) اشاره می نماید.

سخنرانی کلیدی

تجارب مراقبتی مادران کودکان مبتلا به گستره اختلال اوتیسم: یک مطالعه پدیدارشناسی

دکتر عباس حیدری، دانشیار گروه داخلی - جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

لاله حسینی شهیدی، دانش آموخته دکتری تخصصی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

دکتر علی محمدپور، دانشیار پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران.

مقدمه و هدف: کودکان مبتلا به گستره اختلالات اوتیسمی به دلیل شرایط خاص خود بیش از سایر اختلالات تکاملی مزمن نیازمند مراقبت تمام وقت هستند، و در این بین نقش مادران از جایگاه ویژه ای برخوردار است. درک معنای تجارب مراقبتی مادران کودکان مبتلا به اوتیسم، علاوه بر کشف نیازهای واقعی آنها، در تغییر و بهبود برنامه‌های مراقبت از کودکان اوتیسمی نیز نقش به سزایی دارد. این مطالعه با هدف درک تجارب زیسته مادران در مراقبت از کودکان مبتلا به گستره اختلالات اوتیسم انجام گردیده است.

مواد و روش: این پژوهش یک مطالعه پدیدار شناسی تفسیری است که بر روی ۱۸ نفر از مادران با تجربه مراقبت از کودک مبتلا به اوتیسم ساکن شهر مشهد انجام گردیده است. مشارکت کنندگان با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. از مصاحبه های عمیق و بدون ساختار برای گردآوری داده ها، و از روش تحلیلی دیکلمن، آلن و تانر (۱۹۸۹) برای تحلیل داده ها استفاده شد.

یافته ها: تحلیل داده ها منجر به استخراج چهار مضمون اصلی گردید که هر کدام از تعدادی زیر مضمون تشکیل یافته است. مضامین اصلی شامل: (۱) سفر معنوی، (۲) مادر یا آموزگار، (۳) مراقبت فراگیر و (۴) کودک محور زندگی می باشد. ارتباط بین مضامین استخراج شده، الگوی بنیادین این مطالعه یعنی فرا مادری را تبیین نمود.

نتیجه گیری: یافته های این مطالعه نشان داد که مراقبت از کودکان مبتلا به اوتیسم در اولویت زندگی مادران قرار داشته و مادران با تکیه بر معنویت برای کمک به کودک خود تلاش کرده و نیازمند حمایت‌های حرفه‌ای میباشند.
کلمات کلیدی: گستره اختلالات اوتیسم، تجارب مادران، مراقبت، مطالعه کیفی، پدیدار شناسی.

سخنرانی کلیدی

تدوین راهنمای کشوری غربالگری سرطان رحم به روش تصمیم‌گیری چند معیاره تاپسیس (TOPSIS)

ناهید خداکرمی

مقدمه: بر اساس گزارش مرکز ملی ثبت سرطان در سال ۱۳۸۵ میزان شیوع سرطان سرویکس ۱/۴۲ در صد هزار نفر بوده و رتبه ۱۳ در کل سرطانهای زنان ایرانی را تشکیل می‌داد. و در سال ۱۳۸۸ با شیوع ۱/۸ رتبه ۱۱ سرطان های زنان را به خود اختصاص داده است. بیشترین میزان شیوع در سنین میانسال و پس از دهه ۴ زندگی بوده که بر این اساس سن زنان ایرانی مبتلا به سرطان دهانه رحم حدوداً ۱۰ سال مسن تر از میانگین سن جهانی آن است. به دلیل آنکه این سرطان قابل پیشگیری است و امکان تشخیص زودرس ضایعات پیش سرطانی به روشی ساده میسر است لذا این مطالعه کیفی با هدف تدوین برنامه غربالگری سرطان دهانه رحم در کشور با تکنیک تصمیم‌گیری چند معیاره تاپسیس طراحی و به اجرا در آمد.

روش کار: ابتدا پس از مروری بر مطالعات داخلی مرتبط با سرطان سرویکس در ایران و مستندات بین المللی، اطلاعات به دست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و سوالات کلیدی طرح مشخص شد. پس از آن با بکاربردن تکنیک دلفی فازی در چهار مرحله نظر خبرگان جمع آوری، دسته بندی و درجه‌بندی و درجه‌بندی شد. پانل حضوری خبرگان تشکیل و پیش نویس برنامه غربالگری به بحث گذاشته شد و با استفاده از پرسشنامه استاندارد شده نظر هر یک از خبرگان برای گزینه ها سوالات پژوهش که به روش لیکرت از صفر تا ۷ نمره گذاری شد. برای هر پاسخ معیار و زیر معیارهای تعیین شده با استفاده از نرم افزار تاپسیس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. گزینه های حاصل رتبه بندی شد. و برای تدوین نسخه نهایی برنامه غربالگری مورد کاربرد قرار گرفت.

بحث: به دلیل فقدان مستندات با کیفیت خوب برای تدوین برنامه غربالگری سرطان دهانه رحم از روش تصمیم‌گیری چند معیاره و دریافت نظر خبرگان استفاده شد. پیشنهادات خبرگان برای گایدلاین کشوری غربالگری سرطان رحم به شرح ذیل بود: روش انجام غربالگری پاپ اسمیر، سن شروع غربالگری از ۳۰ سال، تکرار هر ۵ سال و در صورت گزارش سه نوبت پی در پی پاپ اسمیر طبیعی هر ۱۰ سال تا سن ۶۹ سالگی ادامه می‌یابد. نیازی به غربالگری در زنان باردار و هیستریکتومی نیست.

سخنرانی کلیدی

چرایی و چگونگی تحقیقات کیفی از منظر فلسفه علم

دکتر محمد ذوالعدل

مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج

از آغاز تاریخ، بشر درصدد پی بردن به قاعده و نظم موجود در پدیده‌ها و رویدادهای جهان اطراف خود بوده و در این راستا کوشش نموده با توجیه، تعبیر، تفسیر، استناد و تمسک به کتب الهی، خرد، مقایسه، استنتاج، شهود و اشراق به کشف قوانین، اصول و نظریه‌های حاکم بر پدیده‌ها و رویدادها نایل آمده و دانش و علم امروز مرهون تلاش‌های اندیشمندان در این زمینه است.

از لحاظ لغوی، دانش، اسم مصدر بوده و بن مضارع آن «دان» است و بدان چیزی اطلاق می‌شود که حاصل دانستن است. دانش، اطلاعات کاربردی و سازماندهی شده برای حل مسائل است و به مجموعه دانستنی‌هایی که بشر برای زندگی خود از آنها بهره می‌گیرد، اطلاق می‌شود. دانش، استدلال درباره داده‌ها و اطلاعات برای دسترسی به کارایی، حل مسائل، تصمیم‌گیری، یادگیری و آموزش است.

داده در بالاترین تراز تجرید قرار داشته و هر چیزی را شامل می‌شود که داشته باشیم و می‌تواند هر ساختار ممکن را دارا باشد و بود و نبود آنها به خودی خود، هیچ فرقی را در اعتلای معلومات و آگاهی ایجاد نمی‌کند.

اطلاعات به مجموعه‌ای از داده‌ها می‌گویند که با تغییرات، پردازش‌ها، و یا اصلاحاتی که روی آن‌ها صورت گرفته و روابطی که بین آنها برقرار شده است، معنی دار و مفید شده‌اند.

اما اگر این داده‌ها و اطلاعات سازماندهی و تجزیه و تحلیل شده به نحوی که بتواند قابل درک شده و برای حل مسائل و تصمیم‌گیری کاربرد داشته باشد، دانش تولید می‌شود که به دلیل اعمال تغییراتی بر روی اطلاعات از نوع آفرینش و خلق، ایجاد معنا و هدفمندی، و در کنار یکدیگر نهادن هدفدار قطعات پراکنده اطلاعات، مجموعه مناسب و ساختار یافته‌ای را ایجاد نموده که حتماً مفید و مورد استفاده خواهد بود.

اگر چه دانش و علم در زبان فارسی معمولاً به یک معنا در نظر گرفته شده و علم معادل هر نوعی از دانش (Knowledge) و هر نوع آگاهی نسبت به اشیاء، پدیده‌ها، روابط و غیره اعم از اینکه مربوط به حوزه مادی و طبیعی بوده یا مربوط به علوم معنا و ماوراءالطبیعه است اطلاق می‌شود، اما این دو با هم متفاوت می‌باشند.

دانش بویژه دانش استنتاجی (Inferential Knowledge)، دانش بیانی (Declarative Knowledge) و دانش روایی (Procedural Knowledge) در یک نگاه کلی به سه حوزه کلان هنر، فلسفه، و علم اختصاص داشته و بدین سبب، دانش (Knowledge) مجموعه جامع‌تر و کلی‌تری نسبت به علم (Science) بوده و علم می‌تواند به نحوی زیر مجموعه دانش به عنوان تمامی آگاهی‌های انسانی تلقی شود.

علم (Science) از ریشه لاتینی «ساینسیا» به معنای دانستن گرفته شده و متناظر با آن بخشی از دانش بشری است که از طریق روش‌های تجربی حاصل شده‌است و قواعد علوم تجربی بر آن حاکم است و در مفهوم خاص خود آن بخش از دانستنیها و آگاهیهای نوع بشر است که به روشهای تجربی قابل اثبات و تایید باشد.

شاید بتوان ریشه تاریخی و خاستگاه نگرش‌های مختلف فلسفی را به نوع نگاه به دانش و علم و تفاوت‌های موجود بین آن دو منتسب نمود. گروهی از اندیشمندان که فقط قائل به آن جنبه از دانش بشری بوده که عینی است و قابلیت تجربه‌پذیری و اثبات را دارد، از دیدگاه تجربه‌گرایی و پوزیتیویسم به قضایای علمی می‌نگرند. بانی این طرز فکر فرانسیس بیکن است که وسیله شناخت را حواس انسان می‌داند و معتقد است شناختی اعتبار دارد که به وسیله یکی از حواس قابل درک باشد.

سخنرانی کلیدی

همچنین نوع نگاه معتقدان به دیدگاه ساختاری نیز چنین است. این دیدگاه شامل نظریه لاکاتوش درباره برنامه های پژوهشی و نظریه توماس کوهن درباره پارادیم ها و انقلاب های علمی است.

برنامه پژوهشی لاکاتوش ساختاری برای پژوهشهای بعدی است به نحوی که رهنمون هایی را بصورت ایجابی و سلبی فراهم می سازد. رهنمون سلبی یک برنامه، این شرط را شامل میشود که مفروضات اساس برنامه نباید ترک یا جرح و تعدیل شود. رهنمون ایجابی، رهنمونهای تقریبی ای را شامل می شود که چگونگی امکان تحول و توسعه برنامه پژوهشی را بیان می کند. نظریه توماس کوهن بر جنبه انقلابی پیشرفتهای علمی تاکید دارد. به طوری که انقلاب متضمن طرد و رد یک ساختار نظری و جایگزینی آن با ساختار نا سازگار دیگر است.

اگر چه شکی نیست که پی بردن به قاعده و نظم میان پدیده ها و رویدادها در علوم فیزیکی و زیستی با رویکرد های پیشگفت منطقی و اصولی است اما تسری این نگاه به همه قضایای علمی بویژه موارد مرتبط با انسان سبب ایجاد خطای شناختی خواهد شد؛ زیرا موضوع اصلی در علوم انسانی و اجتماعی، انسان بوده و این نوع نگاه به وی، محدودیت هایی را برای تعبیر و تفسیر پدیده های انسانی فراهم می آورد که از مهم ترین آنها می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱. حواس انسان هیچگاه کلیت و ضرورت اصول و مفاهیم را در نمی یابد.
۲. رفتار آدمی پیچیده است و عوامل بسیاری در آن دخالت دارد که به ظاهر آن را سازمان نایافته و حتی متناقض جلوه گر می کند.
۳. روش مکانیستی دیدگاه های اثبات گرایی و ساختارگرایی، مانع ظهور تفکر خلاق و آزاد، انتخاب و مسئولیت می شود.
۴. کمیت نگری و عینی سازی ممکن است تبدیل به غایت شود.
۵. به علت پیچیدگی تجربیات انسانی مشکل است بتوان متغیرها را کنترل یا محدود کرد.
۶. به دلیل پویایی انسان، مردم نمی توانند به همان شیوه مواد ثابت در علوم طبیعی عکس العمل نشان دهند.

به همین دلیل، گروهی از صاحب نظران فلسفه علم که فراتر از محدوده اثبات گرایی و ساختارگرایی می اندیشند و معتقدند که برای شناسایی و برخورد با هر پدیده بایستی از روش مناسب استفاده نمود، به دانش بعنوان حیطه گسترده تر از علم پرداخته و در مواقعی که ابزارهای علمی کارساز نمی باشند، پسا اثبات گرایی را مطرح و ورود به حیطه های ذهنی را از طریق دیدگاه عقل گرایی و دیدگاه هرمنیوتیک چاره ساز دانسته اند.

معتقدان روش هرمنیوتیکی بر این باورند که با تفسیر و تاویل متن، می توان معنی و مفهوم نهفته در آن را کشف و راز و رمز مربوطه را باز گشایی نمود و پیروان دیدگاه عقل گرایی اعتقاد دارند که حواس انسان هیچگاه کلیت و ضرورت اصول و مفاهیم را در نمی یابد و لذا منشا دیگری به نام عقل ضرورت دارد که با استفاده از آن و برقراری رابطه منطقی بین کبری و صغری بتوان به نتیجه مطلوب دست یافت. با کمی مذاقه، می توان دریافت که در این رویکرد، هسته اصلی روش علمی، استدلال می باشد.

استدلال، تمسک فکر به معلومات به منظور کشف مجهولات از طریق سه شیوه قیاسی، استقرایی و تمثیلی است. در استدلال قیاسی، فکر از طریق معلومات کلی، مجهولات جزئی را کشف می کند. در حالی که در استدلال استقرایی مشتمل بر استقرا تام و استقرا ناقص، فکر با استفاده از معلومات جزئی و برقراری ارتباط بین آنها حکم کلی را استنتاج نموده و تمثیل، استفاده از مشابهت یک معلوم برای کشف مجهول می باشد.

در تحقیقات کیفی که بعنوان دانش نرم و قابل انعطاف در نظر گرفته می شوند، محقق می تواند از طریق استدلال قیاسی و استقرائی، تمثیل و تشبیه، نشانه یابی، تجرید، تشخیص تفاوت و تمایز، مقایسه و ... که جملگی به کمک تفکر و تعقل و منطق صورت می پذیرد، داده های گردآوری شده را ارزیابی و تجزیه و تحلیل نموده با ذهن مکاشفه ای خود نتیجه گیری کرده و ضمن فراهم نمودن اطلاعات غنی، واقعی، عمیق و معتبر، توضیحات دقیقی از روابط مردم با پدیده ها و حوادث را ارائه نماید.

کلمات کلیدی: فلسفه علم، تحقیق کیفی.

جنبه های اخلاقی در تحقیقات کیفی

عذرا اسماعیلی^۱، دکتر محمد ملک زاده^۲

^۱ دانشجوی دکتری الهیات (ادیان و عرفان) آموزشکده فنی حرفه ای دختران یاسوج

^۲ مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج،

تحقیق به روش علمی، مجموعه مقررات و قواعدی است که چگونگی جستجو برای یافتن حقایق مربوط به یک موضوع را نشان می دهد. از آنجا که تحقیقات و علوم، مجموعه اطلاعات خشک نبوده بلکه مستلزم داد و ستد و تبادل اطلاعات در جامعه علمی عالمان است و عالمان بر تجربه یکدیگر اتکا می کنند، لذا تحقیقات باید مبتنی بر حقیقت و صدق باشد (Truth). بر این اساس و از آنجا که اگر محقق، این اصل را رعایت نکند به حیات علم (science) لطمه زده است، لذا فلسفه وجودی اخلاق در پژوهش، پیشگیری از ایجاد لطمه به حیات علم می باشد.

پژوهش کیفی، گردآوری و تحلیل منظم مفاهیم، تصورات یا عوامل ایجاد کننده یک ساختار پیچیده، درک کلی از یک زندگی فردی، تجربه طولانی مدت یک پدیده، رفتار انسانی و تعامل اجتماعی یک گروه فرهنگی یا قواعد ارتباطات را در بر می گیرد که با هدف بررسی دقیق پدیده های انسانی و فراهم نمودن رویکردی جدید جهت کشف علوم و تکامل دانش، در عرصه تحقیقات علمی انجام می پذیرد.

اخلاق در پژوهش های کیفی به قواعد و اصول (چه چیز خوب و چه چیز بد است) حاکم بر انجام پژوهش از زمان ارائه طرح جهت تصویب تا انتشار مقاله اطلاق می شود. اگر چه بسیاری از قواعد و اصول حاکم بر این پژوهش ها با تحقیقات کمی مشابه یا متناظر است اما چهار موضوع خاص در تحقیقات کیفی بعنوان نقطه تمرکز جنبه های اخلاقی در پژوهش محسوب می شوند که عبارتند از: رضایت آگاهانه، تاثیر، غوطه وری، مداخله/ تعارض نقش ها و محرمانگی.

از آنجا که بدلیل روشن نبودن مسیر پژوهش و ماهیت انعطاف پذیر و فرایند غیر منتظره تحقیق کیفی، ارائه اطلاعات کامل قبل از مطالعه امکان پذیر نبوده، لذا رضایت آگاهانه در تحقیق کیفی نمی تواند اجازه ای "یکبار برای همیشه" باشد و لازم است در مراحل مختلف پژوهش از شرکت کنندگان کسب اجازه شود.

عدم تاثیر بر روی نتایج، یکی دیگر از جنبه های اخلاقی در پژوهش های کیفی است؛ زیرا در بسیاری از موارد در مطالعات کیفی، حفظ بیطرفی و تاثیر نگرفتن از موضوعات خاص و با اهمیت برای محقق دشوار است. بر این اساس و از آنجا که پژوهشگر کیفی، ابزار پژوهش محسوب شده، باید از هر گونه سوگیری شخصی آگاه بوده و تفسیر یافته ها را بنحوی صورت دهد که بیانگر واقعیت مد نظر شرکت کنندگان باشد.

محقق کیفی باید از خطر غوطه وری در افکار خود بجای غوطه وری در اطلاعات بپرهیزد و در مراحل حساس تفسیر و تعبیر یافته ها باید نظر شرکت کنندگان در پژوهش را در مورد روشن و صحیح بودن و تائید اعتبار یافته ها جویا شود.

محقق کیفی در راستای مد نظر قرار دادن جنبه مداخله/ تعارض نقش ها، باید نقش خود را بعنوان طبیب و درمانگر کاملاً از یاد برده و از هر گونه مداخله درمانی جلوگیری کرده و صرفاً یک محقق باشد. وی نباید موضوع انجام تحقیق را برای شرکت کننده بنحوی بیان کند که او در پی منفعت درمانی باشد.

شایان ذکر است از آنجا که حجم نمونه در این مطالعات کوچک بوده و هر چیز با جزئیات زیاد شرح داده می شود و در نتیجه حفظ هویت افراد شرکت کننده در تحقیق کیفی همیشه آسان نیست، بنابر این توصیه می شود به منظور رعایت محرمانگی بعنوان یکی از مهم ترین جنبه های اخلاقی، ضمن فاش نکردن جزئیات زندگی شرکت کنندگان، تغییر ناچیزی در جزئیات مربوط به شرکت کنندگان یا سن آنها (اگر متغیر مهمی در پژوهش نباشد) داده شده؛ از نام های مستعار یا شماره ای برای شرکت کنندگان استفاده شده؛ فهرست تطبیقی نامها بصورت جدا از کاست ها نگهداری شده؛ پس از گذشت یک سال نسبت به پاک کردن نوارهای کاست اقدام و در تمامی مراحل تحقیق از کلیه اطلاعات محافظت بعمل آید.

کلمات کلیدی: اخلاق پژوهشی، تحقیق کیفی.

سخنرانی کلیدی

مفهوم بی‌دندانی از دیدگاه سالمندان

دکتر مریم روانی پور^۱، شهین دژدار^۲، دکتر فائزه جهان پور^۳، دکتر احسان مستغنی^۴، دکتر نجمه فریدون پور^۵

۱. دانشیار گروه پرستاری، مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۲. دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۳. دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

مقدمه و هدف:

یکی از مهترین چالشهای جهان امروز افزایش تعداد سالمندان و یکی از مسائلی که زندگی سالمندان را از جهات مختلف اعم از جسمی، روانی و اجتماعی تحت تاثیر قرار داده است، مسئله بی‌دندانی می‌باشد. هدف از این مطالعه بررسی درک سالمندان از بی‌دندانی نسبی است.

روش:

این مطالعه یک پژوهش کیفی به روش آنالیز محتوا می‌باشد. معیارهای ورود به مطالعه، دارا بودن سن بالای ۶۰ سال، دارا بودن حداقل ۴ و حداکثر ۲۰ دندان طبیعی، عدم استفاده از دندان مصنوعی و داشتن توانایی و تمایل به بیان تجارب و احساسات بود. داده‌ها از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته از ۱۴ سالمند جمع‌آوری شد. نمونه‌گیری مبتنی بر هدف بوده و تا اشباع داده‌ها ادامه پیدا کرد. آنالیز داده‌ها بطور مداوم و همزمان با جمع‌آوری داده‌ها انجام شد. برای ارزیابی داده‌های پژوهش از معیارهای مقبولیت (اعتبار)، تایید، قابلیت وابستگی و انتقال استفاده شد.

یافته‌ها:

در طی فرآیند آنالیز داده‌ها چهار محور اصلی بدست آمد که بیانگر ساختار ادراک سالمندان از بی‌دندانی نسبی است. این چهار محور شامل: "ادراک تاخیری مواجهه با مشکل"، "تردید نسبت به خودتقصیری"، "چالش سازگاری" و "تمایل به بازتوانی دندانی" می‌باشد.

نتیجه‌گیری:

شناخت ابعاد مختلف ادراک سالمندان و دستیابی به بینشی وسیع می‌تواند دیدگاه برنامه‌ریزان حوزه سلامت را در این حیطه ارتقاء داده و نسلهای آینده سالمندان کمتر با این مشکل مواجه شوند.

کلیدواژه‌ها: آنالیز محتوا، سالمند، بی‌دندانی

سخنرانی کلیدی

منفعت یابی: تجارب مثبت بیماران پس از سکته حاد قلبی

دکتر اردشیر افراسیابی فر (نویسنده مسئول)، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
دکتر پرخیده حسنی، دکتر فریده یغمایی، دکتر مسعود فلاحی خشکناز

زمینه و هدف: مطالعات کیفی اندکی در زمینه تجارب مثبت بیماران در هنگام مواجهه با بیمارهای تهدیدکننده حیات مثل سکته قلبی گزارش شده اند. مطالعه حاضر با هدف تبیین تجارب مثبت بیماران پس از سکته قلبی انجام گرفته است.

مواد و روش: مقاله حاضر بخشی از یافته های مطالعه بزرگتری با روش گراند تئوری می باشد که در آن ۱۸ بیمار سکته قلبی به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف شرکت داشتند. مصاحبه نیمه ساختار یافته روش اصلی گردآوری داده ها بوده است. داده های جمع آوری شده به روش گراند تئوری اشترواس و کوربین تحلیل گردید.

یافته ها: تجارب مثبت بیماران پس از سکته حاد قلبی در سه زیر طبقه آموختنی های بدون واسطه، معناسازی مجدد و الگو قرار گیری نمایان گردید که تحت عنوان طبقه اصلی بنام منفعت یابی نامگذاری گردید. ارزشمندی سالم بودن، سبک زندگی سالم، بهبودی تعاملات فردی و اجتماعی بعنوان مفاهیم تجارب مثبت بدست آمده مورد بحث قرار گرفته است.

نتیجه گیری: بیماران سکته قلبی با وجود تهدید زندگی و تهدید به مرگ، تجارب مثبتی داشته اند که آگاهی از آنها در راهبرد های مقابله ای و سازگاری با بیماری میتواند کمک کننده باشد.

واژه های کلیدی

تجارب مثبت، سکته قلبی، گراند تئوری، منفعت یابی

سخنرانی کلیدی

تبیین چالشهای سیاستگذاری آموزش سلامت جنسی به نوجوانان ایران

مژگان جوادنوری- رباب لطیف نژاد رودسری

استادیار دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز مرکز تحقیقات ارتقای سلامت باروری

دانشیار مرکز تحقیقات ایمنی بیمار و ارتقای کیفیت سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مقدمه و هدف:

در بسیاری از فرهنگها آموزش جنسی نوجوانان موضوعی مجادله برانگیز میباشد. نوجوانان ایرانی به ویژه دختران، نیازهای آموزشی برآورده نشده‌ی فراوانی در زمینه‌ی سلامت جنسی دارند، با این وجود چالش‌های متعددی در سطوح مختلف از سیاستگذاری تا سطح اجرا و خانواده و جامعه وجود دارد. چالشهای سطح سیاستگذاری از اساسی‌ترین چالش‌ها برای آموزش سلامت جنسی نوجوانان به شمار می‌رود، هدف مطالعه حاضر تبیین این چالشها است.

مواد و روش:

مطالعه‌ی حاضر از نوع تحلیل محتوای کیفی است که در سال ۱۳۹۱ با مصاحبه عمیق فردی با چهار نفر از سیاستگذاران و مسئولان کلیدی استانی در نظام سلامت و سازمان آموزش و پرورش و دو بحث گروهی متمرکز با پنج ارائه دهنده خدمات بهداشتی و پنج معلم انجام شده است. داده‌های کیفی با نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی MAXqda مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها:

دو چالش عمده در سطح سیاستگذاری بدین شرح پدیدار شد: عدم برخورداری از اولویت(بی ثباتی جایگاه نوجوانان در سیستم سلامت، غفلت از سلامت جنسی نوجوانان، عدم تعهد سیستم آموزشی به آموزش سلامت، تعدد مشکلات سلامت نوجوانان و اتلاف انرژی برای نمایاندن مشکل) و اتخاذ تدابیر غیرمبتنی بر شواهد(ریشه‌یابی نادرست، نداشتن دید پیشگیرانه، ناآگاهی مسئولان، و تقلید کورکورانه از الگوهای غربی).

نتیجه‌گیری:

چالش‌های پیش روی سیاستگذاری جهت آموزش جنسی اغلب ریشه در باورها و ناآگاهی سیاستگذاران داشته باید گام‌های بعدی در جهت جلب حمایت همه جانبه به منظور تأثیر بر سیاستگذاران برای تغییر سیاست‌ها و سپس تدوین و اجرای برنامه‌های بومی و فرهنگ مدار برداشته شود.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوای کیفی، آموزش جنسی، سیاستگذاری، نوجوانان

سخنرانی کلیدی

نقدی بر واژه‌گزینی و کدگذاری در تحقیقات کیفی: تأویلی بر تجربه کاری با پژوهشگران تازه کار تحقیقات کیفی

نویسنده: محمدعلی، چراغی؛ دانشیار پرستاری؛ دانشکده پرستاری و مامایی؛ دانشگاه علوم پزشکی تهران

اصالت "واژه" یا "مفهوم" محوری ترین فعالیت در انجام و گزارش تحقیق کیفی محسوب می‌شود. اصولاً هر تحقیق کیفی، با کدگذاری همراه هست. در واقع، کدگذاری عبارت از قاعده‌مندی در تبدیل قطعه‌ای از اطلاعات به شکل یا بیان دیگری می‌باشد. عمده ترین قاعده‌مندی برای کدگذاری نیز بر دو محور استفاده از دلالت تصریحی یا معنی تصریحی (Denotation) و دلالت ضمنی یا معنی ضمنی (Connotation) استوار می‌باشد. معنی تصریحی عبارت از نص صریح لغت‌نامه‌ای واژه و معنی ضمنی نیز شامل تداعی معانی متصور هیجانی مترتب بر واژه یا کلمه می‌باشد. برای انجام دقیق هر دو قاعده در کدگذاری نیاز به تسلط بر علم صرف و نحو، علم ریشه‌شناسی لغت (Etymology) و تکنیک‌های طراحی مفهوم (Concept development) هست. همچنین، پایش لازم برای پیمودن درست مسیر، استفاده از قاعده‌مندی در انسجام معنایی (Semantic consistency) و انسجام ساختاری (Structural consistency) مترتب بر کدهای سطوح مختلف در یک خوشه می‌باشد. برای توفیق در کدگذاری مناسب و قاعده‌مند، خصوصاً نزد محققین جوان کیفی کار، توصیه به انتخاب واحد‌های معنایی (Meaning units) متنوع برای استحصال درست معنی تصریحی و ضمنی می‌باشد. به عبارت دیگر، کدگذاری به صورت کلمه-به-کلمه، جمله-به-جمله، عبارت-به-عبارت، پاراگراف-به-پاراگراف و نهایتاً رخداده-به-رخداد انجام می‌شود تا با استمداد از غور منطقی در مسیر واژه‌گزینی، بتوان از کدگذاری‌های بی معنی، بدون توجیه علمی و دارای بار هیجانی افراطی واژگان و مفاهیم جلوگیری نمود. واژگانی مثل "عدم وجود مدیریت در پرستاری"، "عدم وجود کارآمدی در مریبان پرستاری"، "عدم وجود سیاستگذاری در پرستاری"، "نبود امکانات آموزشی در بیمارستان برای پرستاری"، "عدم پژوهش محوری در آموزش پرستاری"، "عدم توجه به جنبه روحی در مراقبت از بیمار" و یا "عدم ارتباطات حرفه‌ای عالمانه" و همچنین "عدم تعهد حرفه‌ای در پرستاران و پزشکان" و تمام واژگان از این دست به نظر می‌رسد که در استفاده از قاعده‌مندی‌های فوق‌الاشاره دارای اشکالاتی باشد که هدف این مقاله نیز ارائه تجربیات کاری با پژوهشگران تازه کار تحقیقات کیفی در این زمینه می‌باشد.

سخنرانی کلیدی

اخلاق در ارتباط حرفه ای پرستاری

محسن شهریاری، مرکز تحقیقات مراقبتهای پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

مقدمه: برقراری ارتباط با بیمار یکی از ضروریات حرفه پرستاری است. برای آن که پرستاران بتوانند به نحو مطلوبی خدمات حرفه ای خود را ارائه دهند، لازم است که بتوانند ارتباط مناسب با بیمار و خانواده وی، پزشکان، سایر پرستاران و اعضای تیم درمانی، مراکز درمانی و جامعه برقرار کنند. نتایج پژوهش های مختلف نشان داده که پرستاران به دلایل متعددی نظیر نداشتن فرصت کافی، وجود بیماران زیاد، داشتن مشغله زیاد، کم توجهی به اهمیت آن در ارتباط با بیماران و خانواده آنان توفیق چندانی نداشته اند و نتوانسته اند از مهارتهای ارتباطی خود استفاده کنند. رویکردهای مختلفی نسبت به ارتباط وجود دارد، نظیر ارتباط وظیفه مدار، ارتباط پیامدمدار، ارتباط بیمار مدار، ارتباط سنتی و... یکی از رویکردهای مطرح شده، به کار بستن رویکرد اخلاق مدارانه در ارتباط می باشد. واضح سازی مفاهیم اخلاق و ارتباط می تواند به شناسایی ارتباط مبتنی به اخلاق کمک کند. از این رو، هدف از انجام این مطالعه تحلیل فلسفی مفاهیم اخلاق و ارتباط در پرستاری و بیان مفهوم ارتباط مبتنی بر اخلاق می باشد.

روش: این مطالعه یک جستار فلسفی مبتنی بر استدلال تحلیلی در جهت واضح سازی تفکر و معنای اخلاق و ارتباط در پرستاری است.

نتایج: تحلیل مفهوم ارتباط اخلاقی در متون حرفه ای نشان از این دارد که درک بیمار و نیازهای او و خانواده اش زمینه ساز ارائه مراقبت پرستاری است. مراقبتی که مبتنی بر برقراری ارتباط همدلانه باشد، منجر به برآورده شدن نیازهای بیمار می گردد. ارتباطی که مبتنی بر احترام، اعتماد و اطمینان متقابل و همراه با حفظ اسرار و حریم خصوصی بیمار باشد. تحلیل مفهوم ارتباط اخلاقی در متون اسلامی نشان می دهد که ارتباط انسانی در بردارنده محبت و خوش رفتاری، احسان و کسب اعتماد است. اصل و پایه عقل بعد از ایمان به خدای متعال، مهرورزی و محبت کردن با مردم است. محبت به عنوان یک نیاز اصیل روحی، در زندگی انسان و تأمین سلامت روحی و روانی او نقش به سزایی دارد. محبتی که بر اساس صفای قلبی در بین دل های پاک و بی آرایش ایجاد می شود. خوش رفتاری با دیگران، مودت و دوستی مؤمن از مهمترین خصوصیات فرد با ایمان است. رفتاری که همراه با سازش و مدارا با مردم، تحمل و صبوری، گشاده رو بودن، خوش اخلاق بودن، خوش زبانی، مهربانی و عطف باشد؛ منجر به جلب اعتماد و اطمینان متقابل می گردد.

نتیجه گیری: پرستار از طریق جلب اعتماد و اطمینان مددجو می تواند زمینه برقراری ارتباط متقابل با بیمار را فراهم کند. همچنین پرستاران بایستی در جهت برقراری ارتباط صمیمانه و صادقانه همراه با رعایت احترام و کرامت انسانی بیمار، مددجو، خانواده، همکاران و سایر حرفه های مراقبت سلامتی و دور اهتمام بورزند. با توجه به اهمیت برقراری ارتباط در پرستاری، ضروری است که پرستار مهارت خود را در زمینه برقراری ارتباط اخلاق مدار ارتقاء بخشد.

کلید واژه ها: اخلاق، ارتباط، تحلیل فلسفی، پرستاری

سخنرانی کلیدی

کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در بیماران مبتلا به سندرم تخمدان پلی کیستیک: یک مطالعه کیفی

فاطمه بازرگانی پور^۱، سید عبدالوهاب تقوی^۱، نازآفرین حسینی^۲، سیده فاطمه حکمت زاده^۳

۱ مرکز تحقیقات باروری و ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ۲ استادیار، گروه پرستاری، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳ مربی، گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه: سندرم تخمدان پلی کیستیک (PCOS) شایع ترین و پیچیده ترین اختلال اندوکراین در زنان سن باروری می باشد که تاثیر عمیقی بر کیفیت زندگی مرتبط با سلامت (HRQOL) بیماران دارد. هدف از مطالعه حاضر تبیین عوامل تعیین کننده HRQOL در بیماران مبتلا به PCOS با رویکرد تحقیق کیفی می باشد.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر با رویکرد کیفی از نوع تحلیل محتوی است که جهت انجام آن از مصاحبه عمیق با ۲۰ بیمار مبتلا به PCOS مراجعه کننده به کلینیک های خصوصی زنان و زایمان کاشان و یاسوج که بصورت مبتنی بر هدف انتخاب گردیده بودند استفاده گردید. ملاک ورود به مطالعه شامل تشخیص PCOS براساس معیار رتردام، عدم ابتلا به سایر بیماری های موثر بر HRQOL، توانایی جهت خواندن یا صحبت کردن به زبان فارسی، تمایل به شرکت در مطالعه و بازگویی تجارب بود.

یافته ها: درون مایه های اصلی شامل آزارهای جسمی (تجربه در د مرتبط با بیماری، ظهور عوارض مرتبط با درمان) بیزاری از جامعه (اجتناب اجتماعی، آزارهای اجتماعی)، تلاطم روحی (پنداشت منفی از خود، روان مشوش) بود

نتیجه گیری: نتایج مطالعه بیانگر این است که PCOS یک سندرم جسمی روانی و اجتماعی بود که سه حیظه مذکور از یکدیگر مجزا نبوده و بر یکدیگر تاثیر گذار هستند. لذا پیشنهاد می گردد در درمان این بیماران کلیه اجزای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی را پوشش دهند.

واژه های کلیدی: سندرم تخمدان پلی کیستیک، کیفیت زندگی، مطالعه کیفی

سخنرانی کلیدی

تحقیقات عملکردی در فرایندهای دانشجو محور

امراه روزبھی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

بکارگیری شیوه های نوین آموزشی به دلیل بالا رفتن تعامل استاد با دانشجویان و دانشجویان با همدیگر، محیطی فراهم می نماید که استعداد های نهفته دانشجویان بروز پیدا کند، زیرا یادگیری فرآیند تعامل فعال اجتماعی، ساختارمند و جمعی است. در روش های دانشجو محور، موقعیت مطلوب یادگیری را فراهم؛ چگونه اندیشیدن، آموختن، نقد کردن و مورد اطمینان بودن را به دانشجویان می آموزند. دانشجویان باید چطور فکر کردن و آموختن در سال های متمادی زندگی و کار حرفه ای خود را فرا گیرند.

تحقیقات عملکردی در جستجوی ایجاد دانش، تبیین و ایجاد تغییر و بهبود عملکرد است. هنر اقدام برای تغییر شرایطی است که فرد با آن مواجه می شود که به شکل منطقی و هوشیارانه برای بهبود کیفیت آموزش انجام می شود. تحقیق عملکردی ترکیب تأمل و عمل است که کار با افراد (نه بر روی افراد) و کار برای ایجاد یک تغییر در فرآیند پیش رونده انجام می شود. تحقیق عملکردی شامل چهار گام، برنامه ریزی، عمل، مشاهده و تأمل است که به شکل حلقه های تکراری پیگیری می شود.

با بکارگیری شیوه های دانشجو محور در قالب تحقیقات عملکردی، محیط یادگیری باید به نحوی باشد که فعالیت های مرتبط با یادگیری دانشجویان در آن محیط انجام بشود. بایستی در محیط یادگیری بستر لازم برای کاربرد دانش مشارکتی فراهم گردد. بحث در گروه های کوچک برای از بین بردن جو تک صدائی در کلاس، ارزشیابی های مشارکتی، یادداشت برداری هدایت شده، نقد محتوای درس، استدلال، حل مسئله و کاربردهای کلینیکی باعث ایجاد فرصت یادگیری، بازخورد سریع برای دانشجویان و ترغیب آنها می گردد.

امتحانات را باید از پایانی بودن به تکوینی و بازخوردی تغییر داد تا یادگیری از ارزشیابی فراهم گردد. زمانی که دانشجویان بتوانند مفاهیم ذهنی خود را به عینیت در آورند، یادگیری با موفقیت انجام شده است نه زمانی که فقط افکار خود را تکرار کنند. دانش جدید با تجمع فرآیندهای اجتماعی تفسیر می شود، خطی نیست، کیفیت سازگاران، تعاملی، انعکاسی و اجتماعی دارد.

کلمات کلیدی: تحقیقات عملکردی، دانشجو محوری، فرآیند آموزشی و اقدام پژوهی

سخنرانی کلیدی

پدیدارشناسی خودمراقبتی بیماران دیابتی نوع ۱

نویسندگان: سیدجواد سادات*، سیما محمدحسینی**، محمد ذوالعدل***، محمدرضا ربانی****

* عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ** عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، *** عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، **** عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج.

مقدمه: بیماری دیابت در قرن جدید یکی از اساسی‌ترین چالش‌های بهداشت در منطقه مدیترانه شرقی است. بیماری‌زایی این عارضه چه از نظر هزینه‌های درمانی و چه از نظر از کار افتادگی بسیار بالا است و یکی از عمده‌ترین مسائل بهداشتی و درمانی انسان است. بررسی تجربیات بیماران و نحوه عملکرد آنها به پرسنل بهداشتی و درمانی کمک می‌کند تا به نحو مؤثری به برنامه‌ریزی مراقبتی و درمانی بپردازند و حرکتی است به سمت روش‌های بیمار محور، خصوصاً در بیماری دیابت که بیشترین بار مراقبتی بر دوش بیمار است و بیمار عملاً شریک درمان محسوب می‌شود. لذا تحقیق کیفی با هدف بررسی نظرات بیماران دیابتی و تجربه آنها از نحوه زندگی‌شان با بیماری دیابت انجام شده است.

مواد و روش: پژوهش حاضر کیفی و به روش پدیده‌شناسی انجام شده است. روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف بوده و تا اشباع اطلاعات ادامه یافته و در پایان تعداد مشارکت‌کنندگان به ۱۳ نفر رسیدند. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه عمیق و تفسیر داده‌ها به روش کلایزی انجام شده است. برای اعتبار سنجی، یافته‌ها به صورت تلفنی با مشارکت‌کنندگان در میان گذاشته شد و آنها یافته‌ها را تأیید نمودند.

نتایج: یافته‌های این مطالعه نشان داد که مشارکت‌کنندگان تجربیات خودمراقبتی را تا رسیدن به اشباع اطلاعاتی در چهار درون‌مایه شامل: ۱- تمایل و محدودیت در تأمین نیازهای غذایی ۲- تحمل تزریق روزانه انسولین ۳- توان انجام فعالیت فیزیکی ۴- حفظ تعادل روحی، روانی توصیف نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: بیماران دیابتی تجربیات متفاوتی را از خود مراقبتی داشته‌اند که نیاز به آموزش و حمایت مراقبتی را بیش از پیش آشکار نموده است. آموزش صحیح به بیماران در مورد رژیم غذایی، نحوه تزریق انسولین، انجام فعالیت‌های فیزیکی و مشاوره حمایتی مشکلات آنان را کاهش می‌دهد. حمایت مالی و دارویی از بیمارانی که توانایی تأمین هزینه خانواده و تهیه دارو را ندارند، امید به زندگی آنان را افزایش می‌دهد.

کلمات کلیدی: دیابت نوع ۱، تجربیات، پدیدارشناسی، خودمراقبتی

سخنرانی کلیدی

رشد و تکامل فردی در فرایند انطباق با نقش مادری

ناهید جوادی فر*، فرشته مجلسی**، علیرضا نیکبخت***

*استادیار گروه مامایی دانشگاه علوم پزشکی اهواز، **استاد گروه دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران، ***استاد گروه پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمینه: مادر شدن از یک سو می تواند منجر به دیسترس روانی و کاهش سلامتی درک شده، شود و از سوی دیگر، نیاز برای انطباق با چنین شرایط پر مطالبه ای می تواند سبب ارتقاء و رشد فردی مادر گردد.

متدولوژی: مطالعه حاضر بخشی از مطالعه کیفی تجربه انطباق با نقش مادری از دید زنان نخست زای ایرانی است. در این مطالعه ۲۳ مادر ۱۸-۳۵ ساله که دارای فرزند زیر یکسال بودند، مشارکت داشتند. این مادران بصورت هدفمند انتخاب و تجربیات خود را از حس رشد و ارتقاء فردی در قالب مصاحبه های فردی نیمه ساختار یافته بیان می نمودند. تجزیه و تحلیل داده ها با روش تحلیل محتوای کیفی صورت گرفت.

نتایج: مضامین اصلی برآمده از این مطالعه شامل رشد عاطفی، رشد اجتماعی و حس بزرگ شدن بودند. مفهوم رشد در تجربیات مادران شرکت کننده در مطالعه، نه تنها مبین رشد عاطفی و رشد اجتماعی آنان است بلکه در تصویر درک شده از خود، نیز نمود داشته و این مسئله نشان دهنده عمق تحولات درونی و تعریفی جدید از خود است که در نتیجه انطباق با نقش روی می دهد.

نتیجه گیری: از آنجا که این مضمون در بر دارنده مفهوم کمال یافته انطباق است، نشان دهنده نوعی بلوغ روانی نیز هست که با مادر شدن رخ می دهد.

سخنرانی کلیدی

خانواده و نظام ارائه خدمات سلامت خانواده با رویکرد تئوری زمینه ای و مدل پرستار سلامت جامعه

دکتر ماهرخ کشوری ۱، دکتر عیسی محمدی* ۲، دکتر علی ضرغام ۳، دکتر زیبا فرج زادگان ۴

۱ نویسنده مسئول: هیئت علمی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مرکز تحقیقات دانشکده پرستاری و مامایی ۲ هیئت علمی، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم پزشکی ۳ هیئت علمی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مرکز تحقیقات دانشکده پرستاری و مامایی ۴ هیئت علمی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده پزشکی

زمینه و هدف: سلامت خانواده نه تنها شامل سلامتی اعضاء و نحوه ارتباط آنها با یکدیگر، بلکه چگونگی ارتباط و تطابق با جامعه بیرون از خانواده نیز می باشد. شناسایی تعاملات و رفتارهای مرتبط با سلامتی افراد خانواده با یکدیگر و با سایر جایگاههای ارائه دهنده خدمات بهداشتی در سطح جامعه، و نیز توجه به فرآیندهای ارتقاء سلامتی و رفتار اعضاء خانواده ضرورت دارد. لذا بمنظور درک بیشتر پدیده ارائه مراقبتهای سلامت خانواده در زمینه و عرصه ارائه خدمات و ارایه مدل مناسب، مطالعه حاضر، با هدف "تبیین فرایند ارائه خدمات سلامت خانواده در مراکز بهداشتی درمانی روستائی و طراحی مدل مناسب ارائه مراقبتهای" انجام گردید.

روش کار: مطالعه حاضر، یک پژوهش کیفی با روش تئوری زمینه ای می باشد. داده ها، از طریق مصاحبه های بدون ساختار عمیق فردی و گروهی، مشاهدات و یادداشت در عرصه، و بررسی مدارک و اسناد موجود از ۴۷ مشارکت کننده (۲۷ نفر ارائه دهنده خدمات شامل: ۷ پزشک خانواده، ۷ ماما و ۱۳ بهورز، ۵ نفر کارشناسان ارشد مرکز بهداشت استان و ۲ نفر متخصص اطفال)؛ و ۱۳ نفر از دریافت کننده خدمات جمع آوری گردید. نمونهگیری بهصورت هدفمند شروع سپس بهصورت تنظری تا اشباع کامل نظریه ادا میهنیافت. داده ها با استفاده از رویکرد مقایسه ای مداوم و روش اشتراکات سوکوربینمورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت سپس براساس نظریه استخراج شده و نظریه های مرتبط و مکمل دیگر یک مدل پایش اثربخش سلامت خانواده، با استفاده از روش ساخت نظریه واکر و اوانت طراحی گردید.

یافته ها: بر اساس تجزیه و تحلیل نهایی داده ها ۴۷ طبقه اصلی و ۶ طبقه محوری شامل؛ تکاپوی ناموفق در پایش و حفظ سلامتی خانواده ها و جلب مشارکت آنها، اطلاع رسانی نامناسب، ناهماهنگی، ارزشیابی ناعادلانه و غیر اثربخش، بی اعتمادی فراگیر، و مشارکت جویی - اعراض و انتظارات نامین نشده بدست آمد. کدگذاری انتخابی نشان داد که نگرانی اصلی مشارکت کنندگان تهدید سلامت و موقعیت بوده و آنها برای حل این نگرانی اصلی از راهبرد های متعدد و متنوعی استفاده می کردند: راهبردهای ارائه دهندگان خدمات در راستای تلاش وظیفه مدارانه در جهت پایش؛ دریافت کنندگان خدمات بصورت تلاش در جهت خودکنترلی؛ و مدیران ارشد بصورت تلاش برای بهینه سازی فرآیند پایش بوده است.

این سه دسته راهبرد بیانگر یک فرآیند غالب روانی و اجتماعی است که بیانگر چگونگی مواجهه همه مشارکت کنندگان بصورت "کشمکش و تکاپوی مستمر و فرسایشی در پایش سلامتی خانواده ها" بوده که بعنوان متغیر مرکزی یکپارچه کننده تمام طبقات و روندها حول خودش می باشد. با توجه به ماهیت متغیر مرکزی "کشمکش و تکاپوی مستمر و فرسایشی در پایش سلامتی خانواده ها" مدل "پایش اثربخش سلامت خانواده" طراحی و ارایه گردید.

نتیجه گیری: یافته های فوق بیانگر ماهیت و روند معیوب و ناموفق ارایه خدمات به خانواده ها با محوریت پایش سلامت است که تحت شرایط زمینه ای نامساعد و عوامل مداخله گر بصورت فرسایشی و غیر اثربخش ظهور پیدا کرده است. اثرات این روند فرسایشی همه مشارکت کنندگان، اعم از دریافت و ارایه کنندگان خدمات، را متأثر کرده است. این مطالعه نشان داده است که یافته های زمینه ای توانسته پایه و اساس بسیار مناسب و بهینه ای برای طراحی یک مدل کاربردی بنام "پایش اثربخش سلامت خانواده" یا مدل "پرستار سلامت جامعه" گردد.

کلمات کلیدی: تحقیق کیفی، تئوری زمینه ای، خدمات سلامت خانواده، مدل مراقبتهای سلامت خانواده.

سخنرانی کلیدی

تربیت جنسی کودک و نوجوان: رویکرد تحلیل محتوای کیفی

محبوبه شریفی، عضو هیات علمی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، دانشجوی دکتری بهداشت باروری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دکتر سرور آرمان، استاد دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دکتر سامره عبدلی، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دکتر امیرحسین بانکی‌پور فرد، استادیار دانشکده اهل‌البیت دانشگاه اصفهان

مقدمه و هدف: مادر و پدر اعضای تعیین‌کننده خانواده‌اند که نقشی موثر در پرورش صحیح رفتارهای جنسی فرزندان‌شان به عهده دارند. آنان باید سعی کنند با شناخت مراحل رشد جنسی کودکان و نوجوانان، واقعیت‌های ظریف و آداب تربیتی مرسوم فرهنگ و جامعه خود را به فرزندان‌شان منتقل کنند. این مطالعه با هدف تعیین نیازهای آموزشی والدین در تربیت جنسی کودک و نوجوان انجام گردید.

مواد و روش: مطالعه کیفی حاضر به روش بحث گروهی متمرکز انجام شد. نمونه‌گیری هدفمند با حداکثر تنوع مشارکت‌کنندگان انجام گرفت. ۷ گروه متمرکز متشکل از والدین با میانگین ۷-۵ نفر تشکیل شد و از طریق بحث گروهی نیازها، باورها و تجربیات والدین در زمینه تربیت جنسی کودک و نوجوان بررسی گردید. داده‌های بحث گروهی ضبط و بازنویسی شد و بر اساس روش تحلیل محتوای گرانهایم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. دقت و استحکام داده‌ها با معیارهای مقبولیت، قابلیت انتقال، قابلیت وابستگی و قابلیت اعتماد بررسی گردید.

یافته‌ها: در مطالعه حاضر، فرهنگ و محیط همزمان در دو نقش موانع و تسهیل‌گرهای تربیت جنسی ظاهر گردیدند که محیط خود شامل رسانه، محیط خانواده، محیط خارج از خانه و منابع اطلاعاتی آموزشی والدین می‌باشد.

نتیجه‌گیری: تربیت جنسی در دنیای امروز مساله‌ای پیچیده با ابعاد مختلف است که عوامل متعددی آن را تحت تاثیر قرار می‌دهند. لذا جهت آموزش درست به والدین که متولیان اصلی امر تربیت می‌باشند باید به موانع و تسهیل‌گرهای آن از جمله فرهنگ و محیط توجه نمود.

کلید واژه‌ها: تربیت جنسی، کودک و نوجوان، تحلیل محتوای کیفی

سخنرانی کلیدی

تحولات برنامه های بهداشت روان: با رویکرد تحقیقات تاریخی

دکتر خیراله نوریان^۱، دکتر محمدوالعدل^۲، دکتر محمد ملک زاده^۳، مسعود مقیمی^۴
۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران ۲- مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ۳- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ۴- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: بیماری روانی موجبات اختلال متوسط تا شدید در تفکر، ادراک و رفتار را فراهم نموده و می تواند بدون هیچ محدودیتی از قبیل سن، جنس، نژاد، مذهب،..... در هر فردی ظاهر گردد. آمار مبتلایان به این اختلالات در سطح جهان از ۷/۳ درصد تا ۳۹/۸ درصد و در کشور ما در مطالعات انجام شده در جوامع آماری محدود به یک روستا، شهر یا استان از ۵/۶۲ درصد تا ۵۳/۷ درصد و در مطالعات همه گیری شناسی انجام شده در سطح کل کشور، ۱۲/۶ درصد (۱۳۷۶)، ۲۱ درصد (۱۳۷۸) و ۱۷/۱ درصد (۱۳۸۰) گزارش شده است. با عنایت به این آمار و با توجه به این که پنج علت از ده دلیل مهم بار جهانی بیماریها مربوط به بیماریهای روانی بوده که در عملکرد بیماران، خانواده های آنان و جامعه ایجاد اختلال می نمایند و نیز نظر به این که رسیدگی به این بیماران و خانواده های آنان امری بسیار ضروری در ارتقاء سلامت روانی جامعه محسوب می گردد، لذا پژوهشگران در این مطالعه تاریخی به مرور برنامه های گذشته بهداشت روانی کشور و نقد و بررسی تحلیلی آنها پرداخته اند.

روش کار: این پژوهش به شیوه مطالعه تاریخی که از انواع تحقیقات کیفی محسوب می گردد، به انجام رسیده است. مطالعات تاریخی، وقایع گذشته را آزمون می کنند. تاریخ، ثبت رویدادهای گذشته بصورت مکتوب و منسجم بر اساس نتایج جستجو برای اثبات حقیقت بوده و تحقیق تاریخی می تواند با گشودن پنجره ای به گذشته، در تشکیل ایده های جدید و اصلاح طرز فکر و ادراک انسانی نقش به سزایی را ایفا نماید. در این پژوهش، پس از تعریف و محدود کردن مساله و صورت بندی فرضیه، پژوهشگران با استفاده از اسناد (*documents*) نظیر نامه ها و یادداشتهای رسمی، صورت جلسه ها، گزارش کمیسیونهای مختلف و اسناد قانونی، اسناد موسسه ها و یادداشتهای حقوقی ثبت شده نظیر لیست حضور و غیاب، بولتنهای دانشگاهی، خاطره های شخصی، زندگی نامه ها، خاطره های روزانه، کتبی که منعکس کننده افکار و فلسفه نویسنده آن است و آثار و اوبانیه (*relics*)، اطلاعات را جمع آوری نموده و پس از ارزشیابی اطلاعات و منابع مشتمل بر سندیت مدارک و منابع اطلاعاتی و ارزشیابی محتوا یا پیامهایی که بوسیله منابع منتقل شده اند و بررسی اعتبار بیرونی و درونی، داده ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده، اطلاعات در ارتباط با یکدیگر مورد توجه قرار گرفته و پس از بحث و بررسی پیرامون جوانب آنها، استنتاج کلی بصورت یک مجموعه واحد، ارائه شده است.

یافته ها: برنامه های بهداشت روان در گذر تاریخ از فراز و نشیب های بسیاری عبور نموده است. تاریخچه پیشرفت ارائه خدمات بهداشت روانی در ایران را می توان به چهار دوره زمانی زیر تقسیم نمود:

- ۱- دوره خدمات تیمارستانهای روانی که در دهه های اولیه قرن گذشته در تهران، همدان، شیراز و اصفهان دایر و در این مکانها از ولگردان بیمار جمع آوری شده با امکاناتی بسیار ضعیف نگهداری می شده است.
- ۲- دوره معرفی روانپزشکی بعنوان بخشی از آموزش پزشکی، تأسیس بیمارستانهای دانشگاهی جدید در اواخر دهه ۱۳۲۰ و گسترش آنها در دهه ۱۳۳۰ و تربیت دستیار تخصصی روانپزشکی از سالهای اولیه دهه ۱۹۴۰ به بعد در بیمارستان روزبه وابسته به دانشگاه تهران و راه اندازی برنامه های مشابه در دانشگاههای شیراز، اصفهان، تبریز و مشهد.

سخنرانی کلیدی

۳- دوره برنامه های بهداشت روان جامعه نگر در دهه ۱۳۵۰ شامل ارائه خدمات جامع بهداشت روان ، ایجاد بیمارستانها و مراکز جدید روانپزشکی در استانهای مختلف و انجام پژوهشهای گسترده همه گیری شناسی که توسط معاون اول (قائم مقام) وزیر بهداشتی و بهزیستی ، سرپرستی و نظارت می شده است.

۴- ادغام بهداشت روان در نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه : ادغام و تلفیق برنامه بهداشت روان در خدمات بهداشتی اولیه در ایران از سال ۱۳۶۵ شروع شده که در این سال ، برنامه کشوری بهداشت روان توسط تیمی از متخصصان صاحب نظر تنظیم و مورد تأیید وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی واقع گردید . نخستین اجرای آزمایشی این برنامه در شهرضا از سال ۱۳۶۷ و شهرکرد (۱۳۶۹ - ۱۳۶۷)، حاکی از اثربخشی و مثبت بودن ادغام بهداشت روان در نظام مراقبتهای بهداشتی اولیه بوده و بر این اساس ، در سال ۱۳۶۹، بهداشت روان ، از سوی معاونت بهداشتی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، بعنوان جزء نهم مراقبتهای بهداشتی اولیه پذیرفته گردید .

از جمله سایر برنامه های بهداشت روانی می توان به طرح رابطین بهداشت اشاره نمود که از سال ۱۳۷۲ و به منظور مشارکت هرچه بیشتر جامعه شهری در برنامه های بهداشت روانی در کشور مطرح گردید .

بحث و نتیجه گیری : نتایج این پژوهش حاکی از موفقیت ادغام برنامه بهداشت روانی در مراقبتهای بهداشتی اولیه بوده ضمن آن که چالشهایی نظیر تمرکز بر درمان بیماری و عدم توجه به جنبه های مثبت بهداشت روان ، مشارکت ناکافی جامعه شهری و... را نیز مطرح می نماید . همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که سایر برنامه های انجام شده در زمینه بهداشت روان کشور نظیر بهداشت روان جامعه نگر، طرح رابطین بهداشت و اگرچه با موفقیتهای چشمگیری همراه بوده است اما در هیچ کدام از برنامه های مذکور، اهمیت توجه به نیازهای آموزشی درمانی اعضای خانواده بیماران روانی و نیز استفاده از آنان در امر مراقبت از بیمار بعنوان سیستم غیر رسمی مراقبت مورد توجه برنامه ریزان بهداشت روانی کشور نبوده است. بر این اساس، پژوهشگران، ضمن تأکید بر توجه به نیازهای آموزشی درمانی اعضای خانواده بیماران روانی در برنامه های بهداشت روانی کشور بر اهمیت استفاده از آنان در امر مراقبت این بیماران تأکید نموده و در این راستا، بر ضرورت بازبینی مجدد، مکرر و پویای برنامه های بهداشت روان کشور در راستای دستیابی به برنامه ای جامع و مناسب با نیازهای جامعه تأکید می نمایند.

کلمات کلیدی : مطالعه تاریخی، بهداشت روانی، تحقیق کیفی

نقد تطبیقی مبتنی بر امکان سنجی ترکیب یا تلفیق مطالعات در دو حوزه کمی و کیفی

علی موسوی زاده ، پزشک عمومی و متخصص اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپیدمیولوژی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه:

از نگاه نویسنده ، تحقیق علمی اشاره به رویکردی از پیش برنامه ریزی شده ، سازمان یافته ، تکرارپذیر ، مبتنی بر روش و آزمون پذیر با رعایت اصل حداکثر اجتناب از خطا است که جهت پاسخ به یک مسئله در حوزه دانش طراحی ، اجرا ، تحلیل و گزارش می شود. هدف کاربردی این رویکرد تحقیقی کمک به رفع مشکلات انسان و جهان پیرامونی وی می باشد. جدال علمی میان محققین علوم مختلف سابقه ای طولانی و انکار نشدنی دارد .اگر چه در دوره هایی از زمان ، تسلط یک رویکرد افراط گرایانه و تعصبات جانبدارانه از آن ، منجر به در حاشیه قرارگرفتن رویکرد رقیب گردیده است ، اما شواهد موجود مبین این واقعیت است که هیچ رویکرد هرچند قدرمند درحوزه تحلیل ، نتوانسته است موجب محو کامل رویکرد دیگر گردد.در این مجال کوتاه سعی می شود تا با ارزیابی تطبیقی حوزه های پارادایمی ، معرفت شناختی ،انسان شناسی و روش شناسی رویکردهای رایج در حوزه معرفت شناختی و تحقیق ، نقدی بر امکان سنجی نظری ترکیب یا تلفیق این پارادایم ها یا روش ها داشته باشیم

نقد تطبیقی پارادایم ها و رویکردها

انفکاک رویکردهای کیفی و کمی: این رویکرد عمدتاً منعکس کننده دیدگاههای جزمگرایانه به مبانی نظری حوزه تحقیق است. در دو راس تفکرات این گروه ، معتقدین به پارادایم پوزیتویسم کلاسیک و پارادایم پدیدار شناختی سنتی (هرمنوتیک) قرار دارند .حامیان این رویکرد استنتاج های خود را عمدتاً مبتنی بر گزاره های مقدماتی مانند : هر علم با مبانی معرفت شناختی خاص خود شکل گرفته ، تکوین یافته و در نهایت اعتبار پیدا می کند و یا مفروضاتی مانند : متد یا روش به عنوان مشتق شده ای از معرفت شناسی حاکم بر فضای تحقیق ، یکی از اجزای اصلی هر علم است استوار است.استنتاج نهایی این پذیره ها ، رویکرد آشتی ناپذیر و عدم امکان ترکیب یا تلفیق رویکردهای کیفی و کمی خواهد بود و این رویکرد غالب در غرب بعد از بقدرت رسیدن پارادایم اثبات گرایی به عنوان پاسخی جبرانی به رویکرد معتقدین به متافیزیک قبل از رنسانس در اروپا بوده است .پذیرش این رویکرد موجب می شود تاجایگاه تحقیق کیفی به حد یک تجربه شخصی مرتبط با محقق و تحقیق علمی ، تقلیل پیدا کند . رویکرد اعتقاد به یکسانی مبانی معرفت شناختی تفاوت در روش شناختی (رویکرد ترکیبی):مدافعان این رویکرد با مفروضاتی اولیه ای مانند موازی بودن و متباین بودن پارادایم های و نه متقابل بودن مبانی معرفت شناختی هر دو پارادایم تلاش مینمایند تا این فرض را بپذیرند که وجه اشتراک هر دو پارادایم ، قائل بودن به پدیده ای به نام حقیقت است که اگر در چه در مورد ماهیت یکپارچه یا تکثر آن اختلاف نظر وجود دارد ، اما اصالت حقیقت، امری اجتناب ناپذیر است .در این رویکرد باور غالب آن است که تفاوت عمده رویکردها در رهیافت متفاوت به ماهیت حقیقت و در نتیجه پدیدار شدن روشهای متفاوت است . بعبارتی تفاوت دو روش در زاویه نگاه به موضوع یا مسئله مورد مطالعه است .در نتیجه یافته های هر دو رویکرد دارای تنوع به دلیل زاویه نگاه است و نه منکس کننده تقابل یافته های تحقیق.بعبارتی جمع جبری یا فضایی یافته ها قادر به تکمیل نمودن پازل گم شده ای به نام ماهیت حقیقت مکنون است.بنابر این امکان ترکیب این رویکردها ممکن است .می توان استنباط نمود که این دو رویکرد در همراهی با هم(ترکیب) در روشن کردن ابعاد یک حوزه تحقیق مفید باشند.این امر متفکرین را به

این سمت سوق داده تا معتقد باشند شکاف بین رهیافت های کیفی و کمی نوعی دوگانگی غیر مفید است. با آن که بعضی از محققین استدلال میکنند که جامعه و انسان شناسی انتقادی باید به فراسوی چنین دوگانگی های حرکت کند تا بتواند پویایی های پدیده های محیطی را درک کنند، در مقابل عده دیگری معتقدند تلاش های صورت گرفته در جهت تلفیق این دو رویکرد، تفکیک میان پارادایم علم و روش های تحقیق را در نظر نمی گیرد.

رویکرد تلفیق روشها در مقابل ترکیب یافته ها: ترکیب روشها اشاره ای به کاربرد تحقیقات کمی و کیفی به عنوان اصالت های مجزا و موازی یا سری و ترکیب نتایج ویافته های این دو مطالعه به منظور حصول جامع و معتبر تر دانش است. تلفیق اشاره ای به ادغام این مطالعات با اصالت دادن به یکی از رویکردها و استفاده عرضی از رویکرد دوم است. مسئله تحقیق و میزان دانش قبلی محقق از پدیده مورد بحث تعیین کننده رویکرد اصیل در نظام تلفیق است. مباحثی مانند روش چنگانه و یا زاویه بندی متمرکز اشاره ای به تلفیق روش های کمی و کیفی است. در این روش، محقق ممکن است به بهای کنار گذاشتن نسبی یکی از روشها، از روش دیگری استفاده کند. اگر چه تفاسیر فنی، زمینه را جهت ترکیب رویکردهای کمی و کیفی آماده می کنند ولی تفاسیر معرفت شناختی بر سر راه تلفیق، مسائل بسیاری را ایجاد می کنند. در تفاسیر معرفت شناختی این رویکردها نماینده ی دیدگاه های متعارضی هستند که نحوه مطالعه واقعیت انسانی و اجتماعی و تعریف دقیق معرفت و دانش را متفاوت مطرح می کنند.

این تلاش برای تلفیق نه بر مبنای تعارضات و برتری جویی که بیشتر مبتنی بر تسهیل رویکرد به معرفت و شناخت همه جانبه است. یکی از مزایای تلفیق می تواند احصای اعتبار متقابل در بررسی پدیده های اجتماعی و انسانی باشد. احصای اعتبار متقابل می تواند یک تصویر کامل از تمامی ابعاد کمی و کیفی پدیده مورد مطالعه را ارائه کند. استفاده از تحقیقات کیفی قبل از تحقیقات کمی می تواند به شناسایی دقیق بستر و زمینه مورد مطالعه برای تعیین متغیرها، شناسایی فرضیات و نهایتاً طراحی مدل های تحقیق جهت انجام یک تحقیق کمی معتبر کمک شایانی کند. از طرفی زمانی که یک تحقیق کیفی انجام می شود می توان بر اساس یافته های آن با کمی سازی مفاهیم اساسی و بنیادی، حمایت های کمی نیز برای یافته های تحقیق ارائه نمود. دیدگاهی که روشهای ترکیبی تحقیق بر آن استوار است، پراگماتیسم است. از این منظر، سوالی که در تحقیق پرسیده می شود مهم تر از روش آن تحقیق است. این دیدگاه از رویکرد کثرت گرا حمایت می کند. از نظر پراگماتیسم، انگاره معرفتی از کنشها، موقعیتها و پیامدها حاصل می شوند، تا تحت شرایط منظم و قاعده مندی که محقق باید دنبال کند (مانند اثبات گرایی). دغدغه این دیدگاه آن است که چه کارهایی برای حل مسئله باید انجام شود. عبارتی به جای اینکه روش حل مسئله مهم باشد، خود مسئله اهمیت دارد.

جمع بندی: ترکیب یا تلفیق رویکرد های کمی و کیفی امری است که علیرغم بحث های حوزه نظری، میتواند بعنوان رویکردهای سری و مکمل برای نگاه به پدیده های جهان هستی بکار گرفته شوند. شاید این امر ضرورت یادآوری نیاز به تصحیح نگاه جزمگرانه به مبانی نظری این روشها را بیان کند. بدیهی است نه نقد های تند و یکجانبه گرا و نه رویکردهای محافظه کارانه گاهها با رنگ و بوی سیاست زدگی در حوزه حاکمیت مدنی و گاه علمی، هیچکدام قادر نبوده اند تا واگرایی رویکردهای مختلفی علمی را در دوره های مختلف تا زمان حال، به واگرایی معقول مبتنی بر اجماع نزدیک سازد. بنظر میرسد این رویکرد تا دهه های آینده همچنان به واگرایی - با دوره هایی پر نوسان و گذرا از همگرایی - در حوزه نظری حرکت و در بستر زمان به حیات خود ادامه دهد.

ارزشها در فرهنگ همکاری بین حرفه ای:

1. دکتر فرشته قلجایی، مرکز تحقیقات سلامت بارداری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان 2. دکتر علیرضا ایرج پور (نویسنده مسئول): مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشیار گروه پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه: همکاری بین حرفه‌ای یکی از راههای غلبه بر چالش‌های پیچیده ارتقای سلامت و ارائه خدمات با کیفیت توسط تیم سلامت می‌باشد. استقرار فرهنگ همکاری‌های بین حرفه‌ای در نظام سلامت مستلزم کسب شناخت از تمامی اجزای فرهنگ حاکم بر روابط بین کارکنان حرفه‌ای است. هدف از مطالعه حاضر کشف و تبیین ارزش‌ها در فرهنگ همکاری بین حرفه‌ای تیم سلامت در بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان بود.

روش مطالعه: این مطالعه به روش کیفی با رویکرد قوم‌نگاری انجام شده است. جامعه مورد مطالعه شامل ۳۵ نفر از اعضای حرفه‌ای تیم سلامت در بخش‌های مراقبت‌های ویژه نوزادان بود که به صورت مبتنی بر هدف ازدو مرکز آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انتخاب شدند. روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت مشاهده، مصاحبه و بررسی مستندات بود و پژوهشگر نقش مشاهده‌گر مشارکتی را در این مطالعه داشت. روش تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تجزیه و تحلیل محتوای کیفی گرانهایم انجام شد.

نتایج: تحلیل داده‌ها با استفاده از مشاهدات انجام شده بر روی رفتارها و تعاملات این افراد به شناسایی درون‌مایه "ارزش‌ها منجرگردید. دو زیر طبقه تحت عناوین "اعتماد بین حرفه‌ای" و "احترام بین حرفه‌ای" طبقه ارزش‌های اجتماعی و سه زیر طبقه "فضایل اخلاقی"، "وجدان" و "مسئولیت پذیری" نیز طبقه ارزش‌های فردی را تشکیل دادند و در نهایت درون‌مایه "ارزش‌ها" از ادغام این دو طبقه شکل گرفت

نتیجه‌گیری: در واقع ارزش‌ها ناشی از تعاملات انسانی است و در جریان تعامل اجتماعی آموخته می‌شود، و خود بر رفتار و روابط اجتماعی اثر می‌گذارد. با وجود پیچیدگی‌ها و چالش‌های موجود برای انجام همکاری بین حرفه‌ای مطلوب، در این مطالعه این ارزش‌ها توانست علاوه بر در بر گرفتن معیارهای اخلاقی، فردی و بین فردی برای اعضای این فرهنگ، امکانی را فراهم نماید که آنها بدانند در طیف گسترده و متنوعی از وضعیت‌ها، چه انتظاری از آنها وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: همکاری بین حرفه‌ای، فرهنگ، ارزش‌ها، قوم‌نگاری

سخنرانی کلیدی

ترجمان عملی یافته های تحقیقات کیفی : کاربرد متاسنتر

سهیل نجفی مهری، دکتری پرستاری، استادیار، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)

با گسترش روز افزون تحصیلات تکمیلی در سال های اخیر، توجه و نگرش به انجام تحقیقات کیفی در ایران نیز رو به تزاید است. در دانشکده های پرستاری نیز به استناد سرفصل دروس مصوب، ضمن تاکید بر آموزش روش های تحقیقات کیفی، تمایل در دانشجویان دکتری برای انجام تحقیقات کیفی نیز پرورش داده می شود. بنابراین، هر روز بر تعداد تحقیقات کیفی در علوم سلامت و مرتبط با گروه های مختلف جامعه افزوده می گردد و تعداد بیشتری از پژوهشگران برای یافتن سوالات ذهنی خود از روش های مختلف تحقیقات کیفی استفاده می کنند.

خصوصیت جامع تحقیقات کیفی زمینه ای بودن آنها است و به همین دلیل عدم توانایی فرمول های آماری در تعمیم پذیری یافته های حاصل از تحقیقات کیفی همواره مطرح است. لذا، آنچه که نگران کننده است، ترجمان دانش حاصل از این تحقیقات برای کاربرد عملی و علمی در بستر جامعه است، زیرا هر یک از تحقیقات کیفی به تنهایی جنبه ای از حقایق مربوط به سلامت و بیماری را نمایان می سازد و اغلب از بیان جامع و یکپارچه حقایق یک پدیده عاجز هستند. در جوامع امروزی استفاده از نتایج تحقیقات در تصمیم گیری های مبتنی بر شواهد و یافته های علمی رو به افزایش است، بنابراین نتایج تحقیقات کیفی نیز باید در این میان برای خود جایگاهی را باز نماید. بنابراین نیاز به شیوه ای که بتواند ارزیابی و بررسی سازمان یافته از یافته های تحقیقات کیفی ارائه دهد و نتایج گره های مشابه در جوامع و محیط ها و گروه های مختلف را در قالب یک تفسیر جامع تر بیان نماید، ضروری به نظر می رسد. شاید این استدلال منطقی به نظر برسد که در واقع تحقیقات کیفی به مثابه بیان اجزاء یک پدیده هستند که باید بتوان با یک روش مناسب این اجزا را در کنار هم قرار داد تا به کلیت آن دست یافت. نظیر آنچه که در داستان تفسیر فیل مولانا در تاریکی بیان شده است.

در حال حاضر، ر متاسنتر بعنوان یک روش گردآوری گروهی از مطالعات کیفی، تجزیه یافته های آن، کشف نکات اساسی در آن ها و ترکیب و تبدیل آنها به یک جایگزین کلی تر مورد استفاده قرار می گیرد. بعبارت دیگر با بکارگیری این روش، با یکی کردن گروهی مطالعات کیفی، محصول نهایی جدیدی استخراج می شود که می تواند در تصمیم سازی ها و گسترش دانش علوم سلامت از آن استفاده نمود. در این محصول جدید رد پای نتایج پژوهش های اولیه قابل مشاهده است با این وجود، خصوصیات کاربردی جدیدی را ارائه می کند.

اگر چه در ابتدا روش سنتر تحقیقات کیفی را در اتن گرافی استفاده نموده اند و به آن متا اتنوگرافی اطلاق کرده اند، اما در حال حاضر یکی از متداولترین روش های متاسنتر تحقیقات کیفی محسوب می شود و مراحل مختلفی را برای انجام آن پیشنهاد کرده اند. در این مقاله، ضمن توجه به اهمیت متاسنتر در ترجمان یافته های تحقیقات کیفی، روش های انجام آن معرفی شده است.

سخنرانی کلیدی

ساخت تئوری در تحقیقات کیفی

دکتر ناز آفرین حسینی ۱، شهلا نجفی دولت آباد ۲، مرضیه حسینی ۳
۱. هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲. هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت ۳. هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج

تئوری ترکیبی از یک سری مفاهیم متصل به هم، عبارات و قضایا می‌باشد. برای توسعه تئوری دستور العمل و روش واحدی که کامل و غنی باشد وجود ندارد. ۷ مرحله و چندین فرایند وجود دارد که برای تئوری سازی مهم است و چهار چوبی برای تحقیق، توسعه تئوری، تفسیر اطلاعات، توسعه مفاهیم و ساخت مدل آماری و در نهایت توسعه تئوری ایجاد می‌نماید که شامل مراحل پذیرش یا باور نمودن، توصیف پدیده، نام گذاری (برچسب گذاری)، توسعه مفهوم، توسعه عبارت، تنظیم پیش فرضها، برقراری ارتباط و به بحث و مشارکت گذاشتن می‌باشد. برای پذیرش یا باور، در این فرایند موقعیتی پیش می‌آید که توجه شخص را به هر دلیلی جلب می‌کند. این دلیل شناختی، عاطفی، احساسی، عینی یا ذهنی است و یا فقط یک ظن یا احساس وجود یک مشکل است و شامل جلب توجه و توجه نمودن است. سپس بایستی پدیده را توصیف نمود و به سوالاتی مانند پدیده چیست؟ پدیده چه موقع اتفاق می‌افتد؟ مرزهای یک پدیده چه هستند؟ این پدیده چه نقاط مشترکی با سایر پدیده‌ها دارد؟ و ... پاسخ داد. در مرحله‌ای از فرایند تئوری سازی، مفهوم را بایستی نامگذاری کرد و این نام چندین بار ممکن است در طی فرایند تغییر کند. عملکرد نامگذاری یا برچسب گذاری شامل خلاصه نمودن و تبدیل پدیده‌ای که در یک پاراگراف توصیف شده، به یک مفهوم یا یک عبارت می‌باشد. سپس مفهوم را بایستی توسعه داد. چندین فرایند برای توسعه مفهوم مفید هستند که اینها شامل تعاریف، اقتراق، طراحی پیش زمینه‌ها و پیامدها، الگوسازی، قیاس و ساخت می‌باشد. روشهای ساخت مفهوم با روش های کیفی، کمی، استفاده از متون و با روش های ترکیبی صورت می‌گیرد. توسعه عبارت مرحله‌ای دیگر است که در آن توضیحاتی در رابطه با پدیده داده می‌شود. این توضیحات با مفاهیم، پیش زمینه‌ها، پیامدها و پیش فرضها مرتبط می‌باشد. عبارات توسعه داده شده به توصیف، تشریح و پیشگویی روابط بین مفاهیم می‌پردازد. در این مرحله پیش فرض ها نیز نوشته می‌شود. پیش فرضها بیان ارتباط بین مفاهیم و نوع بخصوصی از قضایا هستند که در پرستاری به عنوان یک حقیقت در یک تئوری پذیرفته شده است. اگر چه این مراحل و فرایندها به دنبال هم آورده شده ولی می‌توانند همزمان با ترتیب دیگری اتفاق افتد و ممکن است مراحل ناشناخته دیگری نیز در این میان به وقوع بپیوندد.

کلمات کلیدی: تئوری، سنتز تئوری، ساخت تئوری، تحقیقات کیفی

سخنرانی کلیدی

تحلیل مفهوم در تحقیقات کیفی

شهلا نجفی ۱، ناز آفرین حسینی ۲، مرضیه حسینی ۳

۱. هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲. هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۳. هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج

ساخت و تحلیل مفهوم در تحقیقات کیفی اهمیت بسزایی دارد. و مفاهیم بلوک های تشکیل دهنده تئوری می‌باشند. مفهوم، یک ایده کلی است که به یک پدیده معنی، خصوصیات و ویژگی‌هایی را نسبت می‌دهد و اشیاء، وقایع یا پدیده‌ها را نامگذاری و ساختار و مرز بین آنها را مشخص می‌کند. روش‌هایی از جمله روش تحلیل مفهوم ویلسون، روش تحلیل مفهوم همزمان و روش هیبرید برای تحلیل مفهوم مطرح شده است.

از پر استفاده ترین روش تحلیل مفهوم، روش ویلسون می‌باشد. این مدل توسط چین و کرامر و واکرواوانت در پرستاری توصیف شده است. ۱۱ گام برای این تحلیل مفهوم عنوان شده است که شامل مراحل جداسازی سوالات درباره مفهوم، یافتن پاسخهای درست، نمونه‌های موردی، موارد مخالف، موارد مرتبط، موارد مرزی، موارد ابداع شده، زمینه و بستر اجتماعی، احساسات همراه با مفهوم یا ایجاد اضطراب، نتایج عملی و نتایج در زبان می‌باشد.

روش تحلیل همزمان در سال ۱۹۶۹ توسط ویلسون طراحی و در سال ۱۹۸۸ توسط واکر و اوانت به پرستاری معرفی شد. این استراتژی بر اساس تشریح مساعی، همکاری، تفکر انتقادی، کارشناسی شرکت کنندگان، ساخت اعتماد متقابل و اجماع به منظور پیشبرد فرایند شفاف سازی مفاهیم پیچیده ای که با برخی از مفاهیم دیگر بسیار نزدیک و گاهی با آن تداخل می‌نماید، ایجاد شد. راجرز و ناقل ۸ گام را جهت استراتژی تحلیل همزمان مفاهیم عنوان نموده اند که شامل توسعه گروه موافق، انتخاب مفاهیمی که مورد تحلیل قرار می‌گیرند، بررسی و انتخاب روش واضح سازی مفهوم، وضوح سازی مفاهیم انفرادی، توسعه ماتریکس اعتبار و بازبینی و اصلاح موردی مفاهیم، بررسی و آزمون مجدد ماتریکس‌های اعتبار، تشکیل و بسط یک مدل فرایند و ارائه نتایج تحلیل همزمان مفاهیم به هم‌تایان جهت نقد آن می‌باشد.

استراتژی هیبرید روشهای تجربی را با روشهای نظری ترکیب می‌کند. شوارتز، بارکت و کیم این روش را توسعه دادند. در واقع این استراتژی با روشهای تحقیقات پرستاری بیشتر تناسب دارد. در این الگو روشهای کمی و کیفی ترکیب می‌شود. شوارتز و همکاران سه مرحله اصلی را در این الگو شناسایی کردند که شامل مرحله نظری، مرحله کار در عرصه و مرحله تحلیل نهایی می‌باشد. اجرای اصلی این الگو عبارتند از: در مرحله نظری (مرحله ۱) مراحل از قبیل انتخاب مفهوم، بررسی متون، مواجهه با معانی و اندازه گیری، انتخاب تعریف عملیاتی و در مرحله کار در عرصه (مرحله ۲) تنظیم مرحله، ورود به مذاکره، انتخاب نمونه‌ها، جمع آوری و آنالیز داده‌ها و در مرحله تحلیل نهایی (مرحله ۳) اقداماتی از قبیل وزن دادن، عمل کردن و نوشتن یافته‌ها صورت می‌گیرد.

کلمات کلیدی: مفهوم، تحلیل مفهوم، تحقیقات کیفی

سخنرانی کلیدی

درمانهای مکمل رایج در درمان بیماریهای روانی در استان کهگیلویه و بویراحمد: مطالعه اتنوگرافی

دکتر شیرعلی خرامین عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
رقیه شریفی دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی دانشگاه آزاد یاسوج

مقدمه: نوع درمان هر نوع بیماری و آسیبی برگرفته از نگرش آسیب شناسانه به آن اسبب و بیماری می باشد. بیماریهای روانی بعنوان یکی از مهمترین منابع رنج بشر از این قاعده مثنتی نبوده است. قدیمی ترین نوع درمان این بیماریها سوراخ کردن جمجمه بوده است که از نگرش حلول شیطان در مغز انسهای بیمار به عنوان علت بیماری نشات گرفته بود. از آن زمان تا کنون ملل مختلف برای توجیه بیماریهای روانی نگرشها و باورها مختلفی را برگزیده و به تبع آن نوع درمان ویژه را برای این بیماران بکار برده اند. همه این درمانها دو ویژه گی مشترک داشته اند: متأثر بودن از فرهنگ و نکات مثبت و منفی داشتن. بنابر این شاید بتوان با بررسی علمی و مدون این درمانها نکات مثبت را از نکات منفی جدا نمود. از طرف دیگر خستگی بشر امروز از درمانهای دارویی و بیولوژیکی رایج و روی آوری او به درمانهای مکمل غیر دارویی ضرورت این امر را بیشتر بنمایاند. پژوهش حاضر به منظور بررسی درمانهای مکمل و رایج در استان کهگیلویه و بویر احمد با استفاده از روش تحقیق کیفی اتنوگرافی و پاسخ به نیازها صورت پذیرفته است.

مواد و روشها: در این مطالعه که از نوع اتنوگرافی بوده است تعداد ۱۸ نفر مراجعه کننده، ۵ درمانگر و دعا نویس محلیو سه نفر متولی امام زاده ها به روش اشباع انتخاب و مورد مصاحبه قرارگرفتند. در ضمن از کلیه کتابهای دعا ی موجود نیز نسخه برداری گردید. داده ها با استفاده از روش گلایزر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: در این پژوهش نتایج نشان داد که مفاهیم اصلی در مصاحبه مراجعه کنندگان عبارت بود از اینکه علت بیماری می تواند در موارد زیر جستجو نمود، جن زدگی، اذیت از خودمان بهتران، غضب و قهر خدا، شیطان و حلول او، ساعات نحس، مکانهای نحس، چشم زخم و دعاهای مکتوب و نفرین. در درمان این بیماریها مراجعه به دعانویسان، زیارت امام زاده ها، نذرو قربانی و انجام مناسک خاص انجام می پذیرد. در مصاحبه دعا نویسان همین موارد در آسیب شناسی و انجام دعا با باور به داشتن بهره خدایی، به ارث بردن از والدین و مقدس بودن خود نیز دیده شده است. در مصاحبه افراد متولی امام زاده ها همین باورها در آسیب شناسی و درمان با استفاده از زیارت، دعا و نذر و قرباتی کردن بیشتر از همه موارد دیده شده است. در ضمن بیش از ۸ کتاب مختلف دعا در این مصاحبه ها گزارش شده است که مهمترین و پر کاربردترین کتاب جامع الدعوات بوده که نحوه استفاده از این کتاب در علت شناسی بیماری فرد و نوع درمان تجویز شده منحصر به فرد می باشد

نتیجه گیری: باورها مردم استان بیشتر باورهای قدیمی و نزدیک به خرافی بوده و کمتر مواردی دیده می شود که بتوان با ایده های جدید در درمان بیماریهای روانی تطابق داد.

سخنرانی کلیدی

سیاست های جدید بهداشت باروری کشور: با رویکرد تحقیقات تاریخی کیفی

طلعت خدیوزاده، استادیار بهداشت باروری، گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

با توجه به نرخ رشد کمتر از حد جانشینی جمعیت و پیش بینی بروز پدیده سالمندی در کشور، نیاز به تغییراتی وسیع در سیاستهای جمعیتی و تنظیم خانواده در کشور وجود دارد. این بدان دلیل است که ایران در سه دهه اخیر کاهش باروری کم سابقه‌ای را تجربه نموده، بطوریکه میزان باروری کل از حدود ۶/۹ در سال ۱۳۶۵ به ۱/۹ در سال ۱۳۹۰ رسیده است. این روند تاریخی متناسب با تحولات اقتصادی و اجتماعی دهه‌های اخیر و تغییر در الگوی سنتی خانواده بوده که پیامد آن تغییر وسیع هنجارها و رفتارهای مرتبط با ازدواج و فرزندآوری، افزایش سن ازدواج و والد شدن و کاهش تعداد فرزندان می‌باشد. طراحی مداخلات موثر، مستلزم شناخت عمیق علل و شرایط ایجاد کننده این پدیده می‌باشد. بر این اساس در تحلیل علل این کاهش، این مطالعه به آزمون چهار فرضیه ذیل بر اساس شواهد تاریخی پرداخته است که شامل (۱) تغییر در انگیزه‌های زوجین برای فرزندآوری، (۲) تغییر در نحوه تعاملات زوجین در اخذ تصمیمات باروری، (۳) تغییر در نحوه تعاملات اجتماعی در خصوص باروری و (۴) تحلیل زوجین از مناسب بودن شرایط فردی و اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی جامعه برای فرزندآوری بود. در این مطالعه شواهد تاریخی نظیر گزارشات سرشماری‌های آماری، پژوهشهای بهداشتی و جمعیت‌شناختی، سایت‌های تخصصی مربوط به مجامع و سازمان‌های علمی مرتبط با جمعیت و باروری، مصاحبه‌های صاحب‌نظران، نمودارها، فیلمها و منابع چاپی و غیرچاپی استخراج و صحت و استحکام این شواهد بر اساس فرآیند انتقاد بررسی شد که شامل نقد بیرونی (بررسی اصالت و نقد صحت منابع) و نقد درونی (بررسی محتوای منابع، تمایلات و محدودیتهای مولفین و شرایط زمانی و مکانی پدید آورنده‌ی اثر یا مدرک) بود. بر اساس پژوهش‌ها و شواهد موجود هر چهار فرضیه فوق تایید گردید. شواهد بیانگر آن است که به موازات تحولات اجتماعی - فرهنگی ایجاد شده در دهه‌های اخیر، تغییراتی در انگیزه‌های باروری از انگیزه‌های اقتصادی و ابزاری به سمت انگیزه‌های روانی - عاطفی در نسل حاضر دیده می‌شود. یافته‌ها همچنین حاکی از تغییر در تعاملات زوجین و ایفای نقش بیشتر زنان در اخذ تصمیمات باروری نسبت به گذشته و نقش تعاملات منفی زوجین در کاهش باروری می‌باشد. تعاملات اجتماعی که بطور سنتی در ایران، مشوق باروری بیشتر و تسریع در شروع فرزندآوری بوده، در سه دهه اخیر به سمت تعداد متوسط و ترویج کم فرزندی گرایش داشته است. شواهد حاکی از آن است که تمایل به افزایش بهینه کیفیت تربیت و رشد فرزندان همواره در خانواده‌های ایرانی وجود داشته، ولی درک نسل بارور فعلی از شرایط فردی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مناسب برای رشد و پرورش فرزندان متفاوت از نسل‌های گذشته می‌باشد؛ بنحوی که آنان حتی در صورت برخورداری از شرایط و امکاناتی بیش از والدین خود تمایل به فرزندآوری کمتری دارند. نتایج این مطالعه، دانش و شواهد مستدلی در خصوص تغییرات ایجاد شده در عوامل و شرایط موثر بر رفتار باروری زوجین در خانواده‌های ایرانی در طول سه دهه اخیر فراهم نموده است و می‌تواند همگام با سیاست‌های جدید تنظیم باروری کشور در برنامه‌ریزی‌های مربوط به جمعیت و باروری، طراحی مداخلات موثر در جهت ارتقاء و بهبود رفتارهای باروری در خانواده و در ارائه خدمات بهداشت باروری و مشاوره‌های تنظیم خانواده به کار گرفته شود.

سخنرانی کلیدی

ادراک ماما از ارتباط با بیمار در زایشگاه : تحلیل محتوا

پرستو راد۱، دکتر نازآفرین حسینی۲، دکتر حمداله دلاویز۳

- ۱- مربی، کارشناسی ارشد مامایی، گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
- ۲- استادیار، دکترای تخصصی پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
- ۳- دانشیار، دکترای تخصصی آناتومی، گروه آناتومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: پرسنل مامایی به منظور پاسخ گویی بهتر، نیاز به ارتباط مؤثر با مادران باردار دارند. این پژوهش با هدف بررسی ادراک ماما از ارتباط با بیمار در زایشگاه انجام گرفته است.

مواد و روش مطالعه: در این مطالعه با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوا از ۱۰ نفر شامل ۶ نفر مامای شاغل در زایشگاه و ۴ نفر زائو با روش مصاحبه های عمیق فردی و بدون ساختار اطلاعات جمع آوری گردید. از روش مشاهده به منظور کسب درک عمیق تر و تایید اطلاعات نیز استفاده گردید. مشاهدات بر تعاملات متقابل بین ماما و مادر باردار در حین برقراری ارتباط متمرکز بود.

یافته ها: تحلیل داده ها منجر به شکل گیری شش طبقه گردید، شامل ۱- آرامش، امنیت و اعتماد در تعامل با ارتباط (نیاز به حس امنیت در ارتباط مناسب - حس اعتماد و ارتباط تسهیلگر یکدیگر - آرامش روحی و ارتباط تسهیل کننده همدیگر) ، ۲- آموزش و ارتباط تسهیل کننده همدیگر (ارتباط راهی برای آگاه سازی بیمار- آموزش بهبود دهنده ارتباط) ، ۳- تقابل ارتباط به عنوان ضرورت (نیاز به ارتباط- نیاز به ارتباط دو طرفه) ، ۴- دغدغه محیط و اطرافیان، دو چالش در ارتباط (عوامل پرسنلی و محیطی، مخل ارتباط - همراهان آگاه تسهیلگر ارتباط) ، ۵- ارتباط غیر کلامی محور ارتباط (بروز عواطف تسهیلگر ارتباط - رفتار غیرکلامی مناسب، تسهیلگر ارتباط) ، ۶- ارتباط متاثر از شخصیت افراد (شخصیت و خصوصیات فردی ماما ضرورتی برای ارتباط- شخصیت و خصوصیات فردی بیمار ضرورتی برای ارتباط- رفتار نامناسب بیمار، مخل ارتباط) گردید.

نتیجه گیری: این تحقیق سبب شناسایی محتوای مهم، در برقراری روند ارتباط متقابل ماماها و مادران باردار گردید. به دنبال آن با ایجاد حس آرامش و امنیت، آموزش و آگاه سازی بیماران ، تلاش در جهت ارتباط دوطرفه و کنترل تاثیرات محیط، پرسنل و همراهان، استفاده از ابزار ارتباط غیرکلامی در بهبود ارتباط و نیز کنترل تاثیرات شخصیتی بر رابطه ماما با زائو می توان یک ارتباط مناسب و موثر در فضای زایشگاه ایجاد نمود.

کلمات کلیدی: ارتباط، زایشگاه، پرسنل مامایی، مطالعه کیفی، تحلیل محتوا

سخنرانی کلیدی

معیارهای ازدواج از دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج در سال ۱۳۹۴

دکتر لیلا منظوری^۱، محسن مومنی نژاد^۲

۱. استادیار پزشکی اجتماعی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، نویسنده مسوول
۲. مربی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: تشکیل خانواده و گزینش همسریکی از عوامل مهم تاثیرگذار بر سلامت روان بوده و امروزه انتخاب همسر مناسب توسط فرزندان یکی از دغدغه های اصلی والدین می باشد. بی شک شناخت معیارها و نظرات جوانان به منظور ارتقاء سطح آگاهی آنان در مورد معیارهای صحیح انتخاب همسر امری ضروری می باشد. این مطالعه با هدف بررسی دیدگاه های دانشجویان پزشکی دختر و پسر دانشگاه علوم پزشکی یاسوج در مورد معیارهای انتخاب همسر انجام شد.

مواد و روش ها: این مطالعه، یک مطالعه ی کیفی و روش نمونه گیری آن نمونه گیری مبتنی بر هدف بود. جمعیت مورد مطالعه دانشجویان مجرد رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج (ورودی ۱۳۹۲) بودند. روش جمع آوری داده ها انجام مصاحبه های نیمه ساختاریافته با ۳۰ دختر و ۱۸ پسر توسط یک مصاحبه گر آموزش دیده، بود و از روش دیکلمن برای تجزیه و تحلیل داده های کیفی استفاده شد.

یافته ها: معیارهای ارزشمند برای دانشجویان دختر عبارت بودند از: ایمان، اخلاق خوب (خودخواه نبودن، مسوولیت پذیر بودن، اهمیت دادن به خانواده و اقوام، خسیس نبودن، داشتن حس همکاری، صداقت و وفاداری)، اصالت خانوادگی، بلوغ فکری و اجتماعی، تشابه سطح اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی خانواده ها، تشابه سطح تحصیلات، تفاهم اخلاقی، استقلال مالی (نه لزوماً درآمد بالا)، زیبایی و جذابیت ظاهری معمولی و رضایت خانواده. معیارهای ارزشمند برای دانشجویان پسر عبارت بودند از: ایمان، اخلاق خوب (تواضع و فروتنی، خوشرو بودن، احترام به خانواده و اقوام، از خود گذشتگی، پرهیز از تجمل گرایی، پرهیز از مقایسه با دیگران، صداقت، متانت، قابل اعتماد بودن)، اصالت خانوادگی، تشابه سطح اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی خانواده ها، زیبایی و جذابیت ظاهری، کدبانو بودن، مادر خوب بودن، تشابه سطح تحصیلات (تاکید بر همکار نبودن همسر و داشتن شغلی با اوقات فراغت بیشتر از پزشکان)، رضایت خانواده و عدم وجود بیماری خاص یا سابقه بیماری خاص در خانواده.

نتیجه گیری: معیارهای ازدواج دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج مبتنی بر ارزش ها و معیارهای اخلاقی و فرهنگی بود اما زیبایی و جذابیت ظاهری برای پسران و برخورداری همسر از استقلال مالی برای دختران در اولویتهای بالا قرار داشت. لذا ضرورت دارد دست اندر کاران امور آموزشی و مشاورین ازدواج، در خصوص تاکید بالای پسران بر زیبایی و جذابیت ظاهری به عنوان یک معیار اصلی، اجرای برنامه های مداخله ای آموزشی و مشاوره ای مناسب را مدنظر داشته باشند.

کلید واژه ها: معیارهای ازدواج، دانشجویان، ایران

سخنرانی کلیدی

تحلیل برون داد علمی محققین ایرانی در حوزه تحقیقات کیفی در پایگاه استنادی Web of Science

حسن عبیدی، مرکز تحقیقات سلولی مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج، (نویسنده مسول)
دکتر محمد ذوالعدل مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج

مقدمه و هدف: امروزه تولیدات علمی به عنوان شاخص بسیار مهمی از فعالیت‌های نظام علمی کشورها، در کانون توجه سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران در عرصه‌های ملی و بین‌المللی قرار گرفته است. یکی از کارآمدترین شیوه‌های ارزیابی برون داد علمی، استفاده از مطالعات علم‌سنجی بوده که با بهره‌گیری از روش‌های تجزیه و تحلیل کمی، تجزیه و تحلیل محتوا و استنادها، ما را قادر می‌سازند روند مقالات منتشره در نشریات علمی را در بازه زمانی معین مورد بررسی قرار داده، و علاوه بر قضاوت در مورد جایگاه کنونی، از یافته‌ها جهت برنامه‌ریزی برای آینده استفاده بهینه نمائیم. هدف از اجرای این پژوهش، تعیین میزان تولیدات علمی و نیز همکاری‌های علمی پژوهشگران ایرانی در حوزه تحقیقات کیفی در پایگاه استنادی وب آف ساینس است.

مواد و روش: در این مطالعه پیمایشی توصیفی با رویکرد علم‌سنجی، در شهریورماه ۱۳۹۴ با استفاده از نرم‌افزارهای MS Excel و Hist Cite، پایگاه استنادی وب آف ساینس با در نظر گرفتن IRAN بعنوان وابستگی سازمانی و با کلید واژه‌های Qualitative Research، Qualitative Study، Qualitative Approach، Grounded Theory، Concept و Content Analysis، Action Research، Ethnography، Research Historical، Phenomenology و Analysis مورد جستجو قرار گرفت و داده‌های استخراج شده مشتمل بر ۲۸۱ مدرک نمایه شده در این پایگاه، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۲۸۱ مدرک متعلق به نویسندگان ایرانی که حدود یک درصد از تولیدات تحقیقات کیفی دنیا را شامل می‌شوند؛ ۲۲۳ مورد مقاله علمی بوده که در ۱۴۰ عنوان مجله به چاپ رسیده‌اند. اولین مدرک نمایه شده در پایگاه وب آف ساینس در زمینه مورد بررسی در سال ۲۰۰۴ انتشار یافته و اگرچه از آن سال به بعد کمیت انتشار مقالات در حوزه تحقیقات کیفی توسط نویسندگان ایران روند افزایشی داشته است، اما ۱۶۲ مدرک از این مدارک تاکنون هیچ‌گونه استنادی دریافت ننموده‌اند؛ میانگین استنادات به هر مقاله معادل ۱/۶۴ و شاخص هرش حوزه تحقیقات کیفی ایران بر مبنای مدارک نمایه شده در این پایگاه برابر ۹ می‌باشد. شایان ذکر است که در تولید این ۲۸۱ مدرک که همگی به زبان انگلیسی بوده، ۷۱۳ نفر مشارکت داشته و بیشترین همکاری‌های بین‌المللی در تدوین آنها با نویسندگانی از کشورهای استرالیا، انگلستان، ایالات متحده آمریکا، سوئد و مالزی بوده است. همچنین یافته‌ها نشان داد که سه مجله علمی نمایه شده در وب آف ساینس که بیشترین آمار انتشار مقالات نویسندگان ایرانی در حوزه تحقیقات کیفی را به خود اختصاص داده‌اند، Iranian Red Crescent Medical Journal، Nursing & Health Sciences و Iranian Journal of Public Health بوده‌اند.

نتیجه‌گیری: با عنایت به یافته‌های این مطالعه، پژوهشگران ضمن تأکید بر لزوم افزایش سهم نویسندگان ایرانی در تولید علم در حوزه تحقیقات کیفی، به محققین حوزه تحقیقات کیفی پیشنهاد می‌نمایند با انتخاب مجله مناسب، افزایش ضریب مشارکت علمی و همکاری‌های بین‌المللی و نیز چاپ مقالات مروری، موجبات افزایش استنادات علمی و ارتقاء کیفیت مقالات این حوزه را فراهم آورند.

کلمات کلیدی: برون داد علمی، تحقیق کیفی، علم‌سنجی، وب آف ساینس، ایران.

مقاله سخنرانی

بخش دوم

مقالات سخنرانی

رخدادهای سیاسی- اجتماعی ایران؛ بستر تحولات حرفه ای در پرستاری: یک مطالعه تاریخی

افسانه رئیسی فر^۱، سرور پرویزی^۲، محمدرضا فیروزکوهی^۳

۱- دانشجوی دکتری پرستاری- دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲- دکترای پرستاری، استاد، دانشگاه علوم پزشکی ایران ۳- دکترای پرستاری، استادیار، دانشگاه علوم پزشکی زابل

مقدمه و هدف: توسعه و تکامل حرفه پرستاری بطور پیچیده ای با اثرات تاریخی در طول سالها مرتبط بوده است، در ایران نیز تغییرات سیاسی اجتماعی مهمی در طول سالیان گذشته رخ داده که پرستاری را متاثر نموده است. لذا برای اجتماعی- شناخت اثرات متقابل این دو، این مطالعه با هدف تبیین تحولات حرفه ای پرستاری در بستر تغییرات سیاسی ایران با رویکرد تاریخی انجام شد.

مواد و روش: مطالعه حاضر یک مطالعه تاریخی با روش تاریخ شفاهی است. ۱۴ مشارکت کننده از قدیمی ترین پرستاران ایرانی (با در نظر گرفتن حداکثر تنوع از نظر فیلد کاری، جنس، محل زندگی، سابقه کار و...) به روش هدف مند انتخاب شده، پس از کسب رضای نامه آگاهانه، تجارب ایشان در خصوص تحولات پرستاری و ارتباط آن با تحولات اجتماعی سیاسی با انجام مصاحبه های عمیق نیمه ساختار یافته دریافت شد. همچنین متون مرتبط منتشر شده و نشده دولتی و شخصی، عکس ها و... نیز پس از نقد درونی و بیرونی بعنوان منابع ثانویه مورد استفاده قرار گرفت. پس از پیاده نمودن کلمه به کلمه متن، مصاحبه ها در نرم افزار office 2010 کد گذاری شده و با روش آنالیز تاریخ شفاهی میلر- راسل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. برای فراهم نمودن ریگور مطالعه متن آنالیز شده مصاحبه ها توسط برخی مشارکت کنندگان چک گردید، همچنین مراحل آنالیز و طبقه بندی توسط دو ناظر و دو فرد همتا مورد بررسی و تایید قرار گرفت. در نهایت داده ها با افزایش سطح انتزاع و بر اساس تشابه معنایی در قالب سه طبقه و هشت زیر طبقه شکل گرفت.

نتایج: آنالیز نشان داد که سه فاکتور اجتماعی- سیاسی (۱) انقلاب سفید با زیر طبقات "سپاه دانش"، "سپاه بهداشت" و "شکل گیری تدریجی پرستاری"، (۲) انقلاب اسلامی ایران با زیر طبقات "تغییر ساختار و سیاست های کلی آموزش عالی" و "تغییر فرهنگ حاکم بر جامعه علمی و اداری"، (۳) جنگ عراق- ایران با زیر طبقات "تولد دوباره پرستاری"، "تسهیل ورود مردان" و "تغییر کریکولوم در پاسخ به نیاز" نقشی اساسی بر تحولات حرفه پرستاری داشتند.

نتیجه گیری: با توجه به ارتباط تنگاتنگ بین پرستاری و اجتماع و تحولات آن، شناخت نحوه اثر گذاری این دو بر هم میتواند زمینه ساز استفاده بهتر از فرصت های موجود و برنامه ریزی بهتر برای رویارویی با چالش های ناشی از تحولات مشابه در آینده باشد.

کلمات کلیدی: تاریخ پرستاری، تحولات اجتماعی، انقلاب سفید، جنگ عراق- ایران، انقلاب اسلامی ایران، تحقیق تاریخی، تاریخ شفاهی

مقاله سخنرانی

تجربه زیسته بیماران با سندرم روده تحریک‌پذیر: کنترل و تنظیم زندگی روزانه

زینت محبی^۱، دکتر فرخنده شریف^۲، دکتر حمید پیروی^۳، دکتر مهناز رخشان^۴، دکتر مهوش علیزاده نائینی^۵، دکتر لادن زرشناس^۴.

۱. عضو هیئت علمی و دانشجوی دکتری پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۲. استاد مرکز تحقیقات مراقبت‌های روان جامعه نگر، دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۳. استاد دانشکده پرستاری و مامایی ایران، دانشگاه علوم پزشکی ایران،

۴. استادیار دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۵. استادیار دانشکده پزشکی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز.

مقدمه: سندرم روده تحریک‌پذیر^۱، شایع‌ترین اختلال گوارشی عملکردی مزمن روده است که توسط تغییر در عادات روده‌ای (اسهال و یبوست به تنهایی یا هر دو با هم) و وجود علائمی مانند نفخ کردن (بادکردن) و درد شکم مشخص می‌گردد. به نظر می‌رسد، دانش موجود جهت مراقبت کل نگر، همه جانبه و موثر توسط پرستاران از بیماران با این سندرم به خصوص در ایران با توجه به زمینه فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و اعتقادی موجود در کشورمان، کافی نیست. لذا تحقیق حاضر با هدف کشف تجربه بیماران از زندگی با سندرم روده تحریک‌پذیر انجام شده است.

مواد و روش: داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و نمونه‌گیری هدفمند از ۸ بیمار در درمانگاه‌های آموزشی علوم پزشکی دریافت گردید و پس از پیاده‌سازی، به روش تحلیل مضمونی آنالیز گردید.

یافته‌ها: یکی از مضامین استخراج شده از تجربه زندگی با سندرم روده تحریک‌پذیر "کنترل و تنظیم زندگی روزانه" از طریق منظم بودن و به دنبال حمایت‌های اجتماعی رفتن و... بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نیاز به حمایت از این بیماران جهت کاهش تأثیرات منفی این سندرم بر زندگی روزانه را نشان داد.

واژه‌های کلیدی: تجربه زیسته، سندرم روده تحریک‌پذیر، مطالعه کیفی

مقاله سخنرانی

تجربیات اعضای انجمن معتادان گمنام در خصوص سوء مصرف مواد با تاکید بر عوامل مؤثر در پایداری ترک اعتیاد

۱. مرضیه حق گوئی اصفهانی، ۲. علیرضا نیلی احمدآبادی، ۳. نوراله مرادی کله لو، ۴. وجیهه آرمان مهر
۱. کارشناس ارشد جامعه شناسی، مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی، ۲. کارشناسی ارشد مدیریت دولتی؛ ۳. کارشناس ارشد رفاه اجتماعی، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، ۴. نویسنده مسئول: کارشناس ارشد جامعه شناسی، پژوهشگر مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

مقدمه: در این پژوهش با یک رویکرد ترکیبی ضمن بررسی تجربیات اعضای انجمن (NA) از اعتیاد به مواد مخدر و ترک مصرف مواد، به سنجش تأثیر حمایت‌های دریافتی از شبکه روابط اجتماعی بر پایداری ترک پرداخته شده است.

روش: جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه اعضای انجمن معتادان گمنام ساکن اصفهان در سال ۱۳۹۰ بود که حداقل دو سال از ترکشان می گذشت. بخش کیفی با استفاده از تکنیک مصاحبه گروه های کانونی انجام شد. به این منظور داده ها با روش نمونه گیری هدفمند طی سه جلسه، از ۱۸ نفر جمع آوری شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش تحلیل محتوا انجام پذیرفت. در بخش کمی ۱۱۳ نفر از اعضای انجمن به پرسشنامه ای که روایی و پایایی آن تایید شده بود، پاسخ گفتند. اطلاعات با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: پس از استخراج مضامین مصاحبه های گروه های کانونی، دو مقوله ی اصلی «سرمایه اجتماعی شبکه» و «شخصیت و هویت فردی» استخراج گردید. برای سرمایه اجتماعی شبکه دو زیر مقوله ساخت شبکه و حمایت های اجتماعی شبکه و برای شخصیت و هویت فردی نیز زیر مقوله های معرفتی، عاطفی و منزلتی شناسایی شد که هر یک شامل مصادیق و مضامین جزئی می شود. نتایج بخش کمی نیز نشان داد اصلاح روابط خانوادگی و دریافت حمایت‌های عاطفی و منزلتی از سوی اعضای خانواده و همچنین افزایش اعتماد به نفس فرد و بازیابی جایگاه اجتماعی وی از دیگر عوامل مؤثر بر پایداری ترک اعضای انجمن بود.

نتیجه گیری:

پیشنهاد می شود همراه با ترک سوء مصرف مواد توسط فرد معتاد، شرایطی در مراکز ترک اعتیاد فراهم گردد تا آموزش هایی نیز در زمینه حمایت‌های مورد نیاز دوران ترک به خانواده های آنان ارائه گردد.

کلید واژه ها: سوء مصرف مواد، پایداری ترک، انجمن معتادان گمنام، حمایت اجتماعی.

مقاله سخنرانی

تبیین فرآیند تجربه ازدواج: یک مطالعه کیفی

۱. دکتر رضا خجسته مهر ۲. علی محمدی ۳. دکتر ذبیح الله عباس پور

۱. عضو هیئت علمی گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز ۳. عضو هیئت

علمی گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز

مقدمه و هدف: ازدواج یکی از مهم‌ترین تصمیم‌های زندگی هر فردی است که تجربه یا عدم تجربه آن بسته به نوع نگرش‌های فرد نسبت به آن قابل تبیین است. چرا که نگرش‌ها به عنوان یک پدیده شناختی بر رغبت، احتمال ازدواج، سن و زمان ازدواج، و نیز بر پایداری آن تاثیر قابل توجه دارد. با توجه به اینکه تا کنون مدلی در تبیین چگونگی تجربه ازدواج در کشور ارائه نشده است، مطالعه حاضر با هدف تبیین و ارائه یک مدل مقدماتی بومی از این فرآیند انجام شده است.

مواد و روش: مطالعه حاضر، یک پژوهش کیفی بود که با استفاده از نظریه زمینه‌ای در سال‌های ۱۳۹۳-۱۳۹۴ انجام شد. نمونه‌گیری ابتدا به روش هدفمند از بین دانشجویان متاهل دانشگاه شهید چمران انجام شد. سپس با پیشرفت پژوهش و ظهور طبقات و کدهای اولیه، فرآیند نمونه‌گیری از هدفمند به نمونه‌گیری نظری تغییر و تا اشباع داده‌ها و تکمیل نظریه ادامه یافت. در مجموع، ۱۸ نفر با میانگین سنی ۳۰ سال در این پژوهش مشارکت کردند. روش گردآوری داده‌ها، مصاحبه‌های نیمه ساختارمند عمیق بود. برای تحلیل داده‌ها از کدگذاری سه مرحله‌ای (باز، محوری، انتخابی) اشتراوس و کوربین استفاده شد. که در آن مدل نظری از طریق مقایسه مداوم داده‌ها و ادغام کدهای مشابه ارائه گردید.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها و کشف ارتباط آنها در قالب یک مدل پارادیمی، بدین شرح ارائه گردید: "تغییر نسبی در نگرش به ازدواج" طبقه مرکزی نهفته در فرآیند داده‌ها بود که ضمن توجیه فرآیند روانی-اجتماعی اساسی، سایر مقوله‌ها را به یکدیگر ارتباط می‌دهد. اجزای مدل در دو طبقه عوامل فرهنگی-اجتماعی؛ تجربیات اولیه و مشاهده الگوهای ناقص به عنوان شرایط علی، سه طبقه آگاهی و شناخت یکدیگر؛ حمایت‌های مادی و معنوی؛ ادراک حرمت و قداست ازدواج به عنوان شرایط مداخله‌گر، فشارهای ازدواج، دخالت والدینی و انتقال بین نسلی؛ و نیز عوامل اقتصادی به عنوان شرایط زمینه‌ای، راهبردهای مقابله رفتاری متناسب با نگرش به عنوان کنش‌های تعاملی؛ ادراک آمادگی و اشتیاق به ازدواج؛ دوسوگرایی در تصمیم به ازدواج و تاخیر در سن ازدواج به عنوان پیامد این مدل پارادیمی ارائه می‌گردد. تمام این طبقات از طریق طبقه مرکزی پژوهش به یک دیگر مرتبط گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق این مدل تغییر نگرش‌ها نسبت به ازدواج طی یک رویکرد سیستمی (طرح کلی)، ترویج الگوهای موفق ازدواج در جامعه، حمایت‌های مادی و معنوی والدین، آموزش راهبردهای مقابله‌ای متناسب با چالش‌های ازدواج در ایران، افزایش مهارت‌های آمادگی ازدواج و حمایت دولت در تشکیل واحدها و هسته‌های مشاوره ازدواج که توسط روانشناسان و مشاوران خانواده و ازدواج با بصیرت و حرفه‌ای اداره شود، امری ضروری هستند.

کلمات کلیدی: نظریه زمینه‌ای، تجربه ازدواج، دانشجویان متاهل، مطالعه کیفی.

مقاله سخنرانی

نظریه زمینه‌ای، روش کیفی در تحقیقات بهداشت و سلامت

نویسندگان: حمید دهقانیان ۱، حفیظ اله فولادی ۲، فاطمه دهقانی ۳

۱- دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه ۲- عضو هیئت علمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

۳- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

مقدمه و هدف: روش نظریه زمینه‌ای به عنوان یک روش کیفی در سال ۱۹۶۷ توسط زوج کاری بارانی گلیزر و انسلم اشتروس در مقابله با سلطه پژوهش‌های کمی در عرصه تحقیقات اجتماعی به خصوص در علوم بهداشتی و رفتاری به جامعه علمی عرضه گردید. ایشان اذعان داشته که هدف از تحقیق به روش کیفی بدین سبب است که یافته‌هایی برای محقق تولید کند که با توسل به عملیات آماری یا سایر روش‌های آماری قابل تحصیل نباشد. رویکرد نظریه زمینه‌ای بدین صورت است که محقق در طول فرایند تحقیق منتج به تولید نظریه‌ای می‌گردد که مستقیماً از داده‌های استخراج شده در جریان پژوهش که به صورت منظم گردآوری شده است. در این روش فرایند رفت و برگشتی گردآوری داده‌ها، تحلیل و نظریه تولید شده نهایی با یکدیگر دارای تعامل نزدیک بوده و نهایتاً نظریه در این عمل فرایندی برای محقق پدیدار می‌گردد. هدف از این مقاله معرفی و شرح این روش و بررسی انتقادی آن می‌باشد.

مواد و روش: در این تحقیق ضمن بررسی آثار نظرات صاحب نظران و پدیدآورنده گان این روش، مصاحبه‌های مکتوب با تنی چند از اساتید و محققین روش کیفی صورت و به روش تحلیل محتوی کیفی داده‌ها تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: در بررسی این روش تحقیق کیفی، چگونگی انتخاب نمونه، تعیین چگونگی پدیدار شدن مقولات، ارتباط مقولات با کنش‌ها، وقایع و رویداد‌های منجر به کشف مقولات، نمونه‌گیری نظری، حصول اشباع نظری در نمونه‌گیری و فرایند طرح و پیگیری فرضیات در فرایند تحقیق از جمله مواردی است که حصول اطمینان از صحت روش کار محقق را به عنوان شرط اساسی روایی تحقیق، مطرح می‌کند.

نتیجه‌گیری: روش نظریه زمینه‌ای دارای ویژگی‌های همچون پدیدارشدن در حین تحقیق، تعامل فرایندی و انعطاف‌پذیر، و مبتنی بر تجربه صورت پذیرفته از فرایند مذکور برای مشارکت کنندگان در تحقیق می‌باشد. تحقق روایی سازه، روایی بیرونی، روایی درونی و پایایی از جمله معیارهای کیفیت پژوهش در این روش است. در تحلیل داده‌ها، مهمترین موضوع در تضمین اعتبار در این روش تخصص محقق در انجام تحقیق کیفی بدست آمد.

کلمات کلیدی: اشباع نظری، تعاملات فرایندی، مقولات، نظریه زمینه‌ای

مقاله سخنرانی

تحقیق عملکردی در حیطه سلامت

دکتر محمد ذوالعدل

مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج،

تحقیقات کیفی که در قرون گذشته در علوم انسانی و اجتماعی نضج گرفت، به تدریج، ضمن طی نمودن سیر تکاملی خود، به حوزه های سایر علوم از جمله علوم سلامت نیز تسری یافته و از آنجا که رویکرد تجربی و کمی برای پاسخگویی به برخی چالشهای بالینی دارای محدودیت بوده و این محدودیت، زمانی که محقق بخواهد در مورد احساسات و تجربیات انسانی مانند درد، ضعف، بی قدرتی، آسایش و.... به تحقیق و مطالعه بپردازد یا در راستای حل مشکلات بالینی و کاهش فاصله بین تئوری و بالین اقدام نماید، نمود بیشتری پیدا می کند، لذا امروزه تحقیقات کیفی به منظور بررسی دقیق پدیده های انسانی و فراهم نمودن رویکردی جدید جهت کشف علوم و تکامل دانش، در عرصه تحقیقات علمی مطرح و مورد پذیرش قرار گرفته است. یکی از انواع تحقیقات کیفی، تحقیق عملکردی یا اقدام پژوهی (Action Research) است که به دنبال اجرای یک عقیده جدید یا انجام یک تغییر در محیط های بالینی بعنوان قسمتی از فرایند تحقیق و ثبت واکنش ها نسبت به این مداخلات می باشد. این رویکرد تحقیقاتی بنا بر تعریف، نوعی شیوه موقعیتی در تحقیق است که در آن، پژوهش به منظور بهبود عملکرد همراه با مشارکت ارزیابی شونده و خود ارزیاب صورت می پذیرد. این روش عبارت از امتحان کردن ایده ها در عمل بعنوان عاملی برای پیشرفت و افزایش آگاهی بوده که بصورت گروهی انجام گرفته؛ در موقعیت های خاص و به سرعت قابل اجرا بوده؛ بطور همزمان در حل مشکلات عملی و افزایش اطلاعات علمی کمک نموده؛ مشارکت افراد را بیشتر نموده و سطح تواناییها را ارتقاء می دهد. شایان ذکر است که این شیوه تحقیقاتی که در چارچوب اعتقادات مذهبی و فرهنگی خاص قابل اجرا می باشد، در درک بهتر موقعیتهای اجتماعی و فرایند تغییر و سیستمهای اجتماعی مؤثر بوده و در طی انجام آن، استفاده از بازخورد داده ها بصورت فرایند چرخه ای امکان پذیر است

کلمات کلیدی: اقدام پژوهی، تحقیق عملکردی، تحقیق کیفی

مقاله سخنرانی

چالش های سیاستگذاری و اجرایی برنامه بهداشت دهان و دندان کشور: یک مطالعه کیفی

سمیه نوری حکمت^۱، زهره عنبری^۲، مژگان میرشفیعی^۲، سعید امینی^۳

۱. مرکز تحقیقات مدلسازی در سلامت، پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۲. مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، ۳. مرکز تحقیقات مدیریت ارائه خدمات سلامت، پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، (نویسنده مسئول)

زمینه و هدف: بدلیل وجود چالشها و مشکلات زیادی که در بخش بهداشت دهان و دندان کشور وجود دارد، این حوزه نتوانسته است پایاپای سایر بخش های سلامت کشور به رشد لازم دست پیدا کند. سیاستگذاران و متولیان بهداشت دهان و دندان کشور برای برنامه ریزی مناسب این حوزه به شناخت اصولی و اولویت بندی شده چالش های آن نیاز دارند. بر این اساس ضروری است که مطالعه ای به منظور درک عمیق چالش های بهداشت دهان و دندان کشور از دیدگاه متخصصین امر صورت گیرد.

روش بررسی: این پژوهش از نوع کیفی و به روش دلفی کلاسیک و از طریق تحلیل محتوا انجام پذیرفت و نظرات متخصصان و صاحب نظران بهداشت دهان و دندان بصورت هدفمند و از طریق مصاحبه عمیق و نیمه ساختارمند در ۳ راند استخراج شد. به منظور افزایش مقبولیت مطالعه از ۴ معیار روش لینکن و گوبا استفاده شد. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل محتوای چارچوبی استفاده شد.

یافته ها: در راند اول و دوم مصاحبه با متخصصان مربوطه و پس از خلاصه سازی و ادغام نظرات مشابه، متخصصان مربوطه ۲۰ چالش بهداشت دهان و دندان کشور را ذکر نمودند. در راند سوم مصاحبه متخصصان ۸ مورد از مهمترین چالش های بهداشت دهان و دندان کشور را از طریق روش گروه اسمی اولویت بندی نمودند.

نتیجه گیری: شرکت کنندگان مهمترین چالش بهداشت دهان و دندان کشور را شاخص DMF بالای کودکان ۶ تا ۱۲ ساله، پرداخت از جیب زیاد مردم برای استفاده از خدمات دندانپزشکی، عدم و یا پوشش بسیار پایین خدمات دندانپزشکی توسط بیمه ها، عدم وجود برنامه های قوی بهداشت دهان و دندان در کشور، فارغ التحصیل زیاد دندانپزشکی و توزیع نامتناسب آنها در کشور، رژیم غذایی پوسیدگی زای ایرانیان و عدم وجود فرهنگ مسواک زدن، هزینه بالای خرید و تامین تجهیزات جانبی دندانپزشکی و همکاری برون بخشی با سایر نهادها ذکر نمودند. از جمله راهکارهای ذکر شده برای این چالش ها می توان به اجرای طرح های پیشگیری از پوسیدگی (از جمله فیشورسیلانت و فلوراید تراپی)، بیمه دندان های کودکان ابتدایی، اختصاص ردیف استخدامی بهداشت دهان و دندان به مراکز بهداشت، برنامه های آموزشی و فرهنگ سازی و تعامل برون بخشی با سایر نهادها اشاره نمود.

کلیدواژه ها: مطالعه کیفی، روش دلفی، بهداشت دهان و دندان

مقاله سخنرانی

نیازهای فرزندان بیماران مبتلا به اختلال روانی

دکتر رضا ضیغمی^۱، دکتر فاطمه اسکویی^۲، دکتر سودابه جولایی^۳
(^۱) استادیار گروه روانپرستاری، قزوین، بلوار شهید باهنر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده پرستاری و مامایی^(۲) استادیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران^(۳) دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران

مقدمه و هدف: فرزندان بیماران مبتلا به اختلال روانی گروه نادیده گرفته شده بزرگی در جامعه هستند. با وجود اینکه یافته‌های تجربی بسیاری دال بر آسیب پذیری روانی اجتماعی آنها وجود دارد اما تمرکز بر تجربه‌ها و نیازهای آنها صورت نگرفته است. این مطالعه با هدف تبیین نیازهای بهداشت روان در فرزندان بیماران مبتلا به اختلال روانی طراحی و اجرا شد

مواد و روش: این پژوهش کیفی با روش نظریه مبنایی صورت گرفت. مصاحبه نیمه ساختار مند با ۱۷ مشارکت کننده برگزیده (۱۰ فرزند بیمار مبتلا به اختلال روانی، دو والد سالم، یک همسر فرزند بیمار مبتلا به اختلال روانی، دو کارشناس ارشد روانپرستاری، یک کارشناس ارشد روان شناس بالینی و یک کارشناس ارشد مشاوره) به روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری در مرکز آموزشی درمانی روانپزشکی ۲۲ بهمن قزوین انجام شد و داده‌ها به روش استراوس و کوربین (۱۹۸۸) تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: مفاهیم اصلی "چرخه بیماری"، "پیامد بیماری روانی والدین بر فرزندان" و "نیاز" پدیدار شد و با کشف ارتباط بین آنها نظریه "نیاز فرزندان بیماران مبتلا به اختلال روانی (نفر بیم بار)" تبیین گردید. مفهوم "تکوین نیاز در چرخه بیماری والد" به عنوان مقوله اصلی و "جستجوی حمایت" به عنوان فرایند روانی اجتماعی پایه شناسایی شد.

نتیجه گیری: نظریه نفر بیم بار نیاز، چگونگی تغییر آن در فرایند بیماری و چگونگی و پیامد برآورده سازی نیاز در فرزندان بیماران مبتلا به اختلال روانی را بیان می‌کند. با توجه به یافته‌های پژوهش توصیه‌هایی برای درمانگران عرصه بهداشت روان تدوین و پیشنهاد شد که در جستجوی اطلاعات و راهنما برای کار با فرزندان و خانواده‌هایی هستند که والدینی مبتلا به اختلال روانی دارند.

کلمات کلیدی: فرزند، والدین، اختلال روان، حمایت، نیاز، خانواده، نظریه مبنایی، نفر بیم بار

مقاله سخنرانی

دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از نقش ازدواج در سلامت روان

ناهید یعقوبیان^۱، مریم روانی پور، طیبه غریبی، طاهره غریبی، فاطمه حاجی نژاد، مهستی گنجو، رضا علیزاده، فروغ سلیمانی^(۲)

۱- دانشجوی دکتری کلام دانشگاه آزاد اصفهان خوراسگان، مریم بالینی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
۲- اعضا هیئت علمی، مربیان و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

مقدمه و هدف: ازدواج و انتخاب همسر یکی از عوامل مؤثر بر سلامت روان و شیوه زندگی افراد است که نقش آن در کاهش نابسامانیهای فردی و اجتماعی بارز است. آمار جهانی مؤید این است که اختلالات روانی در افراد مجرد بیش از افراد متأهل است. این مطالعه با هدف تبیین دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از نقش ازدواج در سلامت روان، انجام شده است.

روش پژوهش: مطالعه حاضر یک پژوهش کیفی است که جهت جمع آوری داده ها از روش بحث متمرکز گروهی FGD (FOCUS Group Discussion) استفاده شد. در مجموع ۲۸ دانشجوی دختر و پسر در چهار گروه از رشته های مختلف دانشگاه علوم پزشکی بوشهر پس از اخذ رضایت شرکت در مطالعه مورد مصاحبه گروهی قرار گرفتند داده های حاصل از مصاحبه پس از پیاده نمودن و کد گذاری و خلاصه سازی در طبقه های بزرگتر و انتزاعی تر محورهای اصلی را حاصل نمودند. دقت و صحت داده ها از روش های مختلف مورد تأیید قرار گرفت. وبا روش تحلیل محتوا آنالیز گردید.

نتایج: از مجموع ۱۲۲۶ کد اولیه به ۱۶۳ کد پالایش شده در مورد اهداف ازدواج رسیدیم که در نهایت به ۷ محور اصلی (تکامل انسان، رسیدن به آرامش، تأمین نیازها، ایجاد نسل سالم و صالح، حفظ و تقویت ایمان و اخلاق، و پیشگیری از انحرافات جنسی و نهایت ایجاد جامعه ای سالم خلاصه گردید. از کدهای استخراجی در محور آرامش روان به ۴۷ کد رسیدیم که نهایتاً به سه محور سلامت روان، تحول زندگی و سلامت جامعه رسیدیم .

بحث و نتیجه گیری: دانشجویان به خوبی مواردی چون رسیدن به آرامش و تأمین نیازهای فطری و روانی در پرتو ازدواج را مایه رسیدن به سلامت روان ذکر نمودند. در این راستا احساس امنیت، اعتماد و احترام متقابل، تقویت احساس مسئولیت و حس دوستی ناشی از ازدواج را از مؤلفه های سلامت روان ذکر نموده اند. بر اساس یافته های حاصل از این پژوهش به نظر می رسد باید در ایجاد تسهیلات و زمینه ازدواج جوانان همکاری همه جانبه صورت گیرد تا دستیابی به سلامت روان جوانان و نهایتاً جامعه تسهیل گردد.

کلمات کلیدی: ازدواج، سلامت روان، جوانان، بحث متمرکز گروهی

مقاله سخنرانی

تبیین مفهوم مراقبت در بخش مراقبت ویژه نوزادی از دیدگاه والدین و مراقبین

دکتر هایده حیدری، دکتر مرضیه حسن پور، پروفسور مرجان فولادی
هایده حیدری، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران. نویسنده مسوول
مرضیه حسن پور، استادیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده پرستاری مامایی، اصفهان، ایران
مرجان فولادی، پروفسور دانشگاه فلوریدا

زمینه: نوزادان جزء گروه‌های آسیب‌پذیر هستند که نیاز به توجهات پرستاری دارند. بستری شیرخوار در بخش مراقبت ویژه نه تنها برای شیرخوار، بلکه از نظر روحی، روانی و جسمی بر والدین آن‌ها تأثیر دارد. پرستاران می‌توانند به والدین در گذر از این مرحله کمک نمایند. پاسخ‌های نامناسب پرستاران به نیازهای مراقبتی آنان منجر به تجربه اضطراب، ترس، فهم غلط می‌شود. چالش مهم والدین، مذاکره با متخصصان سلامتی است در صورت حمایت کافی خانواده‌ها توسط متخصصان سلامتی تنش آنان کاهش می‌یابد.

روش: این مطالعه به روش تحلیل محتوی کیفی اجرا شد. مشارکت کنندگان از والدین، پزشکان و پرستاران بیمارستان‌های شهر اصفهان بودند که در سال ۱۳۹۱ به روش مبتنی بر هدف انتخاب شدند. اشباع داده‌ها پس از ۲۱ مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته از مشارکت کنندگان حاصل شد. جهت تجزیه تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوی مرسوم استفاده گردید.

نتایج: بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها ۵ طبقه اصلی ویژگی مراقبت در بخش مراقبت ویژه نوزادان، مشکلات تشخیص بیماری نوزاد، ویژگی بستری نوزاد در بخش مراقبت ویژه، ویژگی مشکلات نوزاد بستری، ارزشمندی حفظ حیات نوزاد به دست آمد.

نتیجه‌گیری: عکس‌العمل‌های مناسب پرستاران به سؤالات والدین و دادن اطلاعات کافی درباره نوزاد و وضعیت وی در کاهش استرس والدین کمک به‌سزایی خواهد داشت. به‌علاوه آگاهی تیم مراقبتی از نحوه ارائه مراقبت و درمان به نوزاد در بخش مراقبت ویژه به آنان کمک خواهد کرد تا جهت مراقبت مطلوب برنامه‌ریزی کنند.

واژه‌های کلیدی: بخش مراقبت ویژه نوزادان، والدین، تحلیل محتوی کیفی

مقاله سخنرانی

Lived experience of intensive nurses for caring brain death organ donor patients : An opportunity for spiritual growth

زهرا کشتکاران ۱. فرخنده شریف ۲. الهام نواب ۳. سکینه غلامزاده ۴

۱ : دانشگاه علوم پزشکی شیراز- دانشکده پرستاری حضرت فاطمه (س)- کمیته تحقیقات دانشجویی ۲ : دانشگاه علوم پزشکی شیراز - مرکز تحقیقات جامعه نگر دانشگاه علوم پزشکی شیراز - دانشکده پرستاری حضرت فاطمه (س) ۳ : دانشگاه علوم پزشکی تهران - دانشکده پرستاری مامایی - دپارتمان ویژه ۴ : دانشگاه علوم پزشکی شیراز- دانشکده پرستاری حضرت فاطمه (س)- گروه داخلی جراحی

مقدمه : مراقبت از بیمار مرگ مغزی اهداء عضو پرستاران را با بحران شدید عاطفی مواجه می سازد. ادراکات متفاوت پرستاران بر نحوه مراقبت آنها تاثیرگذار است. این مطالعه به منظور درک عمیق معنای تجربیات پرستاران با هدف این که پرستارانی که درحال تجربه اینگونه مراقبت ها هستند، چه احساسی دارند و چگونه آن را درک و تفسیر می کنند، انجام شد .

روش: این مطالعه بااستفاده ازتحقیق کیفی به روش فنومنولوژی هرمنیوتیک با تاکید بر روش شناسی ون مانن انجام شد. ضمن رعایت ملاحظات اخلاقی جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه های نیمه ساختاریافته عمیق صورت گرفت. طول مدت مصاحبه ها ۷۰-۴۵ دقیقه و نمونه گیری تا جایی که داده های غنی ، مرتبط و انتزاعی بدست آمد ادامه یافت. در مجموع ۱۲ مصاحبه با ۱۰مشارکت کننده انجام شد. پس از پیاده سازی متن ها، به کمک نرم افزار مکس کیو تفسیر به روش تحلیل مضمونی و با استفاده ازرویکرد کل نگر و انتخابی انجام و واحدهای معنایی ، تم و زیر تم ها استحصال گردید .

یافته ها : یکی از تم های اصلی " اتصال بخدا " شامل ۳ ساب تم انگیزه نوع دوستی پیدا کردن ، با خود خلوت کردن ، سؤال و جواب با خدا بود. در طول زمان در اثر مراقبت از چنین بیمارانی تمایل کمک به دیگران ، تسلی دادن به دردمندان و اهتمام به انجام امور خیر ، راز و نیاز باخدا، معنا یافتن زندگی و صبوری درپرستاران تقویت می شد. این تجربه موجب رشد معنوی آنها شده بود .

نتیجه گیری : علیرغم پیامدهای منفی مراقبت از بیمار مرگ مغزی اهداء عضو بسیاری از پرستاران احساس رضایتمندی ، معنا یافتن زندگی ، صبوری و اتصال به خدا می کنند و این مراقبت فرصتی جهت رشد معنوی پرستاران ایجاد می نماید .

کلید واژه ها : مرگ مغزی - اهداء عضو - اتصال بخدا - رشد معنوی

مقاله سخنرانی

دستی از برون یا تحولی از درون: تجارب معلولان ایرانی

سیده زهراسینی گل افشانی^۱ _ دکتر حیدر علی عابدی^۲ _ دکتر فضل... احمدی^۳ - دکتر کوروش زارع^۴
^۱ استاد یار گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین... نویسنده مسول ^۲ استاد گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه آزاد واحد خوراسگان، اصفهان ^۳ استاد گروه پرستاری دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، تهران ^۴ استادیار گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه جندی شاپور اهواز، ایران

زمینه و هدف: یکی از بحران های شدیداً مهملک و شایع در کلیه جوامع، ضایعات نخاعی حاد می باشد. از منظر رویکرد تعامل گرایی سمبولیک، معانی که افراد به چنین رویدادها و بحرانهایی میدهند یکی از مهم ترین عناصر در فهم و درک رفتار و کیفیت تعاملات آنها با یکدیگر می باشد. به واقع تکامل خود اجتماعی افراد، بر آبندی از انتظارات و ارزیابی فرد از خود و تاثیر نگرشهای جامعه بر آنها میباشد. بر این اساس هدف مطالعه حاضر آنالیز عمیق تجربیات عینی معلولان موفق ایرانی جهت درک این مسئله است که کدامیک از این دو محور (انتظارات و ارزیابی فرد از خود و یا تاثیر نگرشهای جامعه) در دستیابی آنها به موفقیت نقش اساسی و پر رنگ تری داشته است.

روش بررسی: مطالعه حاضر با مشارکت ۱۵ نفر از معلولان موفق و رشد یافته در سطح ملی و بین المللی انجام شده است. نمونه گیری در ابتدا بصورت هدفمند و در مراحل بعدی بصورت گلوله برفی ادامه پیدا کرد. روش اصلی جمع آوری اطلاعات استفاده از مصاحبه های عمیق و باز بوده است. کلیه مصاحبه ها ضبط و باز نویسی شده است. اطلاعات بدست آمده با رویکرد تحلیل محتوی گرانهایم، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته های حاصل از آنالیز مصاحبه ها در پاسخ به سوال اصلی پژوهش شامل ۲ درون مایه اصلی و ۷ زیر طبقه در دو دوره ی زمانی متفاوت میباشد. دوره ی قبل از رشد و تعالی فردی و اجتماعی درون مایه اصلی **نگاه سرکوب گر** با ۴ زیر طبقه - نگاه ترحم آمیز - نگاه ناتوان - نادیده انگاشتن و نگاه تقاص پس دادن و پس از رشد و تعالی فردی و اجتماعی درون مایه اصلی **مواجهه ی شرمسار محترمانه** با ۳ زیر طبقه نگاه تحسین برانگیز و محترمانه - مواجهه ناباورانه و شرم از عملکرد گذشته می باشد.

بحث و نتیجه گیری: رشد و تعالی فردی و اجتماعی درست زمانی اتفاق می افتد که فرد از اتکا و امیدواری بیرونی به پذیرفتن مسئولیت و اتکای درونی تغییر موضع بدهد.

کلید واژه ها: معلولان _ ضایعه نخاعی _ آنالیز محتوی.

مقاله سخنرانی

زخم قضاوت در زنان دارای افزایش وزن: مطالعه پدیده شناسی تفسیری

ناهید حسین عباسی^۱، ندا مهرداد^۲، علیرضا نیکبخت نصرآبادی^۳

۱ دکتری تخصصی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز ۲ دکتری تخصصی پرستاری پژوهشکده غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی

تهران ۳ دکتری تخصصی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمینه: چاقی یکی از معضلات فزاینده جامعه کنونی و تهدید کننده وضعیت سلامت در سراسر جهان می باشد. با وجود تلاش های فراوان در زمینه پیشگیری و درمان و حتی جراحی، روند چاقی در جهان کاهش نیافته و میانگین وزن جمعیت در سراسر جهان رو به افزایش است. در حالی که تمرکز و توجه بیشتر مطالعات انجام شده در زمینه چاقی به این مسئله بوده که چرا افراد چاق می شوند و یا روش های پیشگیری و درمان آن چگونه می باشد، اطلاعات اندکی از تجارب روزانه این افراد در دسترس است. شناخت تجربه زندگی با چاقی در زنان، به سلامت آنها و سلامت خانواده و جامعه پیوند می خورد. هدف این مطالعه درک تجارب زیسته با چاقی در زنان بود.

روش کار: در این مطالعه کیفی که با استفاده از رویکرد پدیده شناسی تفسیری انجام شد، دوازده زن چاق به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. گردآوری داده ها طی مصاحبه فردی نیمه ساختارمند و عمیق انجام شد. متن مصاحبه ها ضبط گردید و پس از پیاده سازی با رویکرد ون مانن (۲۰۰۶) مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: تجارب زیسته زنان با چاقی در قالب درون مایه اصلی "زخم قضاوت" و زیر درون مایه های قضاوت اجتماعی، آزدگی از کلام، انگشت اتهام به وزن و فرصت های نابرابر خلاصه گردید.

بحث: در مجموع یافته های این پژوهش نشان داد که بیشتر زنان چاق در هنگام تعامل با دنیای اجتماعی، باز خورد منفی تجربه می کردند. دست آورد مطالعه حاضر این بود که اگر زنان چاق به دلیل وزنشان مورد باز خورد منفی در جامعه قرار گیرند به ویژه توسط خانواده و مراقبین سلامت، آسیب های ناشی از آن موجب عدم پذیرش خدمات مراقبت سلامت و حضور در اجتماع و حتی عدم برخورداری از ارتباط اثر بخش در خانواده توسط زنان شده که تمامی عوامل فوق اثرات نامطلوبی بر سلامت آنان و در نهایت سلامت خانواده و جامعه خواهد گذاشت. بنابراین چگونگی روش تعامل و باز خورد دادن به این افراد بسیار مهم است. به عبارتی دیگر نگرش حرفه ای و علمی پرستاران و تیم سلامت به پدیده چاقی امکان دستیابی و اعتماد مددجویان چاق را برای مراجعه و دستیابی به مراقبین سلامت و دریافت خدمات با کیفیت افزایش خواهد داد.

کلید واژه ها: تجربه زیسته، چاقی، زنان، پدیده شناسی تفسیری

مقاله سخنرانی

تجربه زن از اعتیاد همسر: یک مطالعه پدیدار شناسی

۱. فاطمه پاشایی پابت: دانشجوی دکتری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی ۲- علیرضا نیکبخت نصرآبادی: استاد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه: اعتیاد یکی از پدیده های شوم اجتماعی است، که نه تنها بر روی زندگی فرد معتاد تأثیرات سویی دارد، بلکه اطرافیان و بستگان فرد معتاد نیز در معرض خطر آسیب های متعدد این پدیده اجتماعی قرار می گیرند که شناخت احساسات و انتظارات آنان نقش مهمی در هدایت کادر درمانی در جهت مراقبت و حمایت موثرتر و رفع محدودیتهای این بیماران خواهد داشت. هدف این مطالعه کیفی، کسب تجارب و معنای زندگی از زبان همسران مردان معتاد است.

روشها: این مطالعه یکی از روشهای تحقیق کیفی تحت عنوان پدیدار شناسی توصیفی کلایزی است. روش جمع آوری اطلاعات در این مطالعه، مصاحبه نیمه سازمان یافته با ۱۰ شرکت کننده زن با تجربه یکساله اعتیاد همسر از مناطق ۲ و ۱۰ و ۱۸ شهر تهران، بود. مصاحبه ها بر این سوال محوری بود که تجربه شما از زندگی با همسر معتاد چیست.

یافته ها: مفاهیم اصلی استخراج شده از تجارب شرکت کنندگان در پژوهش اینچنین بود: درگیری طولانی مدت با چالش ها، نیاز به قرار گیری در چتر حمایتی، آسیب رساننده های ایزوله کننده و سپرهای مقابله با آسیب پذیری بود.

نتیجه گیری: خانواده ها مخصوصا همسران مردان معتاد بعلت قرار گرفتن در آسیب پذیری شدید فردی، اجتماعی و باصطلاح قربانی خاموش، نیاز به درک و حمایتی همه جانبه دارند. این یافته ها، دید جدیدی به تیم درمانی برای درک واقعی تر خانواده های بیماران وابسته به مواد و مشکلات واقعیشان خواهد داد.

کلید واژه ها: همسر، معتاد، تجارب زندگی، زنان، تحقیق کیفی

مقاله سخنرانی

اخلاقیات جیره‌بندی مراقبت پرستاری: یک مطالعه کیفی

زهرا روددهقان^۱، زهره پارسا یکتا^۲، علیرضا نیکبخت نصرآبادی^۳

۱: دکترای آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی نویسنده مسوول

۲: دکترای آموزش پرستاری، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی

۳: دکترای آموزش پرستاری، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی

مقدمه: جیره‌بندی مراقبت پرستاری مانند بسیاری از کالاهای اجتماعی به دلیل نامحدود بودن نیازها و محدود بودن منابع ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. هدف از این مطالعه تبیین مضمون جیره‌بندی مراقبت پرستاری و بحث و بررسی پیرامون آن از منظر اخلاقی است.

روش: مطالعه به روش کیفی و از نوع تحلیل محتوا بر روی داده‌های جمع‌آوری شده از طریق هجده مصاحبه‌ی انفرادی است که با یازده پرستار بالین، سه سوپروایزر، یک سرپرستار، یک مترن و دو نفر در نظام پرستاری انجام گرفت. متوسط زمان مصاحبه‌ها ۴۵ دقیقه بود و در محل کار مشارکت کنندگان انجام شد. مصاحبه‌ها بصورت دیجیتالی ضبط، سپس کلمه به کلمه تایپ، مرور، کدگذاری و بلافاصله مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نمونه‌گزینی به روش هدفمند آغاز و تا رسیدن به اشباع داده‌ها ادامه داشت. تجزیه و تحلیل داده‌ها، همزمان و بطور مقایسه‌ای با جمع‌آوری اطلاعات انجام گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای استقرایی استفاده شد.

نتایج: نتایج مطالعه نشان داد که جیره‌بندی یکی از مضامین مهم در امر مراقبت عادلانه است. مضمون جیره‌بندی مراقبت پرستاری دارای دو زیرتم مبنای جیره‌بندی و پیامدهای جیره‌بندی بود. زیر طبقه‌ی مبنای جیره‌بندی خود دارای سه زیر تم نیاز و مطالبه‌گری بیمار، روتین‌گرایی، بیمار سفارش‌شده و زیر طبقه‌ی پیامدهای جیره‌بندی نیز دارای سه زیر تم مراقبت پرستاری از دست رفته، نارضایتی بیمار و عذاب وجدان پرستار بود.

نتیجه‌گیری: سطوحی که در آن مراقبتهای سلامتی جیره‌بندی می‌شوند و شفافیت این جیره‌بندی از ملاحظات ساختاری مهم در ایجاد یک نظام مراقبت سلامتی عادلانه، متناسب و اخلاقی می‌باشد. بنابراین مهم است که جیره‌بندی چگونه رخ می‌دهد چون نه تنها بر زندگی افراد تاثیر می‌گذارد بلکه منعکس‌کننده این است که چه ارزش‌هایی برای جامعه مهم‌تر است.

کلید واژه‌ها: اخلاق / جیره‌بندی / مراقبت پرستاری / تحقیق کیفی /

درک پرستاران از مفهوم مراقبت بیهوده: یک مطالعه کیفی

مریم آقابراری، دانشجوی دکترای تخصصی پژوهشی، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر ناهید دهقان نیری، استاد، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران. نویسنده مسوول

مقدمه و هدف:

اعضای تیم درمان معتقدند نباید مراقبت بیهوده ارائه شود؛ اما راجع به آن چه به منزله مراقبت بیهوده در نظر گرفته می شود، نظرات گوناگونی وجود دارد. بنابراین کشف دیدگاه پرستاران به عنوان صاحب نظران مراقبت، در مورد مفهوم مراقبت بیهوده ضروری است و می تواند به رفع ابهامات موجود در این حوزه کمک نماید. هدف این مطالعه، تبیین درک پرستاران از مفهوم مراقبت بیهوده بود.

مواد و روش:

یک مطالعه اکتشافی کیفی با استفاده از رویکرد تحلیل محتوای قرار دادی جهت جمع آوری و تحلیل داده ها مورد استفاده قرار گرفت. مشارکت کنندگان این مطالعه، پرستاران شاغل در ۴ بیمارستان آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران بودند که به صورت نمونه گیری هدفمند، انتخاب و مورد مصاحبه عمیق، نیمه ساختاریافته، انفرادی و چهره به چهره قرار گرفتند.

یافته ها:

تحلیل داده ها، منجر به شناسایی ۳ تم اصلی شد: ۱. بیهوده پذیر نبودن ماهیت مراقبت: مراقبت عین نتیجه؛ ۲. حس فرسودگی؛ ۳. ذهنی و نسبی بودن مفهوم بیهودگی پزشکی.

نتیجه گیری:

به استناد نتایج حاصل از این مطالعه، مراقبت به عنوان روح و اساس حرفه پرستاری، در هیچ نوع و در هیچ شرایطی نمی تواند بیهوده باشد. کاربرد واژه مراقبت بیهوده در بیان مفهوم بیهودگی پزشکی، می تواند ماهیت اصلی مراقبت را مورد تردید قرار دهد.

کلمات کلیدی:

مراقبت بیهوده، بیهودگی پزشکی، پرستار، مطالعه کیفی

مقاله سخنرانی

مراقبت گران بیماران مبتلا به وضعیت نباتی در منزل: مطالعه کیفی

فاطمه گودرزی^۱؛ حیدر علی عابدی^۲؛ کوروش زارع^۳؛ فضل اله احمدی^۴

۱دکترای تخصصی پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم‌آبادنویسنده مسوول^۲دکترای تخصصی پرستاری، دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی واحد خوراسگان، دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان، اصفهان^۳دکترای تخصصی پرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت بیماری‌های مزمن، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز،^۴دکترای تخصصی پرستاری، استاد دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران،

زمینه و هدف: آمار دقیقی از بیماران مبتلا به وضعیت نباتی در ایران و جهان وجود ندارد اما آنچه مسلم است پیشرفت‌های اخیر پزشکی و مراقبتی باعث افزایش بقاء و متعاقباً تعداد بیماران نباتی گردیده است. این در حالیست که مبتلایان به وضعیت نباتی پیش‌آگهی مناسبی نداشته، به این معنی که بهبودی و بازگشت آن‌ها به زندگی طبیعی و استقلال در انجام امور روزمره زندگی‌شان امری محال بوده و لذا آن‌ها در امر مراقبت بیمارانی کاملاً وابسته هستند. اما در زمینه مراقبتی سیستم سلامت ایران و بدون وجود جزء مراقبت منزل، علیرغم نیاز بالای بیماران نباتی به مراقبت‌های حرفه‌ای، مسئولیت دشوار مراقبت آن‌ها بعهدہ خانواده‌ها بوده و این در حالیست که خانواده‌های بیماران نباتی از هیچ حمایتی برخوردار نبوده و متحمل فشار در ابعاد مختلف از جمله در بعد اقتصادی می‌شوند. لذا با توجه به فقدان مطالعه‌ای در خصوص بیماران نباتی و خانواده‌های آن‌ها مطالعه کیفی حاضر با هدف تبیین ابعاد مراقبت بیماران در وضعیت نباتی صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: در مطالعه کیفی حاضر که در فاصله سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ در برخی استان‌های ایران (خوزستان، تهران و لرستان) صورت گرفت، با رعایت اصول اخلاقی پژوهش ۲۲ مشارکت کننده شامل ۱۷ مراقب خانگی و ۵ مراقب حرفه‌ای به مطالعه وارد شدند. جهت جمع آوری داده‌ها از مصاحبه‌های بدون ساختار و مشاهده استفاده شد. جمع آوری داده‌ها تا رسیدن به اشباع داده‌ها و پدیدار شدن درون‌مایه‌های اصلی ادامه یافت. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوایی، بر اساس مراحل مطرح شده توسط Graneheim and Lundman صورت گرفت.

یافته‌ها: در نتیجه تحلیل داده‌های جمع آوری شده، درون‌مایه اصلی "مراقبت گران" با سه درون‌مایه فرعی شامل "ملزومات گران" (شامل وسایل مصرفی و غیرمصرفی و دستگاه‌های متعدد)، "تغذیه گران" و "پروسجرهای مراقبتی و درمانی گران" پدیدار گردید که گویای فشار اقتصادی ناشی از مراقبت بیماران نباتی در منزل به خانواده‌های آن‌ها بود.

نتیجه‌گیری: مراقبت‌های متعدد بیماران نباتی که مستلزم دسترسی به وسایل مصرفی و غیرمصرفی متنوع است، نیاز آن‌ها به پروسیجرهای مراقبتی و درمانی متعدد و تغذیه خاص این بیماران هزینه‌های مستقیم گزافی به خانواده‌های بیماران نباتی تحمیل می‌نماید. از سوی دیگر هزینه‌های غیرمستقیم مربوط به ازکار افتادگی بیمار و همچنین مراقب خانگی وی نیز عامل دیگری برای فرسایش اقتصادی خانواده‌های دارای بیمار نباتی در منزل بوده که این امر در سایر ابعاد بویژه از نظر روانی خانواده‌ها را متأثر می‌سازد. لذا موارد مذکور ضرورت برخی برنامه‌ریزی‌های سیاست‌گذاران در جهت اعمال برخی تغییرات در سیستم سلامت نظیر در نظر گرفتن جزء مراقبت در منزل و نیز برقراری زمینه حمایت از ایشان در ابعاد مختلف به ویژه حمایت اطلاعاتی، مالی و عاطفی آن‌ها را ایجاب می‌نماید.

واژه‌های کلیدی: مراقبت، وضعیت نباتی، بیمار نباتی، گران، هزینه، مطالعه کیفی

مقاله سخنرانی

فرایند تصمیم‌گیری بیماران سندرم حاد کرونر در مراجعه به مراکز درمانی

دکتر اردشیر افراسیابی فر: دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

زمینه و هدف: اگر چه نتایج اکثریت مطالعات موجود مبین تاخیر مراجعه بیماران قلبی در هنگام حملات آنژین صدری می باشند اما قضاوت بیماران و فرایند تصمیم‌گیری آنها در مراجعه یا عدم مراجعه به مراکز درمانی در هنگام بروز حملات آنژین صدری کمتر مورد توجه قرار گرفته است. مطالعه حاضر با هدف تبیین فرایند تصمیم‌گیری بیماران سندرم حاد کرونر جهت مراجعه به مراکز درمانی انجام شده است.

مواد و روش: مطالعه حاضر یک پژوهش کیفی با روش گراند تئوری می باشد که در آن ۱۰ بیمار بستری در بخش کرونر قلب بیمارستان امام سجاد (۱۳۹۳) با تشخیص سندرم حاد کرونر در آن شرکت کردند. نمونه‌گیری ابتدا به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف سپس به صورت نمونه‌گیری نظری تا تبیین فرایند مورد مطالعه انجام گرفت. مصاحبه نیمه ساختار یافته روش اصلی گردآوری داده‌ها بوده است. داده‌های جمع‌آوری شده به روش گراند تئوری اشترواس و کوربین (۱۹۹۸) تحلیل گردید.

یافته‌ها: تحلیل واحد‌های معنایی و طبقات استخراج شده از مصاحبه‌ها نشان می‌دهند که تصمیم‌گیری بالینی بیماران سندرم حاد کرونر قلب فرایندی بوده که توالی طبقات آن تحت عناوین ارزیابی ذهنی از تهدید شخصی، اتخاذ راهبردهای مقابله‌ای، تصمیم‌گیری مشورتی و در نهایت پذیرش جستجوی توجهات پزشکی نامگذاری شده‌اند. متغیر اصلی این فرایند " تسلط متصوره بر رخداد" می باشد که در دو سطح فردی و تعاملی هسته اصلی فرایند تصمیم‌گیری بیماران در مراجعه یا عدم مراجعه به مراکز درمانی شکل می‌دهد.

نتیجه‌گیری: تصمیم‌گیری بیماران سندرم حاد کرونر قلب در مراجعه یا عدم مراجعه به مراکز درمانی فرایندی متوالی و متاثر از فرایند روانی اجتماعی بوده که مراجعه زود هنگام یا تاخیر در مراجعه آنها را در پی خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی

تصمیم‌گیری، گراند تئوری، فرایند، سندرم حاد کرونر قلب

مقاله سخنرانی

کاربرد مدل آدیت در تحلیل مستندات سیاستگذاری در نظام سلامت ایران

مسلم شریفی ۱ ابوالقاسم پورضا ۲، روزبه هژبری ۳، بهمن خسروی ۴

دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، گروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران نویسنده
مسئول ۲ استاد، گروه علوم مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران ۳ : دکترای کسب و کار، مرکز تحقیقات
اقتصاد سلامت، پژوهشکده سلامت صنعت نفت، تهران ۴ دانشجوی دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، گروه علوم مدیریت و اقتصاد
بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه: بررسی میزان تناسب میان محتوای یک سیاست و اهداف مد نظر آن یکی از دغدغه های عمده در مطالعات نظام سلامت است. این مطالعه به معرفی و متناسب سازی مدل تحلیل نشانگرهای اثر سیاست (آدیت) و آزمون آن در تحلیل مستندات سیاست کاهش پرداخت از جیب بیمار در نظام سلامت ایران می پردازد.

مواد و روش ها: این پژوهش، یک مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل مستندات است. بر اساس مرور ادبیات موضوع، ابزار پایه مطالعه انتخاب و بر اساس نظر خبرگان (هفت مصاحبه و یک جلسه گروه کانونی) ابعاد و مولفه های متناسب با هدف مطالعه تعیین شده است. سپس توسط این ابزار، محتوای برنامه های چهارم و پنجم توسعه فرهنگی اقتصادی ایران در حوزه سیاست کاهش پرداخت از جیب بیمار بررسی گردیده است.

یافته ها: ابزار به دست آمده در این مطالعه، یک چک لیست کاربردی مبتنی بر هفت معیار شامل دسترسی، پس زمینه، اهداف، منابع، پایش و ارزیابی، فرصت های عمومی و تعهدات و ۳۱ مولفه است. آزمون مدل نیز نشان میدهد که سیاست در حوزه معیار دسترسی قوی اما در سایر معیار ها متوسط و ضعیف است.

نتیجه گیری: مدل آدیت به واسطه توجه به ابعاد مختلف سیاست، یک قالب مناسب برای تحلیل مستندات سیاستهای حوزه سلامت ایجاد می نماید. توجه به این معیارها می تواند زمینه را برای خلق بسته سیاستی متناسب با اهداف مد نظر نظام سلامت فراهم آورد.

واژگان کلیدی: مدل آدیت، تحلیل مستندات، سیاستگذاری، سلامت

مقاله سخنرانی

تغییرات سبک زندگی از نگاه بیماران تحت همودیالیز

دکتر منیر نوبهار

دانشکده پرستاری و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

مقدمه و هدف: تغییرات سبک زندگی یکی از عوامل اساسی در سازگاری و ارتقاء توانمندی بیماران تحت همودیالیز است که بر کیفیت زندگی این بیماران تاثیرگذار می‌باشد. هدف این مطالعه تبیین تغییرات سبک زندگی از نگاه بیماران تحت همودیالیز بود.

مواد و روش‌ها: با استفاده از رویکرد تحلیل محتوای کیفی (Qualitative Content Analysis)، تغییرات سبک زندگی بیماران تحت همودیالیز تبیین گردید. این بیماران حداقل یک سال تحت درمان با همودیالیز بودند. روش جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌سازمان یافته بود. نمونه‌گیری به صورت هدفمند شروع شد و به تدریج بر اساس کدها و طبقات به دست آمده، تا اشباع داده‌ها ادامه یافت، مصاحبه با ۲۰ مشارکت کننده انجام شد. طول مدت زمان مصاحبه‌ها بین ۴۰ تا ۸۵ دقیقه بود. تجزیه تحلیل داده‌ها هم زمان با جمع‌آوری داده‌ها و بر اساس پنج گام Granheim و Lundman (۲۰۰۴) صورت گرفت. اطمینان از صحت و استحکام تحقیق با استفاده از معیارهای لینکولن و گوبا انجام گرفت.

یافته‌ها: بر اساس فرآیند تجزیه تحلیل داده‌ها، پنج درون‌مایه که بیانگر تجارب بیماران تحت همودیالیز از تغییرات سبک زندگی بود، استخراج گردید. این درون‌مایه‌ها شامل "تلاش جهت رعایت برنامه غذایی"، "سازش با تغییر الگوی خواب"، "تداوم مصرف داروهای تجویزی" و "تطابق با فعالیت فیزیکی" و "حفظ استقلال روانی و اجتماعی" بود.

نتیجه‌گیری: یافته‌های حاصل از مطالعه نشان دهنده ضرورت ایجاد تغییرات بنیادی در ابعاد مختلف سبک زندگی با همودیالیز بود. افراد تیم درمانی باید ضمن حمایت بیماران جهت دستیابی به راهبردهای سازگارانة جهت ایجاد تغییرات اساسی در سبک زندگی، بر مقابله موثر آن‌ها در زندگی روزمره و برخورداری این بیماران از زندگی مولد تاکید نمایند.

واژه‌های کلیدی: پرستاری، تغییرات سبک زندگی، همودیالیز، تحقیق کیفی، تحلیل محتوا

مقاله سخنرانی

فرآیند زندگی با همودیالیز

دکتر مجید کاظمی^۱، دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی^۲، دکتر مرضیه حسن پور^۳

۱. دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان ۲. استاد، دانشگاه علوم پزشکی تهران ۳. دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه: امروزه در سرتاسر جهان با افزایش میزان بروز بیماران ESRD روبرو هستیم و یکی از معمولی‌ترین درمان آن، همودیالیز است. همودیالیز خود با مشکلات و عوارض متعددی همراه می‌باشد. دانستن تجارب زندگی با همودیالیز ضمن شناخت نیازهای واقعی آنها می‌تواند مبنایی در ارائه مراقبت‌های اصولی و مبتنی بر شواهد در بیمار باشد. به این منظور مطالعه‌ای با استفاده از روش تحقیق کیفی تئوری مادر برای کشف فرآیند زندگی با همودیالیز و بررسی فرآیندهای اجتماعی متجلی در تعاملات انسانی این گروه بیماران و مشکلات تجربه شده توسط آنان انجام گرفت.

روش پژوهش: این مطالعه یک پژوهش کیفی از نوع نظریه زمینه‌ای که بر اساس نمونه‌گیری هدفمند و تئوریک که سی و چهار نفر از افراد دریافت کننده درمان همودیالیز، اعضای خانواده، پرستاران و پزشکان در آن مشارکت داشته‌اند. مصاحبه‌های فردی بدون حضور خانواده به صورت نیمه ساختار برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. مکالمات مشارکت کنندگان ضبط و کلمه به کلمه بر روی کاغذ پیاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها همزمان با استفاده از روش تحلیل مقایسه ای مداوم و با استفاده الگوی تحلیل سه مرحله-ای اشتراس و کوربین (۲۰۰۸) انجام شد.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها منجر به پدیدار شدن هفت طبقه اصلی بدین ترتیب پدیدار شد: بحران شروع درمان، وابستگی، انزوای اجتماعی، نآرامی، فشارهای اقتصادی، پارادوکس مذهبی معنوی و نیاز به حمایت از تجزیه و تحلیل اطلاعات استخراج شد که در ارتباط با متغیر مرکزی در این مطالعه "وابستگی و گسستگی" بوده است.

درک پدیده بحران شروع درمان همودیالیز محرک اصلی و آغازگر این فرآیند است. وابستگی نیز از شرایط علینی انزوای اجتماعی بوده است که وابستگی به درمان و انزوای فرد، خود منجر به بروز پیامد فشارهای اقتصادی شده است. همچنین وجود نآرامی‌ها یا محدودیت‌ها، ناامیدی و تغییر فرآیند خانوادگی، خود زمینه‌ای برای وابستگی و انزوای بیشتر و افزایش بحران شروع درمان و فشارهای اقتصادی بر فرد می‌شود. لذا مشخص است که طبقه نآرامی زمینه‌ای برای ایجاد طبقات دیگر بوده است. طبقه حمایت و پارادوکس مذهبی و معنوی نیز بعنوان استراتژی بوده و در تمام مراحل برای کاهش وابستگی و انزوا و نآرامی اهمیت داشته است.

نتیجه گیری: بر اساس یافته‌های بدست آمده می‌توان نتیجه گرفت که وابستگی‌های ممتد در فرآیند زندگی این بیماران منجر به ایجاد گسستگی فراگیر در ابعاد مختلف زندگی آنان شده و نیاز به حمایت و مداخله به منظور کاهش وابستگی‌ها می‌تواند زمینه ساز گسست و بهبود کیفیت زندگی این بیماران

واژه‌های کلیدی: همودیالیز- نظریه زمینه‌ای- تحقیق کیفی- وابستگی و گسستگی

مقاله سخنرانی

مواجهه پرستاران با خشونت محل کار: یک مطالعه کیفی

فرشته نجفی ۱ (نویسنده مسوول) دکتر مسعود فلاحی خشکناز ۲، دکتر فضل الله احمدی ۳، دکتر اصغر دالوندی ۴، دکتر مهدی رهگذر ۵. ۱. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ۲. دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ۳. استاد، گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ۴. استادیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ۵. دانشیار، گروه آمار زیستی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران

مقدمه و هدف: خشونت محل کار علیه پرستاران یک موضوع مهم و چالش برانگیز بوده و با آثار و پیامدهای مخرب فردی، حرفه ای و سازمانی همراه است. با توجه به اینکه مفهوم خشونت دارای بار فرهنگی بوده و دستیابی به ادراکات پرستاران، در اجرای برنامه های پیشگیری و مدیریت خشونت از اهمیت ویژه ای برخوردار است، لذا این مطالعه با هدف تبیین مواجهه پرستاران با خشونت محل کار انجام شد.

مواد و روش: این مطالعه از نوع کیفی با رویکرد تحلیل محتوا بود. جمع آوری داده ها از طریق ۲۲ مصاحبه بدون ساختار و عمیق با پرستاران شاغل در بیمارستانهای دولتی و خصوصی شهر تهران که تجربه مواجهه با خشونت در محل کار را دارا بوده و حداقل سابقه ۶ ماه کار بالینی داشتند، صورت گرفت. نمونه گیری بصورت هدفمند انجام شد. تحلیل یافته ها همزمان با جمع آوری داده ها و با استفاده از نرم افزار MAXQDA نسخه ۲۰۱۰ انجام شد.

یافته ها: تحلیل یافته ها منجر به استخراج مضمون اصلی مطالعه " تهدید کرامت انسانی و اعتبار حرفه ای"، چهار زیر مضمون شامل "سوء رفتار روانی"، "سوء رفتار فیزیکی"، "هتک حرمت ناموسی" و "هتک حرمت اعتقادی- قومیتی" و ۱۰ طبقه فرعی گردید.

نتیجه گیری: وقوع خشونت علیه پرستاران، کرامت و شأن فردی و اعتبار حرفه ای آنان را تهدید می کند. شناخت ادراکات پرستاران از ابعاد و ویژگی های خشونت محل کار، می تواند به عنوان راهنمایی برای مدیران و سیاستگذاران بهداشتی جهت طراحی برنامه های پیشگیری از خشونت محل کار مدنظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: خشونت محل کار، پرستار، تحلیل محتوی

مقاله سخنرانی

بازنگری نظام مراقبتهای اولیه سلامت کشور بر اساس رویکرد تعیین کننده های اجتماعی سلامت - ارائه یک مدل

معصومه دژمان^۱، کتابون فلاحت^۲، منیر برادران افتخاری^۲، الهام حبیبی^۲، آمنه ستاره فروزان^۱، حسین ملک افضلی^{۳*}

۱. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی ۲. مرکز توسعه و هماهنگی تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی ۳. دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران نویسنده مسوول

مقدمه: امروزه نظام سلامت به دلیل عواملی چون تغییرات سریع وضعیت اجتماعی و اقتصادی، شهرنشینی، تغییر در الگوی بیماریها، افزایش بار بیماریهای مزمن دچار چالش هایی گردیده و نیازمند اصلاح و بازنگری با استفاده از رویکرد اجتماعی به منظور دستیابی به عدالت در سلامت می باشد. هدف این مطالعه نیز بازنگری و ارتقاء نظام مراقبتهای اولیه سلامت کشور با رویکرد تعیین کننده های اجتماعی سلامت، طراحی و ارائه مدل درخصوص ساختارهای مورد نیاز و چگونگی ارتباط بین آنها می باشد.

مواد و روشها: این مطالعه با رویکرد کیفی به روش تحلیل محتوا و بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف، با مشارکت کارشناسان صاحب نظر (۵ بحث گروهی متمرکز) و سیاستگذاران و مدیران نظام سلامت (۱۱ مصاحبه فردی) انجام شد.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده ها بیانگر سه مفهوم اصلی سطح ملی، سطح استان و سطح شهرستان بوده و در ذیل هر مفهوم نیز دو زیرطبقه "بازنگری ساختارهای موجود" و "ساختارهای پیشنهادی" قرار گرفت. ساختارهایی که در زیر طبقه "بازنگری ساختارهای موجود" قرار گرفتند عبارتند از " نظام ارائه خدمات سلامت" و "سوراهای تصمیم گیری بین بخشی" و بخشی که در زیر طبقه "ساختارهای پیشنهادی" مطرح گردید "توانمندسازی جامعه و همکاریهای بین بخشی و عدالت در سلامت" بود. در نهایت، مدل پیشنهادی نظام مراقبت های اولیه سلامت با رویکرد تعیین کننده های اجتماعی سلامت باتاکید بر مناطق شهری طراحی گردید.

نتیجه گیری: با توجه به اهمیت تعیین کننده های اجتماعی در ارتقاء سطح سلامت جامعه، به نظر می رسد فراهم آوردن زیرساخت های لازم درجهت بازنگری نظام مراقبتهای اولیه سلامت کشور با رویکرد تعیین کننده های اجتماعی سلامت، ضروری می باشد.

واژگان کلیدی: نظام مراقبتهای اولیه سلامت، تعیین کننده های اجتماعی سلامت، همکاری بین بخشی، مشارکت جامعه، عدالت در

سلامت

مقاله سخنرانی

مطالعه کیفی راهبردهای ارتباطی در اتاق عمل

عباس عباس زاده ۱ فرحناز فرنیای ۲، فریبا برهانی ۳

– استاد، رئیس دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی تهران ۲ – استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی نویسنده

مسوول ۳ – دانشیار، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی تهران

مقدمه و هدف: رابطه حرفه ای جنبه مهمی از مداخلات پرستاری و پزشکی است. قدرت مراقبت مؤثر با ارتباط خوب، تقویت می

راز پرستاری و انرژی مرموز آن در نحوه ارتباط با بیمار نهفته است. کارکنان مراقبتی از طریق جزئیات روابط، می توانند موجودیت و .گردد ماهیت خود را نشان دهند آن ها همواره نیاز به استفاده مؤثر از ارتباط برای مراقبت از بیمار دارند. بیماران نیز در محیط هایی همانند اتاق عمل؛ به دلیل تنش زهای ذاتی و فناوری پیشرفته؛ حتی بیش از سایر بخش ها نیاز به ارتباط با کارکنان دارند. ولی با وجود اهمیت موضوع، اطلاعات چندانی در این زمینه موجود نیست. لذا با توجه به محسوس بودن نیاز به بررسی عمیق ماهیت این پدیده در فرهنگ ایرانی، مطالعه تحلیل محتوای کیفی حاضر به تبیین راهبردهای ارتباطی در اتاق عمل پرداخته است.

مواد و روش: این مطالعه از طریق ۲۳ مصاحبه نیمه ساختار با ۲۰ مشارکت کننده شامل پرستار، پزشک، بیمار و همراه بیمار در یزد انجام شد. همچنین برای کسب درکی عمیق تر و تأیید داده‌های حاصل از مصاحبه، از روش مشاهده استفاده گردید. تمرکز مشاهدات بر روابط بین تیم درمانی مراقبتی اتاق عمل و بیمار بود. نمونه گیری به صورت هدفمند و سپس نظری تا زمان اشباع داده ها و طبقات ادامه یافت. داده ها بلافاصله عیناً تایپ و هم زمان با روش تحلیل محتوای کیفی مرسوم تحت نرم افزار MAXQDA10 تحلیل شد.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها منجر به پیدایش درون مایه نهایی « حضور مراقبتی اطمینان محور » گردید. این درون مایه از مفهوم‌پردازی سه طبقه اصلی « حضور مبتنی بر مراقبت دهنده»، «حضور مبتنی بر بیمار» و «مراقبت مبتنی بر معنویت» مشتق شد. حضور مبتنی بر مراقبت دهنده، مشتمل بر دو طبقه تمرکز بر وظیفه و برخورد غیر حرفه ای و درون مایه حضور مبتنی بر بیمار شامل طبقات مدیریت مقدماتی تنش و انفرادی نمودن ارتباط بود. درون مایه مراقبت مبتنی بر معنویت؛ به عنوان متداول ترین رویکرد مورد استفاده در اتاق عمل، دارای دو طبقه توکل و معنویت افزایی بود.

نتیجه گیری: یافته های مطالعه با تبیین راهبردهای ارتباطی در اتاق عمل با توجه به بستر موجود، موجب ارتقاء درک ابعاد این پدیده در موقعیت بحرانی اتاق عمل و انعکاس فرهنگ خاص ایرانی گردید. بر طبق نتایج، ارتباط در اتاق عمل از نظر مفهومی معادل حضور مراقبتی اطمینان محور تشخیص داده شد. این ارتباط در عین پیچیدگی و چند بعدی بودن، منحصر به فرد است. ویژگی اصلی این فعالیت، استمداد فرد از نیروی باطنی توکل به غیر از تلاش و عمل و تدبیر برای تحقق اطمینان است. یافته مزبور نیاز به تحقیق بیشتر دارد.

کلمات کلیدی: رابطه حرفه ای با بیمار، راهبردهای ارتباطی، پرستار، ارائه دهندگان مراقبت بهداشتی درمانی، اتاق عمل.

مقاله سخنرانی

طراحی الگوی اجرایی آموزش بین حرفه ای در علوم سلامت (مطالعه ترکیبی)

زهره وفادار (استادیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه بقیه الله (عج) نویسنده مسئول
زهره ونکی (دانشیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)
عباس عبادی: دانشیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)

مقدمه وهدف: آموزش بین حرفه ای یکی از موثرترین رویکردهای آموزشی در توانمند سازی نظام سلامت به ارائه درمان و مراقبت تیمی موثر می باشد. ضرورت بکار گیری و متناسب سازی این رویکرد با شرایط جامعه ی ایرانی مستلزم تحقیقات کیفی- ترکیبی با ایجاد بینش چندجانبه و عمیق در این خصوص می باشد، مطالعه با هدف طراحی الگوی اجرایی آموزش بین حرفه ای در علوم سلامت انجام شده است.

مواد وروش ها: مطالعه ای کیفی - ترکیبی، در سه مرحله، مرحله اول: مرور نظام مند متون جهت شناسایی الگوهای اجرایی آموزش بین حرفه ای، با جستجوی جامع منابع الکترونیکی، بین سالهای ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۴، به زبان انگلیسی انجام شد. ۲۰ مقاله واجد معیارهای ارزشیابی کیفی با رویکرد Thematic analytic/synthesis تحلیل و مفاهیم اصلی الگو تبیین گردیدند. مرحله دوم، جهت متناسب سازی الگو با جامعه ی ایرانی، مطالعه ی تحلیل محتوی کیفی با رویکرد قراردادی، با مصاحبه با ۱۶ نفر از مدیران، دانشگاه های علوم پزشکی تیپ ۱ کشور انجام شد، در مرحله ی سوم با تطبیق و تلفیق یافته های کیفی دو مرحله و با بهره گیری از راهبرد ساخت نظریه واکر و اوانت (۲۰۱۰)، الگوی اجرایی آموزش بین حرفه ای متناسب با نظام آموزش سلامت در ایران طراحی گردید.

یافته ها: الگو در دو بخش، الگوی مفهومی و اجرایی می باشد، مفهوم وهدف زیر بنایی آموزش بین حرفه ای: "تکامل هویت مبتنی بر اصالت و صیانت کرامت انسانی" در فراگیران نظام سلامت بوده، و برنامه ی راهبردی آموزشی: "شناخت، درک و درونی سازی ارزشهای انسانی در حوزه سلامت" جهت تحقق هدف می باشد. بخش اجرایی الگو شامل "مدیریت تعاملی، برنامه ی درسی و ساختار سازمانی تعاملی کرامت محور، ارتقاء الگوهای نقش و اقدامات آموزشی تیمی کرامت محور" و در نهایت "ارزشیابی پیامدها با تلفیق چندگانه ی داده ها" می باشد.

نتیجه گیری: الگوی آموزش بین حرفه ای، با ایجاد فرصت های یادگیری ازمهم، باهم و در باره ی هم در یک بستر تعاملی مبتنی بر اصالت و صیانت کرامت انسانی، به رشد و تعالی تمامی انسان های درگیر در فرایند آموزش کمک خواهد کرد.

کلمات کلیدی: آموزش بین حرفه ای، کرامت انسانی، نظام آموزش سلامت، تحقیق ترکیبی

چالش های معنوی مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان

مریم رسولی ۱- مهناز ایلخانی ۲- شهناز نعمتی دهکردی ۳

۱ دانشیارگروه اطفال، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ۲. استادیار گروه داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ۳. دانشجوی دکتری پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، نویسنده مسئول

مقدمه و هدف: امروزه با تغییر سیاست های مراقبتی، سیستم های مراقبتی سعی در واگذاری مسئولیت مراقبت از بیمار به خانواده دارند. مراقبت از بیمار مبتلا به بیماری پیشرفته از جمله سرطان، یکی از چالش های جدی در زندگی شخصی مراقب است که می تواند منجر به تغییر در تمامی ابعاد زندگی فرد مراقب از جمله بعد معنوی گردد. در این شرایط تنش زا، افراد بر اساس جهان بینی خود اقدام به معنا بخشی به این تجربه استرس زا می نمایند. با توجه به اهمیت ارتقای کیفیت زندگی بیمار و مراقبین وی به عنوان هدف مراقبت تسکینی و در راستای توسعه برنامه های موثر برای کمک به مراقبین به منظور ارائه مراقبت با کیفیت برای بیماران مبتلا به سرطان، لازم است چالش های معنوی در میان مراقبین بررسی گردد. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی چالش های معنوی مراقبان خانوادگی ایرانی در مراقبت از بیماران مبتلا به سرطان انجام شد.

مواد و روش ها: در این مطالعه کیفی ۲۱ نفر از مراقبین خانوادگی بیماران مبتلا به سرطان مراجعه کننده به دو مرکز ریفرال انکولوژی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و همچنین مرکز طب تسکینی سیدالشهدای اصفهان که از بزرگترین مراکز مرجع طب تسکینی کشور می باشد، به روش هدفمند انتخاب و مورد مصاحبه قرار گرفتند. مصاحبه ها به شیوه تحلیل محتوا، تحلیل شد.

یافته ها: کدهای استخراج شده از مصاحبه ها منجر به پیدایش دو درون مایه اصلی شامل "بحران معنوی" و "انسجام معنوی" گردید.

نتیجه گیری: افراد در مقابل حوادث تنش زای زندگی از جمله مراقبت از بیمار مبتلا به سرطان، چالش های معنوی را در طیفی از بحران تا انسجام معنوی تجربه می کنند. گذر از مرحله بحران و رسیدن به ثبات و آرامش مستلزم معنویت و انسجام معنوی است.

کلمات کلیدی: چالش های معنوی، مراقبین خانوادگی، بیماران مبتلا به سرطان

مقاله سخنرانی

نگاهی نو به نیازهای نوزادان بر اساس هرم مازلو در بخش مراقبتهای ویژه (مطالعه کیفی)

دکتر محبوبه نم نیاتی: استادیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
دکتر وحید زمان زاده: دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

مقدمه: دوره نوزادی، یکی از حساس‌ترین و پرنیازترین دوره‌های عمر انسان است، حال اگر نوزادی که به طور کامل دوره جنینی را طی نکرده نیازهای او صدچندان می‌گردد. بنابراین به نظر معقول می‌رسد نیازهای نوزاد با توجه به نظریه سلسله مراتب نیازهای انسان (مازلو) مورد بررسی قرار گیرد تا رشد و تکامل آنان را بتوان بر اساس هنجارها دنبال نمود.

روش: مطالعه حاضر از نوع کیفی و به روش نظریه زمینه‌ای انجام شد. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و نظری انجام شد. داده‌های مطالعه از طریق مصاحبه‌های جامع، مشاهده مشارکتی و پرونده‌های بیماران در عرصه‌های مورد نیاز جمع‌آوری گردید. با ۳۰ نفر شامل والدین و پرستاران مصاحبه گردید یافته‌ها از طریق روش اشتراوس و کوربین و با کمک نرم افزار MAXQDA مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌های مطالعه نشان داد که طبقه اول هرم نیازهای مازلو، نیازهای حیاتی نوزاد در بخش مراقبت‌های ویژه شامل تهویه مکانیکی، شیردرمانی، حفظ تعادل فیزیولوژیک- دفع و تنظیم حرارت بدن است. در طبقه دوم نیازهای امنیتی نوزاد با تعاملاتی که با مادر، افراد حرفه‌ای و تکنولوژی برقرار می‌کند تامین می‌شود. دل‌بستگی نوزاد با مادر و مراقبت خانواده محور، نیاز اجتماعی به دوست داشتن و تعلق خاطر او را تامین می‌نماید. نیازهای احترام و عزت نفس و خودشکوفایی مستلزم مراقبت تکاملی و پی‌گیری‌های منظم جهت رشد و تکامل است که به تدریج انجام می‌شود که در طبقات دیگر هرم مازلو قرار می‌گیرد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش، نگاهی نو به نیازهای نوزادان در بخش نوزادان بر اساس هرم مازلو را نشان می‌دهد که توجه به این نیازها، تداوم رشد و تکامل نوزادان را در بر دارد و مشمول مراقبت تکاملی، مراقبت خانواده محور و توجه همه‌جانبه به نوزادان است.

مقاله سخنرانی

تشویش، انتظار، دگرگونی و تحول احساسی در تجارب زنانی با رحم اجاره‌ای: یک مطالعه کیفی

مینا شایسته‌فرا، حیدرعلی عابدی ۲

دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان (خوراسگان)، اصفهان ۲. استاد، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان (خوراسگان)، اصفهان نویسنده مسئول

مقدمه: رحم جایگزین یکی از روش‌های کمک باروری (ART) است که یک زن موافقت می‌کند باردار شود تا فرزند دیگران را پرورش دهد. با اینکه رحم جایگزین چندین فایده دارد، این فرآیند برخی مسائل اخلاقی و قانونی را نیز افزایش داده است. هدف از این مطالعه کشف دگرگونی و تحول احساسی، تشویش و انتظار در رحم اجاره‌ای می‌باشد. روش: این پژوهش کیفی بر اساس رویکرد پدیدشناسی صورت گرفت. مشارکت‌کنندگان این پژوهش زنان باردار به روش رحم جایگزین مراجعه کننده به مرکز باروری و ناباروری اصفهان بودند که ۵ نفر از آنان به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. اطلاعات از طریق مصاحبه‌های عمیق و بدون ساختار با این افراد جمع‌آوری شد و بر اساس روش کلاسیزی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روایی و پایایی این مطالعه بر اساس ۴ اصل اعتبار، قابلیت اعتماد، تایید پذیری و انتقال پذیری می‌باشد.

یافته‌ها: میانگین سنی مشارکت‌کنندگان ۳۲/۴ سال بود. با تحلیل محتوی مصاحبه‌ها در مجموع ۳۹ کد اولیه استخراج شد سپس پژوهشگران کدهای اولیه را درون دسته‌بندی‌های خاص موضوعی قرار دادند. دو دسته موضوعی شامل تغییرات احساسی دهنده و گیرنده تشکیل دهنده‌ی تم دگرگونی و تحول احساسی، ۴ دسته موضوعی شامل تشویش در دو نقش مادری همزمان، بی‌تفاوتی گیرنده، ننگ و ترس از اطرافیان تشکیل دهنده تم تشویش و ۳ دسته موضوعی شامل توکل، انتظار برای پایان بارداری و امید به جبران مشکلات مالی تشکیل دهنده تم انتظار می‌باشند. در نهایت بر اساس هدف پژوهش پدیده "دگرگونی و تحول احساسی، تشویش و انتظار" در رحم اجاره‌ای به دست آمد.

نتیجه‌گیری: سیستم‌های حمایتی از زنان بی‌سرپرست در کشورمان باید طوری تقویت شود تا اجبار به چندین بار اهدای تخمک و رحم اجاره‌ای شدن، استثمار و بهره‌کشی از زنان و آسیب به شأن انسانی تقویت نگردد و آموزش بهترین راه جلوگیری از این استثمار است.

کلید واژه‌ها: دگرگونی احساسی، تشویش، انتظار، رحم اجاره‌ای، تجارب زندگی، مطالعه کیفی

مقاله سخنرانی

Evaluative Criteria for Qualitative Research in Persian Medical Journals

Dr Owrang Eilami, Associate professor of Infectious disease, Department of Infectious disease, Yasuj University of Medical Sciences, Yasuj, Iran

PURPOSE: We wanted to review and synthesize published criteria for good qualitative research and develop a cogent set of evaluative criteria.

METHODS: We evaluate reference sections of 100 Iranian Medical Journals and analyze date of publication, journal index citation, correlation of journal title with article title, amount of text use from original article, relevant journal articles to identify books and book chapters on this topic. A cross-publication content analysis allowed us to identify criteria for qualitative research evaluation.

RESULTS: Ten criteria for good qualitative research emerged: (1) carrying out ethical research; (2) importance of the research; (3) clarity and coherence of the research report; (4) use of appropriate and rigorous methods; (5) importance of reflexivity or attending to researcher bias; (6) importance of establishing validity or credibility; and (7) importance of verification or reliability. (8) new and up-to dated reference journals (9) validate index citation of reference journals (10) English references seem reliable and more up to date.

CONCLUSION: Qualitative research is not a unified field. Most manuscript and grant reviewers are not qualitative experts and are likely to embrace a generic set of criteria rather than those relevant to the particular qualitative approach proposed or reported. Reviewers and researchers need to be aware of this tendency and educate health care researchers about the criteria appropriate for evaluating qualitative research from within the theoretical and methodological framework from which it emerges.

پدیدارشناسی-تئوری زمینه‌ای: چالش روش شناختی

هادی حسنخانی ۱، مینا قانع ۲

۱. دانشیار آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تهریز ۲. ۲- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد تهریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهریز، ایران

تئوری زمینه و پدیدارشناسی اغلب در تحقیقات سلامت مورد استفاده قرار می‌گیرند و از زمان پیدایش، تغییرات زیادی داشته‌اند. این دو روش هر دو در موقعیت‌های واقعی زندگی کاربرد دارند ولی دارای تفاوت‌هایی خصوصاً در مورد زیربنای فلسفی هستند. پدیدارشناسی داده‌ها حاصل از تجارب اشخاص را جمع‌آوری نموده و بدنبال‌کشف‌معناییست که افراد از تجارب خود دارند. در تئوری زمینه‌ای داده‌ها از منابع مختلف جمع‌آوری و مقایسه می‌شود تا به تدریج منجر به پیدایش فرایندهای روانی اجتماعی و نظریه‌های نهادینه در بافت شود. هیچ‌یک از این دو روش قابل استفاده برای تمامی مطالعات نیستند و محققین با آشنایی با زیربنای این روش‌ها و توجه به سؤال پژوهش و اهداف می‌توانند روش مناسب را برای تحقیق خود انتخاب نمایند. البته استفاده توأمان از تئوری زمینه‌ای و پدیدارشناسی در برخی مطالعات با داشتن توجیه کافی در رابطه با سؤال و اهداف پژوهش و تناسب این دو روش با هم، ضمن حفظ تمامیت هر یک از این روش‌ها، منتشر شده است.

مقاله سخنرانی

سازه های مرگ سالم از دیدگاه ایرانیان : تحقیق کیفی

فاطمه استبصاری، ۱ داود مصطفایی ۲

۱. دکترای آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، استادیار گروه پرستاری سلامت جامعه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، (نویسنده مسئول). ۲. دانشجوی دکترای مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، گروه مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران،

مقدمه: مطالعات قبلی در زمینه مرگ یک تصویر منفی از این فرایند را ارائه داده بودند. درحال حاضر این دیدگاه ها در حال بازنگری است و به سمت مرگ قابل قبول و مرگ خوب گرایش یافته است. یکی از اصطلاحات مطرح شده در زمینه مرگ و مردن "مرگ سالم" می باشد که در آن امکان روبرو شدن با مرگ بصورت مثبت و شاد زندگی کردن تا آخرین لحظه حیات وجود دارد. هدف پژوهش حاضر تبیین دیدگاه های مشارکت کنندگان مطالعه در مورد سازه های مرگ سالم می باشد.

روش: این تحقیق یک مطالعه کیفی بر مبنای ایجاد ساختار مفهومی بود. در این مطالعه ۸ بیمار، ۵ همراه، ۳ پزشک، ۳ پرستار، ۳ روانشناس و ۳ روحانی و در مجموع ۲۵ نفر به صورت نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. جمع آوری داده ها با استفاده از مصاحبه های نیمه ساختاریافته بود. مصاحبه ها تا رسیدن به اشباع داده ها ادامه یافت. متن هر مصاحبه در کمتر از ۲۴ ساعت بر روی کاغذ پیاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تحلیل چارچوبی استفاده گردید. برای مدیریت داده ها از نرم افزار MAXQDA استفاده گردید.

یافته ها: ۱۰ تم اصلی شامل مرگ در زمان مناسب، مرگ بدون مزاحمت، مرگ بدون هزینه، مرگ بدون وابستگی همراه با کنترل، مرگ در آرامش، سختی نکشیدن در هنگام مرگ، تنها نمردن و در خانه و در کنار خانواده مردن، مرگ الهام شده، مرگ برنامه ریزی شده به عنوان سازه های مرگ سالم از دیدگاه مشارکت کنندگان در مطالعه به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری: یافته های این پژوهش به خوبی سازه های مرگ سالم را تبیین می نماید. توجه متخصصان سلامتی به شرایط و عوامل ایجاد کننده مرگ سالم، و ارائه و تسهیل خدمات با کیفیت برای بیماران در مرحله انتهایی حیات امکان تجربه مرگ سالم را مهیا خواهد کرد.

مقاله سخنرانی

زخم قضاوت در زنان دارای افزایش وزن: مطالعه هرمنوتیک

ناهید حسین عباسی^۱، ندا مهرداد^۲، علیرضا نیکبخت نصرآبادی^۳

دکتری تخصصی پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری. ۲ دکتری تخصصی پرستاری و پژوهشگاه غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران. ۳ دکتری تخصصی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمینه: افزایش وزن یکبار معضلات فزاینده جامعه کنونی و تهدید کننده وضعیت سلامت در سراسر جهان می باشد. با وجود تلاش های فراوان در زمینه پیشگیری و درمان و حتی جراحی، روند افزایش وزن در جهان کاهش نیافته و میانگین وزن جمعیت در سراسر جهان روبه افزایش است. در حالی که تمرکز و توجه بیشتر مطالعات انجام شده در زمینه افزایش وزن به این مسئله بوده که چرا افراد چاق می شوند و یا روش های پیشگیری و درمان آن چگونه می باشد، اطلاعات اندکی از تجارب روزانه این افراد در دسترس است. شناخت تجربه زندگی با افزایش وزن در زنان، به سلامت آنها و سلامت خانواده و جامعه پیوند می خورد. هدف این مطالعه درک تجارب زیسته با افزایش وزن در زنان بود.

روش کار: در این مطالعه کیفی که با استفاده از رویکرد پدید شناسی تفسیری انجام شد، دوازده زن دارای افزایش وزن به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. گردآوری داده ها طی مصاحبه فردی نیمه ساختارمند و عمیق انجام شد. متن مصاحبه ها ضبط گردید و پس از پیاده سازی با رویکرد ون مانن (۲۰۰۶) مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: تجارب زیسته زنان با افزایش وزن در قالب درون مایه اصلی "زخم قضاوت" و زیر درون مایه های قضاوت اجتماعی، آزدگی از کلام، انگشت اتهام به وزن و فرصت های نابرابر خلاصه گردید.

بحث: در مجموع یافته های این پژوهش نشان داد که بیشتر زنان دارای افزایش وزن در هنگام تعامل با دنیای اجتماعی، باز خورد منفی تجربه می کردند. دست آورد مطالعه حاضر این بود که اگر زنان دارای افزایش وزن به دلیل وزنشان مورد باز خورد منفی در جامعه قرار گیرند به ویژه توسط خانواده و مراقبین سلامت، آسیب های ناشی از آن موجب عدم پذیرش خدمات مراقبت سلامت و حضور در اجتماع و حتی عدم برخورداری از ارتباط اثر بخش در خانواده توسط زنان شده که تمامی عوامل فوق اثرات نامطلوبی بر سلامت آنان و در نهایت سلامت خانواده و جامعه خواهد گذاشت. بنابراین چگونگی روش تعامل باز خورد دادن به این افراد بسیار مهم است. به عبارتی دیگر نگرش حرفه ای و علمی پرستاران و تیم سلامت به پدیده چاقی امکان دستیابی و اعتماد مددجویان چاق را برای مراجعه و دستیابی به مراقبین سلامت و دریافت خدمات با کیفیت افزایش خواهد داد.

کلید واژه ها: تجربه زیسته، افزایش وزن، زنان، پدید شناسی تفسیری

مقاله سخنرانی

چالش های قانونی پرستاران در بخش های ویژه

ندا شیخ ذکریایی دانشجوی دکترای پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مربی دانشگاه علوم پزشکی کردستان نویسنده مسئول: پرخیده حسنی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
گلرخ مریدی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی کردستان

مقدمه و هدف: با توجه به اینکه پرستاران در تعامل دائم با بیماران و همراهان آن ها می باشند و در حفظ و ارتقای سلامتی، پیشگیری از بیماری ها و تسکین درد مددجویان نقش اولیه و اصلی را ایفا می کنند، در معرض شکایت مددجویان به مراجع قانونی و درگیری با مسائل قانونی قرار دارند، لذا این پژوهش با هدف بررسی چالش های قانونی در بخش مراقبت های ویژه از دیدگاه پرستاران انجام گرفت.

روش: این مطالعه به صورت کیفی و با روش تحلیل محتوا انجام گرفت. ۱۰ نفر از پرستاران شاغل در بخش های مراقبت ویژه انتخاب شدند، نمونه گیری به صورت هدفمند و تا رسیدن به اشباع داده ها انجام شد. مصاحبه ها به صورت نیمه ساختار یافته انجام شد و پس از تجزیه و تحلیل داده ها در نهایت تم های اصلی از مصاحبه های انجام شده، استخراج گردید.

نتیجه گیری: پس از بررسی مصاحبه ها و استخراج کدهای اولیه، در نهایت سه درون مایه اصلی "عدم آگاهی از مسائل قانونی"، "شکایت مددجویان" و "خطای پرستاری" و نه زیر درون مایه "حاصل گردید.

بحث: با توجه به نتایج بدست آمده، آشنایی جامعه پرستاری با شرح وظایف تعریف شده و آیین نامه های وزارت بهداشت و قوانین مطرح شده در سیستم قضایی کشور، ضمن ایجاد پشتوانه محکم برای حضور فعال در بالین و افزایش کیفیت خدمات انجام شده، سبب ارائه عملکردی عاری از قصور و خطا می گردد.

مقاله سخنرانی

تبیین فرایند مدیریت خطر بالینی در پرستاری

جمیله فرخ زادیان^۱، ناهید دهقان نیری^۲، فریبا برهانی^۳

۱- استادیار گروه بهداشت همگانی، دانشکده پرستاری مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، نویسنده مسوول ۲- استاد، مرکز تحقیقات پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳- دانشیار، گروه اخلاق پرستاری، مرکز تحقیقات اخلاق و قانون پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

مقدمه و هدف: از آنجایی که امروزه فرایند مدیریت خطر بالینی به عنوان چالشی پیچیده برای بیمارستان‌ها مطرح شده است و پرستاران نقش مهم و محوری در این فرایند دارند، این مطالعه کیفی با هدف تبیین فرایند مدیریت خطر بالینی در پرستاری انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه با استفاده از رویکرد گراند تئوری انجام شد. ۲۲ پرستار و ۲ پزشک به روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری از سه بیمارستان مراقبت جسمی و آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی کرمان انتخاب شدند. روش عمده جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه نیمه-ساختار بود. داده‌ها با استفاده از رویکرد کوربین و اشتراوس ۲۰۰۸ مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: در این مطالعه، بر پایه تعاملات و روابط مفهومی پنج طبقه، نظریه‌ی مبنایی تحت عنوان "پویایی آغازین در بستری سنگلاخی" پدیدار شد. "طبقه بستر سنگلاخی" به صورت شرایط زمینه‌ای ظاهر شد و در برگزیده زیر طبقات "محدودیت منابع"، "تنوع و پیچیدگی شرایط کاری" و "چالش رهبری سازمانی و فرهنگ"، بود. طبقه‌ی "تلاش جهت ارتقاء برنامه مراقبت (شامل: اولویت‌بندی برنامه مراقبتی، بهینه‌سازی مراقبت)" و "طبقه‌ی" تلاش جهت همگرایی (شامل: مدیریت فرایندها، فراخوانی ارزش‌های مشارکت تیمی، همگامی با راهبرد-های بین‌المللی و کشوری)"، فرایند اساسی این تئوری را مفهوم‌پردازی کردند. طبقه "پذیرش ایمنی به عنوان حق انسانی" که شامل "پذیرش ایمنی به عنوان حق بیماران" و "پذیرش ایمنی به عنوان حق کارکنان" بود، شرایط میانجی‌گر این فرایند و طبقه‌ی "چندگانگی پیامدها" با طیفی از "پیامدهای سازنده" و "پیامدهای مخرب"، بیان‌گر پیامد این فرایند می‌باشند.

نتیجه‌گیری: تئوری زمینه‌ای حاصل از این مطالعه می‌تواند به پرستاران و سایر کسانی که در نظام مراقبت سلامت در عرصه‌های مختلف مدیریت، آموزش، بالین و پژوهش مشغول ارائه خدمات مراقبت سلامت به جامعه هستند، کمک نماید تا درک بیشتری به این موضوع پیدا کنند و با استفاده از راهبردهای مناسب باعث تسهیل این فرایند شوند و مراقبت با کیفیت و ایمنی به بیماران ارائه دهند.

کلمات کلیدی: خطر بالینی، مدیریت خطر بالینی، مراقبت ایمن، ایمنی بیمار، پرستاری، گراند تئوری

مقاله سخنرانی

مروری نقادانه بر مقالات تحقیقاتی کیفی در مرحله داورى مجلات: یک مطالعه کیفی توصیفی اکتشافی

مسعود بهرامی*

* نویسنده مسؤل: دکتر مسعود بهرامی (دانشیار)، گروه پرستاری بزرگسالان، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان،

مقدمه: محققان ایرانی به شکل روزافزونی به انجام تحقیقات کیفی و انتشار مقالات منتج از آن در حوزه سلامت، علاقه پیدا کرده‌اند. با این وجود مطالعه‌ای نقادانه بر مقالات کیفی در مرحله داورى مجلات ایرانی یافت نشد. هدف این پژوهش مروری نقادانه بر مقالات کیفی در مرحله داورى مجلات بود.

روش‌ها: این مطالعه کیفی از نوع توصیفی اکتشافی در يك دوره زمانی بین سالهای ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲ انجام شده است. بیش از ۱۰ مقاله که از سوي چند مجله ایرانی برای داورى به نویسنده این مقاله ارسال شده بود، مورد تحلیل کیفی قرار گرفت. موضوعات این مقالات عمدتاً در ارتباط با پرستاری، مامایی و آموزش در علوم پزشکی بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از دو مرحله کدگذاری باز (open coding) و محوری (axial coding) اشتروس و کوربین (Strauss and Corbin) انجام شد.

نتایج: مشکلات شایع موجود در مقالات مورد بررسی، عدم بیان خلاء (چالش) در مطالعات قبلی، عدم بیان تجارب قبلی یا علائق پژوهشگر و فقدان يك پیام جدید یا جذاب بود که تحقیق در واقع برای انتقال آن پیام انجام شده است. از مشکلات دیگر می‌توان به انتخاب روش‌شناسی نامناسب، عدم ذکر جزئیات کافی از روش‌های مورد استفاده و بالاخره عدم اشباع کافی طبقات اصلی اشاره کرد.

نتیجه‌گیری: مشکلات طبقه‌بندی شده در مقالات مورد بررسی کاملاً با یکدیگر مرتبط است به نحوی که یک مشکل منجر به توسعه مشکل دیگر شده است. علاوه بر مسائل مربوط به نگارش مقاله، بسیاری از مشکلات به مرحله اجرای عملیات تحقیق مربوط می‌شد. یافته‌های این مطالعه می‌تواند به عنوان راهنمای محققان جهت انجام و گزارش بهتر نتایج طرح‌های تحقیقاتی کیفی مورد استفاده قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: تحقیقات کیفی، ژورنالیسم پزشکی، مقاله کیفی، داورى مقاله، پرستاری، آموزش پزشکی، تحقیق کیفی توصیفی – اکتشافی

مقاله سخنرانی

بخش سوم

مقالات پوستر

پارادایم زیربنایی برای تحقیقات کیفی

مرضیه حسینی^۱، پرستو راد^۲، محمد ملک زاده^۳

۱-دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران، ۲- دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران، ۳- دانشگاه علوم

پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

درک فلسفه‌ی زیربنایی تحقیق در ارزشیابی تحقیق و استفاده از آن تحقیق در عملکرد پرستاری مهم است. همه‌ی تحقیقات کیفی براساس فلسفه‌ها، نظریه‌ها یا چهارچوب‌های خاصی هدایت می‌شوند و این فلسفه یا چهارچوب مبنایی کمک به کسب آگاهی در مورد فرایندهای تحقیق کیفی بر اساس آن موقعیت فلسفی یا نظری خاص می‌کند. انتخاب روش تحقیق بر پایه‌ی دو عامل، شامل تناسب روش با سؤال پژوهش و همچنین فلسفه‌ی پژوهشگر می‌باشد که هر دو با یک پارادایم فکری مطابقت می‌نمایند.

پارادایم، طبق تعریف کوهن عبارت است از منظومه‌ی کاملی از عقاید، ارزش‌ها، تکنیک‌ها و غیره که به وسیله‌ی گروهی از افراد جامعه به کار گرفته شده است. یک پارادایم شامل عقاید نظری و روش‌های علمی است که گروهی از دانشمندان آن را انتخاب نموده و در جهان بینی خاص با زبان و واژه‌شناسی خودش ریشه دارد. پارادایم یک جهان بینی و دیدگاه کلی در مورد پیچیدگی‌های جهان واقعیت است. پدیدار شدن پارادایم‌های مختلف برای مطالعه‌ی مشکلات پرستاری روند سالم و مطلوبی است که مدارک جدیدی برای عملکرد پرستاری ایجاد می‌نماید.

چالمرز، پارادایم را متشکل از فرضیه‌های نظری، قوانین عمومی و تکنیک‌هایی برای کاربردهای تعریف کرده که اعضای یک جامعه‌ی علمی خاص آن را می‌پذیرد. او برای پارادایم ۵ جزء عنوان کرده است که شامل: ۱- قوانین و فرضیه‌های نظری صریح ۲- روش‌های استاندارد و کاربرد قوانین پایه در انواع موقعیت‌ها ۳- تکنیک‌های ابزاری که قوانین پارادایم را در جهان واقعی مطرح می‌کند. ۴- قوانین متافیزیکی کلی که عملکردها را درون پارادایم هدایت می‌کند. ۵- روش‌شناسی عمومی در مورد چگونگی هدایت عملکردهای درون پارادایم.

کلمات کلیدی: پارادایم، تحقیقات کیفی

مقاله پوستر

مدل‌ها در مقایسه با تئوری

محمد ملکزاده، مرضیه حسینی، فاطمه حکمت زاده
۱-دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران ۲- هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران ۳- هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

این نکته مهم بنظر می‌رسد که ما دانشی معتبر و مطمئن بنا کنیم که زیر بنای کار حرفه باشد. مدل، انعکاس یا نماینده‌ی واقعیت است نه خود واقعیت. چنین نمایندگانی برای مطالعات واقعی با ارزش هستند و در فعالیت علمی، عملکرد اصلی آن‌ها، کمک به درک واقعیت می‌باشد. فاست اظهار می‌کند که مدل‌ها یا آنچه که او اصطلاحاً مدل‌های ادراکی می‌نامد، بسیار انتزاعی‌تر از تئوری‌ها می‌باشند. افراد دیگری همچون ملیس و چین و کرامر اظهار می‌دارند که اصطلاحات تئوری و مدل اگر مترادف نباشند، مشابه یکدیگرند و همپوشانی دارند. عده‌ای نیز مانند کاپلان بر خلاف فاست، ادعا می‌کنند که مدل‌ها نسبت به تئوری‌ها از سطح انتزاع کمتری برخوردارند، چرا که آن‌ها واقعیت را بصورت کامل‌تری توصیف می‌کنند. تامی بیان می‌کند، تئوری از طریق توصیف، پیش‌بینی و کنترل پدیده به رشد دانش جهت بهبود بالین کمک نموده و با هدایت فعالیت‌های بالینی، آموزشی و پژوهشی حرفه، استقلال حرفه‌ای را به ارمغان می‌آورد.

مدل ایده‌ای توصیفی است که با استفاده از تجسم فیزیکی و سمبولیک، تفکر در مورد مفاهیم و ارتباط بین آن‌ها را تسهیل نموده و شامل ایده‌های مفاهیم عام و انتزاعی و فرضیه‌های بیانگر ارتباط بین آن‌ها است. بسفورد و اسلوین بیان می‌کنند، مدل پرستاری تصویر یا نمایشی از پرستاری واقعی می‌باشد. آن‌ها به نقل از مک فارلین می‌نویسند، مدل پرستاری مدلی است که عوامل یا پدیده‌های عملی در یک موقعیت پرستاری را شناسایی و تعریف می‌کند و به توصیف روابط آن‌ها می‌پردازد.

مدل‌های پرستاری در حقیقت دارای ویژگی‌های عمومی زیر می‌باشند: ۱- آن‌ها شکلی از مدل ادراکی می‌باشند. ۲- موقعیتهای پرستاری را در شکل ادراکی به نمایش می‌گذارند. ۳- بواسطه‌ی ادراکی بودن، آن‌ها انتزاعی هستند یعنی از واقعیت کنار گذاشته می‌شوند. ۴- به دلیل انتزاعی بودن، آن‌ها یک چهارچوب کلی از موقعیت پرستاری در هر مورد فراهم می‌کنند به جایی‌که توصیف خاص از موقعیت‌های پرستاری واقعی داشته باشند. ۵- عملکرد اولیه‌ی آن‌ها کمک به پرستاران در درک موقعیت پرستاری و هدایت عملکرد آن‌ها در آن موقعیت می‌باشد

کلمات کلیدی: مدل، تئوری، مدل پرستاری، مدل ادراکی

مقاله پوستر

عوامل بازدارنده و تسهیل کننده مدیریت صرع: یک مطالعه کیفی

ناز آفرین حسینی، فرخنده شریف، فضل اله احمدی، محمد زارع

۱- مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران ۲- استاد گروه پرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت‌های روان جامعه نگر، دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۳- استاد گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ایران ۴- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

مقدمه و اهداف: به دلیل اینکه تشنجات ناشی از صرع غیر قابل پیش بینی می‌باشد، ابتلا به این بیماری برای بیمار و خانواده وی و جامعه مشکل آفرین است. مجموعه‌ی پیچیده‌ای از عوامل روی کنترل حملات و کیفیت زندگی تأثیر می‌گذارند. بنابراین اداره‌ی جنبه‌های پزشکی و روانی- اجتماعی برای ارتقای سلامتی و کیفیت زندگی مبتلایان امری اساسی است. رفتار فرد حاصل سه عامل شامل عوامل درون شخصی، محیطی و عوامل مربوط به رفتار می‌باشد که هر کدام از این ابعاد نقش مهمی در اداره‌ی بیماری داشته و با بعد دیگر تعامل دارد. لیکن همه این عوامل در تحقیقات و بخصوص در فرهنگ ایران شناخته نشده اند. لذا این مطالعه با هدف تبیین عوامل تسهیل کننده و بازدارنده مدیریت صرع انجام شده است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوی کیفی است که بر ۳۲ مشارکت کننده شامل بیماران مبتلا به صرع، خانواده و پرسنل درمان انجام شده است. روش نمونه گیری مبتنی بر هدف بوده است. داده ها با استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته عمیق جمع آوری شدند. با کسب رضایت از مشارکت کنندگان مصاحبه ها ضبط گردید. چندین بار مصاحبه ها خوانده شدند و کلمه به کلمه پیاده شدند. داده ها با استفاده از روش آنالیز محتوی کیفی تحلیل شدند.

یافته ها: عوامل بازدارنده و تسهیل کننده در ۵۳۲ کد حاصل شد. عوامل زمینه ای بازدارنده شامل مضامین ماهیت بیماری، بیماری ناشناخته (شامل زیرطبقات ناآگاهی جامعه از بیماری، ناآگاهی از رفتارهای خود مراقبتی و کم توجهی پرسنل درمان به آموزش بیمار)، بی‌اعتمادی به روند مدیریت گروه درمان (شامل زیرطبقات بی اعتمادی به تشخیص و درمان پزشکی عدم انسجام در سیستم درمان) و نیاز به حمایت بود که نیاز به حمایت شامل زیر طبقات حمایت ناکافی اجتماعی و حمایت ناکافی پرسنل بود و تسهیل کننده های مدیریت صرع نیاز به ارتقای آگاهی و حمایت پدیدار گردید.

نتیجه گیری: اگر چه بیمار مبتلا به صرع نقش بزرگی در مدیریت بیماری خود دارد ولی بدون رفع عوامل بازدارنده و ارتقای تسهیل کننده ها مدیریت بیماری امکان پذیر نمی باشد و نیاز به انسجام جامعه، خانواده، پرسنل بهداشت و درمان با بیمار به عنوان یک اصل در مدیریت بیماری صرع مطرح می باشد.

کلمات کلیدی: صرع، مدیریت، تسهیل کننده، بازدارنده

مقاله پوستر

تعمیم پذیری در پژوهش های کمی و کیفی : انتخاب نمونه

شهلا نجفی^۱، مرضیه حسینی^۲

۱- کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران ۲- کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: به نظر می رسد راه عبور از دیدگاه های اثبات گرایانه و حرکت به سمت نگاه طبیعت گرایانه کمی هموارتر شده است و پژوهشگران رشته های مختلف به انجام پژوهش کیفی تمایل بیشتری نشان میدهند. با توجه به این موضوع آشنایی با روشهای پژوهش کیفی و ابزارهای مورد استفاده در آنها میتواند سبب تقویت جایگاه پژوهش کیفی و پژوهشگران کیفی گردد. این مطالعه مروری با هدف شناخت تفاوت بین تعمیم پذیری در پژوهش های کمی و کیفی انجام شد.

روش کار: این مقاله به شیوه مروری با مطالعه های کتابخانه ای و جستجوی پایگاه های اطلاعاتی قابل دسترس شامل SID, Cinhal, Proquest, Science direct, Magiran انجام شد.

یافته ها: برای فهم بهتر مفهوم تعمیم پذیری در دو نوع پژوهش کمی و کیفی باید بین دو مفهوم تعمیم پذیری قانون گرا و طبیعت گرا تمایز قائل شد. کراکید و همکاران بیان میدارد تعمیم پذیری قانون گرا سعی در شناخت قوانین حاکم بر جهان دارد، قوانینی که عینی و تغییرناپذیرند، این نوع از تعمیم پذیری از زمان و مکان تبعیت نمیکند و میتوان از نتایج این نوع پژوهش در هر زمان و مکانی استفاده نمود. بعبارت دیگر تعمیم پذیری قانون گرا اجازه استنتاج قایل شدن را نمیدهد. دو معیار مهم در ارزیابی پژوهشی که در آن از نمونه گیری احتمالی استفاده شده است وجود دارد. معیار اول به بیان کنایه و همکاران، اعتبار بیرونی است که به امکان تعمیم نتایج به جامع های که نمونه از آن گرفته شده و سایر جوامع مربوط میشود. معیار دوم به بیان مارچوسی و همکاران یعنی اعتبار درونی، به امکان انجام استنتاج از مشاهدات انجام شده مربوط است که تا چه حد درست باشند و تا چه حد پدیده مورد بررسی را با دقت بررسی کرده باشند و نشان میدهد که اندازه گیری تا چه حد از خطا مصون بوده است. پژوهشگران کیفی با این مفاهیم ناآشنا نیستند، اما راهکار معرفی شده بسیار متفاوت است. در این مورد احتمال تعمیم نتایج به سایر جوامع، انتقال پذیری (که معادل اعتبار بیرونی است) نامیده میشود. لینکلن و گوبا استفاده از توصیف جامع را برای تقویت انتقال پذیری که مترادف با تعمیم پذیری است پیشنهاد کردند. اینکار شامل ارائه یک توصیف عمیق از نحوه انجام کار است تا در محلها و زمانهای دیگر و توسط افراد دیگر نیز قابل انجام باشد. در مقابل برای اعتبار درونی، تاییدپذیری معرفی شده است. انجام میزبان یک تکنیک برای افزایش تاییدپذیری در پژوهش کیفی است، اینکار شامل ثبت تمام کارهای انجام شده در فرآیند پژوهش از ابتدا تا انتها میباشد.

نتایج: این مطالعه نشان میدهد که نمونه گیری احتمالی به دنبال انجام نوع اول تعمیم و استنتاج خصوصیات کلی پدیده مورد بررسی است. در حالیکه پژوهش کیفی نمونه های خود را با هدف کسب دانش عمیق، متمرکز و با جزئیات زیاد از بین کسانی که این پدیده را تجربه کرده و میتوانند اطلاعات زیادی در اختیار پژوهشگر بگذارند انتخاب میکنند.

کلمات کلیدی: انتخاب نمونه، پژوهش کیفی، پژوهش کمی، تعمیم پذیری

مقاله پوستر

نقش مطالعات مقدماتی در پژوهش کیفی

مرضیه حسینی ۱ شهلا نجفی ۲
۱ و ۲. کارشناس ارشد پرستاری عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه و هدف: مطالعه مقدماتی میتواند در پژوهشهای کیفی، کمی و حتی ترکیبی انجام گیرد. بدین وسیله نویسندگان این مقاله، به بررسی نقش مطالعات مقدماتی در پژوهشهای کیفی پرداخته اند.

مواد و روش: جستجوی الکترونیکی با استفاده از پایگاه های داده ای مانند Proquest ,Cinahl ,Medline ,Scopus ,Sciencedirect, با کلید واژه های پژوهش کیفی و مطالعه مقدماتی انجام شد.

مروری بر مطالعات: مطالعه مقدماتی میتواند محدودیتهای موجود در نمونه گیری از قبیل دسترسی محدود به مشارکت کنندگان به علت حساسیتهای فرهنگی، شرم و انگ خوردن، محدودیت زمانی مشارکت کنندگان و عدم تمایل به مصاحبه با پژوهشگر به علت تفاوت در جنس را کشف نموده و به محقق در بررسی جوانب روش نمونه گیری و یافتن مؤثرترین روش جذب مشارکت کنندگان یاری رساند. بطور مثال انجام مطالعه کیفی در حیطه خشونت جنسی، محقق را با چالشهای پیچیده ای از قبیل حفظ موضوعات محرمانه، انجام اقدامات احتیاطی در گزینش مشارکت کنندگان، انتخاب محل مصاحبه و حتی حفاظت از خطرات فیزیکی و احساسی برای خود و مشارکت کننده، مواجه می نماید. لذا انجام مطالعه پایلوت منجر به شناسایی و مدیریت این مشکلات اخلاقی و عملی خواهد شد که در صورت عدم توجه می تواند مطالعه اصلی را به خطر اندازد یا حقوق انسانی مشارکت کننده را نقض نماید. از آن جا که تدوین طرح جمع آوری داده ها، نیازمند بینش و خلاقیتی فراتر از ترجمان مکانیکی سؤالات پژوهش در قالب سؤالات مصاحبه می باشد، لذا با انجام مطالعه مقدماتی، قضاوت در خصوص دستیابی به داده های لازم برای پاسخ دادن به سؤالات پژوهش از طریق پرسش ه ای طراحی شده مصاحبه، تسهیل گردیده و کارکرد واقعی سؤالات مصاحبه در عمل نیز آزمایش میشود. علاوه بر این با انجام چنین مطالعه ای، محققان قادرند که روش شناسی پیشنهادی پژوهش را به منظور دستیابی به اهداف آن، قبل از مطالعه اصلی، تأیید یا اصلاح نمایند.

نتیجه گیری: براساس مطالب یاد شده، مطالعه مقدماتی می تواند فرصت های منحصر به فردی را جهت ارتقای مهارتهای محقق کیفی در هدایت مصاحبه های نیمه ساختار یافته از قبیل نحوه برخورد با مشارکت کنندگان، انتخاب محیط پژوهش، مدیریت یک مصاحبه عمیق و چگونگی از دست ندادن فرصتهای کاوش و پیگیری موضوعات پدید آمده در روند مصاحبه را ایجاد کند.

کلمات کلیدی: پژوهش کیفی، مطالعه مقدماتی

مقاله پوستر

نقش کار بالینی حین تحصیل در صلاحیت بالینی پرستاران تازه کار: یک مطالعه کیفی

الهام ایمانی ۱، دکتر هومان منوچهری ۲ (ارائه دهنده مقاله)، دکتر فروزان آتش زاده شوریده ۳ دکتر حمید علوی مجد ۴
۱ دانشجوی دکترای پرستاری، شعبه بین الملل، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲. استادیار، گروه علوم پایه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۳ استادیار، گروه مدیریت پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۴ دانشیار، گروه آمار زیستی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی،

مقدمه و هدف: صلاحیت بالینی توانایی انجام وظیفه با نتایج مطلوب تحت شرایط مختلف کار واقعی است. طبق مطالعات یکی از عوامل مؤثر بر صلاحیت بالینی پرستاران، داشتن تجربه کاری است. این تجربه تمامیت یادگیری دانشجویان و تجربیات بالینی آنها را تحت تاثیر قرار دهد. بسیاری از دانشجویان پرستاری در حالیکه به تحصیل تمام وقت اشتغال دارند، کار بالینی انجام می دهند. هدف از این مطالعه کیفی تبیین نقش کار حین تحصیل در کسب صلاحیت بالینی پرستاران تازه کار است.

مواد و روش ها: این پژوهش یک تحلیل محتوای کیفی با رویکرد قراردادی است. کلیه بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان به عنوان محیط پژوهش انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته، حضور در عرصه و دست نوشته ها استفاده گردید. مصاحبه ها تا دستیابی به داده های عمیق و کافی ادامه یافت. در اسرع وقت متن مصاحبه ها کلمه به کلمه روی کاغذ نوشته شد تا بازخورد لازم برای مصاحبه های بعدی و کفایت داده ها فراهم شود. جهت تایید روایی و دقت تحقیق، معتبر بودن، اطمینان پذیری، قابلیت تأیید و قابلیت انتقال داده ها مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها: در این مطالعه ۴۰ مشارکت کننده پرستار و سرپرستار با محدوده سنی ۲۳ تا ۴۰ سال با سنوات خدمت ۱ تا ۱۸ سال و میانگین سنوات خدمت ۵/۷۵ و با تحصیلات کارشناسی شرکت کردند. پس از کد بندی کلیه مصاحبه ها، ۱۲۵۰ کد اولیه ایجاد شد. مضامین نهایی استخراج شده از این مطالعه شامل نقش های وظیفه پروری، شخصیت پروری، دانش پروری و حرفه پروری کار حین تحصیل بود.

نتیجه گیری: کار حین تحصیل می تواند بر عملکرد، شخصیت، علم و دانش و دیدگاه حرفه ای پرستاران تازه کار موثر باشد. با توجه به تفاوت هایی که احتمالاً در صلاحیت بالینی پرستاران تازه کار دارای سابقه کار دانشجویی و بدون سابقه وجود دارد مهم است استفاده از خدمات دانشجویان جهت کار دانشجویی مورد توجه بیشتری قرار گرفته و بر نحوه یادگیری دانشجویان در این دوره تاکید گردد.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، حرفه پرستاری، دانشجو، صلاحیت بالینی، کار دانشجویی، مطالعه کیفی.

مقاله پرستار

مسائل مختلف کار دانشجویی از دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستانهای دولتی: یک مطالعه کیفی

دکتر هومان منوچهری ۱، الهام ایمانی ۲ (ارائه دهنده مقاله)، دکتر فروزان آتش زاده شوریده ۳، دکتر حمید علوی مجد ۴
۱ استادیار، گروه علوم پایه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲ کارشناس ارشد آموزش پرستاری و دانشجوی دکتری تخصصی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس. ۳ استادیار، گروه مدیریت پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۴ دانشیار، گروه آمار زیستی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران

مقدمه و هدف: آمارها نشان می دهند که ۶۰ درصد دانشجویان در کشورهای آسیایی مشغول کار دانشجویی هستند. این تجربه علاوه بر درآمد مالی، می تواند اجتماعی شدن، ارزشها، نگرش و رفتار دانشجویان را تحت تاثیر قرار دهد. تنش بین برخورد با نیازهای دوره دانشجویی و نیازهای کاری، می تواند نقش های متضادی برای دانشجویان ایجاد کرده و فقدان آزادی برای لذت از زندگی دانشجویی را در پی داشته باشد. هدف از این مطالعه کیفی تبیین دیدگاههای پرستاران شاغل در بیمارستانهای دولتی در زمینه مسائل مختلف کار دانشجویی است.

مواد و روش ها: این مطالعه کیفی در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان انجام گردید. از مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته، حضور در عرصه و دست نوشته ها جهت جمع آوری داده ها استفاده شد. متن مصاحبه ها کلمه به کلمه نوشته شد تا بازخورد لازم برای مصاحبه های بعدی و کفایت داده ها فراهم شود. اطلاعات با روش تحلیل محتوای کیفی استقرایی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: در این مطالعه ۴۰ مشارکت کننده پرستار و سرپرستار با تحصیلات کارشناسی و محدوده سنی ۲۳ تا ۴۰ سال و میانگین سنوات خدمت ۵،۷۵ شرکت کردند. ۵۹۵ کد اولیه استخراج شد که در نهایت پس از کاهش، حذف و ادغام های صورت گرفته در مراحل مختلف مضامین مشکلات جسمی روانی، تحصیلی، آموزشی و سازمانی و عوامل زمینه ساز حرفه ای و شخصیتی به عنوان علل زمینه ای ایجاد مشکلات در کار دانشجویی استخراج گردیدند.

نتیجه گیری: کار دانشجویی مشکلات متعددی از جنبه های مختلف جسمی، روانی و حرفه ای ایجاد می نماید و عدم توجه به این مشکلات می تواند سبب اختلال در امر مراقبت از بیمار شده و امنیت بیماران و ارزشهای حرفه را به خطر اندازد. بنابراین بررسی عوامل زمینه ای بروز مشکلات در کار دانشجویی و رفع آنها سبب بهبود کیفیت خدمات دانشجویان شده و امنیت مراقبت از بیمار را تضمین خواهد نمود.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، حرفه پرستاری، دانشجو، کار دانشجویی، مراقبت از بیمار، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

تجربه دانشجویان پرستاری از کار حین تحصیل: یک مطالعه کیفی

الهام ایمانی ۱، آرزو ایمانی ۲ (ارائه دهنده مقاله)، منیژه صیادی مانگ هلالتی ۳

۱ کارشناس ارشد آموزش پرستاری و دانشجوی دکتری تخصصی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان،
۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رادیوبیولوژی و حفاظت پرتوی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳ کارشناس پرستاری، بیمارستان امام رضا (ع)، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه

مقدمه و هدف: انجام کارهای تمام وقت و نیمه وقت توسط دانشجویان در هنگام تحصیل می تواند تأثیرات مثبت یا منفی در بازدهی دروس و وضعیت تحصیلی دانشجویان در دانشگاه داشته باشد. یافته ها نشان می دهند تجربه قبلی مراقبت از بیمار تمامیت یادگیری دانشجویان و تجربیات بالینی آنها را تحت تأثیر قرار می دهد. هدف از این مطالعه کیفی تبیین تجربیات دانشجویان پرستاری از کار حین تحصیل است.

مواد و روش ها: این مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوای قراردادی در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان انجام گردید. از مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته و حضور در عرصه جهت جمع آوری داده ها استفاده شد. متن مصاحبه ها کلمه به کلمه نوشته شد تا بازخورد لازم برای مصاحبه های بعدی و کفایت داده ها فراهم شود. اطلاعات با روش تحلیل محتوای کیفی استقرایی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: در این مطالعه ۳۲ دانشجوی کارشناسی پرستاری دختر و پسر مشارکت کننده در محدوده سنی ۲۰ تا ۲۴ سال شرکت کردند. ۶۸۰ کد اولیه استخراج شد که در نهایت پس از کاهش، حذف و ادغام های صورت گرفته در مراحل مختلف پنج مضمون اجتماعی شدن، آینده حرفه ای، پرورش شخصیت، تجربه تنش و تغییر نقش استخراج گردیدند.

نتیجه گیری: تجربه کار حین تحصیل می تواند زندگی دانشجویی، حرفه ای و شخصی دانشجویان را تحت تأثیر قرار داده و علاوه بر اینکه آنها را برای کار در حرفه پرستاری در شرایط واقعی آماده می کند، استرس و فشارهایی نیز بر آنها وارد نماید. بررسی مسائل مختلف مرتبط با کار دانشجویی می تواند سبب بهبود کیفیت کار دانشجویی و افزایش اثرات مفید آن گردد.
کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، تجربه، حرفه پرستاری، دانشجوی پرستاری، کار حین تحصیل، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

عوامل مختل کننده خواب شبانه از دیدگاه بیماران بستری در بیمارستان: یک مطالعه کیفی

الهام ایمانی ۱ زهرا خادمی ۲ (ارائه دهنده مقاله)، راضیه بیگی بروجنی ۳، نینا حاجی زاده ۴
۱ کارشناس ارشد آموزش پرستاری و دانشجوی دکترای تخصصی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، ۲
کارشناس ارشد مدیریت پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، ۳ کارشناس ارشد آموزش پرستاری،
دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، ۴ مربی و کارشناس پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، د گروه
پرستاری، انشگاه علوم پزشکی هرمزگان.

مقدمه و هدف: اختلالات خواب یکی از مشکلات شایع می باشد که می تواند سبب خواب آلودگی در طول روز، کاهش کارآمدی و پایین آمدن کیفیت زندگی افراد شود. پرستاران باید بتوانند عوامل ایجاد کننده اختلالات خواب در بیماران را شناسایی نموده و برطرف نمایند. هدف از این پژوهش تبیین عوامل مختل کننده خواب شبانه از دیدگاه بیماران بستری می باشد.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوای استقرایی است که در سال ۱۳۹۴ در بیمارستان شهید محمدی بندر عباس انجام گردید. جهت جمع آوری داده ها از مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته، حضور در عرصه و دست نوشته ها استفاده گردید. مصاحبه ها تا دستیابی به داده های عمیق و کافی ادامه یافت. در اسرع وقت متن مصاحبه ها کلمه به کلمه روی کاغذ نوشته شد تا بازخورد لازم برای مصاحبه های بعدی و کفایت داده ها فراهم شود.

یافته ها: در این مطالعه ۳۰ مشارکت کننده با محدوده سنی ۲۱ تا ۶۵ سال شرکت کردند. پس از کد بندی کلیه مصاحبه ها، ۷۸۰ کد اولیه ایجاد شد که در ۱۳ طبقه و چهار مضمون دسته بندی شد. مضامین نهایی استخراج شده از این مطالعه شامل عوامل مختل کننده جسمی، روانی، محیطی و درمانی بود.

نتیجه گیری: عواملی مثل درد، پوزیشن نامناسب، ترس و نگرانی، نور، تهویه و اقدامات پرستاری می تواند سبب اختلال در خواب آرامبخش شبانه برای بیماران شود. با توجه به اختلالات زیادی که در خواب افراد مشاهده می شود، تلاش جهت بهبود الگوی خواب و بیداری، تعدیل عوامل مختل کننده و استفاده از درمانهای مکمل و جایگزین برای ارتقاء وضعیت خواب بیماران کمک کننده خواهد کرد.

کلمات کلیدی: درمانهای مکمل، عوامل مختل کننده، مطالعه کیفی، اختلالات خواب

مقاله پوستر

تجربه خواب در بیمارستان از دیدگاه بیماران بستری: یک مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوا

سیمین سوداگر ۱، الهام ایمانی ۲ (ارائه دهنده مقاله)، رضا جمهیری ۳، نینا حاجی زاده ۴
۱ کارشناس ارشد آموزش پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، ۲ کارشناس ارشد آموزش پرستاری و دانشجوی دکتری تخصصی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، ۳ مربی و کارشناس پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس.

مقدمه و هدف: خواب نقش مهمی در سلامت افراد ایفا نموده و محرومیت از آن سبب تشدید اضطراب، تحریک پذیری، عصبانیت و افزایش ضربان قلب می گردد. بررسی الگوهای خواب و بیداری بیماران در بیمارستان و تجارب آنان می تواند در شناسایی و درمان مشکلات خواب بیماران موثر باشد. هدف از این پژوهش تبیین تجربه خواب در بیمارستان از دیدگاه بیماران بستری می باشد.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه کیفی است. محیط پژوهش بیمارستان شهید محمدی بندر عباس می باشد. جهت جمع آوری داده ها از مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته، حضور در عرصه و دست نوشته ها استفاده گردید. مصاحبه ها تا دستیابی به داده های عمیق و کافی ادامه یافت. در اسرع وقت متن مصاحبه ها کلمه به کلمه روی کاغذ نوشته شد. داده ها با روش تحلیل محتوای استقرایی مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: در این مطالعه ۳۰ مشارکت کننده مورد مصاحبه قرار گرفتند. محدوده سنی مشارکت کنندگان ۲۱ تا ۶۵ سال بود. پس از کد بندی کلیه مصاحبه ها، ۷۱۰ کد اولیه ایجاد شد که در ۷ طبقه و دو مضمون دسته بندی شد. مضامین نهایی استخراج شده از این مطالعه شامل عوامل مختل کننده خواب و تغییرات وضعیت خواب بیماران بود.

نتیجه گیری: عواملی نظیر صداهای مختلف موجود در بخش، مسائل جسمی و روانی بیماران، تغییر در محیط خواب و اقدامات مراقبتی می توانند سبب اختلال در خواب بیماران بستری و در نتیجه خواب آلودگی آنها در طول روز شده و تجربه ناخوشایندی از خواب شبانه به جا بگذارند. فراهم نمودن یک محیط آشنا و بر حسب عادات بیمار تا حد امکان، می تواند جهت ارتقاء وضعیت خواب بیمار تأثیر بسزایی داشته باشد.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، تجربه، خواب شبانه، بیمار، مطالعه کیفی، وضعیت خواب

مقاله پوسنتر

شبهای بیمارستان: تجربیات بیماران بستری

الهام ایمانی ۱، رضا جمهیری ۲ (ارائه دهنده مقاله)، زهرا خادمی ۳، سیمین سوداگر ۲

۱ کارشناس ارشد آموزش پرستاری و دانشجوی دکترای تخصصی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس ۲ کارشناس ارشد آموزش پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس ۳ کارشناس ارشد مدیریت پرستاری، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس،

مقدمه و هدف: ریتم های سیرکادین در انسانها طوری تنظیم شده اند که بدن در تاریکی شب نیاز به خواب و استراحت دارد. خواب یک فرایند زیستی پویا و سازمان یافته و از جمله نیازهای اساسی انسان محسوب می شود که بخش مهمی از زندگی شبانه او را تشکیل می دهد و برای حفظ انرژی، وضعیت ظاهری و رفاه جسمی ضروری است. هدف از این پژوهش تبیین تجربیات بیماران بستری در بیمارستان در طول شب می باشد.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوای استقرایی است که در بیمارستان شهید محمدی بندرعباس انجام گردید. جهت جمع آوری داده ها از مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته، حضور در عرصه و دست نوشته ها استفاده گردید. مصاحبه ها تا دستیابی به داده های عمیق و کافی ادامه یافت. در اسرع وقت متن مصاحبه ها کلمه به کلمه روی کاغذ نوشته شد تا بازخورد لازم برای مصاحبه های بعدی و کفایت داده ها فراهم شود.

یافته ها: در این مطالعه ۳۰ مشارکت کننده با محدوده سنی ۲۱ تا ۶۵ سال شرکت کردند. پس از کد بندی کلیه مصاحبه ها، ۸۱۵ کد اولیه ایجاد شد که در ۸ طبقه و سه مضمون دسته بندی شد. مضامین نهایی استخراج شده از این مطالعه شامل مسائل بهداشتی، مسائل روانی و مسائل حرفه ای بود.

نتیجه گیری: تجربیات بیماران از شبهای بیمارستان بیشتر شامل مسائل مختل کننده آرامش آنها بود. آنها به مواردی نظیر فقدان سکوت و آرامش در شب، احساس تنهایی، خستگی پرسنل، شلوغی بخش و انتظاراتی که از پرستاران داشتند اشاره نمودند. حفظ سکوت شبانه و ایجاد آرامش در بخش های بستری می تواند به تنظیم ریتم های سیرکادین بیماران کمک کرده و سرعت بهبودی آنها را افزایش دهد.

کلمات کلیدی: ریتم سیرکادین، عوامل مختل کننده، بیمارستان، شب، مطالعه کیفی، خواب

مقاله پوستر

شناسایی نیازهای معنوی و مهارت‌های مرتبط با آن در دانشجویان رشته بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی کردستان

نویسندگان: آرزو فلاحي: استادیار گروه بهداشت عمومی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، نویسنده اصلی

اسمعیل قهرمانی: عضو مرکز تحقیقات بهداشت محیط کردستان، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

پرستو فلاحي: دانشجوی کارشناسی ارشد هوش مصنوعی، مربی کامپیوتر، دانشکده فنی - حرفه ای دخترانه کردستان، سنندج، ایران

یدالله زارع زاده: استادیار مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت کردستان و مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج ایران.

مقدمه و هدف: دانشجویان جهت موفقیت در تحصیل و ارائه خدمت به افراد جامعه نیاز مبرم به آموزش معنویات و کسب مهارت‌های مرتبط با آن دارند. مطالعه حاضر با هدف شناسایی نیازهای معنوی و مهارت‌های مرتبط با آن در دانشجویان رشته بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی کردستان انجام شد.

مواد و روش: این بررسی با استفاده از رویکرد آنالیز محتوا در سال ۱۳۹۳ انجام شد. از طریق نمونه گیری هدفمند دیدگاهها و نیازهای ۱۵ دانشجوی رشته بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی کردستان بررسی شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل تمایل جهت شرکت در مطالعه، دانشجوی رشته بهداشت عمومی، تجربه گذراندن واحد آموزش بهداشت و توانایی صحبت کردن به شیوه روان و سلیس بود. داده ها از طریق مصاحبه‌ی فردی و گروهی عمیق نیمه ساختار، مشاهده و یادداشت برداری و بحث گروهی جمع آوری شدند. مصاحبه های نیمه ساختار یافته ضبط و تایپ شده و داد ها به روش آنالیز محتوا تجزیه و تحلیل گردید. معیارهای اعتبار، ثبات، تأیید و انتقال جهت صحت و استحکام داده استفاده شد.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل داده ها ۴ طبقه ی "تعامل فرد با وجود متعالی"، "تعامل فرد با محیط پیرامونش"، "تقویت ویژگی های فردی" و "نیاز جهت بهبود تحصیلی" استخراج شد.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داد که دانشجویان نیاز مبرمی به کسب مهارت‌های معنوی و مهارت‌های زندگی دارند. کسب این مهارتها وظیفه ای فردی و تک عاملی نبوده بلکه چند عاملی و مرتبط با سازمانهای آموزش و پرورش، وزارت خانه ها، دانشگاه ها و خانواده ها می باشد.

کلمات کلیدی: نیازهای معنوی، دانشجویان، آنالیز محتوا.

مقاله پوستر

تبیین دلایل استفاده از اینترنت از دیدگاه دانشجویان مبتلاء به اعتیاد اینترنتی

نویسندگان: بابک نعمت شهر بابکی: کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی-درمانی دانشگاه علوم پزشکی جیرفت. نویسنده مسوول

آرزو فلاحی: استادیار گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج

پرستو فلاحی: مربی دانشکده فنی دختران شهر سنندج

معصومه هاشمیان: عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

فاطمه دانشور: رئیس دانشکده فنی دختران شهر سنندج

مقدمه و هدف: تعداد دانشجویان مبتلاء به اعتیاد اینترنتی روز به روز در حال افزایش است. لزوم درک دیدگاه و تجارب افراد در تبیین واقعتهای

اجتماعی و رفتارهای مرتبط به سلامتی بر لزوم انجام این تحقیق با هدف تبیین دلایل استفاده از اینترنت از دیدگاه دانشجویان مبتلاء به اعتیاد اینترنتی با رویکرد آنالیز محتوا در دانشگاههای شهر سنندج تأکید کرد.

مواد و روش: در این بررسی از روش کیفی با رویکرد آنالیز محتوا استفاده شد. از طریق نمونه گیری هدفمند ۲۰ دانشجو از دانشگاههای شهر سنندج در سال ۱۳۹۴ وارد مطالعه شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاههای دولتی و آزاد شهر سنندج، دارا بودن معیار وابستگی به اینترنت با توجه به شاخص یانگ، توانایی صحبت به شیوه روان و سلیس، تمایل به شرکت در مطالعه بود. مصاحبه های نیمه ساختار یافته ضبط و تایپ شده و به روش آنالیز محتوا تجزیه و تحلیل گردید. معیارهای اعتبار، ثبات، تأیید و انتقال جهت صحت و استحکام داده استفاده شد.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل داده ها ۴ طبقه‌ی اصلی شامل "ویژگی های اینترنت"، "اینترنت به عنوان جایگزینی برای دیگر رسانه ها"، "عدم کنترل استفاده از اینترنت" و "عدم جایگزینی برای اینترنت" حاصل شد. از دیدگاه دانشجویان وجود تفریحات و تضمین آینده ی شغلی از دلایل عدم استفاده از اینترنت بود.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داد که دانشجویان نیاز مبرم به برنامه های اجتماعی، شغلی و تفریحی دارند که موجبات سرگرمی آنان را فراهم کرده و کمتر از اینترنت استفاده کنند. دانشجویان می بایست به منظور حفظ سلامت خود در استفاده از اینترنت برنامه ریزی مناسب تری انجام داده و در این خصوص سیاستگذاران از آنان حمایت کنند.

کلمات کلیدی: اعتیاد به اینترنت، دانشجویان، آنالیز محتوا.

مقاله پوستر

طرح تحول نظام سلامت در استان ایلام موفقیت‌ها و چالش‌ها

مراد نصری: کارشناس ارشد، اداره رسیئگی به اسناد پزشکی، بیمه سلامت، ایلام، ایران

مقدمه و هدف: بیش از یک سال از شروع طرح تحول نظام سلامت که به عنوان شاخص‌ترین برنامه دولت تدبیر و امید در اردیبهشت ماه ۹۳ اجرا شد می‌گذرد. اکنون زمان آن رسیده که موفقیت‌ها و چالش‌های آن را در استان ایلام مورد بررسی قرار دهیم.

مواد و روش‌ها: مقاله از نوع مطالعات گذشته‌نگر و کتابخانه‌ای است. صورتجلسات و مذاکرات جلسات ستاد تحول نظام سلامت استان ایلام در یک سال منتهی به اردیبهشت ۹۴ و پرونده‌های برنامه کاهش پرداخت از جیب بیمه‌شدگان در بیمارستان‌های دانشگاهی استان جامعه آماری مطالعه است برای جمع‌آوری داده‌ها از روش مشاهده و مطالعه مستندات استفاده شده است.

یافته‌ها: بهره‌مندی ۱۰۰٪ جامعه استان از خدمات بیمه پایه سلامت با اجرای بیمه سلامت همگانی، افزایش سهم سازمان اکثر داروها و برندهای مختلف آن، رایگان شدن خدمات بیماران شیمی درمانی و تحت پوشش بیمه قرار گرفتن اکثر داروهای مورد نیاز بیماران سرطانی و گیاهی، فعال شدن بیمارستان‌ها، افزایش ضریب اشغال تخت، بهسازی بیمارستان‌ها، فعال شدن HIS، جذب نیروهای متخصص، بهبود توزیع نیروی انسانی متخصص در شهرستان‌ها، بهبود ارائه خدمات با مقیم شدن رشته‌های مختلف تخصصی، جذب متخصص طب اورژانس در استان و بهره‌مندی مردم استان از خدمات آنها، رایگان شدن زایمان، راهاندازی بخش‌های جدید VIP ترمیمی و انکولوژی برای اولین بار در استان، کاهش پرداخت از جیب بیمه‌شدگان به ۵٪ در بخش دانشگاهی، افزایش ۷۶/۷۴٪ میانگین هزینه سهم سازمان و پوشش ۸۷٪ هزینه‌های بستری بیمه‌شدگان توسط سازمان بیمه سلامت و ۱۱٪ یارانه‌ها از مهمترین دست‌آوردهای طرح تحول در استان ایلام هستند. کمبود منابع مالی، تجهیزاتی و انسانی متخصص، نبود زیرساخت مناسب سخت و نرم‌افزاری، مقاومت‌های پرسنلی، طولانی بودن سطوح مدیریتی وزارت بهداشت و عدم تناسب با زمان اجرای برنامه‌ها، کمبود نیروی تخصصی در برخی رشته‌های مانند بیهوشی و تغذیه مهمترین چالش‌های طرح بودند.

نتیجه‌گیری: با اجرای طرح تحول و ابلاغ کتاب ارزش نسبی سهم نهایی پرداخت از جیب بیمه‌شدگان از هزینه‌های درمانی در بخش دانشگاهی با افزایش سهم سازمان و کمک یارانه‌ها به ۵٪ کاهش پیدا کرده است.

واژه‌های کلیدی: طرح تحول، بیمارستان، ارزش نسبی، ایلام

مقاله پوستر

تبیین معنای خود مراقبتی در بیماران پیوند کلیه: یک مطالعه کیفی

فرحناز فرنی۱، مهدی شفیعی زاده ۲، محمدعلی مروتی شریف آباد ۳
- استادیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، پرستار بخش اورژانس دانشگاه علوم پزشکی یاسوج. ۳ - استاد، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد.

مقدمه و هدف: پیوند کلیه یکی از روش های درمانی مبتلایان به نارسایی مزمن کلیه، همراه با افزایش کیفیت و طول مدت زندگی این بیماران است. ولی برای ارتقاء سلامتی و کیفیت زندگی نیاز به خود مراقبتی مادام العمر و پیشگیری از عوارض می باشد. متأسفانه علیرغم نقش بارز خود مراقبتی در پیشگیری و کاهش مرگ و میر بیماران مزمن، اطلاعات در زمینه رفتار خود مراقبتی گیرندگان پیوند کلیه محدود است. لذا این مطالعه با هدف « تبیین معنای خود مراقبتی در گیرندگان پیوند کلیه » انجام شد.

مواد و روش: این مطالعه فنومنولوژی در هشت بیمار پیوند کلیه در شهرستان های یزد و گچساران انجام شد. داده های گرد آوری شده با مصاحبه نیمه ساختار عمیق، با روش وان مانن تحلیل شد.

یافته ها: تحلیل دست نوشته ها منجر به شکل گیری "مدیریت موقعیت با بیم و امید" به عنوان مضمون اصلی شد. این مضمون برگرفته از مضامین فرعی " رفتارهای محافظت کننده" و رفتارهای تسلی بخش" بود. هر یک از این طبقات به نوبه خود از طبقات دیگری مشتق شده که در اصل مقاله به آن ها اشاره می شود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه با ارائه تصویری روشن از رفتار خود مراقبتی گیرندگان پیوند کلیه با توجه به فرهنگ خاص ایرانی و انعکاس تجارب واقعی افراد درگیر، در نوع خود منحصر به فرد است. بر طبق نتایج، خود مراقبتی در گیرندگان پیوند کلیه از نظر مفهومی، معادل مدیریت موقعیت با بیم و امید تشخیص داده شد. با توجه به نتایج می توان چنین ادعان داشت که نیاز به حساسیت بیشتر پرستاران نسبت به نیازهای آموزش مراقبت از خود در بیماران دارای پیوند عضو می باشد.

کلمات کلیدی: خود مراقبتی، پیوند کلیه، مطالعه کیفی، فنومنولوژی، تجربیات.

مقاله پوستر

عدم قطعیت: درک بیماران پیوندی از پیوند عضو

فرحناز فرنیا ۱، مژگان شریفی ۲، مهدی شفیعی زاده ۳

- دکتری تخصصی پرستاری، استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۲ - نویسنده مسئول -
کارشناس پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی شهید صدوقی یزد ۳ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، پرستار بخش اورژانس دانشگاه علوم پزشکی یاسوج.

مقدمه و هدف: امروزه به موازات پیشرفت های شگرف در حوزه پیوند اعضا، بیماران تحت این درمان ها علیرغم طبیعی تر شدن زندگی با چالش ها و تجربیات جدیدی مواجه می شوند. بالطبع شناخت ابعاد تجربیات و ادراکات دریافت کنندگان پیوند عضو می تواند در برنامه ریزی مراقبتی برای ارتقاء کیفیت زندگی آن ها کمک کننده باشد. ولی متأسفانه اطلاعات اندکی در این زمینه وجود دارد. هدف از این مطالعه تبیین ادراکات گیرندگان پیوند عضو از روش درمانی مذکور است.

مواد و روش: در این مطالعه تحلیل محتوای کیفی تجربیات ۱۷ بیمار دریافت کننده پیوند اعضا (کلیه، قلب و کبد) و یک فرد اهدا کننده عضو از خویشاوندان بیمار در مورد پیوند و اثرات پیوند در زندگی فردی سؤال شد. روش نمونه گیری هدفمند بود. سپس داده ها با روش تحلیل محتوای کیفی مرسوم تحت نرم افزار MAXQDA ۱۰ تحلیل شد.

یافته ها: در نهایت با تجزیه و تحلیل داده ها، درون مایه اصلی "عدم قطعیت" با سه درون مایه فرعی "تناقضات قبل از پیوند، تناقضات زمان پیوند، تناقضات بعد از پیوند" استخراج شد. این ها شامل طبقات اثرات جسمی، روانی- اجتماعی، معنوی، شناختی، عاطفی و اقتصادی پیوند بود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه دیدگاه جدیدی در مورد محدوده تجربیات بیماران دارای پیوند عضو در طی این درمان از آغاز تصمیم به پیوند تا بعد از پیوند را به دست می دهد. طبق نتایج این بیماران نه تنها به بعد جسمی سلامت خود بعد از پیوند توجه داشتند، بلکه تجربیات خود در سایر ابعاد را نیز حائز اهمیت می دانستند. این نکته می تواند حاکی از لزوم توجه تیم سلامت به مداخلات کل نگر در این دسته از بیماران باشد. در اصل مقاله پیشنهاداتی مبتنی بر یافته ها ارائه می گردد.

کلمات کلیدی: پیوند عضو، تجربیات، تحقیق کیفی، تحلیل محتوای کیفی، چالش ها.

مقاله پوستر

تحلیل مفهوم مراقبت معنوی پرستاری

آزینا جابری^۱ - دکتر مرضیه مومن نسب^۲

۱ - دانشجوی دکترای آموزش پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۲ - استادیار دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز،

مقدمه و هدف: در تاریخ پرستاری و از زمان فلورانس نایتینگل، معنویت جایگاه ویژه ای داشته و طی ۳ دهه اخیر نیز توجه چشمگیری به آن شده است. پرستاران اکنون دریافته اند که نمیتوان مراقبت معنوی را در مراقبت معنوی همه جانبه نگر نادیده انگاشت. مطالعات و متون گسترده ای در خصوص معنویت و مراقبت معنوی در حرفه پرستاری - در تشخیص های پرستاری و ICN - وجود دارند، اما هنوز در مورد مفهوم معنویت و ارتباط آن با مراقبت پرستاری اجماع نظری وجود ندارد. مطالعه ی حاضر به منظور تحلیل مفهوم مراقبت معنوی در پرستاری و استخراج ویژگیهای تعیین کننده ی آن صورت گرفته است.

روش: مطالعه ی حاضر از نوع تحلیل مفهومی به شیوه ی واکر و اوانت (۱۹۹۵) بود که به منظور جمع آوری اطلاعات، از متون موجود در خصوص مراقبت معنوی در پرستاری استفاده گردید. در این زمینه، ویژگیهای مفهوم مراقبت معنوی در این متون، مورد بررسی قرار گرفتند. پس از ثبت و مرور مکرر متون، با استفاده از نرم افزار MAXQDA تحلیل داده ها صورت گرفت.

یافته ها: مراقبت معنوی پرستاری، نمایش شهودی، بین فردی، نوع دوستانه و منسجم مراقبت، مبتنی بر آگاهی پرستار از جنبه متعالی زندگی، و منعکس کننده ی واقعیت بیمار می باشد. به این ترتیب، پیشایند مراقبت معنوی را میتوان آگاهی از تعالی دانست؛ شهودی، بین فردی بودن، همراه با نوع دوستی و منسجم، ویژگیهای مراقبت معنوی در پرستاری هستند؛ و ایجاد آرامش و آسایش و سپاسگزاری و قدردانی در بیمار همراه با رفتارهای معنادار و هدفمند، از برآیندهای این مراقبت به شمار می آیند.

نتیجه گیری و بحث: پرستاران با در نظر گرفتن ویژگیهای مراقبت معنوی در این مطالعه، حتی با وجود تفاوت های فرهنگی و گاهی تضادهای مذهبی با بیماران، به مراقبت از آنان بپردازند. البته مفهوم پردازی حاصل از این تحلیل مفهومی، بایستی در عرصه ی بالینی و عملی مورد تفحص بیشتر قرار گیرد.

کلید واژه ها: مراقبت معنوی، تحلیل مفهوم، پرستاری

مقاله پوستر

بررسی مشکلات دانشجویان پرستاری در کارآموزی مدیریت یک مطالعه کیفی

مرضیه عادل مهربان ۱، اعظم مولادوست ۲

۱ استادیار و عضو هیئت علمی گروه سلامت جامعه و مدیریت دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ۲ کارشناسی ارشد پرستاری

مقدمه: دانشجویان پرستاری پس از فراغت از تحصیل نیازمند داشتن مهارتهای بالینی لازم جهت ارائه مراقبت موثر در بالین می باشند. یکی از این مهارتها که در دوران تحصیل در مقطع کارشناسی دانشجویان پرستاری آموزش می بینند مهارت مدیریت استاز آنجا که توانمند شدن در این امر نیازمند بررسی کیفیت این کارآموزی و رفع نقائص آن می باشد این مطالعه جهت شناخت نقاط ضعف و قوت کارآموزی مدیریت در دانشجویان پرستاری صورت گرفته است.

روشها: پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی از نوع پدیدارشناسی است که در دانشجویان پرستاری ترم ۶ دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام گرفته است. ۱۸ مصاحبه فردی با این دانشجویان (روزانه و شبانه) که به صورت هدفمند انتخاب شدند، انجام شد و اطلاعات تا اشباع دادهها جمع آوری گردیده. سپس دادهها به روش کلایزی آنالیز گردید.

یافتهها: یافتههای این مطالعه نشان داد که این دانشجویان تجارب مختلفی در این کارآموزی داشتند. از تجزیه تحلیل دادهها ۶۰ کد مفهومی استخراج شد. از این کدها سه طبقه عوامل مربوط به مربی، عوامل مربوط به ماهیت کارآموزی و عوامل مربوط به محیط کارآموزی طبقه بندی شد. هر کدام از این طبقات از زیر طبقاتی تشکیل گردیدند.

نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان می دهد گرچه دانشجویان به اهداف کارآموزی دست یافته اند و در کل این کارآموزی را مفید دانسته اند اما مشکلاتی در ارتباط با ماهیت کارآموزی، مربی و محیط کارآموزی وجود دارد که نیاز به رفع آن می باشد.

واژه های کلیدی: آموزش بالینی، کارآموزی، مدیریت، پرستاری، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

Challenges of family physician program in urban area in Iran: A qualitative research

Dr. Raheleh Sabet Sarvestani, Dr. Fariba Alizade, Dr. Ehsan Bahramali, Dr. Alireza Askari,
Dr. Mojtaba Farjam, Dr. Majid Najafi, Fasa University of Medical Sciences

Background: Family physicians play an essential role and act as a communicational bridge between people and health care system in providing health care services efficiently and equitably. This study aimed at exploring challenges of family physician program in urban area in Iran in 2015.

Method: The research had a descriptive exploratory design with a qualitative content analysis approach. The data were collected through semi-structure interviews between 2014 and 2015. Seventeen doctors enrolling in family physician program for at least two years were selected through purposeful sampling. Conventional content analysis was used to analyze the data.

Result: Coding and analysis of the interview data generated three themes and seven subthemes related to challenges of family physician program. The themes were poor infrastructure, poor management and poor incentive mechanism.

Conclusion: Our finding captured a good picture of family physician program in urban area to better understand the challenges of the program and provide a foundation to plan and implement appropriate changes. We expect that our finding will give the policy makers a deeper perception to confront the challenges of the family physician program in urban area.

Keywords: Physician, Family, Health services, Urban, Iran

مقاله پوستر

Effect of unwanted pregnancy on family health

Leila manzouri , MD 1.,Pezhman Aghdak , MD-MPH 2.,Parand Arbab 3.,Shahrbanoo Nematollahi 4
1.Assistant professor of Community & preventive medicine , Social determinants of health research center ,Yasuj University of Medical Sciences, 2MD-MPH , Technical vice-chancellor of health, Isfahan University of Medical Science, Isfahan, 3.B.Sc., Department of family health & population, vice-chancellor of health, Isfahan University of Medical Science, Isfahan, 4.M.Sc., Department of family health & population, vice-chancellor of health, Isfahan University of Medical Science, Isfahan ,Iran

Background: Unwanted pregnancy is a world- wide problem and endangers reproductive health. Therefore, this study was conducted to assess the Effect of unwanted pregnancy on family health.

Methods: It was a qualitative study. Purposive sampling was used for selecting participants. Women with history of at least one unwanted pregnancy in Isfahan, Iran enrolled the study. Data collection was done by semi- structured interview with 13 women by one trained interviewer. Dickelman method was used for data analysis.

Findings: Three analytical themes were identified: physical, psychological and social effects. The most common physical effects included developing anemia and weakness in mother and intra uterine growth retardation due to low attention to prenatal care. Psychological effects in mothers included depression, anxiety, shame, inattention to self care and children care. Suicidal attempt by adult children due to shame was reported, too. Children Isolation and their grade slipping in school were noted by mothers as the social adverse effect of unwanted pregnancy.

Conclusion: Prevention of unwanted pregnancy through providing high quality family planning counseling is strongly emphasized.

مقاله پوستر

بارداری ناخواسته: علل و راه‌های پیشگیری از دیدگاه زنان دارای سابقه‌ی بارداری ناخواسته

دکتر لیلیا منظوری ۱، دکتر پژمان عقدک ۲، پرند ارباب ۲، شهربانو نعمت‌اللهی ۱
۱. استادیار پزشکی اجتماعی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
۲. معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

مقدمه و هدف: ناخواسته بودن بارداری یک مشکل جهانی و یکی از معضلات بهداشتی- اجتماعی در زمینه‌ی برنامه‌های تنظیم خانواده است که سلامت باروری را در تمامی ابعاد جسمی- روانی و اجتماعی آن به خطر می‌اندازد. با توجه به شیوع بالا و ۴۰ درصدی بارداری ناخواسته در شهرستان فریدونشهر، این مطالعه با هدف بررسی علل و راه‌های پیشگیری از بارداری ناخواسته به منظور یافتن روش‌های عملی برای حل یا کاهش این مشکل طراحی گردید.

مواد و روش‌ها: این مطالعه، یک مطالعه‌ی کیفی و روش نمونه‌گیری آن نمونه‌گیری مبتنی بر هدف بود. جمعیت مورد مصاحبه، زنان دارای پرونده‌ی فعال خانوار تحت پوشش مراکز بهداشتی- درمانی شبکه‌ی بهداشت و درمان شهرستان فریدونشهر با سابقه‌ی حداقل یک بارداری ناخواسته بودند. روش جمع‌آوری داده‌ها انجام مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با ۱۳ زن توسط یک مصاحبه‌گر آموزش دیده، بود و از روش دیکلمن برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی استفاده شد.

یافته‌ها: علل بارداری ناخواسته از دیدگاه زنان دارای سابقه‌ی بارداری ناخواسته عدم استفاده از روش پیشگیری از بارداری، شکست روش‌های پیشگیری از بارداری، استفاده‌ی هم‌زمان از داروهای دیگر، عدم استفاده‌ی صحیح از روش پیشگیری از بارداری، عدم استفاده‌ی صحیح از روش اورژانس و عدم اطلاع از نحوه‌ی برخورد با فراموشی مصرف قرص بود. راه‌های پیشگیری از بارداری ناخواسته از دیدگاه آن‌ها استفاده از روش مطمئن برای پیشگیری از بارداری، استفاده‌ی صحیح از روش پیشگیری از بارداری، داشتن آگاهی کامل و اطلاعات صحیح در مورد نحوه‌ی استفاده از روش اورژانس، داشتن آگاهی کامل و اطلاعات صحیح در مورد نحوه‌ی برخورد با فراموشی مصرف قرص‌ها و کسب اطلاعات صحیح از منابع معتبر بودند.

نتیجه‌گیری: با توجه به علل و راه‌های پیشگیری ذکر شده توسط زنان دارای سابقه بارداری ناخواسته، لزوم انجام مشاوره‌ی صحیح و ارائه‌ی اطلاعات جامع در خصوص روش انتخابی پیشگیری از بارداری به واجدین شرایط تنظیم خانواده و توزیع پمفلت یا کتابچه‌ی آموزشی به عنوان منبع معتبر در دسترس به منظور استفاده در موارد نیاز احساس می‌شود.

کلید واژه‌ها: بارداری ناخواسته، علل، پیشگیری

مقاله پوستر

اشکال خشونت خانگی علیه مردان تهدیدی برای خانواده و جامعه: یک مطالعه کیفی

زهره مجیدی * دکتر کبرا راهزانی ** دکتر پروانه دانش***

* کارشناس ارشد جامعه شناسی دانشگاه علوم پزشکی اراک ** دانشیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اراک *** استادیار

دانشگاه پیام نور مرکز تهران

مقدمه و هدف: خشونت خانگی به دلیل تبعات عمیقی که امروزه در سطح جوامع دارد نیازمند بررسی و تحقیق بیشتری است. با توجه به اینکه جامعه ایران سابقه طولانی مرد سالاری دارد همین امر باعث بی توجهی به مردان و خشونت علیه آنان شده است. لذا در این راستا تحقیقی کیفی به منظور بررسی و تبیین دلایل خشونت خانگی علیه مردان صورت گرفت.

روش کار: این مقاله بخشی از اطلاعات یک مطالعه کیفی بزرگتر را گزارش می کند نمونه گیری به صورت مبتنی بر هدف آغاز و به صورت نظری ادامه یافت. ابزار جمع آوری اطلاعات مصاحبه بود. در مجموع با ۲۰ مشارکت کننده (۱۰ مرد و ۱۰ زن متأهل که حداقل یک سال ازدواج کرده بودند) ۳۴ مصاحبه عمیق فردی در محلی که راحت بودند صورت گرفت. مصاحبه ها با روش تحلیل محتوای کیفی و به صورت مقایسه ای مداوم تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج: پس از تجزیه و تحلیل داده ها مقوله اشکال و نحوه اعمال خشونت به خشونت فیزیکی، اقتصادی، جنسی و عاطفی تقسیم شد. در بعد فیزیکی پرتاب اشیا، چنگ و ناخن زدن به صورت و دست و... در بعد اقتصادی وام غیر ضروری گرفتن و واگذاری پرداخت آن به همسر، پس انداز درآمد خود و عدم کمک به همسر در شرایط بحرانی خرید ملزومات خانه به صورت نسیه و تحمیل پرداخت آن به همسر و... در بعد عاطفی و جنسی هم به صورت قهر کردن، کم توجهی یا بی توجهی، سکوت و در بعضی موارد پیدا کردن شریک جنسی غیر از شوهر و... می باشد.

نتیجه گیری: بنابر شواهد، امروزه به دلایل عدیده از جمله مسائل و مشکلات مالی، جو فرهنگی حاکم بر جامعه و خانواده و تجدد گرایی و تحول زندگی اجتماعی و... همه و همه موجبات خشونت خانگی را فراهم می سازد و مسلماً به لحاظ پیامدهای جدی که برای خانواده و فرد به بار می آورد و به پیکره سلامت جسمی روانی عاطفی و اقتصادی فرد و جامعه آسیب میرساند از اینرو طراحی برنامه های حمایتی مناسب جهت پیشگیری از این مسئله ضروری به نظر می رسد.

مقاله پوسنتر

واژه های کلیدی: اشکال، خشونت خانگی علیه مردان، مطالعه کیفی

درد در بیماران مبتلا به آنمی سیکل سل

۱- عمار حسینی نیک ۲- غلامحسین عبدیزدان ۳- دکتر حیدرعلی عابدی ۴- مریم حسینی نیک ۵- زهرا حسینی ۶- مهدی شفیع زاده
۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته آموزش پرستاری گرایش داخلی جراحی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان نویسنده مسئول ۲- کارشناسی ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان ۳- دکترای پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته آموزش پرستاری گرایش بهداشت جامعه، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۵- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حشره شناسی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۶- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مراقبت‌های ویژه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مقدمه: بیماری کم خونی سلول داسی شکل شایع‌ترین شکل بیماری ارثی خونی در سراسر جهان است که در اثر یک جهش ژنتیکی منجر به تولید مولکول هموگلوبین غیرطبیعی و در نهایت هموگلوبین معیوب در سلول‌های قرمز خون می‌شود. این سلول‌ها در زمان کاهش اکسیژن هلالی شکل شده و نمی‌توانند به راحتی در داخل عروق حرکت کنند بنابراین سلول‌ها با مسدود کردن رگ‌های خونی موجب کاهش جریان خون و در نهایت کاهش اکسیژن بافت‌ها و ایسکمی می‌شوند. آمار ابتلا به این بیماری بالا می‌باشد به طوری که سالانه حدود ۳۰۰ هزار نوزاد با این بیماری متولد می‌شوند و حدود ۲,۵ میلیون نفر در ایالات متحده و ۳۰۰ میلیون نفر در جهان به این بیماری مبتلا می‌باشند. این بیماری با علائم و عوارض مختلفی همراه است که بحران درد یکی از مهمترین و اصلی‌ترین علامت این بیماری می‌باشد. شروع بحران درد در این بیماری کاملاً غیرقابل پیش‌بینی، عود کننده و طاقت فرسا است. با توجه شایع بودن بحران درد در مبتلایان بیماری این پژوهش با هدف بررسی تجربه درد در این بیماران انجام شد.

روش پژوهش: این مطالعه به روش رویکرد کیفی پدیدارشناسی انجام شده است. شرکت‌کننده‌ها شامل ۱۱ نفر از بیماران مبتلا به کم‌خونی داسی شکل در استان کهگیلویه و بویراحمد بودند. نمونه‌گیری مبتنی بر هدف و روش: جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه بدون ساختار بود که برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش کلایزی استفاده شد.

یافته‌ها: همه شرکت‌کنندگان از درد شکایت داشتند و آن را بدترین تجربه خود از این بیماری می‌دانستند و تعداد ۴۰ کد سطح اول درباره درد از مصاحبه‌ها استخراج شد که باعث ایجاد مفهوم اصلی درد شد.

نتیجه‌گیری: شرکت‌کنندگان در مطالعه از تجربیاتشان که در رابطه با درد بود شاکی بودند که خود باعث مشکلات فراوانی از لحاظ روحی، جسمی و اجتماعی می‌شد و درد آن‌ها از خفیف تا شدید متغیر است. توصیه می‌شود آموزش‌های لازم در زمینه پیشگیری و کنترل و راه‌های تسکین درد داده شود و همچنین سیاست‌ها مبتنی بر حمایت و رفع نیازها و بهبود کیفیت زندگی آنان باشد.

مقاله پوستر

تحلیل مفهوم مراقبت تسکینی

زینت محبی ۱، ندا جمالی مقدم ۲، فریبا قدس بین ۳، کاملیا ترابی زاده ۴

۱. عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)؛ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۲. دانشجوی دکتری پرستاری، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)؛ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ۳. عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)؛ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۴. عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی شیراز، دانشکده پرستاری - مامایی حضرت فاطمه (س)؛ دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مقدمه: مراقبت تسکینی، رویکردی است که کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری‌های تهدیدکننده زندگی و خانواده‌های آنان را، از طریق پیشگیری و تسکین رنج و با ارزیابی و درمان درد و سایر مشکلات جسمی، روانی اجتماعی و معنوی، بهبود می‌بخشد. در سال ۲۰۰۳ مدل مراقبت تسکینی، توسط Lynn و Adamson معرفی شد که بر ضرورت شروع سریع این نوع مراقبت، تأکید می‌کرد.

روش کار: در این مطالعه از رویکرد تکاملی تحلیل مفهوم راجرز، جهت تحلیل مفهوم مراقبت تسکینی استفاده شده است. کلیه مقالات از سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار گرفتند. کلیه مقالات انگلیسی و فارسی زبان گردآوری مورد بررسی قرار گرفتند.

بحث: مراقبت تسکینی، نوعی مراقبت کل‌نگر و یکپارچه، بیمارمحور، خانواده محور و تیمی با رویکرد بین رشته‌ای، به همراه ارتباط مؤثر است که نیازهای پیچیده بیماران مزمن یا حاد ناتوان کننده را در هر سنی، مشخص کرده و از طریق مدیریت علائم و تسکین رنج جسمی و روانی و فراهم کردن ارتباط شفاف در میان بیماران، خانواده‌ها و کارکنان تیم مراقبت تسکینی، به ارتقای کیفیت زندگی بیماران و خانواده‌ها، بهبود تصمیم‌گیری، افزایش احساس رضایت از مراقبت و درمان، ارتقای توانایی سازگاری خانواده‌ها، کاهش طول مدت بستری و هزینه‌های بیمارستانی کمک می‌نماید.

نتیجه‌گیری: به دلیل افزایش سن جمعیت و افزایش روزافزون بیماری‌های مزمن از جمله سرطان، ایدز، بیماری‌های مراحل انتهایی و ... در افراد مختلف جامعه و لزوم انجام مراقبت بیمارمحور و کل‌نگر، و خانواده-محور، نیاز به انجام مطالعات وسیع در زمینه مراقبت تسکینی برای افزایش کیفیت زندگی این بیماران و خانواده‌هایشان، در ایران بیش از پیش احساس می‌شود.

واژه‌های کلیدی: مراقبت تسکینی، پرستاری، تحلیل مفهوم.

تبیین راهکارهای پیشگیری از رخداد مجدد خطای پرستاری: یک مطالعه کیفی

سینا ولیئی^۱، علیرضا نیکبخت نصرآبادی^۲، حمید پیروی^۳

۱ استادیار، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ۲ استاد، دانشکده پرستاری و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳ استاد، دانشکده پرستاری و مامائی،

دانشگاه علوم پزشکی ایران،

مقدمه و هدف: پرستاران در خط اول رویارویی با خطاهای بالینی قرار داشته و نقش مهمی در پیشگیری از رخداد مجدد آنها دارند. مطالعه حاضر با هدف تبیین راهکارهای پیشگیری از رخداد مجدد خطای پرستاری انجام شد.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه کیفی از نوع آنالیز محتوی است. در این پژوهش پرستاران شاغل در بخش مراقبت های ویژه با روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. اطلاعات با انجام مصاحبه های عمیق با استفاده از راهنمای مصاحبه جمع آوری و پس از مصاحبه با ۱۹ پرستار، انجام یک مصاحبه گروهی و رسیدن به اشباع داده ها، اطلاعات با روش آنالیز محتوی کیفی پیشنهادی الو وکیگان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده در این پژوهش دو طبقه اصلی راهکارهای فردی (افزایش دقت، به روز رسانی اطلاعات، یادآوری و تذکر، تسهیم تجربه و اهمیت پیشگیری) و انتظارات از سازمان (افزایش انگیزه درونی و کاهش فشار کاری) در مورد راهکارهای پیشگیری از بروز خطای مجدد استحصال گردید.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که پرستاران از راهکارهای فردی برای پیشگیری از رخداد مجدد خطا استفاده کرده در حالی که این راهکارهای فردی را کافی ندانسته و انتظاراتی از سازمان جهت پیشگیری از خطاهای پرستاری دارند. لذا آگاهی از این راهکارها می تواند به مدیران پرستاری جهت حمایت از راهکارهای مناسب بویژه جهت رفع عوامل سازمانی و توسعه مداخلات برای پیشگیری از خطاهای پرستاری مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: خطای پرستاری، راهکار، پیشگیری، آنالیز محتوی.

مقاله پوستر

عوامل موثر بر خود مراقبتی در زنان میانسال : یک مطالعه کیفی

نسرین رضائی، استادیار، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
مژگان جهانتیغ، مربی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
هاجر مبارکی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

مقدمه و هدف : خود مراقبتی مفهومی است که برای هر فرد می تواند معنای خاصی داشته باشد که به طرق مختلف می تواند بر سلامت افراد تاثیر بگذارد. لذا شناسایی معنای خود مراقبتی و عوامل موثر بر آن خصوصاً در گروه های آسیب پذیر جامعه، به خصوص زنان، می تواند به عنوان پیشنیازی برای تدوین برنامه های آموزشی و کاربردی مبتنی بر واقعیت باشد. بنابراین هدف از این مطالعه شناسایی عوامل موثر بر خود مراقبتی زنان میانسال بود.

مواد و روش : مطالعه حاضر با رویکرد کیفی و به شیوه تحلیل محتوا انجام شد. مشارکت کنندگان مطالعه شامل ۱۵ زن در محدوده ۶۰-۵۰ سال بودند. نمونه گیری به روش هدفمند انجام شد. مشارکت کنندگان مورد مصاحبه های چهره به چهره و نیمه ساختارمند قرار گرفتند. بعد از گردآوری داده ها، تمام مصاحبه ها پیاده سازی شدند، مورد بازنگری قرار گرفتند و سپس طبقات استخراج گردید.

یافته ها : یافته های حاصل از مطالعه شامل طبقه اصلی دانش سلامت با سه زیر طبقه، آگاهی از تهدیدات سلامت، رفتارهای پیشگیرانه و رفتارهای سهل انگارانه بود. توجه به وضعیت سلامت، تغذیه و فعالیت فیزیکی درون زیر طبقات اولیه رفتارهای پیشگیرانه بودند. زیر طبقات آگاهی از تهدیدات سلامت در کنار رفتارهای پیشگیرانه و سهل انگارانه از عوامل تاثیر گذار بر خود مراقبتی زنان شناسایی شدند.

نتیجه گیری : مطالعه حاضر نشان داد خود مراقبتی زنان با دانش سلامت آنان که ناشی از آگاهی از تهدیدات سلامت، و رفتارهای پیشگیرانه و سهل انگارانه آنان است، ارتباط دارد. در واقع عوامل موثر بر خود مراقبتی زنان با دانش سلامت آنان در هم تنیده شده است. دیدگاه گیرندگان خدمات سلامت به ویژه در گروه های آسیب پذیر، نشان داد خود مراقبتی باید به طور وسیع تری مورد بررسی و کنکاش قرار گیرد تا ویژگی ها و ابعاد آن را به طور کامل شناسایی شوند، با شناسایی ویژگی ها و ابعاد خود مراقبتی مسیر دستیابی به حفظ و ارتقا سلامت امکان پذیر خواهد بود.

کلمات کلیدی : خود مراقبتی، زنان میانسال، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

فاکتورهای موثر در مصرف مواد از دیدگاه زنان مصرف کننده: تحلیل محتوا

هاجر مبارکی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان
نسیرن رضایی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان
مژگان جهانتیغ، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان

زمینه و هدف: عوامل متعددی به عنوان فاکتورهای مستعد کننده مصرف مواد تا کنون شناسایی شده اند اما نکته قابل توجه این است که اغلب فاکتورهای شناسایی شده شامل فرضیات و نظریات افراد صاحب نظر و متخصصی است که با توجه به نظریه های پیشین ارائه شده است. این در حالی است که تا کنون در مطالعات محدودی توانسته اند ارتباط نزدیکی با افراد مصرف کننده برقرار نمایند و از منظر آنان به شناسایی این عوامل بپردازند. در مطالعه حاضر تلاش شد با افرادی که خود تجربه مصرف مواد را داشتند و با نگاهی طبیعت گرایانه که می توان از طریق آن اطلاعات ارزشمندی را در خصوص شناسایی این عوامل خطر بدست آورد، تعامل برقرار کرد. لذا مطالعه حاضر با هدف شناسایی فاکتورهای موثر در مصرف مواد از دیدگاه زنان انجام شد.

روش کار: مطالعه با رویکرد کیفی و به شیوه تحلیل محتوا انجام شد. مشارکت کنندگان شامل ۷ زن با سابقه مصرف مواد، بود. نمونه گیری به روش هدفمند انجام شد. مشارکت کنندگان مورد مصاحبه های چهره به چهره و نیمه ساختارمند قرار گرفتند. بعد از گردآوری داده ها، تمام مصاحبه ها پیاده سازی شدند، مورد بازنگری قرار گرفتند و سپس طبقات استخراج گردید.

یافته ها: طبقات اصلی حاصل از دیدگاه زنان در خصوص فاکتورهای خطر و موثر در مصرف مواد مشتمل بر ۴ طبقه

جو حاکم بر خانواده، عوامل اجتماعی، تاثیرات مصرف مواد و وضعیت درآمد افراد بود. طبقه جو حاکم بر خانواده شامل دو زیر طبقه ویژگی های خانواده و شرایط حاکم بر خانواده، طبقه عوامل اجتماعی شامل دو زیر طبقه شرایط اجتماعی موجود و باورهای فرهنگی، طبقه تاثیرات مصرف مواد شامل دو زیر طبقه اثرات مستقیم مواد و مشکلات جسمانی و روانی پیامد آن و طبقه وضعیت درآمد شامل دو زیر طبقه وضعیت اشتغال و هزینه ها بودند.

بحث و نتیجه گیری: از دیدگاه زنان مورد مطالعه، عوامل خطر آفرین متعددی دست در دست هم داده بودند تا شرایط را برای مصرف مواد فراهم نمایند. یافته ها نشان داد که مجموعه این عوامل تنیده شده در هم هستند و نمی توان هر یک را به تنهایی به عنوان عامل خطر معرفی کرد. با شناسایی این عوامل از منظر زنان، این طور استنباط می شود که حتی برای رهایی از این معضل و مشکل نیز باید به این مجموعه عوامل در کنار هم نه بطور مجزا، توجه شود. آنچه مشخص است جو حاکم بر خانواده، وضعیت اجتماعی، وضعیت درآمد و در کنار این عوامل اثرات مواد مصرفی، هم در تجربه شروع و هم در تجربه ترک مواد نقش بازی می کنند.

کلمات کلیدی: مصرف مواد، عوامل خطر، زنان

مقاله پوستر

خلاقیت پرستاران مزیت است یا ضرر؟ یک مطالعه کیفی در ایران

سارا شهسواری اصفهانی ۱، محمد علی حسینی ۲ مسعود فلاحی خشکناز ۳، حمید پیروی ۴ حمید رضا خانکه ۵
۱ دانشجوی دکتری پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران نویسنده مسوول ۲ دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران ۳ دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران، ۴ استاد، گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران ۵ دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران

مقدمه و هدف: به تازگی، کارشناسان پرستاری جهانی پرستاران را برای اتخاذ خلاقیت و نوآوری در پرستاری مورد تشویق قرار داده اند. در اغلب سیستم های بهداشتی سراسر جهان، پرستاران تا ۸۰ درصد مراقبت های بهداشتی اولیه را ارائه می دهند؛ بنابراین، در موقعیت خوبی برای ارائه راه حل های خلاقانه به منظور رفع چالش های بهداشتی قرار دارند. با این حال خلاقیت پرستاران در محیط های بالینی و پیامدهای آن کمتر مورد مطالعه قرار گرفته است. هدف از این مطالعه تبیین تجارب پرستاران ایرانی در مورد بروز خلاقیت در محیط های بالینی و پیامدهای آن برای سازمان های بهداشتی می باشد.

مواد و روشها: این مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوای کیفی قرار دادی انجام شد. داده ها به روش نمونه گیری هدفمند از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۶ پرستار از بخش های مختلف بیمارستان های آموزشی وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی تهران و جهرم جمع آوری شد. همه مصاحبه ها ضبط و سپس کلمه به کلمه دست نویس گردید و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل داده ها چهار طبقه اصلی پدید آمد که شامل: الف) بهبود کیفیت مراقبت از بیمار، ب) بهبود کیفیت زندگی کاری، فردی و اجتماعی پرستاران، ج) رشد و بالندگی سازمان، و د) عواقب نامطلوب بود.

نتیجه گیری: یافته ها نشان داد که خلاقیت پرستاران در سازمان های مراقبت بهداشتی می تواند منجر به تغییرات عمده ای در اعمال پرستاری، بهبود کیفیت مراقبت و بهبود عملکرد سازمان شود و در صورتی که خلاقیت به خوبی مورد حمایت و توجه قرار نگیرد پیامدهای نامطلوبی برای پرستاران و سازمان در بر خواهد داشت. بنابراین، سیاست گزاران و مدیران پرستاری باید خلاقیت و نوآوری کارکنان را با فراهم کردن جو ایمنی روانی و حمایت های مالی و روانی پرورش دهند.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوای کیفی؛ پرستاران؛ خلاقیت؛ نوآوری؛ پیامد

مقاله پوستر

برانگیزاننده های واقعی خلاقیت در پرستاران بالینی کدامند؟: یک مطالعه کیفی

سارا شهسواری اصفهانی ۱، محمد علی حسینی ۲ مسعود فلاحی خشکناپ ۳، حمید پیروی ۴ حمید رضا خانکه ۵
۱ دانشجوی دکتری پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران نویسنده مسوول ۲ دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران ۳ دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران ۴ استاد، گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران ۵ دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بزمستی و توانبخشی، تهران

مقدمه و هدف: عمل پرستاری موثر در هزاره جدید نیاز به پرستاران خلاق و نوآور به منظور ارائه مراقبت های جامع، فردی و وابسته به زمینه خاص دارد. اگر چه عوامل متعددی ممکن است منجر به بروز خلاقیت در پرستاران بالینی شود این عوامل در محیط های بالینی به ندرت مورد مطالعه قرار گرفته است. هدف از این مطالعه تبیین تجارب پرستاران بالینی در مورد عوامل برانگیزاننده خلاقیت در محیط های بالینی می باشد.

مواد و روش ها: این مطالعه کیفی با رویکرد تحلیل محتوای کیفی قرار دادی انجام شد. داده ها به روش نمونه گیری هدفمند از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۶ پرستار از بخش های مختلف بیمارستان های آموزشی وابسته به دانشگاه های علوم پزشکی تهران و جهرم طی سال های ۹۲-۹۳ جمع آوری شد. همه مصاحبه ها ضبط و سپس کلمه به کلمه دست نویس گردید و با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: تحلیل داده ها منجر به استخراج پنج طبقه اصلی گردید که شامل: الف) برانگیزاننده های درونی، ب) برانگیزاننده های بیرونی، ج) انگیزه پیشرفت، د) انگیزه نوع دوستی و ه) انگیزه معنوی بودند.

نتیجه گیری: یافته های پژوهش نشان داد که ترکیبی از عوامل انگیزشی متعدد موجب برانگیخته شدن پرستاران در محیط های بالینی می شوند که غالب ترین آنها عوامل برانگیزاننده درونی می باشند. بنابراین مدیران پرستاری باید علاقه مندی پرستاران را شناخته و مورد توجه قرار دهند و پرستاران را در بخش های مورد علاقه خود به کار گمارند. همچنین مدیران پرستاری و سیاست گزاران سلامت باید خلاقیت را به عنوان بخش جدایی ناپذیری از استراتژی ها و سیاست های بهداشتی و بالینی در نظر بگیرند و با فراهم کردن جو مناسب پرستاران را به بروز رفتارهای خلاقانه تر و سازنده تر تشویق نمایند.

کلمات کلیدی: خلاقیت، نوآوری، عوامل برانگیزاننده، پرستاری، تحلیل محتوای کیفی

مقاله پوستر

تحلیل مفهوم حساسیت اخلاقی در پرستاری

مرضیه شایسته فرد^۱، سکینه غلامزاده^۲، کاملیا ترابی زاده^۲، عباس عبادی^۳

۱. دانشجوی دکترای پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، نویسنده مسوول ۲. استادیار، دانشکده پرستاری مامایی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۳. دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران، ایران

سابقه و هدف: حساسیت اخلاقی، اولین گام در فرایند تصمیم گیری پرستاران و به عنوان فرایند تشخیص و تفسیر ابعاد یک موقعیت مراقبتی و جزئی لا ینفک مراقبتهای بهداشتی و درمانی است، اما تعریف روشن و صریحی از این مفهوم وجود ندارد. این مطالعه با هدف روشن سازی مفهوم حساسیت اخلاقی در پرستاری انجام شد.

مواد و روش ها: این مطالعه، یک تحلیل مفهوم از نوع هیبرید است که در مرحله نظری، حدود ۲۰۰ کتاب، پایان نامه و مقاله از پایگاه های معتبر مورد بررسی قرار گرفت و از روش تحلیل محتوای قراردادی بر اساس روش گرانهیم و لاندمن، جهت تحلیل متون استفاده شد.

یافته ها: در بررسی متون، حدود ۲۰۰ واحد معنا به دست آمد که در ۵ طبقه اصلی مقدمات حساسیت اخلاقی، ۲ طبقه اصلی

ویژگیهای حساسیت اخلاقی و ۳ طبقه پیامدهای حساسیت اخلاقی جای گرفتند. نهایتاً یک تعریف عملیاتی از این مرحله ارائه شد که به عنوان راهنمایی در مرحله کار در عرصه به کار گرفته شود.

نتیجه گیری: بر اساس یافته ها، حساسیت اخلاقی یک ظرفیت تصمیم گیری است که با مشاهده نشانه های آسیب پذیری مددجو در یک موقعیت مراقبتی و بر پایه عواملی چون ویژگی های جمعیت شناختی، آموزش کارآمد اخلاق، نیروی کنترلی و ارزشهای اخلاقی برانگیخته شده تا به واسطه آن پرستار موضوع اخلاقی را درک کرده و با استفاده از استراتژی های مناسب مانند تفسیر موقعیت اخلاقی، پاسخ مناسبی اتخاذ کند که منجر به رفاه و آسایش مددجو و رشد حرفه ای گردد.

واژگان کلیدی: حساسیت اخلاقی، پرستاری، تحلیل محتوا

مقاله پوسنتر

Kurdish pregnant women's feelings: A qualitative study

Roonak shahoei¹, Farangis khosravy², Lila Hashemi nasab², Kajal Hesami², Farzaneh Zaheri³
1.Associated Professor, Nursing and Midwifery School, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, 2.Lecturer, Nursing and Midwifery School, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj 3.PhD student of Reproductive Health, Nursing and Midwifery school, Shahid Beheshti University of Medical Sciences,

Introduction & Aims: During pregnancy, women not only experience psychological and emotional changes, but their behaviours may also change according to their feelings and moods, notably during the early stages. Their emotions become more stable and they gain a sense of well-being as the pregnancy progresses. For most women, pregnancy is a period when they are affected by a multitude of factors residing within themselves or originating from external factors. Unplanned pregnancy, change in body image, emotional security, cultural expectation, financial situation and level of support from partners are some of the factors that can influence their feelings and attitudes. Women's emotions and behaviours are greatly affected by their level of maturity and readiness for child-bearing. The aim of study is to gain a deeper understanding of how Kurdish pregnant women feel about their pregnancy.

Materials & Methods: This study is a qualitative study analysed by a grounded theory approach. The study was conducted among women in the third trimester of their pregnancy in either their homes or the health-care centres in Sanandaj in the western part of Iran. 22 pregnant women were recruited and interviewed.

Findings: Twenty-two women aged 20–35 years (average 27 years) participated in this study. All women were born and resided in Sanandaj. Most participants described themselves as housewives (77%) and the remainder was employed (23%). The women differed in educational level, ranging from basic schooling to university, with most being high school graduates (73%).

Fifteen women were primigravida and seven were multigravida. Their gestational ages varied between 29 and 39 weeks (average 34 weeks). Feelings described by the women were grouped into three main categories: 'satisfied and happy', 'unpleasant' and 'ambivalent'.

Conclusions: It is important for midwives to ask pregnant women about their feelings concerning their current pregnancy, childbirth and future motherhood. If they express negative or ambivalent feelings, these should be discussed in greater detail and their causes identified. Special consideration should be given to primiparous women and multiparous women with negative experiences of previous pregnancies.

Key words: Pregnant Women, Feeling, Qualitative study

مقاله پوسنر

رفتارهای ارتقاء سلامت و عوامل موثر بر آن در زنان میانسال: رویکرد ترکیبی

بهناز انجذاب ۱، زیبا فرج زادگان ۲، فریبا طالقانی ۳، عباس افلاطونیان ۴

۱. دکتری بهداشت باروری، استادیار گروه مامایی دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ۲. استاد گروه پزشکی پیشگیری اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۳. دانشیار گروه پرستاری، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ایران، ۴. استاد گروه زنان، پژوهشکده طب تولید مثل، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد

مقدمه: هدف از برنامه های ارتقاء سلامت توانمند سازی افراد برای حفظ، تداوم و افزایش کنترل بر سلامتی خود می باشد. انجام رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت توسط زنان میانسال بعنوان قشر عظیمی از جامعه و خانواده در جهت حفظ سلامتی و کاهش ناتوانی های ناشی از بیماریهای مزمن و افزایش کارآیی آنان، بسیار با اهمیت بوده و راهکاری در جهت رسیدن به اهداف ملی سلامت می باشد.

روش پژوهش: این مطالعه یک پژوهش ترکیبی متوالی دو مرحله ای بوده است که در سال های ۱۳۹۰-۱۳۸۹ در شهر یزد انجام شده است. در مرحله اول به منظور تعیین وضعیت رفتارهای ارتقای سلامت در زنان میانسال شهر یزد، یک مطالعه کمی توصیفی تحلیلی با مشارکت ۴۸۳ نفر از زنان میانسال با روش نمونه گیری خوشه ای تصادفی در سطح شهر یزد و با تکمیل پرسشنامه انجام شد. در مرحله دوم، به منظور تبیین عوامل موثر بر رفتارهای ارتقا سلامت زنان میانسال یک مطالعه کیفی به روش تحلیل محتوای استقرایی با مشارکت ۲۱ نفر از زنانی که در مرحله اول بیشترین و کمترین نمرات رفتار ارتقا سلامت را کسب کرده بودند به صورت مصاحبه نیمه ساختار یافته انفرادی انجام شد.

نتایج: نتایج مرحله اول این پژوهش نشان دادند که اکثریت واحد های مورد پژوهش در رابطه با انجام رفتارهای سالم، عملکرد متوسط ($0/34 \pm 2/66$) داشته و بهترین رفتار ارتقاء دهنده سلامت زنان در رابطه با رشد معنوی ($0/34 \pm 3/66$) و روابط بین فردی ($0/48 \pm 3/30$) افراد و کمترین رفتار در رابطه با رفتار فعالیت فیزیکی ($0/47 \pm 1/70$) دیده شد. همچنین بین نمره کلی رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت با سن و میانگین سالهای تحصیل مشارکت کنندگان ارتباط معنی دار مثبت و با تعداد بارداری و فرزندان ارتباط معنی دار منفی دیده شد. همچنین طبق آزمون ANOVA انجام رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت در افراد با شغل و وضعیت بیمه درمانی آنان ارتباط آماری معنی دار داشت.

در مرحله دوم پژوهش، تجزیه و تحلیل یافته ها منجر به ظهور پنج مضمون اصلی تاثیر گذار بر ارتقا سلامت زنان میانسال گردید: ویژگیهای فردی و اجتماعی، عوامل فرهنگی تاثیر گذار، حمایت اجتماعی (عوامل بین فردی موثر بر سلامت)، شرایط اقتصادی خانواده، سیستم های اجتماعی موثر بر سلامتی.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه در مراحل مختلف نشان داد که وضعیت سلامت جسمانی زنان میانسال مورد پژوهش در وضعیت مطلوبی نبوده و سلامت زنان علاوه بر آگاهی و عملکرد خود آنان متأثر از شرایط و ساختار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خانواده و جامعه می باشد و به کار بستن روش تحقیق ترکیبی، عوامل تاثیر گذار بر ارتقا سلامت زنان را روشن نموده و رویکرد مهمی را برای اجرا، ارزیابی و میزان اقبال ذینفعان و تعیین موانع احتمالی در به کارگیری روش های ارتقا سلامت زنان در عرصه عمل فراهم نمود.

کلید واژه ها: زنان میانسال، ارتقا سلامت، تغذیه، فعالیت فیزیکی، پژوهش کیفی، تحلیل محتوا، پژوهش ترکیبی

مقاله پوستر

تبیین مفهوم تبعیت از رژیم درمانی و عوامل مؤثر بر آن در بیماران مبتلا به پرفشاری خون

مه‌لقا دهقان ۱، ناهید دهقان نیری ۲، صدیقه ایرانمنش ۳

۱- دکترای تخصصی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، نویسنده مسوول ۲- استاد، مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳- استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان،

مقدمه و هدف: پرفشاری خون یکی از مشکلات بهداشتی مهم در بسیاری از کشورهاست. درمان‌های دارویی و اصلاح شیوه زندگی تاکنون نتوانسته است به طور مؤثری بر کنترل فشارخون اثرگذار باشد. یکی از دلایل عمده این بی‌کفایتی، عدم تبعیت بیماران از رژیم‌درمانی ضد پرفشاری خون می‌باشد. بررسی مفهوم تبعیت و عوامل مؤثر بر تبعیت از رژیم درمانی در یک بستر ایرانی-مذهبی می‌تواند به درک بهتر تبعیت و اتخاذ برنامه‌ها و راهکارهایی مبتنی بر فرهنگ جهت ارتقا تبعیت از رژیم درمانی در بیماران مبتلا به پرفشاری خون شود. بنابراین هدف از این مطالعه تبیین مفهوم تبعیت درمانی و عوامل مؤثر بر تبعیت درمانی در بیماران مبتلا به پرفشاری خون بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه، یک تحقیق کیفی با روش تحلیل محتوا بود. مشارکت‌کنندگان این تحقیق را بیماران، اعضای خانواده، و کادر درمان بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی کرمان تشکیل دادند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند بود و از مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. مصاحبه‌ها ضبط و سپس متن مصاحبه کلمه به کلمه پیاده شدند. با اشیاع اطلاعات، نمونه‌گیری پس از انجام ۱۸ مصاحبه به اتمام رسید. از نرم افزار MAXQDA نسخه ۱۰ جهت مدیریت داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل داده‌های کیفی نشان داد که مفهوم تبعیت و عوامل مؤثر بر آن در ۵ طبقه اصلی و ۲۰ زیر طبقه قرار می‌گیرند. این طبقات عبارتند از: ۱) طیف تبعیت، ۲) زمینه‌سازهای فردی، ۳) ماهیت بیماری و درمان، ۴) بستر مرجعیت سلامت و ۵) بستر فرهنگ، خانواده و جامعه.

نتیجه‌گیری: ویژگی‌های تبعیت درمانی که از نتایج این مطالعه استخراج گردید می‌تواند در طراحی و توسعه مداخلات مبتنی بر فرهنگ برای بیماران مبتلا به پرفشاری خون مفید باشد.

کلمات کلیدی: تبعیت درمانی، عوامل مؤثر بر تبعیت، بیماران مبتلا به پرفشاری خون، تحلیل محتوا، مطالعه کیفی

مقاله پوسنتر

Living With Coronary Artery Bypass Graft Surgery: Hermeneutic Phenomenological Study

*Mohammad Abbasi , Nooredin Mohammadi , Alireza Nikbakht Nasrabadi , **Mina Gaeni, Tahereh Sadeghi , Hakimeh, Dehghani

*School of Nursing and Midwifery, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran

Background: Despite of significant Increase in the number of coronary artery bypass graft surgery in the last three decades, the post-operative lived experience of patients who had this surgery is not well- known and related knowledge is not available. Understanding the experience of this group of patients can help health professionals to deliver better Services to the patients. This study aimed to get a deep understanding of the lived experience of patients after coronary artery bypass graft.

Methods: A hermeneutic phenomenological approach was used in this study. The six steps proposed by van Manen guided the research to conduct the study. Participants were selected based on purposive sampling method and they had history of coronary artery bypass graft at least in last six months. Semi-structured and in-depth interviews were conducted with 11 eligible recruited participants (7 men and 4 women) in the out-patient clinic of Tehran Heart Center and the nursing and didwifery faculty which are affiliated to Teharn University of Medical Sciences. The study had ethical approval from the Ethical Committee of Tehran University of Medical Sciences before commencing interviews. Interviews were recorded and then transcribed verbatim and analysed through thematic analysis.

Findings : The lived experiences of participants showed they are living in manner that we name this phenomenon as “reawakening from the silent life”. This super-ordinate theme emerged from three sub-themes including ‘re-rises life’, ‘passion to life’, ‘continuity of life’ and ‘spirituality’.

Conclusion: The end finding indings showed that coronary artery bypass graft has turned on the silent living in participants. They found surgery as a factor to start an active lifestyle. Although some participants pointed complications after surgery, but to achieve healing and health they have management hardships. So with bearing difficulties after cardiac surgery their life was beautiful and purposeful. Care providers, especially nurses can use the findings in the education and counseling of patients after coronary artery bypass graft.

Keywords: lived experience, coronary artery bypass graft, hermeneutic phenomenology, van Manen

تحلیل مفهوم همدلی

دکتر رضا ضیفی^۱، دکتر فروغ رفیعی^۲، دکتر سرور پرویزی^۲
(۱) استادیار گروه روانپرستاری، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده پرستاری و مامایی
(۲) استاد دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران

مقدمه و هدف: مفهوم همدلی از جمله مفاهیم مهم پرستاری است که تعاریف و الگوهای مختلفی از آن در متون ذکر شده است. هدف این مقاله تحلیل مفهوم همدلی در رشته پرستاری با رویکرد تکاملی است.

مواد و روش: جستجوی رایانه‌ای در داده پایگاههای CINAHL, Proquest, PsychINFO, Social Sciences Index, Sciencedirect, scopus, MEDLINE با کلید واژگان همدلی و پرستاری در بین مقالات منتشره در ۱۵ سال اخیر انجام شد. مضمونهای عمده، موارد توافق و عدم توافق بین متون، تغییرات رخ داده در مفهوم و روندهای بیرون آمده با روش تکملی تحلیل مفهوم راجرز مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۱۹۹۰ به بعد پنج گونه مفهوم سازی از همدلی ارایه شده است که در آنها همدلی به عنوان ویژگی انسانی، وضعیتی حرفه‌ای، مرحله ارتباطی، مراقبت و ارتباط خاص بیان شده است.

نتیجه گیری: پرستاری به عنوان یک حرفه باید خود تحلیلی مستقل و در بافت ویژه خود از همدلی داشته باشد

کلمات کلیدی: تحلیل مفهوم، روش تکاملی، همدلی، ارتباط، ارتباط پرستار-مددجو

مقاله پوسنر

تجربه مراقبت خانواده محور در بخش مراقبت ویژه نوزادان: حرکت به سوی توانمندسازی مراقب خانوادگی

زهره هادیان شیرازی، دانشجوی دکتری پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز
دکتر فرخنده شریف، استاد، مرکز تحقیقات روان جامعه نگر، دانشکده پرستاری مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز
دکتر مهناز رخشان، استادیار، دانشکده پرستاری مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز
دکتر نرجس پیشوا، استاد، مرکز تحقیقات نوزادان، دانشگاه علوم پزشکی شیراز
دکتر فائزه جهانپور، دانشیار، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

مقدمه: مراقبت خانواده محور در بخش مراقبت ویژه نوزادان به عنوان فلسفه، خط مشی، مدل یا تئوری مراقبتی این بخش پذیرفته شده است. در ایران عناصر این مراقبت در بخش های نوزادان به کار برده می شود، با این حال تاکنون تجربه مراقبین از این پدیده مورد بررسی قرار نگرفته است. هدف از این مطالعه توصیف و تفسیر تجربه مراقبین بخش مراقبت ویژه نوزادان از مراقبت خانواده محور بود.

روش: در یک مطالعه کیفی که با رویکرد پدیده شناسی هرمنوتیک انجام گردید، ۱۸ مراقب حرفه ای و خانوادگی مورد مصاحبه نیمه ساختار یافته قرار گرفتند. پس از نسخه برداری کلمه به کلمه از متن مصاحبه ها، تحلیل داده با روش تحلیل مضمونی ون منن شامل تحلیل کل نگر، انتخابی و جزء نگر انجام شد.

نتایج: یکی از مضامین پدیدار شده از این مطالعه، "حرکت به سوی توانمندسازی مراقب خانوادگی" با ۲ زیرمضمون "همراه شدن تا آموختن" شامل "ایجاد فرصت عملی کردن آموخته ها" و "ارزیابی چگونگی مراقبت کردن مراقب خانوادگی" و "تداوم، تکامل و اجرای آموخته ها" شامل "تمایل و تلاش مراقب خانوادگی برای یادگیری" و "حرکت از مبتدی تا ماهر" بود.

نتیجه گیری: مراقبین حرفه ای به منظور توانمندسازی والدین در ایفاء نقش والدی و مراقبت کردن از نوزاد، با بکارگیری آموزش اثربخش و ارزیابی نحوه مراقبت، از توانمندی خانواده برای مراقبت ایمن از نوزاد بویژه در منزل اطمینان می یابند. مراقب خانوادگی نیز با تمایل و تلاش به یادگیری، مسیر از مبتدی تا ماهر را طی می کند. عبارتی مراقبت خانواده محور در بخش مراقبت ویژه نوزادان توانسته است والدین را در ایفاء نقش والدی و کسب استقلال در ارائه مراقبت به نوزاد توانمند سازد.

واژه های کلیدی: مراقبت خانواده محور، بخش مراقبت ویژه نوزادان، پدیده شناسی هرمنوتیک، توانمندسازی

مقاله پوستر

تجارب دانشجویان پرستاری از حریم خصوصی در بخش اطفال

دکترهایده حیدری، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران

دکتر مرجان مردانی استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

مقدمه:

احترام به حریم خصوصی احترام به افراد، کرامت و استقلال آنان است. رعایت حریم خصوصی در سیستم‌های مراقبتی درمانی الزامی است لذا مطالعه‌ایی با عنوان تجارب دانشجویان از حریم خصوصی در بخش اطفال انجام شد

مواد و روش‌ها:

مشارکت کنندگان ۱۰ دانشجوی پرستاری ترم ۶ تشکیل دادند. تحلیل محتوی به صورت استقرایی استفاده شد نمونه‌ها به صورت هدفمند انتخاب شدند. مصاحبه نیمه ساختاریافته با مشارکت کنندگان انجام شد. میانگین مدت مصاحبه ۳۰ دقیقه بود

نتایج:

بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از تجارب دانشجویان سه طبقه اصلی نیاز به تغییر ساختار بخش اطفال، بی‌توجهی به رعایت حریم بیماران و ضرورت توجه به حقوق بیماران به دست آمد

نتیجه‌گیری:

نتایج مطالعه ما نشان داد که رعایت حریم خصوصی در بخش اطفال برای والدین مطلوب نیست نظر به این که حفظ حریم از حقوق اساسی بشر است. اساتید و مربیان آموزش‌های لازم و درباره رعایت حریم خصوصی به دانشجویان پزشکی و پرستاری ارائه نمایند

واژه‌های کلیدی: دانشجویان پرستاری، حریم خصوصی، آموزش بالینی

مقاله پوستر

تبیین مفهوم بصیرت خانواده در مراقبت از سالمند: یک تحلیل درون مایه ای

۱-شهناز پولادی: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۲-منیره انوشه: دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۳-احمد باقر پور: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۴-فاطمه حاجی نژاد: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

پیش زمینه و هدف: مراقبت از سالمند در خانواده با وجود مشکلات اجتماعی و سختی های بار مراقبتی حکایت از بصیرت خانواده در مراقبت از سالمند می نماید. هدف از این مطالعه تبیین مفهوم توانمندی خانواده در مراقبت از سالمند است.

مواد و روش ها: این مطالعه کیفی، با مشارکت ۱۱ عضو مراقبت کننده از سالمند در خانواده، به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف، با استفاده از روش تحلیل درون مایه ای در سال ۹۰-۹۱ صورت پذیرد.

یافته ها: ۱۴ درون مایه فرعی در قالب چهار درون مایه ساییانی شامل تفکر عمیق، دین مداری، تشخیص صحیح و عملکرد اثر بخش محصول تحلیل درون مایه ای در این مطالعه بود.

بحث و نتیجه گیری: کسب توانمندی خانواده در سایه دانایی همراه با باور و ایمان، موجب هدایت و حرکت فرد در مسیر خود می گردد. لذا ضرورت مدیریت دانایی خانواده بر پایه شناخت و معرفت برخواسته از ایمان و اعتقادات الهی به عنوان رسالت خطیر سازمان های متولی توان بخشی خانواده در مراقبت از سالمند مطرح می گردد.

کلید واژه ها: خانواده، مراقبت، سالمند، بصیرت

مقاله پوستر

کشف عوامل تقویت کننده خانواده در مراقبت از سالمند به روش تحلیل درون مایه ای

۱-شهناز پولادی: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر ۲-احمد باقر پور: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۳-فاطمه حاجی نژاد: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۴-ابراهیم ابراهیمی: دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر

مقدمه: مراقبت از سالمند در خانواده با تمام کاستی های آن به عنوان مهم ترین پایگاه مراقبت از سالمند در جامعه ایرانی محسوب می شود.

هدف: کشف عوامل تقویت کننده خانواده در مراقبت از سالمند هدف از انجام پژوهش حاضر را تشکیل می دهد.

روش: این مطالعه کیفی، تجربیات ۱۱ عضو مراقبت کننده از سالمند در خانواده بود که از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته در سال ۹۱-۱۳۹۰ انجام پذیرفت. پس از کسب رضایت نامه، داده ها جمع آوری، ضبط و بازنویسی شد و بر اساس روش تحلیل درون مایه ای Braun و Clarke (۲۰۰۶) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جهت حصول دقت و استحکام داده ها معیار مقبولیت، قابلیت انتقال، قابلیت وابستگی و قابلیت اعتماد داده ها بررسی گردید.

یافته ها: در مطالعه حاضر بصیرت، مدیریت، حمایت و شرایط زمینه ای به عنوان عوامل تقویت کننده خانواده در مراقبت از سالمند استخراج شد.

نتیجه گیری: ظرفیت های بالای خانواده های ایرانی از حیث برخورداری از دانایی و بصیرت، و همچنین اهمیت زیر ساخت های اجتماعی جهت استمرار و استحکام در مراقبت تمام شمول از اعضاء خانواده به ویژه افراد آسیب پذیر، عنایت بیش از پیش به ساختار تقویت خانواده را مطرح می نماید. در این راستا به منظور پیش گیری از رشد عوامل تهدید کننده خانواده در مراقبت از سالمند و همچنین ارائه الگوی مفید خانواده های ایرانی به سایر جوامع در مراقبت با کیفیت از سالمند، تلاش متولیان نظام سلامت خانواده را به منظور پاسداری از ظرفیت های موجود جهت برنامه ریزی و تجمیع ساز و کارهای لازم فرا می خواند.

واژگان کلیدی: عوامل تقویت کننده، مراقبت، سالمند، خانواده، تحلیل درون مایه ای

مقاله پوستر

ساخت و اعتباریابی پرسشنامه ارزیابی عملکرد آموزشی استادان توسط دانشجویان در دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی

۱-هادی قاسمی: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲-آرزو ابن احمدی: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۳- مریم معزی زاه: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۴-مسعود گرامی پور: دانشگاه خوارزمی

زمینه و هدف: ارزیابی عملکرد آموزشی اعضای هیأت علمی از طرف دانشجویان برای ارتقای عملکرد دانشکده دندانپزشکی بسیار مهم است. برای

این منظور نیاز به ابزار روا و پایا وجود دارد. هدف از پژوهش حاضر تهیه و رواسازی پرسشنامه‌ی ارزیابی هیأت علمی توسط دانشجویان بود.

روش بررسی: در مرحله اول ویژگیهای استاد ایده‌آل بر اساس دیدگاههای گروهی پانزده نفره از استادان دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی با استفاده

از روش گروه اسمی (Nominal Group Technique) به دست آمد. از مجموع این ویژگیها و پرسش‌نامه‌های به کارگرفته شده در مقالات مشابه

و معتبر و حذف موارد مشترک، پرسش‌نامه‌ای تهیه شد که در مراحل بعدی با محاسبه شاخص اعتبار محتوا (Content validity index (CVI)،

نسبت اعتبار محتوا (CVR) و ضریب آلفا کرونباخ مورد سنجش روایی و پایایی قرار گرفت.

یافته‌ها: پرسش‌نامه ابتدایی شامل ۹۴ ویژگی و چهار درونمایه به شرح زیر بود: درونمایه اخلاق، درونمایه توانایی علمی، درونمایه توانایی عملی و

درونمایه مدیریت. در مرحله تعیین CVR تعداد ۲۳ ویژگی که $CVR < 0.33$ داشتند و در مرحله تعیین CVI، تعداد بیست ویژگی دیگر که $CVI < 0.79$

داشتند، حذف شدند. پایایی کلی این پرسش‌نامه حاوی ۵۴ ویژگی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ معادل ۰/۹۶ به دست آمد.

نتیجه‌گیری: با توجه به آشنایی گروه متخصص طراح پرسش‌نامه به جنبه‌های مختلف عملکرد آموزشی هیأت علمی، به کارگیری روش‌های مختلف

تأیید روایی و پایایی و همچنین توجه به فرهنگ بومی، این ابزار را می‌توان برای انجام مطالعات در بسترهای مشابه در ایران مورد استفاده قرار داد.

کلید واژه‌ها: ارزیابی استادان، ابزار ارزیابی، روایی و پایایی پرسش‌نامه

مقاله پوستر

موانع و مشکلات استقرار برنامه حاکمیت بالینی در بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی: یک مطالعه کیفی

۱. عباس زیاری: دستیار تخصصی رشته پزشکی اجتماعی گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران ۲. کامبیز عباچی زاده نویسنده مسوول متخصص پزشکی اجتماعی، استادیار گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران ۳. مریم رسولی دکترای پرستاری، دانشیار گروه پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ۴. محمد علی حیدرنیا متخصص پزشکی اجتماعی، دانشیار گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۵. مریم محسنی متخصص پزشکی اجتماعی، استادیار گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران

زمینه و هدف:

روشهای مختلفی برای ارتقای کیفیت مراقبتهای سلامت پیشنهاد شده که یکی از آنها، حاکمیت بالینی میباشد. این سیستم در سال ۱۳۸۸ بعنوان الگوی کشوری معرفی و بیمارستانها موظف به اجرای آن شدند. در ارزیابی کشوری استقرار حاکمیت بالینی تنها دو بیمارستان از دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی مورد تایید قرار گرفتند. این پژوهش با هدف بررسی موانع استقرار برنامه حاکمیت بالینی در بیمارستانهای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است.

مواد و روشها:

این مطالعه با رویکردی کیفی به روش تحلیل محتوای قراردادی و با مشارکت ۲۵ نفر از افراد درگیر در اجرای برنامه، شامل پرستاران، پزشکان، مدیران و کارشناسان بیمارستانها و وزارت بهداشت، با روش نمونه گیری هدفمند انجام شد. داده ها از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته جمع آوری و بطور همزمان تحلیل شد. صحت و استحکام داده ها توسط شرکت کنندگان و کنترل خارجی تایید گردید.

یافته ها:

یافته ها در ۹ درونمایه کمبود نیروی انسانی، کمبود منابع مالی، کامل نبودن سیستم های ثبت و مستندسازی، فرهنگ سازمانی نامناسب، کمبود آگاهی مدیران و کارکنان، نقص در رویه ها و خط مشی های مدون، نظارت و ارزشیابی نامناسب، فقدان هماهنگی بین بخشی و رهبری سازمانی ضعیف بدست آمده، در دو حیطه درونداد و فرایند قرار داده شدند.

نتیجه گیری:

یافته های مطالعه نشاندهنده وجود مشکلات و موانع متعددی در استقرار این برنامه میباشد که لازم است اولویت بندی شده و برای رفع آنها راهکارهای مناسب ارائه شود.

کلید واژه ها:

بیمارستان، حاکمیت بالینی، کیفیت، تحلیل محتوای قراردادی، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

تحلیل مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر فاطمه محمدی، سکینه غلامزاده

پس زمینه: تغذیه شیرخوار در دوران شیرخوارگی از اهمیت ویژه ای برخوردار است در این میان شیر مادر به علت دارا بودن موادی که از نظر کیفیت و کمیت قابل جذب برای شیرخوار بوده و تاثیر زیستی و عاطفی بی نظیری بر سلامت هم مادر و هم شیرخوار دارد کامل ترین غذا برای شیرخوار در طی چند ماه اول زندگی محسوب می شود. بنابر این تغذیه صحیح شیرخوار با شیر مادر در موفقیت تغذیه با شیر مادر حائز اهمیت است، اما تعریف منسجم و یکپارچه ای از مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر ارائه نشده است که این امر منجر به عدم شناسایی رفتارهای بی اثر تغذیه با شیر مادر و بروز مشکلات بالینی که از علت های بستری اولیه شیر خوار می باشند شده است.

هدف مطالعه: تبیین و توضیح مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر با رویکرد واکرواوانت می باشد.

روش کار: در این مطالعه جهت تحلیل مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر از رویکرد واکر و اوانت استفاده شده است. نمونه های مناسب و معرف مفهوم مورد نظر از پایگاه های اطلاعاتی Pubmed, Cinahl, Scopus, Medline, Scientific Information و از متون پرستاری، مامایی، تغذیه و پزشکی در طی سال های ۲۰۱۵-۱۹۹۰ انتخاب گردید سرچ اولیه با واژه های تغذیه موفق با شیر مادر، پرستاری و شیرخوار انجام شد. در نهایت ۸۴ منبع به عنوان نمونه انتخاب شد. و در نهایت داده های حاصل از مروری بر متون در زمینه ویژگی ها، عوامل موثر، پیامدها، پیامدها و ارجاعات تجربی مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر، جمع آوری و دسته بندی شدند.

یافته ها: مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر در متون پرستاری در سه حیطه بالینی، آموزشی و مفهومی-تئوریتیکی استفاده می شود. چهار ویژگی اساسی فرایند تعاملی تغذیه موفق با شیر مادر "طرز نگر داشتن شیرخوار در زمان تغذیه با شیر مادر، طرز قرارگرفتن سینه در دهان شیرخوار، طرز مکیدن و انتقال شیر از مادر به نوزاد" می باشد. همچنین تعدادی از پیامدهای فرایند تعاملی تغذیه موفق با شیر مادر "وضعیت شیرخوار هنگام تغذیه با شیر مادر، رفلکس جستجو، دانسته های مادر از تغذیه با شیر مادر، وضعیت آرام و راحت مادر هنگام شیردهی، فیزیولوژی و آناتومی عملکرد سینه، فیزیولوژی عملکرد و آناتومی دهان شیرخوار" و پیامدهای "بروز رفتارهای سیری در نوزاد، رها کردن سینه مادر، عدم پاسخ دهی به رفلکس جستجو، ظاهر آرام شیرخوار و عدم وجود درد و ناراحتی در سینه مادر" بودند.

بحث و نتیجه گیری: یافته های این مطالعه نشان داد ارتباط بین ویژگی ها و پیامدها و پیامدهای مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر و توسعه این مفهوم جهت کاربرد بالینی و بررسی اثرات و پیامدها آن در دیسپلین پرستاری بسیار ضروری و با اهمیت است، چرا که شناسایی و تعریف دقیق مفهوم تغذیه موفق با شیر مادر منجر به شناسایی مشکلات و ارائه راهکارهایی برای حل این مشکلات می شود.

کلمات کلیدی: تحلیل مفهوم- تغذیه موفق با شیر مادر- رویکرد واکرواوانت

مقاله پوستر

تجارب مادران میانجی از مشکلات مرتبط با اجاره دادن رحم: یک مطالعه کیفی

الهام رحیمی کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
آرزو همام ذاکری لنگرودی کارشناس ارشد روانسنجی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: ناباروری بسیاری از زوج ها را در سراسر جهان رنج می دهد. یکی از روش های درمان ناباروری رحم اجاره ای است که این روش ابعاد مثبت و منفی را در پی داشته ، اما علیرغم روند رو به رشد استفاده از مادر میانجی و رحم اجاره ای تحقیقات در این زمینه بسیار اندک می باشد . این مطالعه با هدف بررسی مشکلات مادران میانجی از دیدگاه خودشان سعی در شناسایی مشکلات و مسائل موجود و پیشگیری و کاهش آسیبهای ناشی از آن نموده است .

مواد و روش: در این مطالعه جهت جمع آوری اطلاعات از مصاحبه استفاده گردید. شیوه نمونه گیری هم به صورت هدفمند صورت گرفت . تعداد ۵ نفر از مادران میانجی به مدت یک هفته از مرکز درمان ناباروری شهر یزد، تا اشباع داده ها مورد مصاحبه قرار گرفتند . مصاحبه ها دست نویس شد و درنهایت با استفاده از تحلیل محتوای کیفی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: مقوله های بدست آمده از مصاحبه های مادران میانجی را میتوان در سه حیطه حقوقی، شرعی و مشکلات مادر مشخص نمود . مشکلات حقوقی از جمله متعهد نبودن نسبت به پرداخت هزینه های مالی از سوی خانواده داوطلب به مادران میانجی را میتوان ذکر کرد. مشکلات مادر شامل نیازهای اقتصادی، وابستگی مادر میانجی به کودک ، زخم زبانه های همسر و خانواده ، اضطراب به دلیل سلامت نوزاد بابت انتقال بیماری های ویروسی و عفونی به نوزاد درون شکم، و مشکلات شرعی شامل توسعه روابط پنهانی احتمالی بین مادر میانجی و شخص ثالث ، عدم برقراری رابطه جنسی همسر در طول دوران بارداری و ... می باشد.

نتیجه گیری: با توجه به پیشرفت علم و استفاده از تکنیک برتر (IVF) و راه حل رحم اجاره ای می طلبد که جهت کاهش مشکلات موجود مادران میانجی ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با همکاری وزارت دادگستری آئین نامه هایی در خصوص مسائل فقهی و حقوقی و درمانی را وضع و تصویب نمایند . برای بوجود آمدن آمادگی های روانی در دوران بارداری و بعد آن لازم است خدمات مشاوره ای و روانشناختی در اختیار این افراد و خانواده های آنان قرار گیرد . از آنجایی که فقر یکی از مهمترین عامل زمینه ساز داوطلب رحم اجاره ای می باشد. لازم است دولت و مسئولین در خصوص ایجاد بسترهای مناسب کار و کاهش فقر تمهیدات لازم را بکار ببندند.

کلید واژه: رحم اجاره ای ، مادر میانجی ، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

عوامل زمینه ساز در گرایش پسران به مصرف مشروبات الکلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج : یک مطالعه کیفی

آرزو همام ذاکری لنگرودی، کارشناس ارشد، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
الهام رحیمی، کارشناس ارشد، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف:

سالهاست که موضوع مصرف مشروبات الکلی به یکی از مهمترین مسائل اجتماعی همه کشورها تبدیل شده دانشجویان هم به عنوان یک گروه جوان میتوانند در معرض استفاده از مشروبات الکلی قرار گیرند. دانشجویان از مهمترین سرمایه های کشور به حساب می آیند و از آنجاییکه عمدتاً در دوران انتقالی بین نوجوانی و جوانی قرار دارند به لحاظ ویژگی های هر دو دوره رشدی در معرض فشارها و استرس های مختلف قرار دارند که در این میان فشارهای مربوط به زندگی دانشجویی به استرس های رشدی آنان اضافه میشود و دانشجو بخاطر کاهش استرس های وجودی و محیطی خود به سمت مصرف مشروبات الکلی گرایش پیدا کند. هدف پژوهش حاضر تبیین و شناسایی علل گرایش به مصرف مشروبات الکلی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج می باشد.

مواد و روش: این مطالعه یک پژوهش کیفی از نوع پدیدارشناسی بود. داده ها طی مدت سه ماه از مصاحبه با ۲۲ دانشجوی مرد ۱۸ تا ۲۵ سال تا به اشباع رسیدن داده ها ادامه یافت تجزیه تحلیل داده ها بطور مداوم مقایسه ای انجام گردید.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده ها منجر به تولید ۴ درون مایه اصلی گردید که شامل باورهای غلط در خصوص مصرف مشروبات الکلی، مشکلات منشی، نداشتن سرگرمی های سالم و جایگزین و مشکلات تحصیلی می باشد و عواملی چون ماجراجویی، لذت جویی ارتباطات و دوستی های ناسالم، بستر مهیا، شکست در روابط عاطفی، اعتماد به نفس پایین، فرار از مشکلات، اشکال در هدف گزینی رفع دردهای جسمی و خستگی، اعتقادات مذهبی ضعیف، روابط خانوادگی متشنج، افسردگی، عدم سازش در خوابگاه را میتوان از جمله عوامل کشش و گرایش جوانان به مصرف مشروبات الکلی برشمرد.

نتیجه گیری: با افزایش دانش در خصوص توانمند سازی دانشجویان و نحوه موثر رویارویی آنان با استرس های زندگی، آموزش مهارتهای زندگی، افزایش محیط های نشاط آور و ورزشی میتوان میزان مشکلات دانشجویان در آستانه مصرف به مشروبات الکلی را کاهش داد.

مقاله پوستر

شناسایی عوامل زمینه ساز خیانت زناشویی مردان از دیدگاه زنان شهر یاسوج - یک مطالعه کیفی

نویسندگان: الهام رحیمی کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
آرزو همام ذاکری لنگرودی کارشناس ارشد روانسنجی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه : خیانت زیان آورترین عمل در یک ارتباط است که نه تنها منجر به صدمه های غیر قابل جبران به طرفین می شود بلکه اعتماد و اطمینان کسی که مورد خیانت قرار گرفته شده را نسبت به افراد دیگر از بین خواهد برد. بی شک شناخت و بررسی ریشه های مشکل و برنامه ریزی برای پیشگیری و کاهش و رفع عوامل زمینه ساز خیانت ، جامعه را در راستای ارتقای سطح سلامت، حفظ نظم و تعادل خانواده و اجتماع رهنمون می سازد. از این رو موضوع پژوهش حاضر شناسایی عوامل زمینه ساز خیانت مردان از دیدگاه زنان شهر یاسوج می باشد.

روش: مطالعه حاضر به روش تحلیل محتوای کیفی ، بر اساس نمونه گیری هدفمند و ۱۵ زن خیانت دیده در روابط زناشویی مراجعه کننده به کلینیک روانشناختی رشد (بارضایت مراجع و توجه به اصل رازداری) طی مدت ۱۰ ماه در این مطالعه شرکت کردند . برای گردآوری اطلاعات از تکنیک مصاحبه عمیق بهره گرفته شد.

یافته ها : مقوله های بدست آمده از مصاحبه ها، سه عامل فردی ، خانوادگی و اجتماعی را از عامل زمینه ساز خیانت مردان بر می شمارد. طبق یافته های این پژوهش زنان خیانت دیده عوامل ایجاد خیانت همسرانشان را تنوع طلبی مردان ، اثبات قدرت و اقتدار مردانه، تجارب جنسی متعدد قبل از ازدواج، خودکم بینی و اعتماد به نفس جنسی پایین زن، عدم آراستگی و سر زندگی زن، ازدواج اجباری، استفاده از اینترنت و فضاهای مجازی و استفاده از فیلم های مستهجن، عدم پشتوانه خانواده همسر، نگرش های سهل گیرانه و مجاز جامعه، استفاده از مواد مخدر صنعتی و نا باروری دانستند .

نتیجه گیری : با توجه به اطلاعات به دست آمده از پژوهش، از آنجایی که بیشتر خیانت ها در سالهای اول زندگی رخ می دهد، افزایش سطح آگاهی زوجین در راستای ارتقای مهارتهای همسر داری و مسائل جنسی، افزایش آگاهی در خصوص نیازهای یکدیگر و چگونگی پاسخ دهی به آنها ، الزام زوج ها به مشاوره های قبل از ازدواج، دادن آگاهی های لازم در خصوص پیامد های ازدواج اجباری به خانواده ها ، اشاعه فرهنگ استفاده از خدمات مشاوره ای و روانشناختی برای بهداشت روانی زوجین میتواند در کاهش خیانت های زناشویی و به طبع کاهش آسیب های اجتماعی موثر باشد.

کلید واژه ها : خیانت زناشویی ، عوامل زمینه ساز ، مطالعه کیفی

مقاله پوسنتر

عوامل تأثیرگذار بر کیفیت زندگی بیماران در مرحله انتهایی حیات: یک مطالعه کیفی

فاطمه استبصاری^۱، داود مصطفایی^۲

* ۱. دکترای آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، استادیار گروه بهداشت، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران (نویسنده مسئول) ۲. دانشجوی دکترای مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، گروه مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران،

مقدمه و هدف: مرحله انتهایی حیات، مرحله‌ای است که به زودی مرگ فرد فرامی‌رسد. در این مرحله از زندگی، بیشتر فعالیت‌ها و تجربیات زندگی در کنار یک تهدیدکننده حیات، یعنی مرگ تمرکز دارد. بنابراین کیفیت زندگی بیماران در مرحله انتهایی حیات با کیفیت زندگی سایر افراد و بیماران متفاوت است. کیفیت زندگی مرحله پایان زندگی، یک چالش عمده برای بیماران، خانواده‌هایشان و به همان نسبت برای متخصصان و سیاست‌گذاران سلامتی است. پژوهش حاضر با هدف تبیین دیدگاه‌های مشارکت‌کنندگان مطالعه در مورد عوامل موثر بر کیفیت زندگی بیماران مرحله انتهایی حیات به منظور ارائه مراقبتی‌های با کیفیت تر و متنوع‌تر انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: این تحقیق یک مطالعه کیفی بر مبنای ایجاد ساختار مفهومی بود. در این مطالعه ۸ بیمار، ۵ همراه، ۳ پزشک، ۳ پرستار، ۳ روانشناس و ۳ روحانی و در مجموع ۲۵ نفر به صورت نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته بود. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع داده‌ها ادامه یافت. متن هر مصاحبه در کمتر از ۲۴ ساعت بر روی کاغذ پیاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل چارچوبی استفاده گردید. برای مدیریت داده‌ها از نرم‌افزار MAXQDA استفاده گردید.

یافته‌ها: هفت مفهوم کاهش استرس و نگرانی، مشارکت، مراقبت در منزل، آموزش، استقلال، حمایت، منابع و امکانات به عنوان عوامل تأثیرگذار بر کیفیت زندگی بیماران در مرحله انتهایی حیات به همراه ۲۸ زیر مفهوم فرعی شناسایی شدند.

نتیجه‌گیری: با توجه به عوامل متعدد تأثیرگذار بر کیفیت زندگی بیماران در مرحله انتهایی حیات توجه به آن‌ها به خصوص از جانب متخصصان سلامتی می‌تواند زمینه را برای ارائه خدمات مناسب‌تر برای این بیماران و خانواده‌هایشان فراهم کند. ایجاد حساسیت در جامعه نسبت به حقوق بیماران مرحله انتهایی حیات امکان ارائه تسهیلات مراقبتی متناسب با شأن بیماران را فراهم می‌نماید.

کلیدواژه‌ها: کیفیت زندگی، بیماران، مرحله انتهایی حیات، تحقیق کیفی.

مقاله پوستر

شناسایی و اولویت بندی مشکلات عرصه سلامت با استفاده از روشهای تحقیق کیفی در پژوهش های مشارکتی مبتنی بر جامعه

میترا صفری^۱، دکتر بهروز یزدان پناه^۲، مرجان صفری^۳

- ۱- استادیار گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
- ۲- دکترای علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
- ۳- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مقدمه و هدف: پژوهش های مشارکتی مبتنی بر جامعه رویکردی است که اعضای جامعه، پژوهشگران و نمایندگان سازمانها را در فرایند پژوهش درگیر ساخته تا با استفاده از تجارب یکدیگر و تلفیق دانش با عمل جهت ارتقای سلامت جامعه تلاش نمایند. شناسایی مشکلات عرصه سلامت و اولویت بندی آن نخستین گام در این راستاست. هدف این مطالعه شناسایی مشکلات و تعیین اولویت های پژوهشی عرصه سلامت با استفاده از روشهای کیفی جمع آوری داده ها در پژوهشهای مشارکتی مبتنی بر جامعه است.

روش: پروژه همیاران سلامت پژوهشی مشارکتی مبتنی بر جامعه است که در سالهای ۱۳۸۸-۱۳۸۴ در شهرستان بویر احمد و دنا در استان کهگیلویه و بویر احمد اجرا گردید. شش منطقه روستایی و شهری در این دو شهرستان با توجه به معیارهای از پیش تعیین شده انتخاب و در هر منطقه گروه همیار سلامت با حضور نمایندگان اقشار مردم، پژوهشگران و نمایندگان سازمان ها و سایر بخش های متولی سلامت در گروه های ۱۵ تا ۲۰ نفره تشکیل شد. کار گاههایی به منظور توانمندسازی اعضای گروه های همیار سلامت مناطق مختلف جهت انجام نیاز سنجی بر اساس روش های کمی و کیفی و تهیه اولویت های پژوهشی برگزار شد. با استفاده از روش های کیفی جمع آوری اطلاعات از جمله مصاحبه با مردم، توزیع فرم های نظرخواهی، مصاحبه با افراد کلیدی و کارشناسان و بحث متمرکز گروهی، فهرست مشکلات عرصه سلامت توسط همیاران سلامت جمع آوری گردید و با روش نمره دهی اولویت بندی گردیدند. عناوین پژوهشی بر اساس این مشکلات استخراج و برنامه های مداخله ای طراحی و اجرا گردید.

نتایج: با توجه به فرایند طی شده در هر منطقه ۱۰ مشکل اولویت دار شناسایی گردید. اولویت دارترین مشکل در مناطق ششگانه به ترتیب بیماری دیابت در منطقه غرب شهر یاسوج، بیماریهای گوارشی در روستاهای کاکان، بیماریهای قلبی و عروقی در روستای چیتاب، سو مصرف مواد مخدر در روستای وزگ، پایین بودن مهارت زندگی در روستای بنستان و بیماریهای اسکلتی و عضلانی در روستای کاکان بود. نتایج مداخلات انجام شده در هر منطقه بر اساس داده های کمی سنجیده و تجزیه و تحلیل شد.

نتیجه گیری: روش های کیفی جمع آوری داده ها به ویژه زمانی که به دست آوردن برخی اطلاعات با روشهای کمی از کار ایی لازم برخوردار نباشد، در ارزیابی نیازها و شناسایی مشکلات جامعه بسیار سودمند بوده و می تواند پایه ای برای برنامه ریزی جهت تغییرات اجتماعی و سلامت جامعه باشد که از اهداف پژوهش های مشارکتی مبتنی بر جامعه است. **واژه های کلیدی:** پژوهش مشارکتی مبتنی بر جامعه، تحقیقات کیفی

مقاله پوستر

تبیین عوامل مرتبط به تمکین درمانی از دیدگاه زنان مبتلاء به پوکی استخوان

آرزو فلاحی: استادیار گروه بهداشت عمومی دانشکده‌ی بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کردستان. سنندج. نویسنده اصلی
سیامک درخشان: استادیار، گروه رادیولوژی و پزشکی هسته‌ای دانشکده‌ی پیرا پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کردستان. سنندج.
بابک نعمت شهر بابکی: کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی-درمانی دانشگاه علوم پزشکی جیرفت.
پیراوین پیراکالانانان: پزشک عمومی، مسول دفتر سلامت سونوآ، ملبورن، استرالیا.
معصومه هاشمیان: عضو هیات علمی گروه بهداشت عمومی و عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران

مقدمه: علی‌رغم تمکین درمانی در کارایی درمان، کنترل بیماری و کاهش هزینه‌ها، تعهد نسبت به مصرف داروهای پیشگیری‌کننده از پوکی استخوان سطح رضایت بخشی ندارد. هدف از مطالعه حاضر تبیین عوامل مرتبط با تمکین درمانی در زنان مبتلاء به پوکی استخوان می‌باشد.

روش کار: این مطالعه در سال ۱۳۹۳ و به روش کیفی با رویکرد آنالیز محتوی انجام شد. ۱۵ زن مراجعه‌کننده به مراکز سنجش تراکم استخوان شهر سنندج بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف در این پژوهش شرکت داشتند. معیارهای ورود شرکت‌کنندگان مورد مطالعه شامل: زنان ۵۰ سال به بالای مبتلاء به بیماری پوکی استخوان، گذشت شش ماه از زمان تشخیص قطعی بیماری، شاخص T-Score پایین‌تر از $-2/5$ در استخوان پشت یا ران، مصرف دارو توسط بیمار با تجویز پزشک، توانایی صحبت کردن و تمایل به شرکت در مطالعه بود. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق فردی و گروهی نیمه ساختار یافته جمع‌آوری و به روش تحلیل محتوی تجزیه و تحلیل گردید. جهت حمایت از صحت و استحکام داده‌ها، معیار مقبولیت، تأیید پذیری و انتقال پذیری لحاظ شد.

نتایج: از تجزیه و تحلیل داده‌ها ۲ طبقه اصلی و ۱۱ زیر طبقه شامل عوامل مرتبط به تمکین (حمایت اجتماعی و عامل انگیزشی) و عوامل مربوط به عدم تمکین (عدم درد، ترس، ویژگی‌های روانی، وضعیت اقتصادی، اعتقادات مربوط به بیماری و درمان، عدم رضایت بیمار، کمبود آگاهی و عوامل دارویی) استخراج گردید.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که تمکین درمانی در زنان وابسته به عوامل فردی، روانی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی می‌باشد. بهبود سواد سلامت، آگاهی درباره فواید دارو و ارزش سلامتی می‌تواند تمکین به درمان را افزایش داده و بهبود بیماران را سبب شود.

کلیدواژه‌ها: پوکی استخوان، تمکین دارویی، تحلیل محتوا.

تبیین تجارب زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی از انجام آزمایش پاپ اسمیر در ایران: مطالعه ای با رویکرد تحلیل محتوا

آرزو فلاحی: استادیار گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.
فاطمه اصلی بیگی: دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.
پروانه تیموری: دانشیار گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران

مقدمه: سرطان دهانه رحم، دومین بدخیمی شایع، مشکل بهداشتی عمده در میان زنان جهان و چهارمین سرطان از سرطان های شایع در بین زنان ایرانی است. تست غربالگری پاپ اسمیر موجب تشخیص زودرس سرطان دهانه رحم شده اما اغلب زنان آزمایش پاپ اسمیر را به طور منظم انجام نمی دهند. لذا مطالعه حاضر با هدف تبیین تجارب زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی از انجام آزمایش پاپ اسمیر انجام گرفت.

روش کار: در این بررسی از روش کیفی با رویکرد آنالیز محتوا استفاده شد. از طریق نمونه گیری هدفمند دیدگاهها و نیازهای ۱۵ زن مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی شهر ورامین برای انجام آزمایش پاپ اسمیر بررسی شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل زنان ازدواج کرده ۲۰-۵۰ سال با سابقه انجام آزمایش پاپ اسمیر و تمایل جهت شرکت در مطالعه بود. مصاحبه های نیمه ساختار یافته ضبط و تایپ شده و به روش آنالیز محتوا تجزیه و تحلیل گردید. معیارهای اعتبار، ثبات، تأیید و انتقال جهت صحت و استحکام داده استفاده شد.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل داده ها پنج طبقه اصلی شامل قصد انجام آزمایش، سیاستها و نظام اجرایی، عوامل اجتماعی مؤثر در انجام آزمایش، موانع انجام آزمایش و عوامل انگیزشی در انجام آزمایش حاصل شد. از دیدگاه مشارکت کنندگان درک خطر و سیاستهای تشویق کننده عوامل مهمی در تسهیل انجام آزمایش بودند.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داد که زنان انجام آزمایش پاپ اسمیر جهت پیشگیری از سرطان را منوط به عوامل متعددی می دانند. تعامل مناسب و صمیمی با پرسنل بهداشتی و درمانی، حمایت خانواده، سیاستها و قوانین تشویق کننده و اطلاع رسانی و هماهنگی سازمانها و نهادهای دیگر جهت انجام آزمایش پاپ اسمیر مورد تأکید بود.

کلید واژه ها: آزمایش پاپ اسمیر، مراکز بهداشتی-درمانی، رویکرد کیفی.

مقاله پوستر

تبیین درک انتظارات و تجارب اعضای هیات علمی دانشگاههای علوم پزشکی در ارتباط با مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

محسن خواجه جوشقانی^۱ دکتر مژگان محمدی مهر^۲ دکتر سلیمان احمدی^۳
۱دانشجوی کارشناسی آموزش پزشکی- دانشگاه علوم پزشکی ارتش ۲ استادیار- مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی ارتش ۳ دانشیار-
دانشکده آموزش پزشکی- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مقدمه و هدف: اهمیت درک و شناخت فعالیتهای مرکز توسعه آموزش پزشکی و توافق نظر نسبت به حوزه عملیاتی این مرکز به منظور دستیابی به اهداف و اجرای سیاست ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاهها امری اجتناب ناپذیر است. از آنجایی که اعضای هیات علمی بعنوان مشتریان مراکز مطالعات و دریافتکنندگان اصلی خدمات آنان هستند لذا این مطالعه با هدف تبیین انتظارات اعضای هیات علمی از ارائه خدمات مراکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاهها صورت پذیرفته است.

مواد و روش: مطالعه با طراحی پژوهش ترکیبی (Mixed method) نوع اکتشافی انجام شده است. ابزار گردآوری دادهها، انجام مصاحبه نیمه ساختار یافته با اعضای هیات علمی به روش نمونه‌گیری هدفمند بود و جمع آوری تا اشباع دادهها صورت پذیرفت. روایی و پایایی پژوهش حاضر ریشه در چهار محور مقبولیت انتقال پذیری و تناسب، همسانی و تغییرپذیری داشت. برای تجزیه و تحلیل محتوا از شیوه تجزیه و تحلیل تمها (Content thematic analysis) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل دادهها در شش تم اصلی (۱۵ تم فرعی و ۱۱ زیر طبقه) شامل: ایفای نقش آموزشی، ایفای نقش در فرایند ارزشیابی، بازگشت به فلسفه وجودی، مراکز و اعضای هیات علمی، ایفای نقش در تولید علم و حمایت از اعتلای دفاتر توسعه طبقه‌بندی شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، گستردگی توقعات اعضای هیات علمی می‌تواند نشانگر اهمیت و حساسیت نقش مراکز در ارتقاء کیفیت آموزش دانشگاه باشد. بدیهی شناسایی شکافهای کیفیت خدمات و تلاش در جهت مرتفع ساختن آن سبب ایجاد انگیزه در اعضای هیات علمی که به عنوان یکی از مهمترین سرمایه‌های انسانی دانشگاهها می‌باشند گشته و به دنبال آن در ارتقای کیفیت آموزش موثر خواهد بود. امید است مسئولان و دست‌اندرکاران مراکز مطالعات و توسعه آموزش از نتایج پژوهش حاضر بهره‌مند گردند.

کلمات کلیدی: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، اعضای هیات علمی، انتظارات

مقاله پوستر

توانمندسازی زنان در شیردهی از دیدگاه زنان ایرانی: یک مطالعه کیفی

زینب حیدری^۱، شهناز کهن^{۲*} (نویسنده مسؤل)، ماهرخ کشوری^۲
۱. دانشجوی دکتری تخصصی بهداشت باروری، مرکز تحقیقات دانشجویی مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۲. استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه: تأثیر مثبت شیردهی بر سلامت مادر، کودک، اجتماع به طور جهانی پذیرفته شده است اما هنوز میزان شیردهی در سطح قابل قبولی نیست. توانمندی مادر عامل مهمی در تداوم شیردهی است لذا این مطالعه کیفی با هدف تبیین درک زنان ایرانی از توانمندی در شیردهی انجام شد.

روش: این مطالعه کیفی به شیوه تحلیل محتوی قرارداری، انجام شد. انتخاب مشارکت کنندگان به صورت هدفمند بوده و ۲۴ مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته با ۱۲ مادر دارای تجربه شیردهی، ۲ فرد کلیدی خانواده و ۱۰ پرسنل درگیر در خدمات شیردهی انجام شد. تجزیه و تحلیل داده ها همزمان با جمع آوری داده ها انجام گردید.

یافته ها: تحلیل توصیف و تجارب مشارکت کنندگان منجر به ظهور ۵ طبقه اصلی شد: «دانش و مهارت کافی برای شیردهی»، «احساس کفایت شیردهی»، «فائق آمدن بر مشکلات شیردهی»، «باور و اعتقاد آگاهانه به ارزش شیردهی» و «درک حمایت همه جانبه برای شیردهی» که نشان دهنده ابعاد توانمندی در شیردهی از دیدگاه آنان هستند.

نتیجه گیری: از دیدگاه مشارکت کنندگان توانمندی در شیردهی با کسب «دانش و مهارت کافی برای شیردهی» و اطمینان از کمیت و کیفیت مناسب شیر در مادران شکل می گیرد. همچنین فائق آمدن مادران بر مشکلات شیردهی منجر به ثبات توانمندی در شیردهی می گردد. به علاوه تحلیل داده ها نشان داد با «باور و اعتقاد آگاهانه به ارزش شیردهی» احساس توانمندی در شیردهی تقویت می گردد و وجود «درک حمایت همه جانبه برای شیردهی» توانمندی در تداوم شیردهی را تسهیل می کند. لذا جهت ارتقا شیردهی باید برنامه های همه جانبه با رویکرد توانمندسازی زنان در شیردهی مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: توانمندی زنان، شیردهی، تحلیل محتوای کیفی

مقاله پوسنر

ارتقا وضعیت شیردهی، چالش ها و موانع: یک مطالعه کیفی

شهناز کهن^۱، زینب حیدری^{۲*}

- ۱- متخصص بهداشت باروری، استادیار گروه مامایی و بهداشت باروری، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- ۲- دانشجوی دکترای تخصصی بهداشت باروری، مرکز تحقیقات دانشجویی مراقبت های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (*نویسنده مسئول)

مقدمه: شیر مادر منبع غذایی ایده آلی جهت رشد و تکامل شیرخوار است و تاثیر فیزیولوژیک و عاطفی منحصر به فردی بر سلامت مادر و کودک دارد. شناسایی موانع ارتقا شیردهی در جهت تدوین و ارائه راهکارهای مناسب ضروری است. این تحقیق کیفی با هدف تبیین موانع و چالشهای ارتقا وضعیت شیردهی طراحی و انجام شد.

روش کار: در این مطالعه ۱۴ مادر دارای تجربه شیردهی و ۴ فرد کلیدی خانواده (مادربزرگ و همسر)، و ۱۲ پرسنل ارائه دهنده خدمات مشاوره شیردهی مورد مصاحبه نیمه ساختارمند قرار گرفتند. داده های به دست آمده از این مصاحبه ها پس از ضبط و نسخه برداری به روش تحلیل محتوای قراردادی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: از تحلیل داده های حاصل از مطالعه ۳ طبقه «نارسایی در خدمات شیردهی» و «عدم خودکارآمدی مادر در شیردهی» و «دانش و مهارت ناکافی خانواده برای کمک به شیردهی» حاصل شد که نشان دهنده توصیف مشارکت کنندگان از موانع ارتقا شیردهی هستند.

نتیجه گیری: از دیدگاه مشارکت کنندگان «نارسایی در خدمات شیردهی» در نتیجه «عملکرد ناکافی بیمارستان دوستانار کودک»، «نارسایی مراکز بهداشتی در ارتقا وضعیت شیردهی»، «اداره نامناسب مشکلات شیردهی» و «توصیه ها و اطلاعات متناقض سیستم سلامت درباره شیردهی» منجر به عدم ارتقا وضعیت شیردهی میشود. بعلاوه آنان بیان کردند «عدم خودکارآمدی مادر در شیردهی» و «سردرگمی خانواده برای کمک به شیردهی» از موانع کلیدی ارتقا وضعیت شیردهی هستند. جهت رفع موانع ارتقا وضعیت شیردهی، علاوه بر تجدید نظر در دستورالعمل های فعلی با توجه به موانع شناسایی شده در این تحقیق، اجرای برنامه های حمایتی و آموزشی جهت تمام افراد درگیر در شیردهی از جمله مادران، خانواده ها و کارکنان بهداشتی توصیه می شود.

کلیدواژه: ارتقا شیردهی، موانع، مطالعه کیفی

مقاله پوسنتر

تبیین مفهوم معنویت در تئوریهای پرستاری

آزیتا جابری^۱ - دکتر مرزیه مومن نسب^۲

۱ - دانشجوی دکترای آموزش پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲ - استادیار دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

مقدمه و هدف: اگرچه معنویت در پرستاری به عنوان جنبه‌ی مهمی در مراقبت پرستاری همه جانبه نگر در نظر گرفته میشود، معنای واقعی این مفهوم همچنان در حاله‌ای از ابهام قرار دارد. به همین دلیل محققین و پرستاران بالینی در مورد مسائل معنوی دچار سردرگمی هستند. یکی از دلایل این موضوع را میتوان به اشارات مبهم تئوریه‌ها و مدل‌های پرستاری در این زمینه نسبت داد. هدف این مطالعه، بررسی مفهوم معنویت در نظریات پرستاری می باشد.

روش: مطالعه‌ی حاضر از نوع تحلیل محتوای قراردادی با استفاده از روش گرانهم و لاندمن (۲۰۰۴) بود که به منظور جمع‌آوری اطلاعات، از متون موجود در خصوص تئوریه‌ها و مدل‌های پرستاری با تاکید بر مفهوم معنویت در آنها استفاده گردید. در این زمینه، نظریات پرستاری از نظر میزان تمرکزی که بر مفهوم معنویت داشته و توصیفات و ویژگیهای مفهوم معنویت در آنها، مورد بررسی قرار گرفتند. پس از ثبت و مرور مکرر متون، با استفاده از نرم افزار MAXQDA تحلیل داده‌ها صورت گرفت.

یافته‌ها: برخی نظریه پردازان در نظریات خود به این مفهوم اشاره نکرده، برخی به صورت تلویحی این مفهوم را نورد توجه قرار داده اند و در نظریات پرستاری نیومن (۱۹۹۴)، نیومن (۱۹۹۵)، پارسه و واتسون، معنویت به عنوان مفهوم مرکزی مورد بحث قرار گرفته است. همچنین توصیفات و ویژگیهایی که به طور شایع برای این مفهوم در نظریات پرستاری به کار رفته است عبارتند از: معنا، ارزش، تعالی، اتصال و ارتباط داشتن، شدن یا گشتن.

نتیجه گیری و بحث: یافته‌های این مطالعه، حاکی از آن است که در تعدادی از تئوریه‌های پرستاری، خارج کردن مفهوم معنویت، هیچ آسیبی به بدنه آن تئوری نخواهد زد، در حالیکه در برخی از آنها معنویت به منزله‌ی مفهوم مرکزی نظریه انگاشته شده است. محققینی که علاقمند به استفاده از یک پایه ریزی مفهومی نظری برای تبیین مفاهیم معنوی در پرستاری هستند، میتوانند از این نظریات پرستاری بهره گیرند.

کلید واژه‌ها: معنویت، تحلیل محتوا، نظریات پرستاری

مقاله پوسنر

تجربه زنان پس از طلاق: یک مطالعه پدیدار شناسی

دکتر فاطمه پاشایی ثابت ،

دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی دکترای آموزش پرستاری، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی

مقدمه: در کنار بسیاری از عوامل خوشایند و ناخوشایند زندگی زنان، طلاق حادثه ایی مهم و سهمگین در زندگی زن محسوب می شود که پیامدهای فردی و اجتماعی زیادی در زندگی زنان دارد و شناخت احساسات و انتظارات آنان نقش مهمی در هدایت کادر درمانی در جهت مراقبت و حمایت موثرتر و رفع محدودیتهای این این بیماران خواهد داشت. هدف این مطالعه کیفی، کسب تجارب زنان پس از طلاق بود.

روشها: این مطالعه یکی از روشهای تحقیق کیفی تحت عنوان پدیدار شناسی توصیفی کلایزی است. روش جمع آوری اطلاعات در این مطالعه، مصاحبه نیمه سازمان یافته با ۱۱ شرکت کننده زن با تجربه طلاق از مناطقی از شهر تهران، بود. مصاحبه ها بر این سوال محوری بود که تجربه شما از زندگی با همسر معتاد چیست.

یافته ها: مفاهیم اصلی استخراج شده از تجارب شرکت کنندگان در پژوهش اینچنین بود: چتر گسترده آسیب پذیری زنان، زندگی با استیگما، سپرهای مقابله با آسیب پذیری زنانه بود.

نتیجه گیری: زنان با تجربه طلاق در گستره ایی از آسیب پذیری فمینیستی قرار دارند و سعی در بهره گیری از مکانیسم های حفاظتی دارند که بکار گیری آن در جهت کم کردن آسیب روانی اجتماعی و حفاظت از ایمنی موثر است و لذا نیاز به درک و کسب حمایت های همه جانبه دارند. این یافته ها، دید جدیدی به تیم درمانی برای درک واقعی زنان مطلقه در اجتماع جنسیت نگر امروزی باشد.

کلید واژه ها: طلاق، زنان، تجارب زندگی، تحقیق کیفی

مقاله پوستر

تجربه زیسته زنان نخست زا از پدیده زایمان: مطالعه کیفی

طاهره عبدیان ۱ مهسا خرم کیش ۲، مرضیه محبی ۳، آزاده اقبال منش ۴
1. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

هدف: بارداری و زایمان، فرایندهای فیزیولوژیکی طبیعی و وقایعی هیجان انگیز و مهم در زندگی هر زن و خانواده وی می باشند با توجه به اهمیت زایمان طبیعی در سلامت زنان و سازگاری وی مطالعه حاضر با هدف شناخت بهتر ماهیت تجارب زنانی که از بار داری آنها چند ماه میگذرد و دیدگاه آنها نسبت به انجام زایمان مجدد، صورت گرفت.

روش: این پژوهش یک مطالعه کیفی با رویکرد پدیدار شناسی می باشد که بر ۱۰ زن نخست زا که از تولد فرزند آنها (۶-۱۲ ماه) میگذشت و مراجعه کننده به مراکز بهداشت در شهرستان جهرم بودند انجام گرفت. برای جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه غیر ساختاریافته عمیق به روش نمونه گیری هدفمند تا زمان اشباع داده ها استفاده شد.

یافته ها: نتایج این مطالعه منجر به بروز ۳ مضمون اصلی: بعد جسمانی، بعد روانی، بینش و دیدگاه مادران نسبت به زایمان مجدد بدست آمد به همراه ۷ زیرمضمون اصلی که شامل: راهکارهای انتخابی جهت کاهش درد زایمان، نگرانی هایی در رابطه با سلامت جسمانی، درد غیرقابل تصور، حس زیبایی مادر شدن، نیاز به حمایت کننده، آگاهی داشتن و دیدگاه مثبت و منفی به تجربه مجدد زایمان بود.

نتایج: از این مطالعه این نتیجه گرفته شد که جهت روی آوری هرچه بیشتر زنان به زایمان، نیازمند داشتن تجربه مثبت از زایمان می باشند که این موجبات نیز با فراهم آوردن کلاس های آموزشی در رابطه با زایمان توسط مسئولین و کادر درمانی و نیز وجود آنها نسبت حمایت کننده ها می تواند نقش زیادی در انتخاب زایمان مجدد داشته باشد.

کلمات کلیدی: تجربه، زنان نخست زا، زایمان، مطالعه کیفی

مقاله پوسنر

بررسی تجارب دختران از اولین قاعدگی یا منارک: مطالعه پدیدار شناسی

مهسا خرم کیش ۱، طاهره عبدیان ۲، مرضیه محبی ۳، آزاده اقبال منش ۴

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

هدف: . اولین قاعدگی یا منارک یک واقعه مهم در جریان بلوغ دختران است و یک نقطه عطف در زندگی زنان است و نشان دهنده آغاز ظرفیت تولید مثل می باشد. علی رغم این که قاعدگی يك فرایند طبیعی است، اما بدلیل اینکه همراه با تغییرات و ناراحتی های جسمی و چالش های بهداشتی می باشد در نهایت می تواند موجب اثرات مخرب جسمی و روحی شود. با توجه به اهمیت موضوع این مطالعه جهت بررسی تجربیات دختران از اولین قاعدگی صورت گرفته تا بتوان با توجه به نتایج بدست آمده در زمینه مسائل مربوط به این موضوع برنامه ریزی شود.

روش: این تحقیق مطالعه کیفی با رویکرد پدیدار شناسی می باشد که بر روی دختران سنین ۲۰-۱۵ شهرستان جهرم صورت گرفت. جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته به روش نمونه گیری هدفمند تا زمان اشباع داده ها انجام شد. سپس داده های جمع آوری شده تجزیه و تحلیل شد و نتایج مورد نظر استخراج شد.

یافته ها: در پایان این مطالعه به سه درون مایه اصلی در رابطه با تجربه اولین قاعدگی دختران دست یافتیم که شامل وجود احساسات گوناگون و متناقض، مشکلات در اطلاع رسانی، مسائل و مشکلات همراه بود. هر کدام از این درون مایه ها در نتیجه تعدادی زیر طبقه بدست آمد که از صحبت های شرکت کنندگان حین مصاحبه استخراج گردید.

نتایج: در نهایت به این نتیجه رسیدیم که با آموزش کافی از منابع قابل اعتماد نظیر مربی بهداشت در مدرسه و مادر و یا عضوی از خانواده که فرد با وی راحت تر است می توان آمادگی جهت شروع قاعدگی را افزایش داد. همچنین شرایط و زمینه ای فراهم آورد که اولین قاعدگی جزو خاطرات خوب دختران شود و حداقل آمادگی نسبی را از قبل داشته باشند تا رویارویی با این پدیده مهم زندگی به خوبی صورت پذیرد.

مقاله پوستر

کلیدواژه ها : قاعدگی، تجربه، دختران

How Experience the Infertility? A Qualitative Study of Iranian Infertile Women
Ahmad Kalateh Sadati * - Ph.D Health Policy Research Center, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Background: infertility is a complex phenomenon which threatens everyone and every family.

Women are threatened more due to various social differences. The goal of this study is to explore the experiences of infertility among the women who referred to a public center of infertility at Shiraz, Iran.

Method: This is qualitative study based on four focus groups and 4 in-depth interviews with 25 infertile women. Transcribed data were analyzed using conventional content analysis.

Results: Four themes extracted from the data which are: life without excitement, social pressures, low self- steam, and treatment problems. Although it seems that these themes are in variation, they present a total reality which is called bitter life here.

Conclusion: Infertile women are under multidimensional pressures which are psychological, social, economic, and interpersonal relationships. Healthcare management and other social systems should consider these multifunctional problems which threaten infertile women.

Key words: infertile women, experience, stigmatization, psychosocial problem

مقاله پوستر

آموزش در یک محیط ناآرام: تجربه دانشجویان پرستاری از آموزش بالینی بعنوان یک پرستار

لیلی رستم نیا ۱، علیرضا نیکبخت واحدی ۲، وحید قنبری ۳، یوسف جمشید بیگی ۴
1 دانشجوی دکترای آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲. استاد، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی تهران، ۳. دانشجوی دکترای سلامت در بلایا و فوریت ها، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۴. کارشناس ارشد پرستاری-ایلام

مقدمه: دوره های کارآموزی و کارورزی به عنوان اصلی ترین بخش آموزش بالینی در شکل دهی مهارت های اساسی دانشجویان پرستاری نقش اساسی دارد. انتظار می رود محیط بالینی قادر به فراهم کردن فرصت هایی با هدف کسب تجارب مفید جهت دانشجویان باشد. هدف از مطالعه، بررسی تجارب دانشجویان پرستاری ترم هفت و هشت که بعنوان پرستار در طی دوره کارورزی خود کار کرده اند، می باشد.

روش: پژوهش کیفی حاضر از نوع تحلیل محتوا است. افراد شرکت کننده در این مطالعه دانشجویان پرستاری بودند که بعنوان پرستار در یکی از بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران بکار گرفته شده بودند. روش جمع آوری داده های مصاحبه غیر ساختار یافته بود. تحلیل داده ها نیز، به روش تحلیل محتوا انجام گردید. طبقه بندی کدهای باز بدست آمده با استفاده از نرم افزار مکس کیودی ای انجام شد.

یافته ها: محرومیت از آموزش بالینی مناسب، عدم آمادگی دانشجویان برای مستقل شدن، نداشتن شرح وظایف مشخص و مشخص نبودن معیار ارزشیابی دانشجویان سه درون مایه اصلی بدست آمده بودند.

نتیجه گیری: اجرای هر طرحی نیاز به برنامه ریزی مناسب دارد. به این دلیل که تجربیات دانشجویان بیانگر عدم وجود برنامه ریزی مناسب و نبود معیارهای مشخصی برای ارزیابی می باشد. اگرچه دانشجویان پرستاری چند ترم را در بیمارستان های بعنوان کارآموز آموزش دیده اند. با توجه به اینکه این آموزش های زیر نظر مربی بوده است، دانشجویان را برای کار کردن بعنوان پرستار مستقل آماده نساخته است. لذا نیاز است که دانشجویان دوره ای بینابینی از نظارت و استقلال کامل را بگذرانند تا برای کار بعنوان یک پرستار آماده شوند.

کلمات کلیدی: پرستاری، کارآموزی، محیط بالین

مقاله پوستر

دانشجوی پرستاری بعنوان یک پرستار حرفه ای: یک مطالعه کیفی

وحید قنبری ۱ لیلی رستم نیا ۲، علیرضا نیکبخت واحدی ۳
1 دانشجوی دکترای سلامت در بلایا و فوریت ها، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲. دانشجوی دکترای آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳. استاد، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی تهران

مقدمه و هدف: آموزش بالینی مهمترین بخش یادگیری رفتارهای حرفه ای دانشجویان پرستاری است. بنابراین استفاده از دانشجویان پرستاری که به درستی این الگوها را آموزش ندیده اند بعنوان یک پرستار می تواند پیامدهای را برای حرفه پرستاری داشته باشد. این مطالعه با هدف تبیین تجارب دانشجویان در عرصه پرستاری که بعنوان پرستار مستقل در یکی از بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران بکار گرفته شده اند، می باشد، می باشد.

مواد و روش ها: پژوهش کیفی حاضر از نوع تحلیل محتوا است. افراد شرکت کننده در این مطالعه دانشجویان پرستاری بودند که بعنوان پرستار در یکی از بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران بکار گرفته شده بودند. روش جمع آوری داده های مصاحبه غیر ساختار یافته بود. تحلیل داده ها نیز، به روش تحلیل محتوا انجام گردید. همچنین برای طبقه بندی کدهای باز بدست آمده از نرم افزار مکس کیودی ای استفاده شد.

یافته ها: درون مایه های بدست آمده از تحلیل مصاحبه ها عبارت بودند از مهر سکوت زدن بر لب پرستاران، بیگاری کشیدن از دانشجویان، یک بام و دو هوا بودن دانشجو

نتیجه گیری: نتایج را که می توان از درون مایه های بدست آمده بیان نمود این است که اجرای چنین طرح های تنها بطور موقتی تعداد از مشکلات پرستاران مشغول در یک مرکز درمانی پرازدحام را مرتفع می کند. همچنین به دلیل اینکه این افراد هم دانشجو می باشند و هم پرستار موجب می گردد که وظایفی را انجام دهند که در حیطه وظایف تخصصی یا عمومی یک پرستار حرفه ای نباشد. لذا اجرای این گونه طرح ها می تواند پیامدهای حرفه ای مناسبی برای پرستاری نداشته باشد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، دانشجوی پرستاری، پرستار، حرفه بودن.

مقاله پوستر

من فقط یک دانشجو هستم: تجربیات دانشجویان پرستاری از آموزش بالین

علیرضا نیکبخت نصرآبادی ۱ لیلی رستم نیا ۲، وحید قنبری ۳
۱. استاد، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی تهران ۲. دانشجوی دکترای آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۳. دانشجوی دکترای سلامت در بلایا و فوریت ها، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران،

مقدمه و هدف: گذر از نقش دانشجویی به نقش حرفه ای، به عنوان یک مرحله مهم در طول دوره شغلی پرستاران، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. عدم آمادگی دانش آموختگان پرستاری برای گذر به نقش حرفه ای خود و ورود به محیط بالین، موجب بروز واکنش های نامطلوبی در دانشجویان و نقش حرفه ای آنان خواهد شد. هدف از این مطالعه، درک تجارب دانشجویان پرستاری که بعنوان پرستار در دو ترم پایانی تحصیل خود در یک بیمارستان آموزشی بکار گمارده شده بودند، می باشد.

مواد و روش ها: پژوهش کیفی حاضر از نوع تحلیل محتوا است. افراد شرکت کننده در این مطالعه دانشجویان پرستاری بودند که بعنوان پرستار در یکی از بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران بکار گرفته شده بودند. روش جمع آوری داده های مصاحبه غیر ساختار یافته بود. تحلیل داده ها نیز، به روش تحلیل محتوا انجام گردید. همچنین برای طبقه بندی کدهای باز بدست آمده از نرم افزار مکس کیودی ای استفاده شد.

یافته ها: سه درون مایه اصلی بدست آمده از مصاحبه دانشجویان عبارت بودند از رها و بی سرپرست بودن دانشجو، یک بام و دوهوا بودن دانشجویان، بیگاری کشیدن از دانشجویان.

نتیجه گیری: نتایج بیانگر این می باشند که اگر چه اجرای چنین طرح های می تواند فرصت آموزشی برای دانشجویان داشته باشد با این حال به دلیل آنکه این افراد هنوز خود را دانشجو می دانند نیاز به فردی به عنوان مربی برای نظارت و پاسخ گویی به سوالات ایجاد شده برای دانشجویان می باشد. همچنی مربی می تواند از انجام بسیار از وظایفی که در حیطه پرستاری نمی باشند، توسط این افراد جلوگیری نماید و آنها را مورد حمایت علمی و حرفه ای خود قرار دهد.

کلمات کلیدی: دانشجوی پرستاری، آموزش بالینی، استاد، مربی، ناظر.

مقاله پوستر

سلطه‌گران تحت‌سلطه یک مطالعه کیفی

- زهره روددهقان^۱، علیرضا نیکبخت نصرآبادی^۲، زهره پارسا یکتا^۳
1:دکترای آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی نویسنده مسوول
2:دکترای آموزش پرستاری، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی
3:دکترای آموزش پرستاری، هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی

زمینه: ادبیات پرستاری حاوی شواهد متعددی از وجود اپرشن و تبعات آن در حرفه پرستاری است. اپرشن پدیده‌ای است که از طرف اغلب پرستاران در سراسر دنیا تجربه و گزارش شده‌است. پدیده‌ای که اثرات زیان‌بار و جبران ناپذیری بر پرستاران و حرفه پرستاری، سازمان‌های کاری و به ویژه بیماران و کیفیت ارائه مراقبت می‌گذارد. هدف از این مطالعه توضیح پدیده سلطه‌گری و سلطه‌پذیری در پرستاران ایرانی در ارائه مراقبت عادلانه است.

روش کار: تحقیق کیفی از نوع تحلیل محتوا برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. مشارکت‌کنندگان شامل ۲۶ نفر از گروه‌های مختلف پرستاران، پزشکان، بیماران، سیاست‌گذاران نظام سلامت و کارگزاران امور بیمه بودند. نمونه‌گیری با نمونه‌گیری مبتنی بر هدف شروع و تا اشباع داده‌ها ادامه یافت. تمامی مصاحبه‌ها ضبط و سپس کلمه به کلمه دست‌نویس شدند. داده‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی و بصورت مقایسه‌ای مداوم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: دو درون مایه اصلی کشف شده در این مطالعه سلطه‌پذیری و سلطه‌گری پرستاران بود. طبقه سلطه‌پذیری دارای سه زیر طبقه نارضایتی شغلی پرستار، احساس تبعیض بین نیروهای پرستاری، تبعیض بین پزشکان و پرستاران و طبقه سلطه‌گری نیز دارای سه زیر طبقه ارائه مراقبت مبتنی بر الگوی عادت‌ی و روتین، تفویض نادرست مراقبت و جیره‌بندی مراقبت بدون توجه به نیاز بیمار بود.

نتیجه‌گیری: شرایط ناعادلانه پرستاران در نظام سلامت یکی از موانع جدی برای برقراری عدالت در نظام مراقبتی است. در واقع هر چه فضای حاکم بر پرستاران عادلانه‌تر و منصفانه‌تر باشد این عدالت در ارائه خدمات پرستاری هم جاری شده و موجب ارتقاء رضایت از نظام ارائه خدمات خواهد شد.

کلید واژه‌ها: اپرشن/ مراقبت/ عدالت/ پرستاری

مقاله پوستر

بررسی رفتار فعالیت جسمانی کارمندان و ارائه راهکار های پیشنهادی برای افزایش آن در پرسنل مرکز بهداشت استان مرکزی

۱- جواد جواهری: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران ۲- نسرین روزبهانی: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران ۳- نادیا مشایخی: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران ۴- آریتا محسن نژاد: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران ۵- مینا عسکری: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

مقدمه: کم تحرکی یکی از مهمترین عوامل خطر بیماریهای غیر واگیر از جمله چاقی می باشد. کارمندان جزو گروه های کم تحرک می باشند. هدف این مطالعه بررسی رفتار فعالیت جسمانی کارکنان و ارائه راهکار های پیشنهادی برای افزایش آن می باشد.

روش کار: پژوهش حاضر فاز اول از یک طرح پژوهشی ترکیبی چندجانبه (triangulation design) می باشد که در قالب یک اقدام پژوهی (Action Research) اجرا شده است. در این مرحله اطلاعات لازم اولیه برای اجرای مداخلات با هدف افزایش میزان فعالیت جسمانی کارکنان در قالب یک مطالعه کیفی انجام گرفت. جامعه پژوهش این مطالعه را تمام ۹۰ نفر کارکنان مرکز بهداشت استان مرکزی تشکیل می دادند. تیم کاری پروژه روش اطلاع از نقطه نظرات گروه هدف و بکارگیری آن در تدوین مداخلات را بحث گروهی متمرکز با کارکنان تشخیص دادند. در ابتدا پنج جلسه بحث گروهی متمرکز (FGD) با خانمها و آقایان به تفکیک در رسته های بهداشتی و اداری مالی برگزار شد. در این جلسات با رعایت اصول انجام بحث گروهی متمرکز در مورد عوامل موثر بر کم تحرکی و راهکارهای افزایش تحرک بدنی بحث و تبادل نظر شد. در این جلسات ضمن یادداشت برداری و ضبط صدای شرکت کنندگان (با اطلاع ایشان) نظرات شرکت کنندگان جمع آوری شد. سپس تیم کاری نسبت به پیاده سازی نظرات شرکت کنندگان اقدام نمود.

نتایج: علل کمبود فعالیت جسمانی از نظر کارمندان در ۲ تم کلی مشکلات سازمانی و مشکلات فردی خلاصه شدند. ۱- مشکلات سازمانی: مانند کمبود و مناسب نبودن تجهیزات و امکانات ورزشی در محل کار، موانع قانونی و مقررات دست و پا گیر اداری، عدم مدیریت مناسب ورزشی، نوع و سبک شغل افراد، کمبود وقت

۲- مشکلات فردی: شامل آگاهی پایین در رابطه با فعالیت جسمانی، نگرش ضعیف در رابطه با فعالیت جسمانی، مشکلات جسمی روحی و اجتماعی افراد، سبک زندگی نادرست. همچنین راهکارهای پیشنهاد شده از طرف کارمندان برای افزایش فعالیت جسمانی در بحث های گروهی در ۷ طبقه شامل: تسهیل قوانین برای ورزش، تامین امکانات و تجهیزات، تامین اعتبارات لازم، وجود تنوع ورزشی، اهمیت دادن مسئولین به فعالیت بدنی و ورزش، آموزش، ابزارهای تشویقی دسته بندی شدند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد انجام اقدام پژوهی برای ارتقاء فعالیت جسمانی کارکنان می تواند بر اساس پیشنهادات و راهکارهای اولویت بندی شده از سوی کارمندان، بنا شود که این موضوع انجام مداخلات مورد نیاز و طراحی پروتکل اجرایی مربوطه را بسیار کارا و اثر بخش خواهد کرد.

واژگان کلیدی: فعالیت جسمانی، اقدام پژوهی، کارمندان بهداشتی، استان مرکزی

مقاله پوستر

مطالعه کیفی تبیین موانع اجرایی آموزش سلامت جنسی به نوجوانان ایران

مژگان جوادنوری استادیار دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز مرکز تحقیقات ارتقای سلامت باروری
رباب لطیف نژاد رودسری دانشیار مرکز تحقیقات ایمنی بیمار و ارتقای کیفیت سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مقدمه و هدف: ضرورت آموزش جنسی نوجوانان، در بسیاری از فرهنگها موضوعی مجادله برانگیز بوده و با چالشهایی مواجه است. نوجوانان ایرانی به ویژه دختران، نیازهای آموزشی برآورده نشده‌ی فراوانی در زمینه‌ی سلامت جنسی دارند، با این وجود آموزش سلامت جنسی به نوجوانان در سطوح مختلف با موانع متعددی روبرو بوده است. هدف مطالعه حاضر تبیین موانع اجرایی آموزش سلامت جنسی به نوجوانان ایران است.

مواد و روش: مطالعه‌ی حاضر از نوع تحلیل محتوای کیفی است که در سال ۱۳۹۱ با مصاحبه عمیق فردی با ۴ نفر از سیاستگذاران و مسئولان کلیدی استانی در نظام سلامت و سازمان آموزش و پرورش و دو بحث گروهی متمرکز با ۵ ارائه دهنده خدمات بهداشتی و ۵ معلم انجام شده است. داده‌های کیفی با نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی MAXqda مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: موانع اجرای آموزش جنسی بدین شرح پدیدار شد: فقدان استراتژی (عدم هماهنگی بین بخشی، ضعف مدیریتی، عدم تعامل اولیا و مربیان، سلیقه‌ای بودن اقدامات و مقطعی بودن و پراکنده کاری)، عدم برخورداری از حمایت همه جانبه (ترس از اعتراض والدین و مسئولان آموزش و پرورش به دلیل نداشتن پشتوانه‌ی قانونی)، نبود نیروی اجرایی متخصص (چارت تشکیلاتی نامتناسب، کمبود متخصص سلامت جنسی نوجوانان، حذف مربیان بهداشت از مدارس و عملکرد نامطلوب مشاوران مدارس)، عدم وجود متولی (دشواری دسترسی به مخاطب و بلا تکلیفی میان دو نهاد) و همسان نبودن مخاطبان (همسان نبودن سطح آگاهی جنسی نوجوانان، متفاوت بودن نیازهای آموزشی نوجوانان پرخطر و کم خطر، گوناگونی سن بلوغ و گوناگونی بافت اجتماعی مدارس).

نتیجه‌گیری: غلبه بر موانع اجرایی آموزش جنسی به نوجوانان مستلزم هماهنگی بین بخشی و برخورداری از حمایت همه جانبه با پشتوانه قانونی می‌باشد.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوای کیفی، آموزش جنسی، موانع اجرایی، نوجوانان

مقاله پوستر

تبیین فرآیند تطابق با یائسگی : گراندد تئوری

آزاده اقبال منش ۱، مرضیه محبی ۲، طاهره عیدیان ۳، مهسا خرم کیش ۴
1. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

سابقه و هدف: یائسگی، پدیده زیست شناختی پیچیده ای است که توسط عوامل فیزیولوژیک و اجتماعی - فرهنگی احاطه شده و همین باعث می شود زنان نگرانی های منحصر بفردی را تجربه کنند. درک زنان در مورد فرآیند یائسگی بستگی به هنجارهای فرهنگی، عوامل اجتماعی، دانش حاصله و بسیاری از عوامل دیگر دارد. هدف این مطالعه تبیین فرآیند یائسگی در شهر شیراز می باشد.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر بخشی از یک تحقیق کیفی به روش تئوری بنیادین بود. شرکت کنندگان زنان یائسه مراجعه کننده به فرهنگسرای باران در شهر شیراز بوده است. نمونه گیری مبتنی بر هدف تا زمان اشباع اطلاعات و انتخاب ۱۵ شرکت کننده انجام شد. اطلاعات با مصاحبه عمیق نیمه سازمان یافته و تجزیه و تحلیل به روش استابرت انجام شد.

یافته ها: متغیر اصلی پدیدار شده در طی مطالعه "پذیرش" بود. مراحل در زنان یائسه مشابه مراحل سوگ بود. مضمون ها شامل: انکار، اضطراب و شوک، چانه زنی و عصبانیت، اندوه و افسردگی، استفاده از خدمات جهت حل مشکلات یائسگی و در مرحله آخر پذیرش بود.

استنتاج: نتایج نشان داد که زنان یائسه، فرآیند مشخصی را تا مرحله پذیرش این پدیده طی می کنند. اما مهمترین این فاکتورها در طی شدن فرآیند تا مرحله "پذیرش"، آگاهی فرد می باشد به نظر می رسد استفاده گسترده تر از خدمات مشاوره مامایی و روان شناسی برای آموزش کاهش علائم و راهکارهای کنار آمدن می تواند در سهولت رسیدن به مرحله پذیرش در زنان یائسه موثر واقع شود.

کلید واژه: یائسگی، پذیرش، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

تجربیات بیماران همودیالیزی از زندگی با ماشین همودیالیز: مطالعه پدیدار شناختی

۱. مهسا خرم کیش ، ۲. طاهره عبدیان ، ۳. مرضیه محبی، ۴. آزاده اقبال منش
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش بهداشت روان، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۳. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش بهداشت روان، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه و هدف: تجربیات بیماران با نارسایی مزمن کلیه تحت درمان با همودیالیز، منجر به درک بهتر از معنی و مفهوم زندگی از دیدگاه این بیماران می شود و تیم درمان را در یافتن راه هایی که منجر به درک نیازها، مسایل و همچنین بهبود مراقبت از آنان خواهد شد، یاری می کند. بنابراین درک بهتر از معنی و مفهوم زندگی بیماران همودیالیزی می تواند در درک این بیماران و آگاهی از نیازهای آنها کمک کننده باشد و با استفاده از آن می توان در جهت طرح برنامه مراقبتی از این بیماران گام برداشت. در راستای رسیدن به این اهداف این مطالعه با رویکرد کیفی صورت پذیرفته است.

روش مطالعه: در این مطالعه، یکی از روش های تحقیق کیفی تحت عنوان پدیدارشناسی مورد استفاده قرار گرفت. روش جمع آوری اطلاعات، مصاحبه نیمه سازمان یافته با ۸ بیمار زن و مرد سنین ۳۰ تا ۶۰ سال مبتلا به نارسایی کلیه و تحت درمان با همودیالیز با سابقه بالاتر از یک سال همودیالیز بود. مصاحبه ها حول محور تجربیات این بیماران از زندگی با دستگاه همودیالیز در سال ۱۳۹۴ در شهرستان جهرم انجام شد. نتایج مصاحبه ها پس از جمع آوری و ضبط به صورت کتبی نوشته شد. داده ها بر اساس آنالیز محتوا تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: از مجموع یافته های این مطالعه و پس از تجزیه و تحلیل داده ها، سه درون مایع که بیانگر تجربیات بیماران نارسایی کلیه تحت همودیالیز است، استخراج شده که همگی از مصاحبه با شرکت کنندگان و دسته بندی آنها بدست آمده است که به شرح زیر می باشد: عدم استقلال و وابستگی، سیستم های حمایتی و لزوم پذیرش زندگی با دستگاه.

نتیجه گیری: این مطالعه با روش کیفی و از نوع پدیدارشناسی به منظور درک تجربه زندگی بیماران همودیالیزی در سال ۱۳۹۴ در شهرستان جهرم انجام شد. با توجه به نتیجه این مطالعه انجام اقداماتی جهت جلوگیری و یا کاهش انزوای اجتماعی این بیماران و در نظر گرفتن سیستم های حمایتی ضروری به نظر می رسد. از طرفی این بیماران بیشتر از پیش نیاز به حمایت از طرف اعضای خانواده دارند که می توان با آموزش دادن پیرامون نیازهای این بیماران، اعضای خانواده را از نیازهای عاطفی و مراقبتی این بیماران آگاه نمود. در نهایت از آنجا که تعداد بیماران نارسایی کلیه رو به افزایش است و زندگی بدون دستگاه همودیالیز در این بیماران اجتناب ناپذیر است نیاز است که اقدامات لازم در زمینه پذیرش هر چه سریع تر این بیماران صورت گیرد.

واژگان کلیدی: تجربیات بیماران، همودیالیز، مطالعه پدیدارشناسی

مقاله پوستر

عوامل موثر بر اجرای فرآیند پرستاری: مطالعه کیفی

آزاده اقبال منش ۱، مرضیه محبی ۲، طاهره عبدیان ۳، مهسا خرم کیش ۴
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،
۴. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه: فرآیند پرستاری بعنوان استاندارد عملی برای کار پرستاران بشمار می رود و بعنوان موثرترین روش برنامه ریزی و اجرای مراقبت های پرستاری، موجب برقراری ارتباط موثر بین پرستار و بیمار، افزایش مشارکت در امر مراقبت از خود و افزایش کیفیت خدمات پرستاری می گردد. به کارگیری این فرآیند مستلزم درک عوامل موثر بر اجرای آن از دیدگاه پرستاران و چگونگی تاثیر آن است که هدف این مطالعه می باشد.

روش تحقیق: در این مطالعه کیفی، از رویکرد نظریه پایه برای کشف دیدگاه پرستاران درمورد اجرای فرآیند پرستاری استفاده شده است. به این منظور از ۱۵ پرستار بالینی، ۱۰ مربی پرستاری و ۵ مدیر پرستاری استفاده شده است که در آن از مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شده است و برای تجزیه و تحلیل یافته ها از مقایسه مداوم محتوا استفاده شده است.

یافته ها: مضمون اصلی این پژوهش، عامل فردی-مدیریتی بوده است که این بدان معناست که عوامل فردی که زیرمضمون هایش شامل: آگاهی، نگرش و مهارت بوده است و دیگری مدیریت که شامل: نیروی انسانی کافی، نظارت، تشویق و تنبیه، ابزار و شرایط مناسب و مشارکت گروهی، می شود همگی در اجرای فرآیند پرستاری توسط پرستاران دخیل هستند.

نتایج: عوامل موثر بر اجرای فرآیند پرستاری بسیار زیاد می باشد که همگی در سطح فردی و مدیریتی قرار دارند که هر دو گروه پرستاران بالینی و مدیران و مربیان پرستاری باید به ترتیب در سطح فردی و مدیریتی خدمات خود را مبتنی بر شواهد و با استفاده از فرآیندهای پرستاری ارتقا دهند.

کلید واژه ها: مطالعه کیفی، عوامل مدیریتی، عوامل فردی، فرآیند پرستاری، پرستاران

مقاله پوستر

تجربه پرستاران از مراقبت بیماران مبتلا به سرطان: مطالعه کیفی

مرضیه محبی^۱ آزاده اقبال منش^۲، طاهره عبدیان^۳، مهسا خرم کیش^۴
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

زمینه و هدف: سرطان از جمله علل منتهی شونده به مرگ یا معلولیت در تمامی جهان می باشد. پرستاران انکولوژی نقش مهمی در مراقبت از بیماران در طول سیر بیماری آنها دارند. با توجه به اهمیت روابط بیمار-پرستار و تاثیر پذیری آن از باورها و افکار آنها این مطالعه جهت بررسی تجربیات پرستاران انکولوژی و مفاهیم شکل گرفته در ذهن آنها از این مراقبتها انجام گرفت.

مواد و روش: این تحقیق مطالعه کیفی با رویکرد پدیدار شناسی می باشد. شرکت کنندگان ۱۱ پرستار بخش انکولوژی بیمارستان انکولوژی هماتولوژی شهر شیراز بودند. جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته عمیق به روش نمونه گیری هدفمند تا زمان اشباع داده ها انجام گرفت.

یافته ها: نتایج این مطالعه منجر به بروز دو طبقه "اهمیت امید بخشی" و "باورهای متناقض نسبت به شیمی درمانی" و همچنین درون مایه "لزوم تعاملات امید بخش" شد. در این مطالعه پرستاران تاکید بر بعد روحی بیماران و امید بخشی به آنها را داشتند در حالیکه این نتیجه نیز حاصل گردید که امید بخشی جهت پرستاران مراقب این بیماران نیز لازم می باشد. بهبود باورهای پرستاران نسبت به اهمیت شیمی درمانی می تواند یکی از عوامل موثر در امیدوار بودن آنها نسبت به مراقبتهای درمانی و حمایتی باشد.

نتایج: ایجاد دیدگاهی جامع در پرستاران جهت مراقبت از بیماران مبتلا به سرطان بسیار لازم می باشد که خود نیازمند آموزش دادن به آنها هم در زمینه مراقبت جسمی و هم مراقبتهای روحی می باشد. تعاملات امید بخش حلقه گم شده در مراقبتهاست که تا حدی متاثر از اعتقادات متناقض نسبت به نوع درمان بیماران مبتلا به سرطان در پرستاران باشد.

کلیدواژه ها: مراقبت پرستاری، سرطان

مقاله پوستر

زندگی برای زایش در بیماران مبتلا به سندرم تخمدان پلی کیستیک: یک مطالعه کیفی

سید عبدالوهاب تقوی ۱، فاطمه بازرگانی پور ۱، نازآفرین حسینی ۲، سیده فاطمه حکمت زاده ۳
۱ استادیار. مرکز تحقیقات باروری و ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران
۲ استادیار. گروه پرستاری، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
۳ مربی. گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه: عدم داشتن فرزند بار عظیم روانی بوده که عموماً با طلاق، افت منزلت اجتماعی و ایجاد تصور نامطلوب از خود همراه است زیرا مادر بودن به عنوان یک بخش مهم از هویت زنانه مطرح است. هدف از مطالعه حاضر تشریح تجربیات درک شده بیماران مبتلا به سندرم تخمدان پلی کیستیک (PCOS) از ناباروری و فرایند درمان با رویکرد کیفی می باشد.

مواد و روشها: مشارکت کنندگان شامل ۲۰ بیمار نابارور مبتلا به PCOS مراجعه کننده به کلینیک های خصوصی زنان و زایمان کاشان و یاسوج می باشد که بصورت هدفمند انتخاب گردیده بودند. داده های بدست آمده به روش آنالیز محتوی تحلیل گردید.

یافته ها: درون مایه های اصلی شامل نازایی - مهمترین دغدغه (نازایی سمبل بیماری، در انتظار فرزند، تنش خانوادگی با نازایی، بارداری تنها راه ادامه زندگی) ، خود مدیریت برای زایش (تغییر سبک زندگی، در جستجوی درمان) و در جستجوی حمایت (در جستجوی حمایت اطلاعاتی، در جستجوی حمایت دیگران) بود

نتیجه گیری: در جامعه ما با توجه به ساختار فرهنگی خاص، ناباروری در این بیماران بعد عمیق تری به خود می گیرد. نتایج مطالعه بر لزوم تلفیق آموزش به بیمار (شامل آموزش مهارت های اجتماعی، تاکید بر داشتن پنداشت مثبت، توجه به داشتن تعامل با دیگران) و تامین حمایت اجتماعی برای فرد از طریق فراهم نمودن حمایت مناسب از سوی خانواده، دوستان و همتایان تاکید دارد.

واژه های کلیدی: سندرم تخمدان پلی کیستیک، ناباروری، مطالعه کیفی

مقاله پوسنتر

نوع دوستی شالوده رضایت شغلی در پرستاران ایرانی: یک تحقیق کیفی

۱- علیرضا نیکبخت نصر آبادی: دانشگاه علوم پزشکی تهران ۲- زهرا سادات دیباجی فروشانی: دانشگاه علوم پزشکی تهران ۳- فروغ رفیعی: دانشگاه علوم پزشکی ایران

مقدمه:

بدون شک نیروی انسانی ماهر و کارآمد یکی از مهمترین ابزارها برای پیشبرد اهداف در هر سازمانی می باشد، زیرا بدون در اختیار داشتن این اهرم امکان موفقیت و رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده تقریباً غیرممکن است، لذا مطالعه پیرامون رضایت شغلی پرسنل در همه سازمان ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. از آنجایی که یکی از مهم ترین سازمان ها در هر کشوری، سازمان های سلامت هستند، در این سازمان ها، توجه به رضایت شغلی پرستاران به عنوان پرسنل اصلی ارائه دهنده مراقبت اهمیت دو چندانی می یابد، چرا که در واقع با تلاشهای آن ها است که سلامت نیروی فعال و کارآمد مردم تضمین می شود

هدف: درک تجارب پرستاران ایرانی از رضایت شغلی خود

روش کار:

در این پژوهش ابعاد آشکار و پنهان رضایت شغلی پرستاران بالین مورد مطالعه قرار گرفته است. اطلاعات لازم با استفاده از روش مصاحبه عمیق، جمع آوری شد و سپس داده های متنی شرکت کنندگان با استفاده از روش تحلیل محتوا کیفی مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها:

نتایج این مطالعه، نوع دوستی که خود متشکل از سه طبقه: حمایت طلبی بیمار، رضایت معنوی و تکلیف مداری حرفه ای می باشد را به عنوان شالوده اصلی و بنیادین رضایت شغلی پرستاران معرفی نموده و درعین حال این ویژگی پرستاران را مجاب کرده که با وجود سختی های موجود در حرفه پرستاری، مراقبتهای لازمه را با عشق تمام به بیماران ارائه دهند.

بحث و نتیجه گیری:

رضایت شغلی ناشی از نوع دوستی به عنوان احساس خوشایند توأم با لذت به واسطه برطرف کردن نیاز یک بیمار نیازمند به کمک که به حمایت پرستار امیدوار است، تجربه شده اند. در این نوع رضایت، پرستار تکلیف حرفه ای خود را در کمک و حمایت از بیمار محتاج به کمک می بیند همچنین نتایج این مطالعه بر این موضوع نیز تاکید دارد که معنویت به عنوان یک جزء مهم و غیرقابل تفکیک نوع دوستی نقش مهمی در رضایت شغلی آنان داشته است. این ویژگی به پرستاران کمک نموده تا اقدامات و مداخلات خود را هدفمند و با معنا ارائه کنند.

کلید واژه ها: نوع دوستی، رضایت شغلی، مطالعه کیفی، ایران

مقاله پوسنر

انتظار عدالت: نقطه عطف در رضایت شغلی پرستاران ایرانی

- 1- علیرضا نیکبخت نصر ابادی، استاد دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه تهران، رئیس روابط بین الملل
- 2- زهرا سادات دیباجی فروشانی، دانشجوی دکترای پرستاری دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه تهران
- 3- فروغ رفیعی، استاد دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه ایران، رئیس دانشکده پرستاری مامایی

یکی از چالش برانگیزترین مفاهیم سازمانی برای افزایش بهره وری و کارایی سازمانها رضایت شغلی پرسنل می باشد و در این میان، رضایت شغلی پرستاران اهمیت به سزایی دارد، نارضایتی شغلی در بین پرستاران سبب گسستگی عاطفی، احساس افسردگی، خشم، کناره گیری از کار و بی کفایتی شده و کارایی و بهره وری سازمان را تحت تاثیر قرار می دهد، لذا توجه به ابعاد آشکار و پنهان رضایت شغلی در پرستاران اهمیت ویژه ای دارد.

هدف: درک تجربه پرستاران ایرانی از رضایت شغلی

روش کار: در این پژوهش کیفی، ابعاد آشکار و پنهان رضایت شغلی پرستاران مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. اطلاعات با استفاده از روش مصاحبه عمیق، جمع آوری و سپس داده های متنی با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج این مطالعه، عدالت مداری که خود متشکل از سه طبقه: انتظار عدالت در جایگاه اجتماعی حرفه ای، انتظار عدالت در دریافت مزایای شغلی، انتظار عدالت در حوزه تعاملات کاری می باشد را به عنوان شالوده اصلی و بنیادین رضایت شغلی پرستاران معرفی نموده است که تاثیر بسزایی بر انگیزش پرستاران دارد.

بحث و نتیجه گیری: پرستاری از جمله مشاغل است که به دلیل ماهیت دشوار آن از زمان شروع به تحصیل تا زمان بازنشستگی فراز و نشیبهای متعددی دارد و ترك تحصیل و ترك حرفه و نارضایتی شغلی پرستاران از مشکلات مهم حرفه پرستاری است و اگرچه حقوق و مزایای پایین و فرسودگی شغلی از عوامل ایجاد کننده نارضایتی در پرستاران است اما مطابق با نتایج حاصل از این مطالعه عدم وجود عدالت در جایگاه اجتماعی حرفه ای، عدم وجود عدالت در دریافت مزایای شغلی و عدم وجود عدالت در حوزه تعاملات کاری می تواند تاثیر ژرفی بر رضایت شغلی پرستاران داشته باشد.

کلید واژه ها: انتظار عدالت، رضایت شغلی، پرستاران، ایران

مقاله پوستر

ترس ها و نگرانی های زنان دیابتی: یک مطالعه پدید شناسی

1. معصومه آقامحمدی: نویسنده مسئول، دکترای پرستاری، استادیار، عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
2. راحله محمدی: کارشناس ارشد پرستاری کودکان، مربی، عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
3. نازیلا وثوقی: کارشناس ارشد پرستاری کودکان، دانشجوی دکتری پرستاری، کسئول آموزش دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

مقدمه و هدف: اغلب بیماران دیابتی در زمان تشخیص بیماری با احساسات و واکنشهای متعددی نظیر شوک، انکار، ترس، عصبانیت و گناه مواجه می شوند که روی احساس خوشی روانی آنها تاثیر می گذارد. مطالعه حاضر با رویکرد پدید شناسی به دنبال شناسایی ترس ها و نگرانی های زنان دیابتی بود.

مواد و روش ها: مطالعه با روش پدیدارشناسی هرمنوتیک مبتنی بر روش ون-مانن انجام گرفت. نوزده نفر از زنان دیابتی مراجعه کننده به مرکز دیابت بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل که تجربه حداقل یکسال ابتلا به بیماری دیابت نوع دو را داشته و مایل به بیان این تجربیات بودند با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. داده ها با مصاحبه های نیمه ساختاری و عمیق جمع آوری گردید. تمام گفتگوها با اجازه شرکت کنندگان ضبط و به طور کامل نوشته شد. داده ها با روش انتخابی ون-مانن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده ها منجر به استخراج دو طبقه و شش زیرطبقه به شرح زیر شد: ۱. "آینده مبهم و ناشناخته" با زیرطبقات ترس از وابستگی، تنهایی، عوارض بیماری و آینده کودکان و ۲. "تغییر سبک زندگی" با زیرطبقات محدودیتهای غذایی و تزریق انسولین

نتیجه گیری: زنان دیابتی، ترس ها و نگرانی های متعددی را طی بیماری تجربه می کنند که می تواند به خودمراقبتی ضعیف در بیمار منجر شود. پرستار می تواند با شناسایی این نگرانی ها و اقدامات لازم در کاهش آنها، بیماران را در مدیریت بهتر این مشکلات و پیامدهای بهتر بیماری کمک کند.

کلمات کلیدی: ترس، نگرانی، دیابت، پدید شناسی

مقاله پوستر

تجرد مانعی برای استفاده از خدمات: تجارب زنان مجرد ایرانی از دسترسی به خدمات سلامت باروری

فاطمه محمدی^۱، شهناز کهن^۲، فیروزه مصطفوی^۳، علی غلامی^۴
1-دانشجوی دکترای بهداشت باروری-دانشکده پرستاری و مامایی-دانشگاه علوم پزشکی اصفهان-اصفهان-ایران.
2-استادیار-مرکز تحقیقات مراقبتهای پرستاری و مامایی-دانشکده پرستاری و مامایی-دانشگاه علوم پزشکی اصفهان-نویسنده مسوول
3-استادیار-گروه بهداشت و ارتقا سلامت -دانشکده بهداشت-دانشگاه علوم پزشکی اصفهان-اصفهان-ایران
4-استادیار-گروه معارف-دانشکده پزشکی-دانشگاه علوم پزشکی اصفهان-اصفهان-ایران.

زمینه: مطالعات نشان می دهد توسعه خدمات سلامت باروری در کشور تاثیر جدی در افزایش استفاده زنان مجرد از آنها نداشته است بعلاوه بافت فرهنگی- اجتماعی نقش کلیدی در چگونگی رفتار افراد در استفاده از خدمات ایفا می کند، لذا مطالعه حاضر به تبیین تجارب استفاده زنان مجرد ایرانی از خدمات سلامت باروری پرداخته است.

مواد و روشها: این مطالعه به روش کیفی صورت گرفته است. نمونه گیری به صورت هدفمند بوده و ۲۶ مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۷ زن مجرد، ۷ ماما و ۲ پزشک انجام شده است. تحلیل با استفاده از رویکرد تحلیل محتوای مرسوم انجام شد. طبقات و زیرطبقات از داده ها استخراج گردیدند.

نتایج: از تحلیل توصیف مشارکت کنندگان سه طبقه نگرش و عملکرد خانواده در قبال سلامت باروری دختران، عوامل فرهنگی-اجتماعی مرتبط با سلامت باروری و عوامل فرهنگی مرتبط با مجرد ظهور یافت که هر یک، دارای چند زیر طبقه می باشد.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد که در زمینه فرهنگی ایران، سلامت باروری و مجرد زنان دو حوزه ی حساس هستند. بر این اساس در فرهنگهایی که مجرد دختران با شرایط خاصی همراه است، باید در کنار توسعه خدمات سلامت باروری مناسب برای فرهنگ، بستر سازی فرهنگی- اجتماعی برای تسهیل استفاده مجردین از خدمات نیز صورت بگیرد.

کلید واژه: افراد مجرد، سلامت باروری، استفاده از خدمات، مطالعه کیفی، تحلیل محتوا

مقاله پوستر

تجارب معنویت در زندگی بیماران مولتیپل اسکلروزیس

۱- سید جواد سادات: دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران ۲- نصراله علیمحمدی: دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

مقدمه و هدف: مولتیپل اسکلروزیس یک بیماری مزمن، غیر قابل درمان و غالباً ناتوان کننده ای است که زندگی فرد مبتلا را به شدت تحت تأثیر قرار می دهد. مددجویان به علت لاعلاج بودن بیماری ممکن است انگیزه ای برای پیروی از برنامه درمان نداشته باشند و کمتر درگیر مراقبت از خود شده، درماندگی و ناتوانی بیشتری را تجربه نمایند. انسان مستأصل و درمانده، غیر از راه حل بلند مدت نیاز به تسکین و آرامش فوری نیز دارند. کسب معنویات موجب آرامش و رهایی از درماندگی می گردد. به منظور درک چگونگی تأثیر معنویت و اهمیت درک و شناخت این تجارب با هدف برنامه ریزی جهت برآوردن نیازهای معنوی بیماران مولتیپل اسکلروزیس این پژوهش طراحی گردید.

مواد و روش: این پژوهش کیفی و به روش پدیده شناسی انجام شده است. نمونه گیری با روش مبتنی بر هدف آغاز و تا اشباع اطلاعات ادامه یافت و در پایان تعداد مشارکت کنندگان به ۱۴ نفر رسیدند. جمع آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه عمیق و تفسیر داده ها به روش کلایزی انجام شده است.

یافته ها: دو مفهوم محوری که بیانگر تجربیات مشارکت کنندگان بود، استخراج گردید: ۱- اتکال به یگانه هستی بخش ۲- توسل به اولیاء الهی

نتیجه گیری: مشارکت کنندگانی که دارای زمینه مذهبی خوبی بوده اند، اثرات مثبتی از بعد معنویت را در زندگی خود تجربه نموده اند و با تقویت ارتباط با خداوند و ائمه، مشکلات بیماری را تحمل نموده و آن را تقدیر الهی می دانند. تعداد اندکی این نوع ارتباط را لازم ندانسته و در صورت برآورده نشدن انتظاراتشان قطع امید نموده اند. اثرات مثبت معنوی در زندگی مشارکت کنندگان به صورت وضعیت خوب روحی و روانی، افزایش فعالیت اجتماعی و رضایت شغلی تجربه شده است.

کلمات کلیدی: پدیدارشناسی، تجربیات، مولتیپل اسکلروزیس، معنویات

مقاله پوسنتر

بررسی درک پرستاران از رضایت شغلی: مطالعه پدیدار شناختی

1. مهسا خرم کیش ، ۲. طاهره عبدیان ، ۳. مرضیه محبی ۴. آزاده اقبال منش
1. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
2. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
3. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
4. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه و هدف: مفهوم رضایت شغلی دارای ماهیتی پویا، پیچیده و چند عاملی است و یک پدیده ذهنی است که حاصل همگامی بین نگرش و رفتار است. به طور کلی رضایت شغلی بدین معنی است که فرد شغل خود را دوست داشته و برای آن ارزش قائل باشد و نسبت به آن نگرشی مثبت داشته باشد. اما این مفهوم از نظر هر فرد به گونه ای متفاوت از دیگری تعریف می شود. از آنجا که پرستاری جزو مشاغل اجتناب ناپذیر و اساسی جامعه می باشد، جهت ارتقای کیفیت خدمات پرستاری نیاز است که پرستاران از شغل خود رضایت داشته باشند. به همین دلیل ما بر آنیم که در قالب یک تحقیق کیفی از خود پرستاران بتوان در جهت دستیابی به راه حل هایی جهت بهبود ارائه خدمات در جامعه استفاده کرد.

روش مطالعه: در این مطالعه، یکی از روش های تحقیق کیفی تحت عنوان پدیدارشناسی مورد استفاده قرار گرفت. روش جمع آوری اطلاعات، مصاحبه نیمه سازمان یافته با ۱۱ پرستار شاغل در بخش داخلی بیمارستان های شهرستان جهرم متشکل از ۹ پرستار زن و ۲ پرستار مرد با سابقه کاری بیش از یک سال بود. مصاحبه ها حول محور درک پرستاران از رضایت شغلی در سال ۱۳۹۴ انجام شد. داده ها بر اساس آنالیز محتوا تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: از مجموع یافته های این مطالعه، چهار درون مایع که بیانگر درک پرستاران از رضایت در محیط کار است، استخراج شده که به شرح زیر می باشد: شرایط و امکانات محیطی مناسب، حمایت از جانب مسئولین، افزایش نسبت پرستار به بیمار و ارتباط مناسب و احترام آمیز همکاران

نتیجه گیری: می توان با اتخاذ تصمیماتی در خصوص سیستم های حمایتی از پرستاران، بهبود امکانات و تجهیزات محیط کاری آنها، کاهش تعداد بیماران هر پرستار در شیفیت ها و بهبود روابط در محیط کار در ارتقای سطح رضایت شغلی پرستاران گامی برداشت که سه قسمت اول مربوط نهادهای مسئول و قسمت آخر را خود پرستاران می توانند تأمین کنند. بنابراین پیشنهاد می شود که پرستاران با تقویت روابط خود گام اول را در ارتقای رضایت شغلی خود و همکاران بردارند تا گام های بعدی مورد بررسی مسئولین قرار گیرد.

واژگان کلیدی: پرستاران، رضایت شغلی، مطالعه پدیدارشناسی

مقاله پوستر

دلایل انتخاب نوع زایمان: طبیعی یا سزارین؛ مطالعه کیفی

مرضیه محبی ۱، آزاده اقبال منش^۲، مهسا خرم کیش^۳، طاهره عبدیان^۴
۱. دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲. دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳. دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۴. دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

مقدمه: زایمان یک فرایند طبیعی و فیزیولوژیکی می باشد و تنها در صورت به خطر افتادن حیات نوزاد نوزاد یا مادر، از روش جراحی سزارین استفاده می گردد. بر اساس آمار نیز مورتالیتی و موربیدیتی پس از زایمان سزارین بسیار بیشتر از طبیعی می باشد اما بر اساس آمار میزان زایمان سزارین انتخابی رو به افزایش می باشد. در این تحقیق سعی بر آن شده است تا دیدگاه زنان را نسبت به زایمان طبیعی یا سزارین مورد بررسی قرار دهیم.

روشها: این مطالعه به روش کیفی و با استفاده از شیوه پدیدار شناسی بر ۱۵ زن که حداقل یکبار تجربه زایمان داشته اند صورت گرفت. روش جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه های عمیق نیمه ساختاریافته بود. جمع آوری اطلاعات تا زمان اشباع داده ها بوده است. تجزیه و تحلیل داده ها بر اساس آنالیز محتوا صورت گرفت.

یافته ها: پس از تجزیه و تحلیل داده ها به درون مایه اصلی ترس از زایمان رسیدیم که خود حاصل و نتیجه دو درون مایه فرعی تجربه (تجربه قبلی خود فرد از زایمان، تجربیات خوشایند یا ناخوشایند اطرافیان به خصوص افراد موثر) و مشوقهای محیطی (تشویق افراد موثر به خصوص مادر، تاثیر کادر درمانی و آموزشهای آنها، رسانه های جمعی) رسیدیم.

نتیجه گیری: در این پژوهش به این نتیجه رسیدیم که با تاکید بر آموزش به بیماران بویژه از طریق رسانه های جمعی مانند اینترنت و تصاویر ویدئویی می توان ترس از زایمان بویژه درد لیبر را در مادران کاهش داد که خود منجر به افزایش گرایش زنان بویژه زنان نخست زایمان طبیعی شد.

کلید واژگان: زایمان طبیعی، سزارین، کیفی

مقاله پوستر

علل کمبود حس استقلال از دید دختران نوجوان

ناهید جوادی فر*، مینا ارسنجانی**، مژگان جوادنوری*
*استادیار گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اهواز
**دانشجوی کارشناسی ارشد مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اهواز

زمینه: با ورود به نوجوانی تحولات بسیار عمیقی از نظر زیستی-روانی و اجتماعی در نوجوانان به وجود می آید. استقلال از والدین از مولفه های کیفیت زندگی و موضوع اصلی برای نوجوانان است و معمولاً دختران نسبت به پسران در زمینه استقلال شان رضایت کمتری دارند. هدف پژوهش حاضر بررسی علل کمبود حس خودمختاری و استقلال در نوجوانان دختر است.

متدولوژی: این مطالعه حاصل بخش دوم (کیفی) یک مطالعه ترکیبی متوالی توضیحی است. در بخش اول (کمی) مشخص شد که علت اصلی کاهش سطح کیفیت زندگی نوجوانان دختر ۱۴-۱۸ ساله دبیرستانی شهر اهواز کمبود حس استقلال می باشد و بخش دوم به تبیین علل آن از دید دختران نوجوان پرداخته است. مشارکت کنندگان در این قسمت از پژوهش دختران نوجوانی بودند که نمرات کمی از بخش سوالات مربوط به معیار استقلال از پرسشنامه کیفیت زندگی Kidscreen2 کسب نموده بودند. پس از کسب رضایت از دانش آموزان و والدین آنها مصاحبه ها در قالب بحث های گروهی متمرکز اجرا و با روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: طبقه اصلی استخراج شده از تحلیل محتوای کیفی داده ها "عدم درک متقابل والدین و نوجوان" نام گرفت. کدهای استخراج شده در ۲ دورن مایه یا تم (عدم شناخت متقابل و عدم اعتماد متقابل)، ۴ طبقه اصلی (عدم شناخت والدین از نوجوان، عدم شناخت نوجوان از والدین، حس عدم اعتماد در خانواده و حس عدم اعتماد در نوجوان) انتزاع یافتند.

نتیجه گیری: تاکید بر ایجاد الگوهای ارتباطی قویتر که منجر به درک متقابل بهتر والدین و فرزندان از یکدیگر شود، می تواند سبب افزایش اعتماد و تقویت حس استقلال نوجوانان گردد.

مقاله پوستر

بررسی پدیدار شناسانه تجارب خانواده های دارای بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی

صدیقه صلاحی، دکتر خیراله نوریان (نویسنده مسوول)، دکتر محمد ذوالعدل، دکتر محمد ملکزاده
مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج.

مقدمه و هدف: خانواده بعنوان یکی از بنیادی ترین نهادهای اساسی هر جامعه، یک سیستم شامل مجموعه ای از افراد بوده که با هدف و اندیشه وصول به منافع مشترکی گردهم آمده و در تعامل با یکدیگر زندگی نموده و هرگونه تغییر در یکی از اعضای این سیستم نظیر ابتلاء یکی از افراد به بیماری بویژه بیماری های روانی، یکپارچگی و انسجام خانواده را مورد تهدید قرار خواهد داد. یکی از مهمترین اختلالات روانی، اسکیزوفرنی بوده که با آشفتگی عمیق در تفکر و احساسات مشخص شده و بر کلام، اندیشه، ادراک و شناخت نسبت به خود اثر گذاشته و غالباً با علائم از هم گسیختگی خلق و رفتار، تظاهرات روان پریشی مانند شنیدن صداها و یا داشتن عقاید غیر عادی و ثابت همراه می باشد. بر این اساس و از آنجا که دستیابی به تجربیات خانواده های دارای بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی می تواند موجبات آشکارسازی ابعاد مختلف مشکلات، مسائل و نیازهای این قبیل افراد را فراهم نماید، لذا این مطالعه با هدف اصلی تعیین تجارب زیسته خانواده های دارای بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی انجام گرفت.

مواد و روش: در این مطالعه پدیدارشناسانه ۳۲ نفر مشتمل بر ۵ بیمار روانی مبتلا به اسکیزوفرنی و بستگان درجه یکی که با آنها زندگی می نمودند، از طریق نمونه گیری مبتنی بر هدف گزینش شده و نمونه گیری تا رسیدن به اشباع اطلاعاتی ادامه یافت. ابزار گردآوری داده ها در این مطالعه، مصاحبه نیمه ساختاری با سوالات باز پاسخ بوده که با استفاده از ضبط صوت، ضبط گردید. پس از اتمام مصاحبه، محتویات نوار بر روی کاغذ بازنویسی شده، آنگاه تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از شیوه جیورجی به انجام رسید.

یافته ها: یافته های این پژوهش که انعکاس تجربیات خانواده های دارای بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی بوده، در قالب « نحوه برخورد با پدیده اسکیزوفرنی» مشتمل بر عدم آگاهی از بیماری و نحوه برخورد با رفتارهای بیمار، پنهان کاری به دلیل ترس از ننگ اجتماعی، احساس شرم و خجالت، احساس گناه، «تأثیرات تخریبی عینی ناشی از اسکیزوفرنی» مشتمل بر کاهش بنیه اقتصادی، تأثیر منفی در شغل و کار، اختلال در وظایف، نقشها و عملکردهای جنسی، تغییر عادات شخصی و روابط اجتماعی و «تأثیرات ذهنی ناشی از اسکیزوفرنی» شامل نگرانی از آینده، از هم گسیختگی خانواده و سپر بلا واقع شدن طبقه بندی و ارائه گردیده است.

نتیجه گیری: با عنایت به یافته های این مطالعه که حاکی از آن است که ابتلای یکی از اعضای خانواده به بیماری اسکیزوفرنی، فشار، نگرانی و تغییرات منفی قابل ملاحظه ای را به سیستم خانواده این بیماران وارد نموده و سلامت آنها را در معرض مخاطره قرار می دهد لذا پژوهشگران بر لزوم توجه مسئولین و سیاستگذاران متولی تأمین سلامت به تجربیات خانواده های دارای بیمار مبتلا به اسکیزوفرنی در تدوین و اجرای برنامه های مراقبتی بهینه تأکید می نمایند.

کلمات کلیدی: پدیدارشناسی، تحقیق کیفی، خانواده، اسکیزوفرنی.

مقاله پوستر

تحلیل مفهوم واقعیت درمانی در کاهش چالش های پیش روی خانواده

فاطمه دیزجانی^۱، دکتر شیر علی خرامین^۲

^۱ دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، مرودشت (نویسنده مسوول)

^۲ مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج

مقدمه و هدف: در جوامعی همچون ایران، خانواده جایگاه ویژه ای دارد. خانواده به عنوان یکی از اصلی ترین نهادهای اجتماعی، علاوه بر تأثیر بر سلامت روانی انسانها، می تواند نقش تعیین کننده ای در ایجاد کارکردهای مثبت در نظام اجتماعی داشته باشد. یکی از کارکردهای خانواده که از مهمترین تصمیم هایی است که هر انسان در طول زندگی خود می گیرد، ازدواج و انتخاب یک شریک زندگی بوده که اولین تعهد عاطفی و قانونی است که دو نفر آن را می پذیرند. بر این اساس و از آنجا که آنچه از خود ازدواج و تشکیل خانواده مهم تر به نظر می رسد دوام ازدواج و صمیمیت و رضایت زناشویی بوده و واقعیت درمانی بعنوان یکی از راهبردهای موفق روانشناختی می تواند در این زمینه نیز موثر واقع گردد، لذا این مطالعه به تبیین و تحلیل مفهوم واقعیت درمانی در کاهش چالش های پیش روی حوزه خانواده پرداخته است.

مواد و روش: در این پژوهش، تجزیه و تحلیل مفهوم واقعیت درمانی در کاهش چالش های پیش روی حوزه خانواده، در سه مرحله نظری، کار در عرصه و تحلیل نهایی انجام پذیرفت. در مرحله نظری که به مروری بر مطالعات انجام شده در این حوزه اختصاص داشت، مقالات مرتبط موجود در پایگاه های اطلاعاتی [sciencedirect](http://sciencedirect.com)، [pubmed](http://pubmed.com)، [magiran](http://magiran.com) و [SID](http://SID.ir) در بازه زمانی ده ساله منجر به سال ۲۰۱۵ مورد بررسی، ارزیابی و تحلیل قرار گرفت. در مرحله کار در عرصه، با ۵ نفر از صاحب نظران این حیطه مصاحبه انجام و پس از دستنویسی مصاحبه ها تحلیل درون مایه ای صورت گرفته و با توجه به نتایج این دو مرحله، در مرحله نهایی، تحلیل کلی انجام گرفت.

یافته ها: واقعیت درمانی سبب اتخاذ شیوه های کارآمد جهت مدیریت مسائل مالی زندگی مشترک شده؛ کیفیت رابطه همسران با فرزندان و توانمندی آنان را در امر تربیت فرزند و فرزند پروری افزایش داده؛ تعهد و اعتماد زنان را ارتقاء بخشیده و بر صمیمیت و شور و هیجان جنسی زنان موثر می باشد.

نتیجه گیری: با عنایت به یافته های این مطالعه، پژوهشگران پیشنهاد می نمایند مسئولین و متولیان حوزه سلامت، در برنامه ریزی های آتی برای مقابله و حل چالش های خانواده، رویکرد واقعیت درمانی را بعنوان یک راهبرد تأثیرگذار مد نظر قرار دهند.

کلمات کلیدی: تحلیل مفهوم، تحقیق کیفی، واقعیت درمانی، خانواده.

مقاله پوسنر

طراحی الگوی آموزشی شبیه سازی ادغام یافته با رویکرد هنر جهت آموزش مهارت ارتباطی به ارائه دهندگان خدمات سلامت
در دانشگاه علوم پزشکی تهران

افسانه یخ فروش ها*، دکتر ماندانا شیرازی، دکتر سید امیرحسین امامی، دکتر محمدعلی چراغی، دکتر ریتم مجتهدزاده، دکتر بهروز محمودی بختیاری
*دانشجوی دکترای آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه: با اینکه شبیه سازیها با هدف ارتقاء مهارت های بالینی که ادغامی از مهارت های تکنیکی و مهارت های غیر تکنیکی است در برنامه آموزشی ارائه دهندگان خدمات سلامت وارد شدند، ولی مطالعات نشان داده است که الگوهای آموزشی موجود در زمینه شبیه سازی ها با تاکید بر مهارت های تکنیکی بالینی طراحی شده اند. این در حالی است که بسیاری از دانشگاههای پزشکی دنیا، هنر را که نوعی شبیه سازی و مبتنی بر یادگیری تجربی است، برای ارتقاء مهارت های بالینی با تاکید بر مهارت های ارتباطی در برنامه آموزشی خود وارد نموده اند.

هدف: طراحی الگوی آموزشی شبیه سازی ادغام یافته با رویکرد هنر جهت ارتقاء مهارت ارتباطی ارائه دهندگان خدمات سلامت

روش مطالعه: پژوهش به روش کیفی و مطالعه مروری (Narrative Review)، تحلیل محتوای اطلاعات حاصل شده از پایگاههای اطلاعاتی و همچنین استفاده از نظر خبرگان انجام شد.

یافته ها: در بررسی متون، الگوهای آموزشی که معیار ورود به مطالعه را داشتند، انتخاب گردیدند سپس برای انتخاب مناسب ترین الگوی شبیه سازی، چک لیستی از شاخص های ارزیابی مدل آموزشی استخراج شده از متون شامل: جامعیت محتوا، شفافیت مفهومی، انسجام منطقی، سطح انتزاعی و کاربردی بودن تهیه گردید و طی جلسات متعدد با حضور متخصصین و تعیین ضرایبی برای هر معیار با توجه به درجه اهمیت و در نظر گرفتن هدف پژوهش، به تعیین نمره هر مدل پرداخته شد. جهت انتخاب مناسب ترین چارچوب آموزشی با رویکرد هنر برای ادغام در هر یک از اجزای مدل شبیه سازی منتخب، از شاخص انسجام منطقی و نیز نظر متخصصین استفاده گردید.

نتیجه گیری: با معرفی رویکرد های جدید آموزشی Outcome-base education و تاکید بر WFME بر کسب مهارت ارتباطی در دانش آموختگان و تاکید بر ارائه مراقبت های جامع و بین رشته ای، الگوی فوق می تواند در آموزش ارائه دهندگان سلامت مفید واقع گردد.

کلید واژه: شبیه سازی، هنر، الگوی آموزشی

مقاله پوستر

نیم رخ و کاربرد پژوهش تاریخی در تحقیقات کیفی

دکتر محمد ذوالعدل

مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یاسوج

رویکرد سنتی به مطالعه در علوم مرتبط با سلامت، رویکردی کمی نگر بوده و بر این اساس، تا کنون، تحقیقات کمی شامل اندازه گیری و تحلیل نتایج کمی شده کیفیت ها و کمیت های گوناگون در راستای توجیه و اثبات مسائل مختلف تحقیقاتی، یکه تاز میدان تحقیقات علمی بوده اند. تحقیقات کمی، عینی، مبتنی بر یک واقعیت و قابل اندازه گیری بوده و یک دیدگاه مکانیکی به واحدهای پژوهشی داشته و بر مبنای این عقیده که هر قسمت مساوی کل است، بر اساس اعداد و ارقام، نتایجی را ارائه می دهند که آنها را قابل تعمیم می دانند. از آنجا که بر اساس دیدگاه فلسفی، انسان، یک موجود چند بعدی متغیر است و تحقیقات پیرامون وی، عمیقاً بایستی مبتنی بر تفسیر الگوهای تفکر و رفتاری او باشد، رویکردی تحت عنوان تحقیقات کیفی نیز وارد حیطه های مطالعاتی در حوزه علوم پزشکی گردیده است. این تحقیقات که مبتنی بر واقعیت های چند گانه بوده و اساس آنها تفسیر است، دیدگاه ارگانیسمی و کل نگر به واحدهای پژوهشی که آنها را همکاران طرح تحقیقاتی می دانند، داشته و بر اساس این عقیده که کل، بزرگتر از مجموع تمام قسمتها است، به تفحص و تفسیر پیرامون وقایع انسانی و درک و فهم آنها می پردازند. یکی از انواع تحقیقات کیفی، پژوهشهای تاریخی (HISTORICAL RESEARCH) است که وقایع گذشته را آزمون می کنند. از آنجا که تاریخ، ثبت رویدادهای گذشته بصورت مکتوب و منسجم بر اساس نتایج جستجو برای اثبات حقیقت بوده و تحقیق تاریخی می تواند با گشودن پنجره ای به گذشته، در تشکیل ایده های جدید و اصلاح طرز فکر و ادراک انسانی نقش به سزایی را ایفا نماید، لذا در این نوع پژوهش، پس از تعریف و محدود کردن مساله و صورت بندی فرضیه، پژوهشگر با استفاده از اسناد (documents) نظیر نامه ها و یادداشتهای رسمی، صورت جلسه ها، گزارش کمیسیونهای مختلف و اسناد قانونی، اسناد موسسه ها و یادداشتهای حقوقی ثبت شده نظیر لیست حضور و غیاب، بولتن های دانشگاهی، خاطره های شخصی، زندگی نامه ها، خاطره های روزانه، کتبی که منعکس کننده افکار و فلسفه نویسنده آن است و آثار و ابنیه (relics)، اطلاعات را جمع آوری نموده و پس از ارزشیابی اطلاعات و منابع مشتمل بر سندیت مدارک و منابع اطلاعاتی و ارزشیابی محتوا یا پیامهائی که بوسیله منابع منتقل شده اند و بررسی اعتبار بیرونی و درونی، داده ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده، اطلاعات در ارتباط با یکدیگر مورد توجه قرار گرفته و پس از بحث و بررسی پیرامون جوانب آنها، استنتاج کلی بصورت یک مجموعه واحد ارائه خواهد نمود.

کلمات کلیدی: مطالعه تاریخی، تحقیق کیفی

مقاله پوستر

نوجوانی و بحران هویت: یک مطالعه پدیدارشناسی

طاهره عبدیان^۱، مهسا خرم کیش^۲، مرضیه محبی^۳، آزاده اقبال منش^۴
1. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج .
2. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
3. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
4. دانشجوی کارشناسی ارشد، گرایش بهداشت روان، دانشکده پرستاری و مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مقدمه و هدف: اهمیت دوره ی نوجوانی در طول رشد شخصیت فردی بارز و مسلم است و از سوی دیگر اهمیت نقش هویت یابی در این دوره به عنوان اساسی ترین اصل، غیرقابل انکار می نماید. بی شک میتوان مرحله ی نوجوانی را به عنوان آستانه ی شکل گیری شخصیت فردی از مهمترین مراحل رشد شخصیت دانست. هویت ویژگی های است که فرد برای خود برمی گزیند و خود را با آن می شناسد. بحران هویت واژ های است که به وسیله اریکسون برای توصیف ناتوانی افراد در قبول نقشی که جامعه از آنان انتظار دارد، به کار رفته است و همچنین عدم موفقیت فرد در شکل دادن به هویت فردی خود اعم از اینکه به علت تجارب نامطلوب کودکی و یا شرایط نامساعد فعلی باشد، بحرانی ایجاد میکند که بحران هویت یا گمگشتگی نام دارد. در این مقاله با توجه به اهمیت بحران هویت جوانان با هدف بررسی عوامل موثر بر آن از دیدگاه نوجوان پرداخته و با توجه پژوهش انجام شده پیرامون این موضوع ، نتایج حاصله ارایه می گردد.

روش مطالعه: این مطالعه که یک تحقیق کیفی از نوع پدیدار شناسی می باشد که با بررسی عوامل موثر بر بحران هویت در نوجوانی که بر ۱۲ نوجوان ساکن شهرستان جهرم در سال ۱۳۹۴ با استفاده از نمونه گیری مبتنی بر هدف تا زمان اشباع اطلاعات صورت پذیرفت. تمامی اطلاعات به صورت مصاحبه های نیمه ساختار یافته جمع آوری شدند. معیار های وردی شامل: سن ۱۱-۲۰ سال، برخورداری از سلامت روان، عدم مصرف داروهای اعصاب و روان، نداشتن اعتیاد، پس از انتخاب و برقراری ارتباط و بازگو کردن هدف مطالعه، تک تک افراد به شکل جداگانه فرم رضایت نامه آگاهانه را امضاء کرده و رضایت خود را برای انجام مطالعه اعلام نمودند. داده ها بر اساس آنالیز محتوا تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: پس از تجزیه و تحلیل داده ها، دو مضمون اصلی و شش زیرمضمون فرعی و چهار زیر شاخه در ارتباط با پدیده نوجوانی و شکل گیری و عوامل موثر در هویت و بحران آن از مفاهیم استخراج گردید. مضمون های اصلی شامل عوامل درونی و بیرونی که عوامل درونی شامل (احساس دوگانگی، احساس بی قدرتی، احساس پوچی) و عوامل بیرونی شامل (عوامل خانوادگی و مذهب که خود به زیر شاخه های، انتظارات و توقعات از والدین، تأثیر گیری از خانواده تقسیم می شود و عوامل اجتماعی فرهنگی که به زیر شاخه های تأثیر پذیری از گروه همسالان و اجتماع، تأثیر پذیری از رسانه های گروهی) می باشد. نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصله از پژوهش انجام شده که در میان نوجوانان شهرستان جهرم صورت گرفته مشخص گردیده ساختار خانواده و نوع فرزند پروی ، عوامل اجتماعی فرهنگی بخصوص گروه همسالان و وجود رسانه های گروهی بخصوص گرایش جوانان به رسانه های خارجی، هویت آنها را به مخاطره انداخته است. نتایج تحلیلهای نشان میدهد تأثیرپذیری از گروه دوستان و همسالان، جنسیت و تأثیرپذیری از ماهواره به ترتیب بیشترین اثرات را در بحران هویت فرهنگی داشته است. با توجه به این موارد و نقش آنها در هویت نوجوانان رسیدگی و برنامه ریزی از طرف مسئولان مربوطه، حائز اهمیت می باشد.

واژگان کلیدی: نوجوانی، بحران هویت، مطالعه پدیدارشناسی

مقاله پوستر

ادراکات بیماران پیوندی از پیوند عضو: تحلیل محتوای کیفی

فرحناز فرنیبا ۱، مرگان شریفی ۲، مهدی شفیعی زاده ۳
۱. استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد - کارشناس پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی شهید صدوقی یزد - ۳ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، پرستار بخش اورژانس دانشگاه علوم پزشکی یاسوج.

مقدمه و هدف: امروزه به موازات پیشرفت های شگرف در حوزه پیوند اعضا، بیماران تحت این درمان ها علیرغم طبیعی تر شدن زندگی با چالش ها و تجربیات جدیدی مواجه می شوند. بالطبع شناخت ابعاد تجربیات و ادراکات دریافت کنندگان پیوند عضو می تواند در برنامه ریزی مراقبتی برای ارتقاء کیفیت زندگی آن ها کمک کننده باشد. ولی متأسفانه اطلاعات اندکی در این زمینه وجود دارد. هدف از این مطالعه تبیین ادراکات گیرندگان پیوند عضو از روش درمانی مذکور است.

مواد و روش: در این مطالعه تحلیل محتوای کیفی تجربیات ۱۷ بیمار دریافت کننده پیوند اعضا (کلیه، قلب و کبد) و یک فرد اهدا کننده عضو از خویشاوندان بیمار در مورد پیوند، چالش ها و اثرات پیوند در زندگی فردی سؤال شد. روش نمونه گیری هدفمند بود. سپس داده ها با روش تحلیل محتوای کیفی مرسوم تحت نرم افزار ۱۰ MAXQDA تحلیل شد.

یافته ها: در نهایت با تجزیه و تحلیل داده ها، درون مایه اصلی "عدم قطعیت" با سه درون مایه فرعی "تناقضات قبل از پیوند، تناقضات زمان پیوند، تناقضات بعد از پیوند" استخراج شد. این ها شامل طبقات اثرات جسمی، روانی- اجتماعی، معنوی، شناختی، عاطفی و اقتصادی پیوند بود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه دیدگاه جدیدی در مورد محدوده تجربیات بیماران دارای پیوند عضو در طی این درمان از آغاز تصمیم به پیوند تا بعد از پیوند را به دست می دهد. طبق نتایج این بیماران نه تنها بعد جسمی سلامت، بلکه تجربیات خود در سایر ابعاد؛ به ویژه قدرت عوامل معنوی در یاری نمودن آنان در سازگاری با مشکلات و پیشامدها در طی دوره های مختلف پیوند عضو؛ را حائز اهمیت می دانستند. این نکته می تواند حاکی از لزوم توجه تیم سلامت به مداخلات کل نگر در این دسته از بیماران باشد. در اصل مقاله پیشنهاداتی مبتنی بر یافته ها ارائه می گردد.

کلمات کلیدی: پیوند عضو، ادراکات، چالش ها، تحقیق کیفی، تحلیل محتوای کیفی

مقاله پوستر

آموزش جامعه، سر رشته‌ی غلبه بر انگ وابسته به دیابت

مهری دوستی ایرانی، سامره عبدلی، بیژن ایرج، سرور پرویزی، نعیمه سیدفاطمی
دکترای پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد،
دکترای پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری بزرگسالان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،
متخصص غدد و متابولیسم، مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دکترای پرستاری، دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران،
دکترای پرستاری، دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران دانشگاه علوم پزشکی ایران،

مقدمه: این مطالعه کیفی به راهکار آموزش به عنوان راهکاری اصلی برای غلبه بر انگ وابسته به دیابت می پردازد.

روش کار: این مقاله یک تحلیل محتوای کیفی است که بخشی از یافته‌های یک مطالعه اقدام‌پژوهی است. مشارکت‌کنندگان این پژوهش شامل افراد داوطلب از بین پرسنل درمانی، افراد جامعه و افراد مبتلا به دیابت بودند. در پژوهش حاضر محققین جهت جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق فردی ساختار نیافته و بحث گروهی، ایمیل، پیامک و گفتگوی تلفنی استفاده نمودند تا به استخراج راهکارهای غلبه بر انگ دیابت بپردازند. یافته‌ها با روش تحلیل محتوا مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یکی از مهمترین راهکارهایی که برای غلبه بر انگ وابسته به دیابت همواره توسط مشارکت‌کنندگان بیان می‌شد آموزش جامعه بود. به علاوه یافته‌ها بیان‌کننده گروه‌های هدف، کانال‌های مؤثر در دسترس و نیز محتوای آموزشی مناسب در خصوص دیابت برای جامعه‌ی ایرانی است.

بحث: یافته‌های این مطالعه برای اولین بار به طور اختصاصی به انگ وابسته به دیابت پرداخته است. به ویژه محتوای آموزشی به دست آمده در این مطالعه، دقیق و بر حسب زمینه‌ی فرهنگی جامعه‌ی ایرانی است که می‌تواند مورد استفاده کادر درمانی قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: مداخلات انگ زدا، انگ وابسته به دیابت نوع ۱، مطالعه کیفی، مدیریت انگ، ایران.

مقاله پوستر

کمک به خانواده ها برای غلبه بر انگ وابسته به دیابت

مهری دوستی ایرانی، سامره عبدلی، بیژن ایرج، سرور پرویزی، نعیمه سیدفاطمی
دکترای پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد،
دکترای پرستاری، استادیار دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری بزرگسالان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،
متخصص غدد و متابولیسم، مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،
دکترای پرستاری، دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران،
دکترای پرستاری، دانشیار دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران دانشگاه علوم پزشکی ایران،

مقدمه: این مطالعه کیفی به کاوش راهکارهای موثر برای کمک به خانواده ها برای غلبه بر انگ وابسته به دیابت می پردازد.

روش کار: این مقاله یک تحلیل محتوای کیفی است که بخشی از یافته‌های یک مطالعه اقدام‌پژوهی است. مشارکت‌کنندگان این پژوهش شامل افراد داوطلب از بین پرسنل درمانی، افراد جامعه و افراد مبتلا به دیابت بودند. در پژوهش حاضر محققین جهت جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق فردی ساختار نیافته و بحث گروهی، ایمیل، پیامک و گفتگوی تلفنی استفاده نمودند تا به استخراج راهکارهای غلبه بر انگ دیابت بپردازند. یافته‌ها با روش تحلیل محتوا مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: راهکارهای موثر استخراج شده غلبه بر انگ دیابت که می‌تواند به خانواده ها کمک نماید عبارتند از آموزش خانواده ها در مورد دیابت، رفتارهای انگ زاء، مهارت های سازگاری و در نهایت پذیرش کودک به عنوان مسئول کنترل و مدیریت دیابت. بر اساس یافته‌ها کلیه این راهکارها از طریق بحث‌ها و جلسات گروهی قابل دستیابی است.

بحث: یافته‌ها نشان می‌دهند که این خانواده است که اولین بار انگ را به کودک خود می‌آموزد و حتی به او انگ می‌زند. بنابراین توانمند نمودن خانواده‌ها به ویژه از طریق تشکیل گروه‌های هم‌تا از خانواده‌ها نقش مهمی در کاهش انگ ایفا خواهد نمود.

کلیدواژه‌ها: مداخلات انگ زاء، انگ وابسته به دیابت، مطالعه کیفی، آموزش خانواده، ایران.

مقاله پوستر

مصاحبه در تحقیقات کیفی

۱. اکوان پایمرد ۲. محمدسعید میرزایی، ۳. آرش خلیلی،

۱. دانشجوی کارشناس ارشد داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۲. دانشجوی کارشناس ارشد پرستاری مراقبت های ویژه، دانشگاه علوم پزشکی یزد، ۳. کارشناس ارشد پرستاری کودکان، مرکز تحقیقات شهید بهشتی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

مقدمه: تحقیق کیفی یعنی مصاحبه، مشاهده و شرکت در فعالیت پژوهشی. سه بخش عمده تحقیقات کیفی شامل، جمع آوری داده ها، تحلیل داده ها و ارائه گزارش می باشد. به منظور جمع آوری داده ها می توان از روش های مختلفی استفاده نمود. مصاحبه، مشاهده و مشارکت شایع ترین روش های جمع آوری داده ها در تحقیقات کیفی می باشند. در ساده ترین تعریف به گفتگوی میان چند نفر مصاحبه می گویند که بین فرد مصاحبه کننده و مصاحبه شونده صورت می گیرد. مصاحبه به عنوان ابزار جمع آوری اطلاعات در تحقیقات کیفی می باشد. با توجه به اهمیت موضوع و نقش مهم تحقیقات کیفی در حوزه سلامت و کم اهمیت دادن به این نوع تحقیق و آشنایی کم محققین با روش های آن بر آن شدیم پژوهش حاضر را با هدف بررسی مصاحبه در تحقیقات کیفی در حوزه سلامت انجام دهیم.

روش کار: در این مطالعه از ۵۰ رفرنس که مربوط به سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۵ که در زمینه روش های تحقیقات کیفی بود استفاده گردید. رفرنس های مربوط به این مقاله از ساینس دایرکت، جاما، گوگل اسکولار، پاب مد، مدلاین، به دست آمدند. نویسندگان از واژه های کلیدی، تحقیقات کیفی، روش های تحقیقات کیفی، تعریف مصاحبه، انواع مصاحبه، مصاحبه در تحقیقات کیفی، مصاحبه در حوزه سلامت، تحقیقات کیفی در علوم پزشکی، استفاده کردند.

یافته ها: نتایج حاصل از تحقیقات بررسی شده نشان دادند که مصاحبه پر کاربردترین روش جمع آوری اطلاعات در تحقیقات کیفی بوده، و آگاهی از روش ها و اصول صحیح مصاحبه می تواند به کنترل و دقت در جمع آوری داده ها در حوزه تحقیقات کیفی کمک نماید و شناخت صحیح از اصول مصاحبه، از اهمیت بالایی در صحت تحقیقات کیفی به خصوص در حوزه سلامت برخوردار است.

نتیجه گیری: اکثر مطالعات به کاربرد بسیار مصاحبه در تحقیقات کیفی اذعان داشتند در صورتی که محققین بتواند یک مصاحبه گر خوب باشند، می تواند نقش بسیار زیادی در صحت بدست آوردن داده ها و تجزیه و تحلیل هر چه بهتر داده ها داشته باشد.

واژه های کلیدی: تحقیقات کیفی، مصاحبه، پرستاری

مقاله پوستر

بررسی علل استفاده زنان باردار شهر یاسوج از گیاهان دارویی

اکوان پایمرد ۱، آرش خلیلی ۲، محمدسعید میرزایی ۳، شاهرخ بازیار ۴
1 نویسنده مسئول، دانشجوی کارشناس ارشد پرستاری مراقبت های ویژه، دانشگاه علوم پزشکی یزد، ۲ کارشناس ارشد پرستاری کودکان، مرکز تحقیقات و توسعه بیمارستان شهید بهشتی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳ دانشجوی کارشناسی ارشد داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۴ کارشناس ارشد بهداشت

مقدمه: استفاده از گیاهان دارویی ریشه در تاریخ زندگی انسان دارد. مصرف گیاهان دارویی در کشورها در حال پیشرفت است. آمار در دسترسی از مصرف گیاهان دارویی وجود ندارد. به نظر می رسد زنان باردار شهر یاسوج به طور سر خود و ناآگاهانه اقدام به استفاده از گیاهان دارویی می کنند. پژوهش حاضر به منظور تعیین علل استفاده زنان باردار شهر یاسوج از گیاهان دارویی انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر پژوهش کیفی از نوع تحلیل محتوا بوده و روش انتخاب نمونه ها به صورت مبتنی بر هدف بوده است. ۲۰ نفر از زنان باردار شهر یاسوج وارد مطالعه شدند. رضایت کامل از شرکت کنندگان گرفته شد. محیط پژوهش مراکز بهداشتی سطح شهر یاسوج بوده است. جمع آوری داده ها با استفاده از روش مصاحبه باز و نیمه ساختار یافته انجام گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از روش تحلیل محتوایی بود.

یافته ها و بحث: بر اساس نتایج حاصل از پژوهش چهار مورد که همه شرکت کنندگان در این پژوهش به آن اذعان داشتند شامل بستر فرهنگی، جلوگیری از سقط احتمالی، کاهش عوارض جسمی بارداری، کاهش اضطراب بوده است که به عنوان مهم ترین علل مصرف گیاهان دارویی در زنان باردار شهر یاسوج بوده است.

نتیجه: مصرف بی رویه و نا آگاهانه گیاهان دارویی می تواند در دوران بارداری و در زنان باردار به عنوان گروهی از قشر آسیب پذیر، عوارضی به بار آورد که لازمه آن، مدیریت صحیح و آگاهانه موضوع و دادن آموزش های لازم به زنان باردار شهر یاسوج بوده، تا از تبعات احتمالی آن جلوگیری نمود. البته زیر ساخت های فرهنگی در این میان عامل بسیار مهمی است که باید بر آن به جد تاکید داشت.

واژه های کلیدی: گیاهان دارویی، زنان باردار، یاسوج

مقاله پوستر

تب تحصیل، تهدیدی برای فعالیت بدنی دانش آموزان: یک مطالعه ی کیفی

۱. کاظم حسین زاده (استادیار - دانشکده پرستاری و مامایی - دانشگاه علوم پزشکی قزوین نویسنده مسئول)
۲. شمس الدین نیکنامی استاد - دانشکده علوم پزشکی - دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه و هدف: فعالیت بدنی نقش مهمی در سلامت دانش آموزان دارد. پژوهش-گران معتقدند که برنامه ریزی مناسب فعالیت بدنی، می-تواند سبب ارتقای عملکرد یادگیری دانش-آموزان نیز شود. با این-حال برنامه-ریزی برای توسعه-ی فعالیت بدنی در مدارس همواره با چالش-هایی همراه بوده است. این پژوهش کیفی با هدف بررسی نقطه نظرات والدین در زمینه-ی فعالیت بدنی دانش-آموزان صورت گرفته است.

مواد و روش: برای دستیابی به هدف پژوهش، یک مطالعه-ی کیفی با روش آنالیز محتوی انجام گرفت. مصاحبه-ی عمیق روی مشارکت کنندگان انجام گرفت و تعداد مصاحبه-ها با توجه به شاخص ذهنی اشباع داده-ها، ۱۱ مورد نهایی گردید. کلیه-ی مصاحبه-ها در محیط مدرسه و با رضایت مشارکت-کنندگان صورت گرفت.

یافته-ها: درون-مایه اصلی حاصل از تحلیل مصاحبه ها «تب تحصیل» بود که خود به دو زیر طبقه؛ الف) فعالیت بدنی در مقابل یادگیری، ب) بازی-های رایانه ای در مقابل فعالیت بدنی تفکیک گردید.

نتیجه گیری: با توجه به یافته های پژوهش، می توان گفت که «تب تحصیل» مهمترین تهدید برای توسعه ی فعالیت بدنی و همینطور ارتقای سلامت دانش-آموزان است. لذا برنامه ریزی جهت مقابله با این تهدید بسیار لازم و ضروری است.

کلمات کلیدی: تب تحصیل، فعالیت بدنی، دانش-آموزان

مقاله پوستر

بررسی کیفی علل گرایش جوانان و نوجوانان به سمت شبکه های اجتماعی موبایلی و تأثیرات روانی آن

علی حسن احمدی پور- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه: امروزه شبکه های اجتماعی موبایلی به صورت گسترده در دسترس عموم جامعه به خصوص جوانان قرار گرفته اند، این شبکه ها همانند چاقوی دو لبه هستند و امکان ایجاد مخاطراتی را برای نوجوانان ایجاد می کند، نظارت و کنترل این شبکه ها از انجایی اهمیت دارد که امکان آسیب های روانی را بر روی جوانان به وجود آورد.

روش: مطالعه حاضر از نوع کیفی هست که اطلاعات و داده های استخراج شده از طریق مصاحبه های عمیق با کاربران حرفه ای شبکه های اجتماعی و مشاهدات جمع آوری گردیده است. بر اساس مصاحبه ها و مشاهدات کدهای مفهومی استخراج گردید که این کدها بر اساس نوع و میزان استفاده به دو طبقه آسیب ها و مزایای استفاده از شبکه های اجتماعی موبایلی تقسیم شدند.

یافته ها: یافته های این تحقیق نشان می دهد علاوه بر آسیب های اجتماعی استفاده از شبکه های اجتماعی موبایلی نظیر واتساپ و وایبر، آسیب های روانی نیز ایجاد می کند و سلامت روانی افراد را به مخاطره می اندازد.

نتیجه گیری: نتایج نشان می دهد استفاده بیش از حد از شبکه های اجتماعی موبایلی تأثیر مستقیم بر روان کاربران دارد بطوریکه باعث، ناامیدی جوانان، اعتیاد به فضای سایبری، تنها ماندن، انزوای جوانان، پرش افکار، ضعف اعتماد به نفس میگردد. مهمترین راهکار برای کاهش این آسیب ها تغییر فرهنگ استفاده و آموزش عمومی به کاربران از طرف سازمانهای ذیربط نظیر صدا و سیما، آموزش پرورش و دانشگاهها می باشد.

کلید واژه ها: شبکه های اجتماعی موبایلی، تحقیق کیفی، آسیب های روانی، کدهای مفهومی

مقاله پوسنتر

کاربرد اتنوگرافی در پرستاری (اتنورسینگ)

لیلی یکه فلاح: استادیار دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین (نویسنده مسئول)
پررخیده حسنی؛ استادیار پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مقدمه: اتنوگرافی روش مطالعه ای است که تنها هدف آن، درک شیوه زندگی افراد یک گروه می باشد. ماهیت اتنوگرافی مشخص کردن رفتار مشاهده شده و آیین و سنتها در بستر گروهی آن فرهنگ است. در مطالعات اتنوگرافی، سؤال مطرح، کشف تفاوت‌های موجود در تجربیات انسانی در بستر فرهنگی خاص است. شیوه ای از اتنوگرافی تحت عنوان اتنورسینگ اختصاصاً توسط لنینجر در سال ۱۹۹۱ برای مطالعه تئوری مراقبت فرهنگی و تئوری های پرستاری و پدیده های پرستاری طراحی شد. روش اتنورسینگ مطالعه و تجزیه و تحلیل نقطه نظر مردم محلی، اعتقادات و تجربیات آنها در مورد پرستاری و رفتارهای مراقبتی و فرآیندهای آن فرهنگ می باشد. هدف تحقیقات اتنورسینگ کشف دانسته های پرستاری درک شده مشتریان پرستاری و خدمات بهداشتی می باشد.

روش: این مقاله با جستجو در بانکهای اطلاعاتی 'medlib'، 'elsiver'، 'google scholar'، 'ovid'، با کلمات کلیدی اتنورسینگ و اتنوگرافی و تئوری لنینجر تهیه گردیده است. با این روش تعداد ۳۵ مقاله به دست آمد که از این تعداد ۱۲ مقاله مورد بررسی قرار گرفت

نتیجه گیری: اتنوگرافی رویکرد تحقیقی مهمی است که افراد تمایل به یادگیری فرهنگها داشته و قادر به برقراری ارتباطات اعتماد برانگیز و توانا در هدایت کار به تنهایی می باشند. پرستاران در مطالعات اتنورسینگ در صدد جستجوی فرهنگ یا خرده فرهنگها در رابطه با پرستاری می باشند. مراقبت متجانس با فرهنگ، مراقبت مطمئن، سودمند و هدفمند برای افرادی که زمینه ی فرهنگی مشابه دارند می باشد. در حرفه پرستاری فرهنگهای کشف نشده بسیاری وجود دارند، استفاده از رویکرد اتنورسینگ امکان بررسی کل نگر جامعه را برای پرستاران فراهم می سازد

کلیدواژه: پرستاری-تحقیقات کیفی-اتنوگرافی-مراقبت فرهنگی- اتنورسینگ

مقاله پوستر

واکنش پرستاران بخش های آی سی یو در مقابل مراقبتهای بیهوده : یک مطالعه پدیدارشناسی

لیلی بکه فلاح^۱، طاهره اشک تراب^۲، هومان منوچهری^۳، حمید علوی مجد^۴
۱ دکتری تخصصی پرستاری، استادیار دانشگاه علوم پزشکی قزوین ۲ دانشیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران ۳-استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ۴- دانشیار، گروه آمار حیاتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران،

مقدمه: ۶۶٪ - ۸۹٪ پرستاران بخش های ویژه با مراقبتهای بیهوده مواجه هستند. ادراک پرستاران بخش های ویژه از مراقبت بیهوده با تجربه تنیدگی اخلاقی و خستگی عاطفی و متعاقباً فرسودگی شغلی مرتبط می باشد. اما میزان تجربه تنیدگی ناشی از مراقبتهای بیهوده در میان پرستاران بخش های آی سی یو مشخص نیست. این مطالعه با هدف تبیین واکنش پرستاران بخش های آی سی یو در مقابل مراقبتهای بیهوده به روش پدیدارشناسی صورت گرفت.

روش: این مطالعه کیفی از نوع پدیدارشناسی تفسیری بود. این مطالعه در راستای درک واکنش پرستاران بخش های آی سی یو در مقابل مراقبتهای بیهوده انجام شد. در این مطالعه از مصاحبه های فردی، و مشاهده استفاده شد. کلیه مصاحبه ها ضبط و سپس کدها و درون مایه ها با استفاده از روش تحلیل ون مانن استخراج گردید.

یافته ها: در این پژوهش ۲۵ پرستار شاغل در آی سی یو در مصاحبه فردی شرکت کردند. در کدگذاری اولیه ابتدا تعداد ۸۲ کد استخراج گردید. در فرایند تحلیل و مقایسه مداوم داده ها، تعداد کدها به ۷۸ کد تقلیل یافت. در نهایت ۶ زیردرون مایه و ۲ درون مایه حاصل گردید. این درون مایه ها شامل "مراقبت رباتیک" و "تعارض اخلاقی-عاطفی" می باشد.

نتیجه گیری: مشاهده مراقبت های بیهوده باعث بروز پاسخ های عاطفی قوی توسط پرستاران می شود. نبودن گایدلاین برای عملکرد پرستاران در شرایط مراقبتهای بیهوده از جمله مشکلات اساسی پرستاران در انجام مراقبتهای بیهوده می باشد بنابراین برای کاهش مراقبتهای بیهوده و اثرات آن در پرستاران باید اقداماتی جهت رفع موانع موجود و ارتقای تسهیلات لازم از سوی دست اندرکاران صورت گیرد. با کمک تحلیل یافته های این پژوهش مدیران پرستاری می توانند راهبردهای حمایتی برای کاهش میزان مراقبتهای بیهوده و در نتیجه حل مشکلات اختصاصی پرستاران بخشهای ویژه نظیر فرسودگی شغلی-تنش اخلاقی و ترک محل خدمت اتخاذ نمایند.

کلیدواژه: مراقبت بیهوده - واکنش پرستاران - آی سی یو - مطالعه پدیدارشناسی

مقاله پوستر

تبیین تجارب دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج از وضعیت آموزشی طی دوران دانشجویی: تحلیل محتوا

اسداله موسوی ۱، عبدمحمد موسوی ۲، علی موسوی زاده ۳، صغری متشفیغ ۴
۱- دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۴- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج،

مقدمه: دوران دانشجویی از مهمترین دوران زندگی دانش آموختگان می باشد که در آن دانشجویان با چالشها و مشکلات زیادی مواجه می باشد. هدف از این مطالعه تبیین تجارب دانشجویان از وضعیت آموزش دانشگاه علوم پزشکی یاسوج می باشد.

روش: پژوهش حاضر یک تحقیق کیفی بود که در آن از نمونه‌گیری مبتنی بر هدف با حداکثر تنوع استفاده شد و ۴۶ مشارکت کننده به روش فوکوس گروپ با سؤالات باز مورد مصاحبه قرار گرفتند. روش اصلی جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته بود. مصاحبه‌ها کلمه به کلمه نوشته شد و به روش تحلیل محتوایی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: با تجزیه و تحلیل یافته‌ها از محتوای استخراج شده، مضمون اصلی «ضرورت مدیریت آموزشی اثربخش» انتزاع شد. زیرطبقات شامل «اساتید کافی و توانمند»، «برنامه ریزی مناسب»، «تعامل مناسب»، «روحیه انتقاد پذیری»، «فضای فیزیکی و امکانات مناسب» بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه تجارب دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج را از وضعیت آموزشی طی دوران دانشجویی تبیین نمود. برخورداری از مدیریت آموزشی اثربخش جهت برنامه ریزی مناسب و تامین منابع انسانی و تجهیزات آموزشی مورد نیاز به منظور ارتقاء کیفیت آموزش از ضروریات معاونت آموزشی دانشگاه می باشد.

مقاله پوسنر

بکارگیری فرضیه در پژوهش های کیفی- تاریخی

شهاب عبدالله: دکتري حقوق بين الملل

مقدمه و هدف: پژوهش تاریخی، جزئی از سنت پژوهش کیفی است. پژوهش کیفی، پیچیده است؛ زیرا برسازي معنا، کاري مشکل است؛ مکانیکی یا فنی نیست، بلکه فرآیندی از استدلال استقرایی، تأمل و نظریه پردازی است. پیچیدگی رویدادهای تاریخی به کنار، فرآیند تبدیل داده های کیفی خام به یافته ها، نوعی ترکیب تحلیلی پیچیده و چندوجهی از علم، هنر خلاق و تفکر شخصی است که سر سازگاری با ساده گیری در فرضیه پردازی ندارد. این مطالعه مروری با هدف پگونگی کاربست فرضیه در پژوهش های کیفی تاریخی انجام پذیرفته است.

روش کار: این مقاله به شیوه مروری با مطالعه های کتابخانه ای و جستجوی الکترونیکی با استفاده از پایگاه های داده ای مانند Scopus, Scimedirect, Medline, Cinahl, Proquest انجام شد.

مروری بر مطالعات: کاووسی بیان میدارد که شاید بتوان به کمک تحلیل های تاریخی، فرضیه آزمایی کرد، یا دلایل وقوع يك رویداد تاریخی را دریافت اما "محدود کردن مطالعه ی تاریخی به يك موقعیت یا صحنه ی تاریخی خاص در گذشته، آزمودن ارتباط های علی را محدود میکند و هر گونه تبیین را که پژوهشگر پیشنهاد کرده است، دلبخواه و آزمون نشده جلوه میدهد. برای غلبه بر این مشکل، پژوهشگر تلاش میکند به جای تأکید بر يك واقعه، چند مورد را برای تطبیق بیابد تا به کمک مقایسه، در مقام بهتری برای آزمون فرضیه ی علی خود باشد. مشکل دیگر، ترکیب های بسیار متفاوت عوامل علی و کمبود موارد تاریخی کافی برای انجام مقایسه های کامل میان ترکیب های متفاوت ذکر شده است. مشکل اساسی، وجود فرضیه های پیشینی است که بدون مطالعه ی کافی، طراحی میشوند و مسیر پژوهش را به دلخواه خود تعیین میکنند؛ وگرنه این نکته پذیرفتنی است که در تحقیقات تاریخی، فرضیه ها به طور صریح بیان نمیشوند و به طور ضمنی در نظر هستند.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان میدهد که دست کم در پژوهش های کیفی فرضیه ها، پسینی اند، نه پیشینی.

کلمات کلیدی: پژوهش تاریخی، پژوهش کیفی، فرضیه

مقاله پوستر

تحلیل عوامل و ابعاد تاثیر گذار بر توریسم درمانی در ایران و جهان

شهاب عبدالله: دکتری حقوق بین الملل

مقدمه و هدف: امروزه با توجه به پیشرفت علمی ایران در زمینه پزشکی و با عنایت به وجود اماکن درمانی نظیر چشمه های آب گرم و هزینه های گزاف در کشور های خارج از ایران توریسم درمانی و سلامت نیز می تواند بعنوان یکی از نقاط برجسته گردشگری ایران قرار گیرد. بر همین اساس ایران به لحاظ میراث فرهنگی رتبه پنجم، از نظر آب و هوا رتبه دهم و متاسفانه در زمینه جذب گردشگر رتبه ای بعد از شصت و هفتم را دارا میباشد. این مطالعه مروری با هدف تحلیل عوامل و ابعاد تاثیر گذار بر توریسم درمانی در ایران و جهان انجام شده است.

روش کار: برای رسیدن به هدف این پژوهش با استفاده از منابع کتابخانه ای و اینترنتی اطلاعات جمع آوری و سپس مقالات و مطالبی که با موضوع ارتباط بیشتری داشتند، انتخاب و مطالب آنها استخراج شده است.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان میدهد توریسم درمانی صنعتی بسیار حساس است و از آنجا که سلامتی بزرگترین سرمایه هر فرد است هیچ شکی نیست که انتخاب يك کشور مقصد به عنوان جایی که قرار است سلامت فرد را بهبود بخشد، فرآیندی با اهمیت و نیازمند بررسی شاخصهای گوناگونی است. برخی از این شاخص ها جنبه مالی دارند و مربوط به هزینه های درمان در يك کشور خاص میشود و برخی دیگر هم به کیفیت زندگی مردم يك کشور، سطح سلامت، زیرساختهای درمانی و نیروهای متخصص آن کشور مربوط میشود.

کلمات کلیدی: توریسم درمانی، عوامل تاثیر گذار، ایران، جهان

مقاله پوستر

نقد منتقدان از پژوهش های اتوانتوگرافی

شهاب عبدالله: دکتری حقوق بین الملل

مقدمه و هدف: اتوانتوگرافی یکی از روشهای رایج در پژوهش کیفی است. اتوانتوگرافی برای نوشته های معمولی و استفاده از استعاره، طنز، طعنه و کنایه بیش از نوشته های علمی رایج ارزش قابل است. این عقیده بویژه برای پژوهش گران تفسیری و انتقادی که علاقه بسیاری به دانش فردی، موضعی و شیوه های جایگزین دانش دارند، مطلوب و طنین انداز بوده است. لذا نویسنده این مقاله، به بررسی نقد منتقدان از پژوهش ها پرداخته است.

روش کار: این پژوهش مروری با استفاده از جستجوی اینترنتی و کتابخانه ای توسط نویسنده این مقاله جمع آوری شده است.

یافته ها: اپزیل و همکاران عقیده دارند که پیدایش اتوانتوگرافی یا روایت خویش در علوم اجتماعی مورد مجادله قرار گرفته است. موقعیت آن بعنوان شکل موجه و مقبولی از پژوهش، در بحث های غالب سنتی بسا اثبات گرایی عینی یکی از این مجادله ها بشمار می آید. اتکینسون نیز بیان میدارد که نقدهای بسیاری بر پژوهشگران اتوانتوگرافی از جمله بیان خودشیفتگی، جذب در خود، بزرگ نمایی و افراط مطرح شده است، چرا که آنها تجربه فردی را کانون توجه و تمرکز پژوهش خود قرار داده اند. "خود مدار" و محدود شدن پژوهش به آنچه که "من" میتوانم در مورد "خودم" صحبت کنم از دیگر انتقادهای وارد به این روش است. تصمیم برای نگارش و طرح تجربه های شخصی را بعنوان هوایپیماری نویسنده و حرکت وی برای دور شدن از تجربه های مشارکت کنندگان نیز تعبیر کرده اند. بوفو-بستیک معتقد است که از نظر نقدگرایی، روایت خود نوعی ذهنیت افراطی و شکلی از خود هذیانی تلقی میشود که بندرت به نتیجه خود که همانا ژرف کاوی باشد ختم میشود. بعلاوه بروچوینس کاربرد نوشته های تجربی در اتوانتوگرافی را بعنوان روشی غیر علمی و نامربوط به واقعیت، مورد بحث و مجادله قرار داده است. نوشته های خودنگارانه که اغلب دیدگاه غالب را به چالش میکشد، ممکنست شورشگر و طغیانگر در نظر گرفته شود، چرا که عقیده ای را که پیشتر بعنوان دیدگاه سنتی پذیرفته شده است، به مبارزه میطلبد.

نتایج: این مطالعه نشان میدهد که اتوانتوگرافی از تجربه فردی پژوهشگر بعنوان منبع داده ها سود میبرد و ارتباط بین خود، دیگران و فرهنگ در این روش بیان میشود. نویسنده را قادر میسازد که روایت محیطی را از چند دیدگاه ببیند که نتیجه آن رسیدن به درک کاملتر از تجربه های انسانی است.

کلمات کلیدی: پژوهش کیفی، اتوانتوگرافی، منتقدان

مقاله پوسنر

بررسی میزان استفاده از رویکرد کیفی در پژوهش‌های پرستاری در ایران

فخری دخت اکبری ۱، معصومه علیدوستی ۲، سیده لیلا دهقانی ۳
۱- کارشناس ارشد پرستاری، مربی دانشکده پیراپزشکی، دانشکده علوم پزشکی بهبهان. (نویسنده مسئول) ۲- کارشناس ارشد آموزش بهداشت، مربی دانشکده پیراپزشکی، دانشکده علوم پزشکی بهبهان، ۳- دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی، مربی دانشکده پیراپزشکی، دانشکده علوم پزشکی بهبهان.

مقدمه و هدف: رویکرد کیفی امکان پژوهش بر روی مفاهیمی چون تجارب زنده، هیجانات و احساسات، تعاملات بین افراد و... را فراهم می‌کند، بهمین دلیل انگیزه ای مضاعف برای گرایش پژوهشگران به این رویکرد ایجاد شده و در دهه های اخیر، رویکرد کیفی در پژوهش های علوم پزشکی و بخصوص علوم پرستاری مورد توجه ویژه ای قرار گرفته است با توجه به جایگاه پژوهشهای کیفی در پرستاری، هدف از این مطالعه بررسی میزان استفاده از رویکرد کیفی در پژوهشهای پرستاری ایران می باشد.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی، همه مقالات منتشر شده در سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳ در ۵ نشریه فارسی زبان تخصصی پرستاری و مامایی بر اساس اطلاعات موجود در پرتال اطلاع رسانی کمیسیون نشریات معاونت تحقیقات وزارت بهداشت، از لحاظ رویکرد استفاده شده و نوع مطالعه بررسی گردید. داده های بدست آمده با آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: بر اساس نتایج، تعداد ۸۸۵ مقاله در سالهای مذکور در نشریه های تخصصی پرستاری و مامایی به چاپ رسیده که در ۸۸ مقاله آن از رویکرد کیفی استفاده شده است (۹/۹٪). در ۶۵٪ از این مقالات، مطالعه با بهره گیری از شیوه تحلیل محتوا انجام شده است. اگرچه تعداد مقالات چاپ شده با رویکرد کیفی در نشریه ها متفاوت است، اما ارتباط معنی داری بین این تعداد و ایندکس نشریه ها، تعداد شماره های نشریه ها در سال و تعداد مقالات در هر شماره نشریه یافت نشد ($P=0.14$)

نتیجه گیری: بر اساس نتایج بدست آمده، اگرچه تعداد مطالعات کیفی در علوم پرستاری در ایران نسبت به گذشته رو به افزایش است، اما تفاوت آشکاری با تعداد مطالعات کیفی چاپ شده در مجلات بین المللی پرستاری دارد. از اینرو لازم است با شناسایی استراتژی های موثر و استفاده از آن، برای بهینه سازی اجرا، گزارش و انتشار مطالعات کیفی اقدام نمود.

کلید واژه ها: رویکرد کیفی، پژوهش، پرستاری

مقاله پوستر

شکاف بین میل و قصد فرزندآوری: یک مطالعه کیفی

دکتر مرضیه کیودی ۱، دکتر بیژن کیودی ۲، دکتر حسین کریم ۳
۱. دکتری بهداشت باروری، مرکز تحقیقات بهداشت باروری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه ۲.
دکتری پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه ۳. فوق تخصص قلب و عروق، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مقدمه و هدف: رسیدن مولید به زیر سطح جایگزینی نسل در ۲۲ استان کشور، منجر به توجه گسترده به مباحث جمعیتی شده است. هدف از انجام این پژوهش، دستیابی به درک عمیقی از فاصله بین میل و قصد باروری زنان و مردان متأهل بود.

مواد و روش: پژوهش به شیوه کیفی، و مصاحبه عمیق با ۱۹ زن و مرد متأهل ساکن شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۳ انجام شد. مطالعه با نمونه گیری هدفمند شروع و با نمونه گیری نظری با حداکثر تنوع ادامه یافت. کدگذاری داده ها، به روش اشتراوس و کوربین انجام شد. برای افزایش قابلیت اطمینان، از ملاک های ارایه شده توسط لینکلن و گوبا استفاده شد.

یافته ها: تعداد فرزندان که زوجین قصد داشتن آن ها را دارند کم تر از تعداد بچه هایی است که به آن تمایل دارند. این اختلاف در بین زنان مشهود تر است. فاصله بین میل و قصد فرزندآوری، در نسل جوان بیشتر از نسل قبلی است. می توان گفت بی فرزندی همچنان غیر طبیعی محسوب می شود. تک فرزندی نامناسب، دو فرزند قابل قبول، و قصد برای داشتن بچه سوم یا بیشتر معمولاً در شرایط ویژه ای صورت می گیرد.

نتیجه گیری: هرچند معمولاً زنان و مردان قبل از تکمیل تعداد فرزندان، در مورد تعداد نهایی آن تصمیم می گیرند، اما مردان بر تصمیم خود پایداری بیشتری نشان می دهند. زنان رفتار دینامیک تری از خود بروز می دهند و بر اساس شرایط پیش آمده و پیامدهای درک شده در هر مرحله، در تصمیم خود تجدید نظر می کنند.

کلمات کلیدی: میل، قصد، فرزندآوری، پژوهش کیفی

مقاله پوستر

بررسی کیفی تجارب زنان مبتلا به پره هایپرنتشن بعد از ماساژ درمانی

دکتر محمد گرک براقی کاردیولوژیست، دانشیار دانشکده پزشکی، رئیس مرکز تحقیقات نارسایی قلبی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
مهشید گیوی دانشجوی دکتری تخصصی پژوهشی مرکز تحقیقات نارسایی قلبی، پژوهشکده قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
مهین معینی کارشناس ارشد پرستاری گروه سلامت بزرگسالان، عضو مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
آمنه عشقی نژاد مربی گروه سلامت بزرگسالان دانشکده پرستاری و مامایی، کارشناسی ارشد پرستاری گرایش آموزش داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه و هدف: امروزه هایپرنتشن یا افزایش فشار خون به یکی از مشکلات اساسی در سراسر جهان به ویژه کشورهای در حال پیشرفتی چون ایران تبدیل شده است. هایپرنتشن یکی از ریسک فاکتورهای اصلی بیماریهای کرونری قلبی است و حتی کاهش اندک در فراوانی آن میتواند فواید بالقوه ای برای سلامت عمومی به همراه داشته باشد. در این بین ماساژ درمانی به عنوان یکی از روشهای طب مکمل میتواند ابزار مفیدی جهت کاهش فشار خون بوده و درک تجارب افراد مبتلا به هایپرنتشن پس از ماساژ درمانی توسط پرستاران سبب استفاده بهتر از آن در برنامه مراقبتی میشود.

مواد و روش: مطالعه حاضر یک پژوهش پدیدۀ شناسی توصیفی است که از طریق مصاحبه با ۹ بیمار مبتلا به پره هایپرنتشن بعد از دریافت ۱۰ جلسه ماساژ سوئدی، هر جلسه ۱۰-۱۵ دقیقه و سه بار در هفته، انجام شد. محقق در طی مصاحبه از سوالات گرانگ تور (باز پاسخ) استفاده کرده و افراد به صحبت آزادانه در مورد تجارب، احساسات و تفکرات خود پس از ماساژ درمانی تشویق شدند. جهت آنالیز داده ها از روش کلایزی و روایی و پایایی از ارزش واقعی، کاربردی بودن، تداوم و صحت استفاده شد.

یافته ها: زنان تحت بررسی ماساژ درمانی را مثبت ارزیابی کردند و یافته ها در ۶ تم شامل آرامش، خواب بهتر، کاهش اضطراب و تنش، کاهش خستگی، تجربه نیرو و بهبود روابط دسته بندی شدند.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد که مداخلات بدن محور مانند ماساژ، به عنوان روشهای چند بعدی برای زنان مبتلا به پره هایپرنتشن ارزشمند بوده و به خاطر سهولت در یادگیری و صرف زمان کم (۱۰-۱۵ دقیقه) میتواند یکی از روشهای مکمل مناسب برای پرستاران جهت استفاده در برنامه مراقبتی این بیماران باشد.

کلمات کلیدی: تجارب، تحقیق کیفی، ماساژ درمانی، زنان

مقاله پوستر

نقش استاد در یادگیری خودراهبر دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری

فاطمه شیرازی^۱، دکتر فرخنده شریف^۲، دکتر زهرا ملازم^۳، دکتر محبوبه البرزی^۴
1 دانشجوی دکترای پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، نویسنده مسؤل
2 استاد تمام گروه بهداشت، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
3 دانشیار گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
4 استادیار گروه مبانی تعلیم و تربیت، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

سابقه و هدف: پرستاری حرفه‌ای است که دانش و عملکرد در آن حالت مانا و ثابت نداشته، بلکه مرتباً در حال تغییر است؛ بنابراین همیشه این مسئله مورد بحث و توجه بوده که آموزش پرستاری باید دانشجویان را فراگیرانی مادام‌العمر بار آورد که مجهز به مهارت‌های یادگیری باشند. در این راستا در جامعه امروز آموزش پرستاری تأکید فزاینده‌ای بر استفاده از روش‌های مختلف آموزش بالغین من جمله یادگیری خودراهبر دارد که مهمترین نقش در تحقق به این اهداف بر عهده اساتید می‌باشد. هدف مطالعه حاضر تبیین نقش اساتید در ایجاد یادگیری خودراهبر در دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری بوده است.

روش بررسی: این مطالعه با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوا انجام یافت. ۱۲ دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز که در مقطع کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل بودند بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف در این پژوهش شرکت داشتند. روش جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌های فردی نیمه ساختار یافته بوده و تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش تحلیل محتوا انجام گرفته است.

یافته‌ها: مشارکت‌کنندگان در این مطالعه شش خصوصیت شامل نقش الگویی، نقش تشویقی و ترغیبی، نقش راهنمایی و هدایت، ایجاد و تقویت پایه دانش، تسلط بر دانش نظری و تجربی تخصصی، و تفویض مسئولیت به دانشجویان را به عنوان نقش اساتید در ایجاد یادگیری خودراهبر در دانشجویان برشمردند.

نتیجه‌گیری: با توجه به رسالت آموزش عالی در قرن ۲۱ مبنی بر تربیت یادگیرندگان مادام‌العمر و با توجه به نقشهای مختلفی که دانشجویان برای اساتید در راستای ایجاد خودراهبری برشمردند، به نظر میرسد که بهتر است اساتید دانشگاه به این نقشها توجه بیشتری مبذول داشته و با استفاده از راهبردهای مناسب، آموزش را به سمت دانشجوی محوری سوق دهند. هم‌چنین با شناخت این نقشها، سیستمهای آموزش و ارزشیابی اساتید نیز میتوانند زمینه‌های کسب و پرورش مهارتها و صلاحیتهای لازم در این زمینه را از طریق برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای اساتید فراهم نمایند.

مقاله پوسنتر

واژگان کلیدی: یادگیری خودراهبر، نقش استاد در یادگیری، مطالعه کیفی

Exploring the characteristics of self-directed learner from the perspective of nursing students

Fatemeh Shirazi:BSN, MSc, Nursing PhD Candidate, Student Research Committee, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Farkhondeh Sharif:BSN, MSc, PhD, Community Based Psychiatric Care Research Center, Department of Mental Health and Psychiatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Zahra Molazem:BSN, MSc, PhD, Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Mahboobeh Alborzi:MSc, PhD, Department of Foundations of Education, College of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

Background : Traditional methods of didactic teaching is no longer satisfactory in nursing education and current nursing programs increasingly place an emphasis on adult education, including self-directed learning. Self-directing is a complex competency that is directly influenced by many psychological factors (such as: intrinsic-extrinsic, emotional, cognitive and metacognitive) and indirectly influenced by individual and social factors. The aim of this study was to explore the characteristics of self-directed learners from Msc nursing students' perspective .

Method: A descriptive qualitative study design was adopted. Purposive sampling was used to recruit 12 Msc nursing students, and individual, semi-structured, in-depth interviews were done. Interviews were audio taped and transcribed verbatim and qualitative analysis was done.

Results: Six central themes that showed self-directed learners characteristics include: "Thirst for learning", "responsibility", "individual effort", "follow-up and persistence", "conscious choice" and "self-expectation."

Conclusion: Self directed learners have many characteristics that some of these characteristics are inherent and some are acquired. Since guiding the students to become self directed learners is one of the most important goals of higher education, considering self-directed learner's characteristics and preparing the setting for its improvement is essential

Keywords: self directed learning, nursing student, qualitative research

توجه به ارزش های انسانی و اخلاقی : ضرورتی اجتناب ناپذیر برای تعلق پذیری دانشجویان نسبت به محیط بالینی

شیرین حسونند ، نویسنده مسوول ، استادیار ، دکتری آموزش پرستاری ، گروه پرستاری ، دانشکده پرستاری و مامایی ، دانشگاه علوم پزشکی لرستان ، خرم آباد ، ایران

طاهره اشک تراب ، دانشیار ، دکتری آموزش پرستاری ، گروه پرستاری ، دانشکده پرستاری و مامایی ، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی شهید بهشتی ، تهران ، ایران

نعیمه سید فاطمی ، استاد ، دکتری آموزش پرستاری ، گروه پرستاری ، عضو مرکز تحقیقات مراقبتهای پرستاری ، دانشکده پرستاری و مامایی ، دانشگاه علوم پزشکی ایران ، تهران ، ایران

مقدمه : یکی از عناصر فلسفه آموزش بالینی و از عوامل موثر در زمینه تعلق پذیری ، لزوم ایجاد فضایی توأم با حفظ شان انسانی ، احترام متقابل و رعایت موازین اخلاقی است. هدف پژوهش حاضر، ارائه برگزیده ای از یافته های پژوهشی می باشد که با هدف بررسی تجارب تعلق پذیری دانشجویان پرستاری در محیط بالینی انجام گرفته است. در این مقاله یافته های مرتبط با درون مایه " توجه به ارزش های انسانی و اخلاقی " ارائه گردیده است.

مواد و روش ها : در این پژوهش پدیدارشناسی، ۱۰ دانشجوی کارشناسی دانشکده های پرستاری وابسته به دانشگاه علوم پزشکی لرستان به روش هدفمند انتخاب و با کمک راهنمای نیمه ساختاریافته مورد مصاحبه عمیق قرار گرفتند. کلیه مصاحبه ها ضبط و سپس خط به خط دست نویس و در نهایت با استفاده از رویکرد ۵ مرحله ای جیورجی تحلیل گردید.

یافته ها: در رابطه با مضمون " توجه به ارزش های انسانی و اخلاقی " به عنوان یکی از مضامین اصلی، در مجموع ۲ طبقه و ۶ زیرطبقه استخراج شد. حفظ شان انسانی (زیرطبقات آن شامل احترام متقابل و همه جانبه ، احساس ارزشمندی داشتن ، همخوانی انتظارات کارکنان با جایگاه دانشجویی و در جستجوی عدالت بودن) و پایبندی به موازین اخلاقی و شرعی (با زیر طبقات عملکرد اخلاق مدارانه، ارائه مراقبت مبتنی بر جنسیت)

نتیجه گیری : از نتایج چنین بر می آید که محیط یادگیری می بایست از نظر روانشناختی تقویت شود. پرستاران باید از دانشجویان حمایت کرده و ضمن حفظ شان و منزلت دانشجو منصفانه و با احترام با آنها رفتار نمایند و انتظارات غیر منطقی و نابه جا از آنها نداشته باشند. عملکرد اخلاق محور و رعایت موضوع انطباق جنسیتی هم از مفاهیم مرتبط با تعلق پذیری عنوان شده حاکمی از لزوم توجه بیشتر به این مقوله ها در حوزه آموزش بالینی است.

کلمات کلیدی: ارزش های انسانی ، اخلاق ، تعلق پذیری ، دانشجویان پرستاری

مقاله پوستر

تجربه اعضای هیات علمی در آموزش تعهدات حرفه ای به دانشجویان علوم پزشکی

عباس علامی^۱، نوید محمدی^۲، ماندانا شیرازی^۳
۱. دانشیار بیماری های عفونی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
۲. دانشیار گروه پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی ایران نویسنده مسوول
۳. عضو هیات علمی مرکز مطالعات دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه: شواهد نقلی در ایران نشان می دهد رفتارهای غیر حرفه ای در حال تبدیل به یک اتفاق معمول در میان دانشجویان پزشکی است. هدف از این مطالعه بررسی وضعیت آموزش تعهدات حرفه ای پزشکی از دیدگاه اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین به منظور تعیین پیش شرط ها و موانع استقرار آن است.

مواد و روش ها: این مطالعه کیفی فنومنولوژیک در سال ۱۳۹۲ در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین با مشارکت ۱۸ عضو هیات علمی که به صورت هدفمند از بین ۱۳۰ عضو هیات علمی دانشکده پزشکی انتخاب شدند صورت گرفت. شرکت کنندگان در قالب ۳ گروه متمرکز به تبیین باورها، ادراکات و انتظارات خود در مورد آموزش تعهدات حرفه ای در قالب سوالاتی همچون "فراگیران شما چگونه تعهدات حرفه ای را فرا می گیرند؟" و "شما با چه چالش هایی در آموزش تعهدات حرفه ای به فراگیرانتان روبرو هستید؟" پرداختند. برای استخراج کدها از روش تحلیل محتوا استفاده شد.

یافته ها: اعضای هیات علمی تجربه های آموزشی قبل از ورود به دانشگاه، آموزش های ساختارمند در دانشکده و یادگیری نقش حرفه ای از الگوها را عوامل اصلی موثر بر یادگیری تعهدات حرفه ای برشمردند. شرکت کنندگان مشاهده رفتار اساتید و بازخورد های دریافتی از آنان را تاثیر گذارترین عامل در یادگیری فراگیران معرفی نمودند. آنان معتقد بودند در حال حاضر نقش الگویی اساتید کمرنگ شده است. آنان تعهدات حرفه ای را چند بعدی عنوان نموده و عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را بر آن موثر دانستند. همچنین روش ترکیبی برای آموزش پیشنهاد شد.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان می دهد که برنامه ریزی منسجم در دانشکده پزشکی برای التزام بیشتر فراگیران و اساتید به آموزش تعهدات حرفه ای ضروری است. برنامه های رسمی فعلی آموزشی در زمینه تعهدات حرفه ای کافی نیست و پیشنهاد می شود تمرکز بیشتری بر بهبود این آموزش ها از جمله توجه به نقش الگو بودن اساتید در طول دوره آموزشی پزشکی صورت گیرد.

واژگان کلیدی: آموزش پزشکی، آموزش تعهد حرفه ای، بحث گروهی متمرکز

مقاله پوستر

تجربیات اساتید از موقعیت های پیچیده آموزشی: یک مطالعه پدیدار شناسی

یوسف حسینی-لیلی مصلی نژاد* - زهره بادیه پیمای جهرمی- نوید کلانی
دانشجوی علوم آزمایشگاهی - عضو کمیته تحقیقات دانشجویی- دانشگاه علوم پزشکی جهرم- جهرم- ایران
استادیار گروه بهداشت روان - مرکز مطالعات و توسعه آموزش - دانشگاه علوم پزشکی جهرم- جهرم- ایران
کارشناسی ارشد پرستاری جراحی - داخلی - دانشگاه علوم پزشکی جهرم- جهرم- ایران
دانشجوی هوشبری - عضو کمیته تحقیقات دانشجویی- دانشگاه علوم پزشکی جهرم- جهرم- ایران

مقدمه و هدف: رشد و پرورش مهارت های فکری دانشجویان همیشه مسئله ای مهم در سیستم آموزش بوده است. قرار گرفتن در محیط های کلاسی، آزمایشگاهی و بالینی با چالش های متعدد آموزشی همراه است و اساتید می بایست مهارتهایی را اکتساب کنند تا با بکار گیری توانایی حل مسئله، موقعیت های خاص آموزش در محیط را به خوبی مدیریت کنند؛ لذا شناخت تجربیات اساتید از موقعیت های پیچیده آموزشی ضرورت داشته و پرداختن به عمق این موقعیت با بررسی کیفی تجربیات نمود عملی خواهد یافت.

مواد و روش ها: این مطالعه یک مطالعه کیفی با رویکرد پدیدار شناسی است. از نمونه گیری مبتنی بر هدف بر روی اساتید با سابقه کار متفاوت و مقاطع مختلف علوم پایه- پرستاری و بالینی با هدف تامین ماکزیموم واریانس در نمونه گیری انجام گردیده است. روش گردآوری داده ها را مصاحبه فردی ساختار یافته و نیمه ساختار یافته تشکیل داده و کسب اطلاعات تا کسب حداکثر اشباع داده ها ادامه یافت. روش تجزیه و تحلیل داده ها به صورت انالیز محتوایی مرسوم بوده است.

نتایج: از مجموع ۹۸ کد شناسایی شده سه طبقه و ۸ زیر طبقه شناسایی گردید که مشتمل بر گستره علمی (تنوع منابع - رشد تکنولوژی) گذار نسلیها (موقعیت های تربیتی ملینیومها - اطلاعات برتر) و استاد ماهر (ارتباطات بین فردی - تسلط علمی - مدیریت کلاسی - مهارت حل مساله) می باشد.

نتیجه گیری نهایی: با توجه به رشد تکنولوژی و گستره وسیع منابع علمی و با توجه به تغییرات ایجاد شده در نسل جدید لازم است تا اساتید شیوهای حل مساله را به شکلی به کار گیرند تا با تغییر نقش اساتید در آینده و مدیریت نسل جدید امکان تطبیق موثر تر با شرایط پیچیده آموزشی را فراهم آورند. همچنین لازم است تا اساتید ضمن برخورداری از تسلط علمی، مهارتهای بین فردی و مدیریتی خود را ارتقاء بخشند.

کلمات کلیدی: موقعیتهای پیچیده آموزشی- اساتید - مدیریت - مطالعه کیفی - رویکرد پدیدار شناسی

مقاله پوستر

تحلیل مفهوم تشخیص پرستاری، به روش تکاملی راجرز

فرحناز محمدی ۱ نسرین جعفری گلستان ۲، زهرا تمیزی ۳، فاطمه نیسه ۴

۱ - ایران، تهران، دانشیار، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دکترای تخصصی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، دپارتمان پرستاری ۲ - ایران، تهران، دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی ۳ - ایران، تهران، دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی ۴ - ایران، تهران، دانشجوی دکترای تخصصی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی

مقدمه و هدف: مفهوم تشخیص پرستاری یک مفهوم در حال تکامل بوده و واژه ای است که هنگام تعیین و بکارگیری توسط پرستاران در بالین با تشخیص های پزشکی اشتباه می شود. لذا مداخلات پرستاری متعاقب آن دچار نقصان می گردد. بنابراین درک دقیق واژه و مقایسه بین رشته ای آن ضروری است. این مطالعه نیز با هدف تحلیل مفهوم تشخیص پرستاری انجام شده است.

مواد و روش ها: بر اساس رویکرد تحلیل مفهومی Rodgers، مفهوم در حال تکامل تشخیص پرستاری تحلیل شد. متون مورد بررسی در فاصله زمانی ۱۹۷۳ - ۲۰۱۵ از پایگاه های اطلاعات علمی انتخاب شدند. بر اساس معیارهای ورود به مطالعه و فرایند نمونه گیری در پایان ۲۵ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها: نتایج حاصل نشان داد که تشخیص پرستاری تعریف منحصر به فردی از فعالیت های یک پرستار در بالین است. ویژگی های آن، مشاهده، ارزیابی، جمع آوری داده، سازماندهی، قضاوت بالینی، تصمیم گیری، عینیت بخشیدن و ثبت می باشد. پیش آیندها شامل، دانش، بصیرت، تجربه، ارتباط، مقبولیت، عوامل حرفه ای و سازمانی، اثر بخشی و سودمندی است و پیامدهای مفهوم تشخیص پرستاری، مداخلات پرستاری، برایندهای مورد انتظار و ارتقا کیفیت خدمات پرستاری است.

نتیجه گیری: تشخیص پرستاری درک بهتر مفهوم مراقبت در پرستاری را فراهم می کند. زبان استاندارد مشترک در حرفه پرستاری است و چارچوبی سازمان یافته برای تئوری و تحقیق در پرستاری می باشد. تشخیص پرستاری رایج ترین تشخیص از نظر کاربرد در پرستاری است.

کلید واژه ها: تشخیص پرستاری، تحلیل مفهوم، روش تکاملی راجرز

مقاله پوستر

موانع و تسهیل کننده های آموزش سلامت به مردم از دیدگاه پرسنل مراکز بهداشتی درمانی: یک مطالعه کیفی

نرجس اکبریان^۱، دکتر الهام بوشهری^۲، دکتر تیمور آقاملایی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان ۲. استادیار آموزش پزشکی، مرکز توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان ۳. استاد آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

مقدمه: آموزش سلامت با هدف تامین و ارتقاء سلامت جامعه فرآیند پیچیده و چند بعدی است که عوامل متعددی در اثربخشی آن تاثیر گذار است. هدف این مطالعه تبیین دیدگاه کارکنان مراکز بهداشتی درمانی شهرستان خمیر در مورد موانع و تسهیل کننده های آموزش سلامت به مردم بود.

روش کار: این مطالعه به روش کیفی انجام شد. اطلاعات از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۵ نفر از کارکنان که به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند، جمع آوری شد. جهت تحلیل داده ها از رویکرد تحلیل محتوا استفاده شد.

نتایج: در مورد موانع آموزش سلامت به مردم دو درون مایه شامل موانع انسانی و موانع غیر انسانی، پنج طبقه اصلی شامل عوامل مدیریتی، عوامل فردی، عوامل مربوط به مراجعین، محیط فیزیکی و شرایط کار و دو زیر طبقه شامل نگرش مسئولین و عملکرد مسئولین استخراج شد. در مورد موانع آموزش سلامت به مردم دو درون مایه شامل عوامل انگیزشی و عوامل کمک کننده و چهار طبقه اصلی شامل حمایت مدیران، همراهی مراجعین، عملکرد مراجعین و عملکرد مدیران استخراج شد.

نتیجه گیری: جهت بهبود کیفیت آموزش سلامت به مردم رفع موانع آموزشی، نظارت و ارزشیابی صحیح از فعالیت های آموزشی کارکنان، تامین نیروی کافی، فراهم کردن فضای آموزشی مناسب و توجه و حمایت مدیران از فعالیت های آموزش سلامت پیشنهاد می گردد.

کلید واژه: آموزش سلامت، موانع، تسهیل کننده ها، کارکنان بهداشتی

مقاله پوستر

عوامل موثر بر کیفیت خدمات توانبخشی معلولین از دیدگاه مراقبین آموزش دیده در مرکز مراقبت در خانه شهر یاسوج

شهباز مظفری^۱، *محمد لطیف راستیان^۲
۱. دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران ۲. کارشناس ارشد آموزش پرستاری، گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران (نویسنده مسئول)

زمینه و هدف: توانبخشی یک فرایند پویا و سلامت مدار است که به فرد بیمار یا ناتوان کمک می کند که به بالاترین سطح ممکن عملکرد جسمی، روانی، ذهنی، اقتصادی و اجتماعی برسد. لذا هدف از مطالعه حاضر بررسی عوامل موثر بر کیفیت خدمات توانبخشی معلولین از دیدگاه مراقبین آموزش دیده در مرکز مراقبت در خانه شهر یاسوج در سال ۱۳۹۳ انجام گرفته است.

روش بررسی: این مطالعه با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوا انجام گرفته است. ۲۰ مراقب آموزش دیده ساکن شهر یاسوج بر اساس نمونه گیری در دسترس انتخاب شده، روش جمع آوری داده ها مصاحبه های نیمه ساختار یافته بود. تجزیه و تحلیل داده ها به روش تحلیل محتوا صورت گرفت.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل مصاحبه ها، درون مایه های ضرورت ارتباط درمانی و حمایتی، کمبود امکانات و تجهیزات پزشکی، شرایط فیزیکی خانه، مشکلات مالی خانواده معلولین و بالا بودن هزینه درمان، کم بودن حقوق مراقبین به عنوان عوامل موثر بر کیفیت خدمات توانبخشی معلولین مراقبین آموزش دیده استخراج گردید

نتیجه گیری: یافته ها این مطالعه عوامل موثر بر کیفیت خدمات توانبخشی بر اساس نظرات و تجارب مراقبین آموزش دیده را تبیین نموده است. این عوامل درون مایه های ضرورت ارتباط انسانی و حمایتی، فراهم نمودن امکانات و تجهیزات پزشکی، لزوم اصلاح شرایط فیزیکی خانه معلولین را شامل می شود.

واژه های کلیدی: توانبخشی، کیفیت خدمات، خدمات توانبخشی

مقاله پوسنتر

Characteristics of a school-based program to promote physical activity in adolescents in Iran: A qualitative study

Mahdi sepidarkish * - PhD candidate, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran .

Fatemeh shokri - ms student Masters in educational technology, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Education Science, Allame Tabataba'i University, Tehran, Iran

Amir almasi - PhD candidate PhD Candidate, Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Background: Lack of exercise is inconsistent with healthy lifestyle. In recent years, it has increased in different age groups, particularly in children and adolescents. This study aimed to determine characteristics of a school-based program for promoting physical activity in adolescents from the perspective of experts and health authorities as well as student and parents' overviews. Also, implementation and integration of this program was investigated by experts and university professors' perspectives.

Methods: The qualitative study was performed through in-depth interviews and focus group discussion (FGD) on university professors, experts of different ministries, and students and parents. Overall, 24 experts, and 6 university professors participated in the study. Also, four FGD were held with students and parents .

Results: The results were divided in two sections: A) problems and characteristics of a school-based intervention program for promoting physical activity B) implementation and integration of the program. Totally, we identified 3 categories and 28 themes for the section A, and 2 categories and 22 themes for the section B. The following three domains were extracted for the section A including management problems, shortage of resources, and approaches of increasing physical activity. Two domains for the section B were barriers to intersectorial coordination and characteristics of a school-based program. The results led to identify a twentieth-stage framework for implementing the program .

Conclusion: The results indicated a severe lack of resources, and a coherent and systematic program in schools. Identify the steps and ways of implementing school health programs in school health systems can be used for implementing other health interventions.

Keywords: Qualitative research, adolescent, students, school health services, health promotion, motor activity

مقاله پوستر

چالش های سلامت باروری زنان شاغل متأهل: یک مطالعه کیفی

راضیه باقرزاده^۱ - زیبا تقی زاده^۲ - عباس عبادی^۳ - عیسی محمدی^۴ - ابوالقاسم پوررضا^۵
۱- دانشجوی بهداشت باروری- دانشکده پرستاری-مامایی- دانشگاه علوم پزشکی تهران ۲- دکترای بهداشت باروری- عضو هیئت علمی گروه بهداشت باروری- دانشکده پرستاری-مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۳- دکترای پرستاری، عضو هیئت علمی گروه پرستاری- دانشگاه علوم پزشکی بقیة الله ۴- دکترای پرستاری- عضو هیئت علمی گروه پرستاری- دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس ۵- دکترای بهداشت عمومی- عضو هیئت علمی گروه مدیریت و اقتصاد بهداشت- دانشکده بهداشت- دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه و هدف: افزایش مشارکت زنان در نیروی کار و تقبل همزمان نقش های کاری و خانوادگی می تواند جنبه های مختلف زندگی زنان از جمله سلامت باروری آنان را تحت تأثیر قرار دهد. بررسی این تأثیرات می تواند در شناخت مشکلات سلامت زنان شاغل و برنامه ریزی برای ارتقاء سلامت این گروه سودمند باشد. پژوهش حاضر باهدف تبیین درک و تجربه زنان شاغل متأهل در مورد چالش های سلامت باروری انجام شده است.

مواد و روش: پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی از نوع تحلیل محتوا با رویکرد قرار دادی است. شرکت کنندگان در پژوهش را ۲۹ خانم شاغل متأهل ساکن استان بوشهر تشکیل می دادند. نمونه گیری با حداکثر تنوع انجام شد. گردآوری داده ها با مصاحبه های فردی نیمه ساختار یافته و بحث گروهی متمرکز انجام شد. محل انجام مصاحبه ها با توجه به راحتی شرکت کنندگان انتخاب شد. نمونه گیری تا رسیدن به اشباع ادامه داده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها، از روش تجزیه و تحلیل محتوای کیفی قرار دادی و جهت مدیریت داده ها از نرم افزار مکس کیو دی ای ویرایش ۱۰ استفاده شد.

یافته ها: دامنه سنی شرکت کنندگان در پژوهش ۲۶ تا ۵۰ سال بود. زنان شاغل متأهل به خاطر خستگی و کمبود زمان ناشی از داشتن نقش های خانوادگی و کاری به طور همزمان، "غفلت نسبت به نیازهای جنسی و عاطفی"، "عدم توجه به نیازهای دوران بارداری"، "محدود نمودن فرزند آوری" و "توجه ناکافی به آزمایشات بیماریابی" را تجربه نموده بودند.

نتیجه گیری: کمبود زمان و خستگی ناشی از نقش های همزمان، مانع دستیابی به سلامت باروری بهینه در زنان شاغل می شود. تغییرات فرهنگی، اجتماعی و سازمانی که منجر به کاهش بار خانگی و شغلی زنان شاغل شود، می تواند در ارتقاء سلامت باروری آنان مؤثر ثمر باشد.

کلمات کلیدی: سلامت باروری، زنان، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

چالشهای اخلاقی در مصاحبه های تحقیقات کیفی

نویسنده مسئول زهره وفادار (استادیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه بقیه الله(عج)
زهره ونکی (دانشیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)

مقدمه وهدف: مصاحبه های فردی عمیق و بدون ساختار ، شناخته شده ترین روش جمع آوری داده ها در تحقیقات کیفی می باشد. ورود به دنیای درونی افراد، غوطه ور شدن در تجربیات آنها و وسعت دست یابی به اطلاعات ، همیشه دغدغه ی خدشه دار شدن اصول جهانی اخلاقی حاکم بر نظام سلامت شامل احترام به استقلال ، خودمختاری، سود مندی و عدم ضرر وزیران را در محققان کیفی ایجاد کرده است، این مطالعه با هدف بررسی چالشهای اخلاقی درک شده توسط محققان کیفی انجام شده است.

مواد وروش ها : مطالعه ی مروری تلفیقی- تفسیری در سال ۹۳-۱۳۹۲ با جستجوی یکپارچه در پایگاه های اطلاعاتی Pubmed ، CINHAL ، Ovid ، Science direct ، Scholar Google با کلید واژه های اصلی چالش اخلاقی ، مصاحبه کیفی، تحقیق کیفی، در محدوده سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ ، به زبان انگلیسی و فارسی انجام شد. ۱۲۵ مقاله مرتبط بازبایی و ۲۵ مقاله بر اساس معیارهای کیفی انتخاب و با رویکرد Thematic synthesis بررسی و نتایج نهایی با نرم افزار MAXQDA دسته بندی، تنظیم و ارائه شدند.

یافته ها: ۵ درون مایه اصلی، شامل "تعارض درونی بین آسیب یا التیام" ، "تردید در راز داری" ، "تخریب قلمرو شخصی" ، " درونی سازی تجربیات" و " ناتوانی در پاسخ به معماهای اخلاقی" ، بیانگر چالشهای اخلاقی درک شده توسط محققان کیفی بوده که در تقابل با اصول اخلاقی در نظام سلامت می باشد.

نتیجه گیری : یافته ها نشان دادند که چالش های اخلاقی درک شده توسط محققان در مصاحبه ها، می تواند ضمن مخدوش کردن یافته ها، تعارض، تنش و آشفتگی اخلاقی را در محققان ایجاد کند. پاسخ به این چالش ها به تحقیقات بین رشته ای بیشتری در علوم اجتماعی ، اخلاق و حقوق انسانی نیاز دارد.

کلمات کلیدی : تحقیق کیفی، مصاحبه کیفی، چالش اخلاقی

مقاله پوستر

موانع اجرایی تحقیقات کیفی بین رشته ای در نظام سلامت : دیدگاه های محققان نظام سلامت کشور

نویسنده مسئول زهره وفادار (استادیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه بقیه الله (عج) زهره ونکی (دانشیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس عباس عبادی: دانشیار پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)

مقدمه و هدف : امروزه تحقیقات کیفی بین رشته ای به یکی از شاخص های اصلی توسعه ی علوم انسانی تبدیل شده است. اما عدم اجرای مطلوب آن در ایران بیانگر وجود موانع یا چالشهایی می باشد. این مطالعه با هدف تبیین موانع اجرایی تحقیقات کیفی بین رشته ای در ایران از دیدگاه محققان نظام سلامت انجام شده است .

مواد و روش: مطالعه ی کیفی با رویکرد تحلیل محتوی قراردادی سال ۹۳-۹۲ با مصاحبه ی انفرادی نیمه ساختار مند با ۲۰ نفر از محققان کیفی دانشگاه های علوم پزشکی، با نمونه گیری مبتنی بر هدف انجام شده است. کلیه مصاحبه ها کلمه به کلمه برگردان شده و با استفاده از نرم افزار MAXQD مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند .

یافته ها: ۳ درون مایه اصلی و زیر درون مایه مرتبط ، به عنوان موانع اجرایی تحقیقات کیفی بین رشته ای در نظام سلامت استخراج گردیدند، که به ترتیب شامل " رشد نیافتگی مدیریت تحقیقات در نظام سلامت" مبتنی بر فرایند غیر توسعه ای پژوهش ، " موانع فرهنگی- نگرشی" مبتنی بر فرهنگ حرفه گرایی افراطی و ضعف تفکر سیستمیک و موانع عملکردی - ساختاری ، مبتنی بر ساختار هرمی مدیریت و تخصیص سخت گیرانه ی بودجه ها می باشد .

نتیجه گیری : عدم اجرای مطلوب و گسترده تحقیقات کیفی بین رشته ای در نظام سلامت ناشی از عدم رشد مدیریت تحقیقات متناسب با تغییرات نیازهای سلامتی جامعه و گسترش روز افزون علم در دهه های اخیر می باشد. که با ایجاد یک چرخه ی معیوب، مانع اجرای تحقیقات کیفی بین رشته ای شده است .

کلید واژه ها : تحقیقات کیفی ، تحقیقات بین رشته ای ، محققان کیفی ، نظام سلامت

مقاله پوستر

بررسی مفهوم پدیده بازاندیشی در بین پرسنل اورژانس پیش بیمارستانی

حمزه علی فتاحی^{۱*}، مرضیه مهدیان^۴، حیدر علی عابدی^۲، صنایت الله برگریزانه^۳، محمد عالی^۵، غلامرضا کرمی^۶، حبیب الله علیخان زاده^۱،
۱ کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران ۲. دکترای پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان).
۳ کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج ۴ کارشناس مدارک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ۵. کارشناس بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ۶ کارشناس پرستاری، مجتمع فولاد مبارکه اصفهان، اصفهان، ایران.

مقدمه و هدف: حضور در ماموریت های گوناگون توسط نیروی های اورژانس پیش بیمارستانی و برخورد با صحنه های دلخراش، می طلبد که این پرسنل افرادی شایسته و با کفایت باشند تا با ارزیابی و مدیریت مناسب در حوادث، کمترین آسیب متوجه مصدوم و بیمار باشد. این پژوهش با هدف بررسی مفهوم پدیده ی بازاندیشی در بین نیروهای اورژانس صورت گرفته است.

مواد و روش: مطالعه حاضر از نوع کیفی با رویکرد پدیدارشناسی می باشد. این پژوهش با روش نمونه گیری مبتنی بر هدف آغاز شد و تا اشباع داده ها ادامه یافت. در نهایت تعداد شرکت کنندگان به ۸ نفر رسید. در این پژوهش گردآوری داده ها با استفاده از مصاحبه عمیق و بدون ساختار و تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش کلایزی انجام گرفت.

یافته ها: از یافته های این پژوهش در مجموع ۲۹ کد اولیه که بعد از تبدیل به کد های سطح دوم و سوم در نهایت تم اصلی بنام بازاندیشی با زیرمفهوم های تفکرانتقادی، خودارزشیابی و وظیفه شناسی بدست آمد.

نتیجه گیری: همانگونه که این پژوهش نشان می دهد پرسنل اورژانس پیش بیمارستانی دارای یکی از مشاغل سخت می باشند و لازم است انتخاب این گروه افراد با آزمون های دقیق تر و داشتن فاکتورهای لازم صورت بگیرد. همچنین لازم است مسئولین به جهت کاهش فشار کاری و افزایش آرامش روحی و روانی این گروه برنامه ریزی های بهتری داشته باشند .

واژگان کلیدی: بازاندیشی، پیش بیمارستانی، تکنسین خدمات پزشکی

مقاله پوسنتر

تبیین تجارب اعضای خانواده بیماران دچار مرگ مغزی غیر اهداء کننده عضو در مورد بحران ناشی از مرگ مغزی بیمار بر اعضاء خانواده

۱-مهران تهرخانی: دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان(اصفهان)، دانشکده پرستاری و مامایی، اصفهان، ایران
۲.حیدر علی عابدی: پروفسور، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان(اصفهان)، دانشکده پرستاری و مامایی، اصفهان، ایران

مقدمه: بحران مرگ مغزی موقعیت طاقت فرسایی است که برای خانواده ها یک حالت بحرانی را ایجاد نموده و چالش های فراوانی را برای آنها ایجاد می نماید در این موقعیت اتخاذ تصمیم برای رضایت به اهداء عضو بسیار سخت می باشد. لذا هدف از این مطالعه تبیین تجارب اعضای خانواده بیماران دچار مرگ مغزی غیر اهداء کننده عضو در مورد بحران ناشی از مرگ مغزی بیمار می باشد .

روش کار: پژوهش حاضر یک تحقیق کیفی می باشد که بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف، از ۶ خانواده بیمار دچار مرگ مغزی غیر اهداء کننده عضو برای شرکت در مطالعه دعوت به عمل آمد. برای جمع آوری اطلاعات از روش مصاحبه های انفرادی بدون ساختار تا رسیدن به اشباع داده ها استفاده شد. حداقل سه سوال در تمامی مصاحبه ها درباره تجارب اعضای خانواده در مورد بحران ناشی از مرگ مغزی پرسیده شد و در کل ۹ نفر در این پژوهش شرکت کرده و مصاحبه ها تا رسیدن به حد اشباع داده ها خط به خط دست نویس و به روش پدیدار شناسی با استفاده از روش ۷ مرحله ای کلایزی آنالیز شدند. رضایت نامه برای شرکت در مطالعه و ضبط صدا اخذ گردید و در پایان مطالعه تمام اطلاعات مربوط به مصاحبه ها از بین برده شد.

یافته ها: در این مطالعه پس از مصاحبه با اعضاء درجه اول خانواده های بیماران مرگ مغزی و استخراج ۴۰۹ کد، دسته های موضوعی در قالب: امید به بهبودی، پیگیری از حال بیمار، سرگشتگی، اقدامات ضعیف پیش بیمارستانی، مرگ مغزی ناشی از ترومای سر، عدم رسیدگی به موقع پزشک در زمان تصادف، مرگ زود هنگام، فروپاشی خانواده پس از مرگ، ابراز همدردی، بی خبر نگه داشتن از خبر مرگ مغزی، سازگار شدن، غلبه بر مشکلات زندگی، باور زنده ماندن افراد با گرفتن عضو اهداء شده، صحبت های قانع کننده تیم اهداء عضو، داشتن آگاهی قبلی از اهداء عضو، باورهای غلط در مورد اهداء عضو، ملاقات مشکل، عدم رضایت به اهداء عضو در زمان بحرانی، دادن رنج به بیمار با رضایت به اهداء عضو استخراج شد. این دسته های موضوعی در قالب مفاهیم کلی موقعیت طاقت فرسا، سازگاری، عوامل سرگشتگی، زنجیره ایجاد مرگ مغزی، زنجیره رضایت به اهداء عضو و حلقه های زنجیره نقص در رضایت به اهداء عضو، طبقه بندی و معرفی گردید.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به این که مرگ عزیزان ناشی از مرگ مغزی و بحران ناشی از آن برای خانواده طاقت فرسا بوده و تا حدودی در عدم رضایت دادن خانواده های بیماران مرگ مغزی به اهداء عضو نقش مهمی داشته باید برنامه ریزی هایی توسط مسئولین در این زمینه انجام شده و با فرهنگ سازی و حذف باور های غلط، منجر به تسهیل در اهدای عضو و کاهش داغدیگی خانواده ها شود. به علاوه توصیه می شود تیم مراقبتی و درمانی از درک خانواده نسبت به مفهوم مرگ مغزی و برگشت ناپذیری آن مطمئن شده و اطلاعات شفاف و کامل در این رابطه به خانواده بدهند تا حالت سرگشتگی و مشکلات ای که برای این خانواده ها در این زمان بحرانی ایجاد می شود کاهش یابد .

کلید واژه ها: خانواده، مرگ مغزی، بحران

مقاله پوستر

حلقه های زنجیره نقص در رضایت به اهداء عضو در خانواده بیماران مرگ مغزی: یک مطالعه کیفی

۱. مهران تهرخانی: دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان (اصفهان)، دانشکده پرستاری و مامایی، اصفهان، ایران
۲. حیدر علی عابدی: پروفسور، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان (اصفهان)، دانشکده پرستاری و مامایی، اصفهان، ایران

مقدمه: اهداء عضو، اهداء زندگی است. در این راستا بسیاری از باورهای غلط وجود دارد که اکثر خانواده‌های رضایت نداده به اهدای عضو، به دلیل داشتن مفهومی پرمناقض و غیرقابل باور از قبول این کار سرباز زده و عوامل فرهنگی نیز به آن دامن می‌زنند و در زنجیره رضایت به اهداء عضو خلل ایجاد می‌نماید. لذا هدف از این مطالعه بررسی حلقه های زنجیره نقص در رضایت به اهداء عضو می باشد.

روش کار: پژوهش حاضر یک تحقیق کیفی می باشد که بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف، از ۶ خانواده بیمار دچار مرگ مغزی غیر اهداء کننده عضو برای شرکت در مطالعه دعوت به عمل آمد. برای جمع آوری اطلاعات از روش مصاحبه های انفرادی بدون ساختار تا رسیدن به اشباع داده ها استفاده شد. حداقل سه سوال در تمامی مصاحبه ها درباره تجارب اعضای خانواده در مورد بحران ناشی از مرگ مغزی پرسیده شد و در کل ۹ نفر در این پژوهش شرکت کرده و مصاحبه ها تا رسیدن به حد اشباع داده ها خط به خط دست نویس و به روش پدیدار شناسی با استفاده از روش ۷ مرحله ای کلایزی آنالیز شدند. رضایت نامه برای شرکت در مطالعه و ضبط صدا اخذ گردید و در پایان مطالعه تمام اطلاعات مربوط به مصاحبه ها از بین برده شد.

یافته ها: در این مطالعه پس از مصاحبه با اعضاء درجه اول خانواده های بیماران مرگ مغزی و استخراج ۱۷۲ کد، دسته های موضوعی در قالب: عدم رضایت به اهداء عضو، عدم آگاهی نسبت به مرگ مغزی، عدم آگاهی به اهداء عضو، عدم رضایت به اهداء عضو به دلیل کالبد شکافی، باورهای غلط در مورد اهداء عضو، تمسخر ناشی از رضایت به اهداء عضو، تلاش در جلوگیری از ایجاد باورهای اشتباه درباره اهداء عضو، ملاقات مشکل، خاموش کردن دستگاه ونتیلاتور به دلیل عدم رضایت به اهداء عضو، دادن رنج به بیمار با رضایت به اهداء عضو، عدم رضایت به اهداء عضو در زمان بحرانی، عدم رضایت اعضاء درجه اول به اهداء عضو، پروسه سخت رضایت به اهداء عضو، عدم رضایت به اهداء عضو به دلیل دیدگاه های متفاوت استخراج شد. کل این دسته های موضوعی در قالب مفهوم کلی حلقه های زنجیره نقص در رضایت به اهداء عضو طبقه بندی گردید.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به این که عوامل متعددی در عدم رضایت به اهدای عضو موثرند؛ کشف و تبیین این عوامل، به سیاست گذاران و مدیران برای برنامه ریزی و مداخلاتی در ارتباط با فرهنگ سازی و تسهیل در اهدای عضو کمک می‌نماید. به علاوه توصیه می‌شود تیم مراقبتی و درمانی از درک خانواده نسبت به مفهوم مرگ مغزی و برگشت ناپذیری آن مطمئن شده و اطلاعات شفاف و کامل در این رابطه به خانواده بدهند. همچنین در مرحله آمادگی، با توجه به عامل کیفیت و زمان مواجهه خانواده سعی شود خبر مرگ مغزی و درخواست اهدا عضو در دو زمان متفاوت به خانواده اطلاع داده شود تا شوک و ناباوری خانواده کمتر شود. با توجه به تاثیر میانجی‌ها از مشارکت و فعال کردن علما و روحانیون مذهبی برای حل مشکلات اعتقادی خانواده نیز می‌توان استفاده کرد.

کلمات کلیدی: اهداء عضو، خانواده، مرگ مغزی

مقاله پوستر

زنجیره ایجاد مرگ مغزی در بیماران ترومای سر: یک مطالعه کیفی

۱-مهران تهرخانی: دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشکده پرستاری و مامایی، اصفهان، ایران
۲- حیدر علی عابدی: پروفسور، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشکده پرستاری و مامایی، اصفهان، ایران

مقدمه: ترومای سر عارضه زندگی صنعتی امروز است که خطرناکترین نوع ضربه و یکی از علل مرگ به خصوص در جوانان و یکی از عوامل عمده معلولیت تلقی می شود. از آنجایی که ترومای ایجاد شده در سر منجر به مرگ مغزی شده و در ایران بیشترین آمار مرگ مغزی نسبت به سایر کشورها وجود دارد لذا هدف از این تحقیق بررسی زنجیره ایجاد مرگ مغزی در بیماران ترومای سر می باشد.

روش کار: پژوهش حاضر یک تحقیق کیفی می باشد که بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف، از ۶ خانواده بیمار دچار مرگ مغزی غیر اهداء کننده عضو برای شرکت در مطالعه دعوت به عمل آمد. برای جمع آوری اطلاعات از روش مصاحبه های انفرادی بدون ساختار تا رسیدن به اشباع داده ها استفاده شد. حداقل سه سوال در تمامی مصاحبه ها درباره تجارب اعضای خانواده در مورد بحران ناشی از مرگ مغزی پرسیده شد و در کل ۹ نفر در این پژوهش شرکت کرده و مصاحبه ها تا رسیدن به حد اشباع داده ها، خط به خط دست نویس و به روش پدیدار شناسی با استفاده از روش ۷ مرحله ای کلایزی آنالیز شدند. رضایت نامه برای شرکت در مطالعه و ضبط صدا اخذ گردید و در پایان مطالعه تمام اطلاعات مربوط به مصاحبه ها از بین برده شد.

یافته ها: در این مطالعه پس از مصاحبه با اعضاء درجه اول خانواده های بیماران مرگ مغزی و استخراج ۱۰۰ کد، دسته های موضوعی در قالب: مرگ مغزی ناشی از ترومای سر، اقدامات ضعیف پیش بیمارستانی،

مرگ ناشی از اختلاف خانوادگی، انجام فرآیند های تشخیصی و درمانی در بیمارستان، خونریزی زیاد در هنگام تصادف، مقصر بودن بیمار در تصادف، عوامل تصادف جاده ای، عدم رسیدگی به موقع پزشک در زمان تصادف استخراج شد. کل این دسته های موضوعی در قالب مفهوم کلی حلقه های زنجیره ایجاد مرگ مغزی طبقه بندی گردید.

بحث و نتیجه گیری: از آنجایی که عوامل زیادی در ایجاد مرگ مغزی ناشی از ترومای سر نقش داشته نیاز رسیدگی مسئولین را به این امر لازم دانسته تا با انجام اقدامات و پیش بینی های لازم، از ایجاد تروماهای ناشی از تصادف های جاده ای که مهمترین عامل در ایجاد ترومای سر بوده جلوگیری نموده و در هنگام ایجاد چنین حوادثی، اقدامات ضروری و به موقع را انجام دهند.

کلید واژه ها: مرگ مغزی، ترومای سر، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

طراحی و روانسنجی پرسشنامه بررسی نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو در دانشجویان پرستاری و مامایی

- زهره آزادی ۱، دکتر مریم روانی پور ۲، محمدرضا یزدانخواه فرد ۳، دکتر نیلوفر معتمد ۴، دکتر شهناز پولادی ۵
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پرستاری، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران
 ۲. دانشیار گروه پرستاری، مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران
 ۳. مربی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران
 ۴. دانشیار گروه پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران
 ۵. استادیار دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران

مقدمه و هدف: حرفه های پرستاری و مامایی در ارتقاء سلامت جامعه نقش برجسته ای را ایفا می کنند. آموزش و بالندگی شایسته ی دانشجویان پرستاری و مامایی بخصوص در زمینه ی آموزش به مددجو کیفیت مراقبت های بالینی را افزایش می دهد. دانشجویان آموزش به مددجو را علاوه بر آموزش مستقیم دروس از طریق ، برنامه های درسی پنهان نیز می آموزند. در این راستا طراحی ابزاری روا و پایا به منظور سنجش نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو در دانشجویان پرستاری و مامایی حائز اهمیت است.

روش: این پژوهش میکس متد که در دو بخش کیفی و کمی انجام شده است. در بخش کیفی به شیوه تحلیل محتوا دیدگاهها و تجارب ۱۷ نفر دانشجویان از نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو به صورت مصاحبه نیمه ساختار یافته مورد بررسی قرار گرفت و سپس بر اساس یافته ها اقدام به طراحی و روانسنجی پرسشنامه شد. در بخش کمی طی چهار مرحله انجام شد. (مرحله ۱) تعریف مفهوم "نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو" بر اساس یافته های کیفی مطالعه؛ (مرحله ۲) طراحی گویه های پرسشنامه با استفاده از یافته های کیفی مطالعه؛ (مرحله ۳) روان سنجی، اعتبار محتوا و اعتبار صوری پرسشنامه، توسط ۱۰ نفر از متخصصین دانشگاه؛ (مرحله ۴) بررسی همسانی درونی پرسشنامه با تعیین ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ثبات با استفاده از آزمون مجدد و با فاصله زمانی دو هفته مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها: نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو در سه محور تعاملات، فرصت های آموزش و یادگیری و ارزشیابی بازاندیشانه می باشد. پرسشنامه با ۳۰ گویه طراحی شد که در طی مراحل سنجش روایی و پایایی پرسشنامه، جملات برخی از گویه ها با جملات مناسب تر جایگزین شد و پرسشنامه نهایی با ۳۰ گویه و شاخص روایی محتوایی ۰/۸۵ و نسبت روایی محتوایی ۰/۹۱ و همسانی درونی پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲. و پایایی ثبات با استفاده از آزمون مجدد و با فاصله زمانی دو هفته معادل یک حاصل گردید.

نتیجه گیری: پرسشنامه تدوین شده با ۳۰ گویه و ویژگی های روانسنجی مناسب، ابزار مناسب پایا و روا جهت سنجش نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو در دانشجویان پرستاری و مامایی می باشد. اندازه گیری سایر انواع اعتبار مانند اعتبار سازه جهت تعیین ابعاد نقش برنامه درسی پنهان در انتقال مهارت های آموزش به مددجو در پژوهش های بعدی پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی: پرسشنامه، برنامه درسی پنهان، مهارت های آموزش به مددجو، پرستاری و مامایی

مقاله پوستر

بررسی وضع آموزش بالینی دانشجویان دوره کارشناسی پرستاری

ناج محمد آرازی - مربی هیات علمی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بابل
سپهیل زابلی پور - مربی هیات علمی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه: دانشجویان امروز پرستاران فردا می باشند و آموزش بالینی فرصتی برای شکل گیری هویت حرفه ای، نگرش و ارزش های پرستاریست. هرچند پیشرفت چشمگیری در آموزش آکادمیک پرستاری ایران وجود داشته است اما آموزش بالینی همچنان با مشکلات متعددی روبروست. لذا بررسی محیط بالین از منظرهای مختلف به جهت رشد و اعتلای آن امری ضروری است.

روش کار: این مطالعه از نوع کیفی با روش تحلیل محتوا بوده است. مشارکت کنندگان مطالعه ۳۰ دانشجو و ۱۲ استاد رشته پرستاری بودند. داده ها با روش مصاحبه و فوکوس گروپ در دانشکده های پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی بابل و یاسوج جمع آوری گردید. نمونه گیری به روش هدفمند بوده است.

یافته ها: بر اساس تحلیل داده ها چهار تم اصلی در مطالعه پدیدار شد که شامل موارد ذیل میباشد: گسست بین تئوری و عمل، ابهام در نقش پرستاری، مراقبت پرستاری روتین محور، آموزش به بیمار و ارتباط با بیمار به عنوان رکن اصلی مراقبت پرستاری.

نتیجه گیری: یافته های مطالعه حاضر به روشن تر شدن جو حاکم بر محیط بالینی در آموزش بالینی پرستاری کمک میکند. تمام تم های بدست آمده نقش مهمی در آموزش بالین ایفا میکنند و انتظار میرود توجه بیشتری به عملیاتی کردن مفهوم مراقبت در پرستاری، بالا بردن فرصت یادگیری معنادار، ارزشیابی اساتید به عنوان الگوهای رشته شود و برنامه ای عملیاتی برای ادغام مفاهیم تئوریک در عمل ایجاد شود.

کلمات کلیدی: آموزش بالین، پرستاری، اساتید بالینی، دانشجویان پرستاری

مقاله پوستر

از تهدید تا تغییر تدریجی در سبک زندگی: یک مطالعه کیفی از تجارب بیماران مزمن ایرانی

حکیمه واحدپرست ۱، عیسی محمدی ۲، فضل الله احمدی ۲

۱-دانشجوی دکتری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس ۲-استاد، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: علی رغم وجود شواهد مختلف مبنی بر نقش سبک زندگی سالم در پیشگیری و مدیریت بیماری‌های مزمن، بسیاری از افراد برای شروع و نگهداری سبک زندگی سالم دچار چالش هستند. زیرا این فرایند پیچیده و متأثر از عوامل مختلف بخصوص شرایط زمینه ای می‌باشد. این مطالعه با هدف تبیین تجارب بیماران از تغییر سبک زندگی سالم در مبتلایان به بیماری‌های مزمن انجام شد.

روش‌ها: مطالعه حاضر، یک مطالعه با رویکرد کیفی و روش آنالیز محتوا در سال ۱۳۹۴ در ایران انجام شد. ۲۴ مشارکت‌کننده مبتلا به بیماری‌های مزمن شایع (بیماری‌های قلبی عروقی، دیابت و پرفشاری خون)، بصورت هدفمند انتخاب و وارد مطالعه شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های بدون ساختار عمیق جمع‌آوری و همزمان با جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل آنها بصورت مقایسه ای با استفاده از روش تحلیل محتوی کیفی قراردادی انجام گرفت.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها منجر به استخراج ۱۸ طبقه و در نهایت ۵ درونمایه: مقابله اولیه با تهدید بیماری، پذیرش تدریجی عادات و انطباق با عادات جدید، اهتمام و توجه به فعالیت بدنی، تلاش برای مدیریت استرس، توجه و برنامه ریزی در تدارک شیوه‌های رعایت رژیم غذایی سالم گردید.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان می‌دهد که تهدید درک شده از بیماری نقش مهمی در روند تغییر به سبک زندگی سالم ایفا می‌نماید. لازم است برای برخورد با این پدیده، از تهدید بعنوان یک فرصت طلایی در روند تغییر سبک زندگی بیماران استفاده نمود، و موجب شناخت اعضای نظام سلامت شده، تا بدانند باید با چه هدف‌ها در چه حیطه‌هایی برای تسهیل در روند تغییر و نگهداری سبک زندگی بیماران مداخله و برنامه ریزی نمایند.

کلمات کلیدی: تغییر رفتار، سبک زندگی سالم، بیماری‌های مزمن، مطالعه کیفی

مقاله پوسنتر

نگاهی به نظریه پردازی در پرستاری

*نسرین رزمجویی - **مرضیه حسینی

*کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

**کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، عضو هیئت علمی مجتمع آموزش عالی سلامت ممسنی

مقدمه و هدف: از آنجا که بین دیدگاه های فلسفی رایج در علم و رو شهای تحقیق علمی هماهنگی تنگاتنگی وجود دارد، در نیمه اول قرن بیستم که فلسفه تجربی غالب در علم، اثبات گرایی منطقی بود، فیلسوفان به تولید نظریه های پایه گذاری شده براساس تحقیقات تجربی پرداختند. هدف این مطالعه، بررسی نقش نظریه پردازی در پرستاری می باشد.

مواد و روش ها: در این مطالعه مروری، ۵۰ مقاله منتشر شده در سالهای ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵ در ۵ نشریه فارسی زبان و انگلیسی زبان تخصصی پرستاری بر اساس کلید واژه ها ذیل مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

مروری بر مطالعات: ادوارد و همکاران بیان می دارد که علم آزاد از ارزش و مستقل از دانشمند بوده و تنها علم حاصل شده از روش های عینی ارزشمند است. ملیس، تومی و الیگود نیز معتقدند که پرستاری در دوره غلبه اثبات گرایی منطقی مانند سایر رشته های قدیمی تر (پزشکی و فیزیولوژی) از این فلسفه تبعیت می کند و براساس این نفوذ، روش های پذیرفته شده برای پیدایش علم در پرستاری بیشتر به روش های آزمایشگاهی تأکید داشته اند. نقیب زاده نیز بیان می دارد که پرستاری در اوایل ایجاد رشته بر ارائه مراقبت و تأمین و آسایش برای دستیابی به بهبودی و احساس رفاه و ایجاد یک محیط سالم جهت کاهش آلام و بیماری ها شکل گرفت و در دوره های بعدی تحت تأثیر فلسفه اثبات گرایی، پرستاری عملکرد محور شکل گرفت. در دوره ی تحقیقات تجربی، تحقیقات در پرستاری رونق خاصی یافته بود و این امر کمک شایانی به تحقیقات پرستاری معاصر نمود و ابزارهای علم یای برجای گذاشت که در عملکرد و آموزش پرستاران در دهه های بعدی نقش مهمی ایفا نمودند. بتدریج با رشد نظریه های پرستاری، پرستاری، از شکل وابسته خود به سایر علوم، خارج شد و کم کم نظریه های مستقل در پرستاری از جمله نیومن، اورم و هندرسون ایجاد شدند. با ساوانتا پانیا نیز بیان می دارد نظریه پردازان پرستاری همواره سعی کرده اند دانش پرستاری را در چارچوب پارادایم های متنوع مفهوم پردازی نمایند. به عنوان مثال واتسون، راجرز و پارسه نظریه های خود را با غلبه فلسفه های اگزیستانسیالیستی و پدیدارشناسی ارائه نموده اند و افرادی مانند جانسون و نیومن از نظریه سیستمی و عملگرایی، برای تبیین نظریه خود استفاده نموده اند. روی نیز در نظریه خود تلفیقی از نظریه سیستمیک و سازگاری هلسون را مطرح نموده است. حتی نظریه پر کاربرد اورم نیز از نظریه های هندرسون و عبدالله استفاده نموده است، این مطلب در سایر نظریه های پرستاری نیز وجود دارد. در همین روند پرستاران برای تعریف مفاهیم، بالین پرستاری، قلمرو پرستاری، روش ها و شیوه های اختصاصی در ایجاد و گسترش دانش پرستاری عکس العمل نشان دادند و به جستجوهای فلسفی گرایش پیدا کردند.

نتیجه گیری: بنابراین با توجه به مطالعات فوق می توان گفت با ایجاد این دیدگاه که پرستاری علمی پویا و مستقل است، می باید پرستاران تلاش خود را برای توسعه نظریه هایی که بنیان های معنی داری برای خدمات پرستاری فراهم می کند، متمرکز کنند و در همین راستا تأکید فزاینده ای بر فلسفه و فلسفه علم در پرستاری صورت گیرد.

کلمات کلیدی: نظریه پردازی، پرستاری، علم پرستاری

مقاله پوسنتر

نقش محیط کار در ارتقای شغلی پرستاران از دیدگاه مدیران پرستاری: یک مطالعه کیفی

محمد رضا شیخی: دانشجوی دکتری پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران
دکتر مسعود فلاحی خشکناز: دانشیار، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران
دکتر فرحناز محمدی: دانشیار، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران
دکتر سید فاطمه اسکویی: استاد، مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ایران، دانشگاه علوم پزشکی ایران

مقدمه و هدف: ارتقای شغلی پرستاران مفهومی جاری، پویا و منحصر به فرد است که با توجه به شرایط محیط کار و تعاملات بین فردی قابل شرح می باشد. این فرآیند اجتماعی در تعامل با افراد و موقعیت های موجود در زمینه و محیط کار شکل می گیرد. برای مطالعه چنین مفهومی توجه به بستر اجتماعی و تعاملاتی که فرایند در آن شکل می گیرد حائز اهمیت است. این مطالعه با هدف کشف و شناسایی نقش محیط کار در ارتقای شغلی پرستاران ایرانی انجام شد.

مواد و روش ها: این مطالعه با رویکرد کیفی و با روش تحلیل محتوی انجام شد. جمع آوری داده ها بامشارکت ۱۸ نفر از مدیران پرستاری شاغل در بیمارستان های تابعه دانشگاه های علوم پزشکی قزوین، تهران، ایران و شهید بهشتی انجام شد. نمونه گیری به روش هدفمند از بین مدیران پرستاری دارای تجربه غنی با حداکثر تنوع صورت گرفت و تا اشباع داده ها ادامه یافت. تحلیل داده ها همزمان با جمع آوری داده ها و به روش تحلیل محتوی انجام شد.

یافته ها: مشارکت کنندگان بر این باور بودند که محیط کار دو نقش عمده و اساسی در ارتقای شغلی پرستاران ایفا می کند. ۱- بر انگیزاننده، ۲- محدود کننده. به اعتقاد مدیران پرستاری محیط کار شکوفا کننده نقش تسهیل کننده و محیط کار محدود کننده نقش بازدارنده در ارتقای شغلی پرستاران ایرانی دارند.

نتیجه گیری: بر اساس یافته های این مطالعه شناخت ویژگی های محیط کار به پرستاران و مدیران پرستاری کمک می کند تا شرایط محیط کار را برای تسهیل در ارتقای شغلی پرستاران گسترش و عوامل محدود کننده را بکاهند

کلمات کلیدی: ارتقای شغلی، پرستاران، محیط کار، تحقیق کیفی

مقاله پوستر

عوامل مؤثر بر مراقبت از بیمار کمایی از دیدگاه مراقبین: یک مطالعه پدیدشناسی هرمنیوتیک

دکتر مصطفی شوکتی احمدآباد ۱، دکتر پرخیده حسنی ۲، دکتر هومان منوچهری ۳، محمدرضا مصطفایی ۴
۱ - استادیار گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین، (نویسنده مسؤول) ۲ - دانشیار گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ۳ - استادیار گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ۴ - مربی گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین، قزوین، ایران

مقدمه: مراقبین در حین مراقبت از بیماران کمایی با عوامل منحصر به فردی رو به رو می‌شوند که دال بر عوامل مؤثر بر مراقبت از بیمار کمایی می‌باشد. مراقبت از این بیماران، یک مراقبت همه جانبه است که تحت تأثیر ویژگی‌های مراقب می‌باشد. هدف ما از این مطالعه استخراج عوامل مؤثر بر مراقبت از بیمار کمایی می‌باشد.

روش: در این مطالعه از روش پدیدشناسی هرمنیوتیک استفاده شد. جهت رسیدن به اشباع، ۱۰ مصاحبه نیمه ساختار یافته با مراقبین صورت پذیرفت. ابتدا زیردرون‌مایه‌ها و سپس درون‌مایه اصلی استخراج و عوامل مؤثر بر مراقبت از بیمار کمایی تبیین و تشریح گردید.

یافته‌ها: براساس روش ون‌مانن، ۷ زیردرون‌مایه؛ ارتباط مؤثر، رضایت متقابل، باور مرگ از سوی مراقب، امیدواری مراقب، خستگی و دل‌سردی مراقب، احساس گناه مراقب، و احساس دلسوزی مراقب استخراج گردید و سپس در یک درون‌مایه اصلی؛ ویژگی‌های مراقب؛ قرار گرفت. زیرا این مراقب است که به جای بیمار کمایی احساس، درک، عمل و نهایتاً ارزشیابی می‌کند و حتی رضایت بیمار را براساس رضایت خود ارزشیابی می‌کند.

نتیجه‌گیری: عوامل مؤثر بر مراقبت بیماران کمایی، حاکی از یک مراقبت همه جانبه است و این مراقب است که کاملاً خود را به جای بیمار کمایی می‌گذارد با توجه به تحقیقات انجام شده روی این مضمون مهم و مطالعه ما، عوامل مؤثر بر مراقبت از بیمار کمایی همان ویژگی‌های مراقب می‌باشد.

کلید واژه‌ها: مراقبت، کما، پدیدشناسی هرمنیوتیک

مقاله پوستر

جهانی شدن و سلامت روان

۱-دکتر طالب حسن پور چنارستان سفلی ۲- دکتر خیراله نوریان
۱-دکترای جامعه شناسی و مدرس دانشگاه یاسوج، ایران. ۲- دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب(س)، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران.

سلامت روان به عنوان یکی از ملاک های تعیین کننده سلامت عمومی افراد در نظر گرفته می شود که مفهوم آن عبارت از احساس خوب بودن و اطمینان از کارآمدی خود، اتکاء به خود، ظرفیت رقابت، تعلق بین نسلی و شکوفایی توانایی های بالقوه فکری، هیجانی و ... میباشد. هدف از این مقاله توصیف ارتباط بین جهانی شدن و سلامت روان می باشد .

روش : این تحقیق، بر روش کیفی- مقایسه ای انجام شده است، محقق با مراجعه به کتابخانه، سازمانها و سایت های مرتبط منابع مورد نیاز را جمع آوری نموده است .

نتایج : جهانی شدن گرچه به ارتقای سلامت فیزیکی از طریق امکانات بهداشتی کمک کرده است ولی زمینه را برای افسردگی، اضطراب، سردرگمی در هویت افراد و خودکشی فراهم نموده است.

واژگان کلیدی: سلامت ، جهانی شدن، سلامت روان، بهداشت .

مقاله پوستر

تجارب زنان از افسردگی پس از زایمان

۱- صادق حقیقی ، ۲. دکتر خیرالله نوریان

۱- پژوهشگران جوان و نخبگان باشگاه، واحد یاسوج ، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.

۲- دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب (س)، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه: گفته می شود بسیاری از انسانها در طول زندگی خود، حداقل یک بار دچار افسردگی شده اند. در میان افسردگی ها، افسردگی پس از زایمان می تواند بسیاری از خانمها را دچار مشکلات خلقی کند. در صورت انجام ندادن مراقبت های اولیه، افسردگی می تواند چالشی جدی برای خانمها و فرزندان تازه متولدشده شان بوجود بیاورد. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی تجربیات زنان یاسوجی از افسردگی پس از زایمان انجام شد.

روش: این مطالعه از نوع کیفی با روش تحلیل محتوا می باشد. جمع آوری داده ها از طریق ۱۶ مصاحبه نیمه ساختار یافته و عمیق با ۱۶ زن مبتلا به افسردگی پس از زایمان در شهر یاسوج انجام گرفت. نمونه گیری به صورت هدفمند از تیرماه سال ۹۴ شروع و تا پایان شهریور ماه همان سال ادامه یافت. تحلیل داده ها با جمع آوری داده ها از طریق نرم افزار maxQDA صورت گرفت.

یافته ها: تحلیل داده ها منجر به استخراج دو درون مایه ((جلب حمایت همسر و تعارضات بعد از زایمان)) شد. بدین معنی که اکثر زنان دوست داشتند که همسران شان تا آخرین لحظه زایمان در کنارشان حضور داشته باشند و به آنها کمک کنند تا از مشکلات روانی (استرس شدید، پرخاشگری و افسردگی) بر آیند و سپس با حمایت های عاطفی همسران شان ، نگرانیهای خود را در ارتباط با تعارضات بعد از زایمان که اغلب با فشار های روحی همراه است کاهش دهند.

نتیجه گیری: مطالعه حاضر به توصیف درون مایه های جلب حمایت همسر و تعارضات بعد از زایمان در ابعاد روحی و روانی به درک تازه ای از تجربیات افسردگی زنان پس از زایمان فراهم ساخت.

کلید واژگان: تجربیات زنان، افسردگی پس از زایمان، جلب حمایت همسر، تعارضات بعد از زایمان

مقاله پوسنر

تجربه بیماران مبتلا به سردردهای میگرنی

- ۱- صادق حقیقی ، ۲. خیرالله نوریان
۱- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان ، واحد یاسوج ، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.
۲- دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب (س)، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران.

مقدمه: بسیاری از افراد در طول زندگی خود حداقل یک بار سردرد را تجربه کرده اند. بعضی از سردردها ماهیت عمومی خود را کنار گذاشته و به یک ماهیت اختصاصی تبدیل شده اند. افراد میگرنی معمولاً درد و مشکلات عصبی- روانشناختی بیشتری را نسبت به سایر افراد با سردردهای متفاوت را دارا می باشند. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی تجارب بیماران مبتلا به سردرد میگرنی شهر یاسوج انجام گرفت.

روش: این مطالعه از نوع کیفی بود که با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و مصاحبه های عمیق و بدون ساختار در ۱۲ نفر از افراد مبتلا به سردردهای میگرنی انجام گرفت. نمونه گیری ابتدا با استفاده از ضبط صوت و نوشتن مطالب بر روی کاغذ انجام گرفت و سپس در مرحله بعد تحلیل داده ها صورت گرفت.

یافته ها: در طی فرایند کیفی محتوا، مقوله افکار منفی به عنوان اصاره اصلی بر اساس سه زیر طبقه نداشتن مهارت ها (مهارت های بین فردی، درون فردی، کنترل تکانه)، نحوه ادراک فرد از محیط (محیط امن، ناایمن و تهدیدات اجتماعی و ارزشی) و کمبود یا نبود محیط حمایتی (حمایتها از طریق والدین، همسر، دوستان و جامعه) استخراج گردید.

نتیجه گیری: مطالعه حاضر در توصیف افکار منفی درک تازه ای در ابعاد روانشناختی از تجارب بیماران مبتلا به سردردهای میگرنی فراهم ساخت. همچنین می تواند با کم کردن عوامل مربوطه افکار منفی را نیز کم کرد.

کلید واژگان: سردردهای میگرنی، افکار منفی، نداشتن مهارت ها، درک محیط، نبود محیط حمایتی

مقاله پوستر

تبیین دیدگاه افراد مذهبی در به پا داری نماز اول وقت

- ۱- صادق حقیقی^۲، دکتر خیرالله نوریان
- ۱- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران.
- ۲- دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب (س)، دانشگاه علوم پزشکی، یاسوج، ایران

مقدمه: بر پایی نماز به موقع نه تنها منجر به رفع خلاء های روانشناختی در افراد می شود، بلکه می تواند به درک معرفتی عمیق نسبت به خدای خویش در نماز گزاران نائل شود. بنابراین پژوهش حاضر به بررسی تبیین دیدگاه افراد مذهبی در به پا داری نماز اول وقت انجام گرفت.

روش: این مطالعه از نوع کیفی بود که با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و مصاحبه های عمیق و بدون ساختار در ۲۱ نفر از نماز گزاران انجام گرفت. نمونه گیری ابتدا با استفاده از ضبط صوت و نوشتن مطالب بر روی کاغذ انجام گرفت و سپس در مرحله بعد تحلیل داده ها صورت گرفت.

یافته ها: در طی فرایند تحلیل محتوای کیفی، تحلیل داده ها منجر به استخراج سه درون مایه (رسیدن به آرامش روحانی، احساس کردن الهامات الهی و زندگی هدفمند) استخراج گردید. بدین معنی که هر موقعه نماز گزاران، نماز خود را به موقع می خواندند احساس نزدیکی بیشتر با خدا می کردند و این خود با عث می شود که امدادهای الهی (امتحانات الهی) را به صورت معجزات بیشتر درک کنند و زندگی را به صورت هدفمند ببینند که نه تنها پوچ نیست، بلکه به صورت نظامی پیوسته که صاحبی اصلی آن خداست را استخراج کنند.

نتیجه گیری: مطالعه حاضر به توصیف نماز اول وقت، درک تازه ای را به برداشت های نماز گزاران فراهم ساخت. همچنین با اشاره به سه درون مایه به نظر می رسد نماز اول وقت نماز گزاران را به بینش عمیق تری نسبت به پروردگارشان رسانده است.

کلید واژگان: نماز اول وقت، آرامش روحانی، الهامات الهی، زندگی هدفمند

مقاله پوستر

درک و تبیین دانشجویان دانشکده پرستاری یاسوج از عوامل موثر در کاهش سلامت روان : یک مطالعه کیفی

آرزو همام ذاکری لنگرودی، کارشناس ارشد، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
الهام رحیمی، کارشناس ارشد، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف : سلامت روان عبارت است از فرد چه احساسی نسبت به خود ، محل زندگی ، اطرافیان ، مخصوصا با توجه به مسئولیتی که در مقابل دیگران دارد، می باشد ، و هم چنین چگونگی سازش وی با درآمد خود و شناخت موقعیت مکانی و زمانی خویش . سازمان جهانی بهداشت ، بهداشت روانی را چنین تعریف می کند: بهداشت یعنی توانایی کامل برای ایفای نقشهای اجتماعی - روانی - جسمی - نه فقط نبود بیماری.

روش: این مطالعه به صورت کیفی و رویکرد آنالیز محتوا انجام شد. جهت جمع آوری داده ها، از مصاحبه استفاده گردید و شیوه نمونه گیری هم به صورت هدفمند صورت گرفت . تعداد ۶۰ نفر به مدت ۹ ماه مورد مصاحبه قرار گرفتند برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش تجزیه و تحلیل مداوم مقایسه ای استفاده گردید.

یافته ها : در پژوهش حاضر در تعیین عوامل موثر در کاهش سلامت روان دانشجویان ۵ موضوع اصلی تحصیلی ، انضباطی ، روانشناختی ، اجتماعی و ۱۷ موضوع فرعی شناسائی شد و موضوعات فرعی شامل علاقه به رشته ، نگرش مذهبی ، کنترل وسوسه ، نگرش به خوابگاه ، خوش بینی به آینده ، تمایل به زندگی ، روابط خانوادگی ، مشکل اقتصادی ، برنامه ریزی ، خود پذیری ، رعایت قوانین ، کمال گرایی و وسواس ، شکست عاطفی ، خود پنداره تحصیلی ، مدیریت خشم و مهارت تصمیم گیری، هجوم اطلاعات و ارتباطات مجازی می باشد .

نتیجه گیری: دانشجویان جوان پس از قبولی در کنکور و ورود به دانشگاه برای برآورده کردن انتظاراتی که خود و نیز جامعه به عنوان جزیی از جامعه روشنفکری از او دارند در تعارض قرار می گیرد. چالشهای ذهنی دانشجوی می تواند شامل جداسدن وی از خانواده ، مواجهه شدن با جنس مخالف ، فقر اقتصادی ، فقر فرهنگی ، فقر شادی ، هجوم اطلاعات و ارتباطات مجازی، خیالپردازی فردی و گروهی و برنامه ریزی برای گریز از وطن باشد. تجارب دانشجویان در این بررسی نشان داد که کاهش سلامت روان و داشتن استرس تحت تاثیر عوامل مختلف هست که برای ارتقای وضعیت موجود و کاهش مشکلات ضرورت دارد اصلاحاتی در فرآیند تشخیص و درمان به موقع ، آموزش مهارتهای زندگی ، ارتقای سطح کیفی زندگی خوابگاهی ، افزایش فعالیتهای فوق برنامه و نشاط آور و سایر امکانات تشخیصی ، درمانی صورت پذیرد.

کلید واژه : سلامت روان ، دانشجویان ، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

نمونه گیری در پژوهش کیفی

*فاطمه گودرزی **مرضیه حسینی*

*دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
**دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

مقدمه و هدف: همزمان با گسترش پژوهشهای کیفی در طی چند دهه گذشته، این پژوهشها بدلیل مشخص نبودن روشها و فرایندها مورد انتقاد قرار گرفته اند. اکثر پژوهشهای کیفی چاپ شده، اطلاعات ناکافی از ویژگیهای نمونه های پژوهش، نوع و روش نمونه گیری داشتند. بدین منظور با هدف بررسی چگونگی نمونه گیری در پژوهشهای کیفی این مقاله تهیه شده است.

روش بررسی: برای رسیدن به هدف این پژوهش با استفاده از منابع کتابخانه ای و اینترنتی اطلاعات جمع آوری و سپس مقالات و مطالبی که با موضوع ارتباط بیشتری داشتند، انتخاب و مطالب آنها استخراج شده است.

مروری بر مطالعات: صانعی بیان میدارد که پژوهشگران کیفی در نمونه گیری از روشهای استفاده میکنند که با روشهای نمونه گیری در پژوهش کمی تفاوت دارد. تیلور نیز مشخص میسازد که تحقیق کیفی بدنبال درک و فهم عمیق تجارب افراد یا گروه های ویژه است بنابراین این هنگام نمونه گیری باید افراد یا گروه های را پیدا نمود که دارای این تجربه باشند. لانگفورد در مورد تحقیق کمی بیان میدارد که موضوع اصلی در نمونه گیری این است که بتوانیم یافته های تحقیق را به جمعیت مورد مطالعه تعمیم بدهیم در حالیکه در مطالعه کیفی تعمیم پذیری به این شیوه مورد توجه نیست. صانعی در مورد پژوهشهای کیفی اظهار میدارد که در این پژوهشها سعی شده وقایع و پدیده ها در محیط های طبیعی خود تفسیر شده و پیچیدگی های آن رخدادها یا وقایع بطور وضوح روشن گردد. تلسما و تارلینگ نیز بیان میدارند که در واقع هدف عمده رویکردهای کیفی کشف واقعیت به همان صورتی است که نمونه های پژوهش آنها تجربه میکنند.

نتایج: این مطالعه نشان میدهد که در پژوهشهای کیفی شرکت کننده بدان دلیل انتخاب میشود که قادر به کشف دیدگاهی مشخص از رفتار مربوط به پژوهش است.

کلمات کلیدی: نمونه گیری، پژوهش کیفی

مقاله پوستر

عوامل موثر در ارتقاء سلامت زنان سرپرست خانوار: یک مطالعه کیفی

- ۱- محبوبه رضائی، Ph.D (استادیار): دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری، قم، نویسنده مسوول
- ۲- نعیمه سیدفاطمی، Ph.D (استاد) دانشگاه علوم پزشکی ایران، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری، تهران، ایران
- ۳- فروغ رفیعی، Ph.D (استاد) دانشگاه علوم پزشکی ایران، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری، تهران، ایران
- ۴- مینا گائینی، Ph.D (استادیار) دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری، قم، ایران

مقدمه و هدف:

زنان سرپرست خانوار از گروههای آسیب پذیری هستند که به دلیل مواجه بودن با وضعیت اقتصادی نامناسب و مسئولیت های چندگانه، با مشکلات زیادی در رابطه با سلامتی خود روبرو هستند و لازم است تا هر چه بیشتر سلامت خود را ارتقاء بخشند. هدف از این مطالعه کشف و توصیف عوامل موثر در ارتقاء سلامت زنان سرپرست خانوار بود.

مواد و روشها:

این مطالعه به روش کیفی و با رویکرد گراند تئوری انجام شد. مشارکت کنندگان شامل ۱۹ زن سرپرست خانوار بودند. داده ها از طریق مصاحبه های نیمه ساختارمند جمع آوری گردید. نمونه گیری به صورت هدفمند شروع و در طی تکامل طبقات، با نمونه گیری نظری ادامه یافت. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش مقایسه مداوم به شیوه اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) استفاده شد.

یافته ها:

یافته های ما نشان داد که منابع باقی مانده (پول، وقت و انرژی باقی مانده) و عوامل زمینه ای (ویژگی های فردی و اقتصادی اجتماعی) عوامل موثر در ارتقاء سلامت زنان سرپرست خانوار است. این زنان اغلب پس از بر آوردن نیازهای مربوط به فرزندان/افراد تحت سرپرستی و حل و فصل مسائل زندگی و با توجه به کمیت منابع باقی مانده، ممکن بود اقدام به انجام رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت بزنند و این امر سلامت آنها را در معرض خطر قرار می داد.

نتیجه گیری:

توصیه می شود که دولت، سازمانهای غیردولتی و پرسنل حرفه های مختلف بهداشتی با فراهم آوردن منابع مورد نیاز و افزایش سطح آگاهی این زنان، تمام تلاش خود را در جهت ارتقاء سطح سلامتی این قشر آسیب پذیر انجام دهند.

واژه های کلیدی:

ارتقاء سلامت، زنان سرپرست خانوار، سلامت زنان، گراند تئوری

مقاله پوستر

تبیین احساس و ادراک دانشجویان کارشناسی رشته پرستاری نسبت به رشته تحصیلی خود

علیرضا نیکبخت نصرآبادی ۱، آریی مانوکیان ۲ فرشته امینی ۳، فاطمه محمدی نژاد ۴، صدیقه ترابی ۵
۱. استاد دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۲. استادیار دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۳. مربی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۴. مربی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۵. مربی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه و هدف: موفقیت در تربیت دانشجویان پرستاری کارآمد، نوعی سرمایه گذاری برای آینده ی حرفه ی پرستاری و سلامت جامعه است. در این میان، موفقیت برنامه های پرستاری تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله ماهیت محیطهای آموزش نظری و بالینی، نحوه شکل گیری هویت حرفه ای، ادراک، نگرش و علاقه دانشجویان نسبت به رشته و حرفه پرستاری می باشد. از این رو، مطالعه حاضر با هدف تبیین احساس و ادراک دانشجویان نسبت به رشته پرستاری انجام شده است.

مواد و روشها: مطالعه حاضر یک مطالعه کیفی با روش تحلیل محتوای استقرایی (Inductive Content Analysis) است. مشارکت کنندگان این مطالعه شامل ۸۰ دانشجوی کارشناسی ترم شش رشته پرستاری بودند. گردآوری اطلاعات از طریق طرح سؤال باز صورت گرفت.

یافته ها: یافته های پژوهش در چهار مضمون اصلی و زیرمضمونهای مرتبط به شرح ذیل طبقه بندی شدند: ۱- دلسرد شدن تدریجی (عدم انطباق انتظارات با واقعیت موجود، طعم تلخ تحقیر، روابط بین فردی ناکارآمد در بالین...) ۲- حس رضایت درونی (مفید بودن برای اطرافیان، لذت کمک به هموع...) ۳- راهی به سوی تکامل انسانی (پاداش اخروی، شایستگی برگزیده شدن برای پرستاری...) ۴- افزایش انگیزه و تغییر نگرش (عدم علاقه و شناخت در بدو ورود، انتخاب اجباری در بدو ورود...).

نتیجه گیری: مطابق با نتایج این مطالعه، احساس و ادراک دانشجویان پرستاری نسبت به رشته تحصیلی خود، طیف وسیعی از احساسات مثبت و منفی را در بر می گیرد. آگاهی از احساس و ادراک دانشجویان پرستاری نسبت به رشته تحصیلی، چالشهای پیش رو و شناسایی عوامل مؤثر بر آن می تواند در حیطه های مختلف سیاستگذاری، برنامه ریزی و مشاوره ی تحصیلی دانشجویان مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: دانشجوی پرستاری، رشته ی پرستاری، احساس، پژوهش کیفی، تحلیل محتوا

مقاله پوسنتر

تبیین تجارب پرستاران از عوامل زمینه ساز خشونت محل کار

فرشته نجفی*^۱ دکتر مسعود فلاحی خشکناز^۲، دکتر فضل ا... احمدی^۳ دکتر اصغر دالوندی^۴ دکتر مهدی رهگذر^۵
۱. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ۲. دانشیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران،
۳. استاد، گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ۴. استادیار، گروه پرستاری، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ۵. دانشیار،
گروه آمار زیستی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران

مقدمه و هدف: پرستاران نسبت به سایر کارکنان تیم سلامت، در معرض خشونت بیشتری قرار دارند و عوامل متعددی در بروز این خشونت موثر است. اغلب مطالعات، با رویکرد کمی به بررسی عوامل مرتبط پرداخته اند و مطالعات کیفی محدودی صورت گرفته است. مطالعه حاضر با هدف تبیین تجارب پرستاران از زمینه سازهای خشونت محل کار انجام شد.

مواد و روش: مطالعه حاضر با رویکرد تحلیل محتوای کیفی به روش مرسوم صورت گرفت. داده ها از طریق مصاحبه بدون ساختار و عمیق با ۲۲ پرستار شاغل در بیمارستانهای منتخب شهر تهران که تجربه مواجهه با خشونت محل کار را داشتند، انجام شد. نمونه گیری بصورت هدفمند صورت گرفت. یافته ها همزمان با جمع آوری داده ها مورد تحلیل قرار گرفتند. استحکام داده ها توسط مشارکت کنندگان و کنترل خارجی تأیید گردید.

یافته ها: تحلیل یافته ها منجر به استخراج ۶ طبقه اصلی انتظارات برآورده نشده ی بیمار و همراه، مدیریت ناکارآمد سازمانی، پرستار بودن، تعاملات مخدوش حرفه ای، زمینه سازهای فردی و زمینه سازهای بالینی با زیر طبقات متعدد گردید.

نتیجه گیری: یافته های مطالعه، ادراک پرستاران از عوامل مستعد کننده خشونت را نشان داد. عوامل مستعدکننده خشونت بسیار متعدد بوده و دربرگیرنده ی عوامل سازمانی از جمله عدم تناسب نیروی کار با حجم کار، شلوغی و ازدحام؛ عوامل ارتباطی از جمله ارتباطات ضعیف بین پرستار با همکاران، همچنین پرستار و بیمار؛ عوامل فردی و بالینی مستعد کننده خشونت هم برای بیمار و هم پرستار، و نگرش منفی جامعه نسبت به حرفه ی پرستاری می باشد. با توجه به ماهیت فرهنگی خشونت، شناخت این عوامل، می تواند به مدیران و برنامه ریزان حوزه سلامت به منظور طراحی برنامه ها و مداخلات پیشگیری از خشونت، همچنین آموزش به پرستاران کمک نماید.

کلمات کلیدی: خشونت محل کار، پرستار، عوامل زمینه ساز، تحلیل محتوای

مقاله پوستر

احساسات زنان حامله کرد : یک مطالعه کیفی

روناک شاهوی^۱، فرنگیس خسروی^۲، لیلا هاشمی نسب^۳، کژال حسامی^۲، فرزانه ظاهری^۲

- ۱- دانشیار گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران
- ۲- مربی، گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران
- ۳- دانشجوی دکتری بهداشت باروری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

مقدمه و هدف: در طول دوران حاملگی خانمها نه تنها تغییرات فیزیولوژیک و روانی را تجربه می کنند بلکه رفتارهای آنها نیز ممکن است بر اساس احساسات و خلق شان تغییر کند. با پیشرفت حاملگی احساسات آنها باثبات تر شده و احساس بهبودی می کنند. برای بسیاری از خانمها، حاملگی دوره ایی است که بوسیله عوامل مختلفی که در خود آنها بوجود می آید و یا از عوامل خارجی منشاء گرفته، تحت تاثیر قرار می گیرد. حاملگی ناخواسته، تغییر در تصویر بدنی، امنیت احساسی، انتظارات فرهنگی، وضعیت اقتصادی و سطح حمایت همسر بعضی از این عوامل هستند که می تواند بر احساس و نگرش آنها موثر باشد. احساسات و رفتارهای خانمها معمولاً به وسیله میزان بلوغ و آمادگی آنها برای زایمان تحت تاثیر قرار می گیرد. هدف از این مطالعه درک عمیق احساسات زنان حامله کرد در مورد حاملگی شان است.

مواد و روش ها: این پژوهش یک مطالعه کیفی است که با روش گراند تئوری انجام شده است. مشارکت کنندگان در مطالعه شامل ۲۲ خانم حامله شهر سنندج بودند که در سه ماهه سوم حاملگی در منزل یا مرکز بهداشتی - درمانی مورد مصاحبه قرار گرفته اند.

یافته ها: مشارکت کنندگان ۲۲ خانم در سن ۲۰-۳۵ سال (با میانگین ۲۷ سال) بود. همه خانمها متولد و ساکن شهر سنندج بودند. اکثریت مشارکت کنندگان (۷۷٪) خانه دار و بقیه (۲۳٪) شاغل بودند. مشارکت کنندگان از نظر سطح تحصیلات متفاوت و از ابتدایی تا دانشگاهی را شامل می شد که اکثریت (۷۳٪) دارای دیپلم بودند. پانزده نفر از مشارکت کنندگان شکم اول و هفت نفر شکم چندم بودند. سن حاملگی بین ۲۹ تا ۳۹ هفته (متوسط ۳۴ هفته) بود. احساساتی که بوسیله مشارکت کنندگان بیان شده به سه طبقه اصلی: "رضایت و خوشحالی"، "ناراحتی" و "حس دوگانه" تقسیم بندی شدند.

نتیجه گیری: برای ماما حائز اهمیت است که از خانمهای حامله در مورد احساساتشان راجع به حاملگی کنونی، زایمان و مادرشدن سوال کنند. اگر آنها احساس منفی یا دوگانه ایی را بیان کردند باید با جزئیات بیشتری مورد بحث قرار گرفته و دلایل آنها مشخص شود. به خانمهای شکم اول و خانمهای چندزایی که دارای تجربیات منفی از حاملگی قبلی می باشند باید توجه خاصی بعمل آید.

کلمات کلیدی: زنان حامله، احساس، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

بررسی مخاطرات کارکنان اتاق عمل بیمارستان شهید بهشتی یاسوج: یک تحقیق کیفی

صنایت الله برگ ریزان ۱، آرش خلیلی ۲، محمدسعید میرزایی ۳*

۱. کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، بیمارستان شهید بهشتی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲. کارشناس ارشد پرستاری کودکان، مرکز تحقیقات شهید بهشتی

یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۳. دانشجوی کارشناس ارشد داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، نویسنده مسوول

مقدمه: پرستاران بزرگترین گروه ارایه دهنده خدمات بهداشتی هستند و نقش اساسی در تداوم مراقبت و ارتقاء و حفظ سلامت در سطوح مختلف سیستم ارائه خدمات سلامت ایفا می کنند. پرستار اتاق عمل یک فرد مراقب سلامتی است که تحت عنوان حرفه پرستاری مشخص شده است و یاری رساندن به جراحان و تیم جراحی از جمله وظایفش می باشد. شرایط کاری اتاق عمل منجر به بروز مخاطرات بسیاری برای پرسنل می باشد. همچنین کارکنان بدلیل ماهیت کاری خود در معرض انواع و اقسام آسیبهای شغلی هستند. از شایع ترین مخاطرات می توان به تنشهای جسمی، روانی، سرطان ها، اشاره کرد. پژوهش حاضر به دلیل وجود مخاطرات جدی و تهدید کننده پرسنل اتاق عمل با هدف تعیین مخاطرات کارکنان اتاق عمل بیمارستان شهید بهشتی یاسوج انجام گرفت.

روش پژوهش: این مطالعه به روش پدیدارشناسی که رویکردی کیفی است انجام شده است. نمونه ها از میان ۱۲ نفر از پرسنل پرستاری اتاق عمل شاغل در بیمارستان شهید بهشتی یاسوج انتخاب شدند. نمونه گیری مبتنی بر هدف بوده، روش جمع آوری داده ها مصاحبه بدون ساختار و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش کلازیری استفاده شد.

یافته ها: شرکت کنندگان در این پژوهش به این نکته اشاره کردند که محیط اتاق عمل مکانی پر خطر است و خطرات زیادی آنها را تهدید می کرده و آنها در محیطی مملو از خطر انجام وظیفه می کنند. این خطرات شغلی از نظر آنان گوناگون است. برای اکثر آنان خطر همیشه در کمین بوده و وجود دارد. از آنجایی که فرد احساس می کند که در معرض خطرات شغلی روزانه است. همچنین در محیطی که انواع خطر وجود دارد کار می کنند. پرسنل به اتفاق بر تهدید بواسطه کار در محیط اتاق عمل اذعان داشتند. این اصطلاح به عنوان مخاطرات اختصاص داده شد. بعلاوه مفاهیم ترس از ابتلا به بیماری، عوارض اورگونومیکی محیط کار، عوارض شیمیایی محیط کار، عوارض روحی روانی محیط کار، درهم ادغام شدند و مفهوم اصلی آسیب پذیری را شکل دادند.

نتیجه گیری: بر مبنای نتایج این تحقیق پرسنل پرستاری اتاق عمل در معرض انواع مخاطرات و آسیب های گوناگون هستند. همچنین این شغل دارای شرایط کاری سخت و طاقت فرسا و پر استرس و دارای حساسیت بسیار زیادی میباشد. به این منظور باید به دنبال تدابیری از جمله مدیریت استرس و کاهش میزان آسیب های ناشی از کار بود تا کارکنان اتاق عمل کمتر با این خطرات مواجه گردند.

کلمات کلیدی: اتاق عمل، مخاطرات، یاسوج

مقاله پوستر

بررسی و ارزیابی پژوهش‌های کیفی انجام شده در حوزه روانشناسی در ایران

علی شیخ‌الاسلامی ۱؛ بهناز دوران ۲؛ ماندانا امیری ۳؛ علیرضا کولیوند ۴؛ حمیده لطیفی ۵
۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله عج، تهران ۰۲. استادیار گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله عج؛ تهران ۳ و ۴. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله عج، تهران، ۵. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، موسسه خانواده سلامت بنیان

مقدمه: در طی سالهای اخیر به کارگیری روش‌های کیفی در پژوهش‌های حوزه روانشناسی مورد توجه پژوهشگران این حوزه قرار گرفته است. با توجه به قابلیت‌های پژوهش کیفی و نقش بالقوه آن در تولید و توسعه علم روانشناسی، هدف پژوهش حاضر بررسی و ارزیابی پژوهش‌های کیفی انجام شده توسط محققان ایرانی است.

روش: این پژوهش به روش مرور سیستماتیک انجام شده است. به این صورت که با جستجو در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی اینترنتی جهاددانشگاهی، مجلات تخصصی نور، بانک اطلاعات نشریات کشور و پرتال جامع علوم انسانی؛ ۱۴۵ مقاله با موضوع روانشناختی که به روش کیفی توسط محققین ایرانی انجام شده، شناسایی شده و مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج ارزیابی نشان داد مقالات انتشار یافته، جزئیات کمی از روش و فرایند پژوهش منتشر کرده‌اند. ۲۱ مقاله توسط روانشناسان و ۱۲۴ مقاله توسط غیر روانشناسان انجام شده است. بیشتر محققین غیر روانشناس از رشته پرستاری و گرایش‌های آن بودند. همچنین روش پدیدارشناسی و تکنیک مصاحبه بیشترین کاربرد را داشته است.

نتیجه‌گیری: در مجموع می‌توان گفت پژوهش‌های کیفی انجام شده توسط محققین ایرانی در حوزه روانشناسی سیر فزاینده‌ای را دارد. هر چند تا رسیدن به جایگاه واقعی خود فاصله زیادی داشته و نیز از کیفیت روش شناختی مطلوبی برخوردار نیست. انتظار می‌رود با توجه به نقشی که این رویکرد می‌تواند در تولید و توسعه علم روانشناسی داشته باشد، بیش از پیش مورد توجه محققین حوزه روانشناسی قرار گیرد.

کلیدواژه: روش پژوهش، روش کیفی، مرور سیستماتیک

مقاله پوسنتر

تجربه زیسته پرستاران از مراقبت از بیماران هموفیلی

نگار کشاورز

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج.

مقدمه: هموفیلی به دلیل خطر بالای خونریزی مبتلایان با آن و مراقبتهای درمانی ویژه آن دارای اثرات نامطلوب بر جسم و روح افراد مبتلا و در نتیجه تاثیر منفی بر کیفیت زندگی این افراد می گردد. با وجود پیشرفت در درمان و افزایش امکانت درمانی اما همچنان این افراد و خانواده آنها در اضطراب و دلواپسی خونریزی های ناگهانی می باشند. این مطالعه با هدف بررسی تاثیر بیماری هموفیلی بر بیماران مبتلا به هموفیلی و خانواده آنها از دیدگاه پرستاران مراقبت دهنده به ایشان صورت گرفته است.

مواد و روشها: این مطالعه به روش کیفی و بر اساس اصول پدیدارشناختی بر ۲۰ پرستار شاغل در بخش مراقبت از بیماران هموفیلی صورت گرفته است. جمع آوری داده ها بر اساس مصاحبه عمیق بدون ساختار فردی انجام شده است. مصاحبه ها تا اشباع داده ها انجام شده است. تجزیه و تحلیل داده ها به روش تحلیل محتوای کیفی صورت پذیرفت.

یافته ها: از تجزیه و تحلیل داده ها درون مایه اصلی عدم اعتماد بنفس کافی در بیماران مبتلا به هموفیلی بدست آمد. طبقات شامل دو طبقه ترس (شامل ترس از خونریزی، ترس از خشونت سایرین و ترس از درد های شدید) و وابستگی (شامل دوری گزینی از جمع، وابستگی به حامی، وابستگی به مسکنها و مخدر و افسردگی) می باشد.

نتیجه گیری: از دیدگاه پرستاران مصاحبه شونده در این تحقیق برای بهبود و ارتقا کیفیت زندگی این بیماران می بایست آموزشهای فردی برای فرد و خانواده فرد و نیز آموزش گروهی و رسانه ای جهت اجتماع تدارک دیده شود و ماهیت این بیماری، محدودیتهای این بیماران؛ نحوه مقابله با آن و درمانهای آن برای افراد تشریح گردد.

کلید واژگان: هموفیلی، درمان، کیفیت زندگی

مقاله پوستر

تبیین تجربه زنان متاهل از خود مراقبتی: مواظبت کردن از خود و خانواده برای سلامتی انسان

مرضیه گرزین*^۱، دکتر ابراهیم فدائی^۲، دکتر اکرم ثناگو^۳، دکتر لیلیا جویباری^۳
*^۱- مرکز بهداشت شهرستان آادشهر، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان نویسنده مسوول
^۲- شبکه و مرکز بهداشت آادشهر، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران.
^۳- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران.

مقدمه و هدف: زنان متاهل اغلب نقش والدی را بر عهده دارند سلامت آنان محور سلامت خانواده و جامعه است. زنان متاهل معمولاً سلامت اعضاء خانواده را مدیریت می کنند. خود مراقبتی زنان می تواند نقش حیاتی در سلامت جامعه داشته باشد. هدف از این مطالعه تبیین تجربه زنان متاهل از خود مراقبتی می باشد.

مواد و روش: این پژوهش به روش کیفی با رویکرد تحلیل محتوی انجام گرفته است. نمونه مورد مطالعه به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب گردیدند. در این مطالعه ۴۸ نفر از زنان متاهل مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر آادشهر در سال ۱۳۹۳ شرکت نمودند. ابزار گردآوری اطلاعات، مصاحبه های نیمه ساختار یافته با شرکت کنندگان بود. سوال اصلی مصاحبه، تجربه خود را از خود مراقبتی بیان دارید. سپس تایپ و تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق تحلیل محتوی مرسوم انجام گرفت.

یافته ها: مضمون اصلی این مطالعه از خود مراقبتی در زنان متاهل "مراقبت از خانواده" استخراج شد. با مضامین فرعی، مراقبتهای بهداشتی، جسمی، روحی، اجتماعی خانواده بود. بعنوان نقش همسر، زنان مراقبتهای ویژه جنسی از قبیل پاکیزگی، آراستگی، شادابی و حمایت از همسر را داشتند. در این مطالعه زنان به اشتیاق حفظ خانواده، خود مراقبتی از خود را هم داشتند. زیرا خود را در مجموعه خانواده می دیدند، مراقبتهای مذهبی از قبیل عبادت و خواندن قران و استفاده از گیاهان دارویی از قبیل دم کرده آویشن، تغذیه سالم، پاکیزگی، فعالیت، پیشگیری از بیماری، مداوای به موقع بیماری، حفظ روحیه و شادابی را برای خانواده و در نتیجه خود داشتند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نمایانگر این است که زنان بدلیل محوریت قرار دادن خانواده در زندگی و دیدن خود هم بعنوان عضو خانواده و هم حامی حفظ سلامت خانواده، خود مراقبتی از خود را داشتند.

کلمات کلیدی: خود مراقبتی، زنان، مطالعه کیفی، سلامت خانواده.

مقاله پوسنر

تبیین درک و تجارب اعضای هیات علمی دانشگاههای علوم پزشکی در ارتباط با مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

محسن خواجه جشوقانی^۱، دکتر مزگان محمدی مهر^۲، دکتر سلیمان احمدی^۳
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی ارتش ۲. استادیار - مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی ارتش
۳. دانشیار - دانشکده آموزش پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی -

مقدمه و هدف: اهمیت درک و شناخت فعالیت‌های مرکز توسعه آموزش پزشکی و توافق نظر نسبت به حوزه عملیاتی این مرکز به منظور دستیابی به اهداف و اجرای سیاست ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاهها امری اجتناب ناپذیر است. از آنجایی که اعضای هیات علمی بعنوان مشتریان مراکز مطالعات و دریافت‌کنندگان اصلی خدمات آنان هستند لذا این مطالعه با هدف تبیین انتظارات اعضای هیات علمی از ارائه خدمات مراکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاهها صورت پذیرفته است.

مواد و روش: مطالعه با طراحی پژوهش ترکیبی (Mixed method) از نوع اکتشافی انجام شده است. ابزار گردآوری داده‌ها، انجام مصاحبه نیمه ساختار یافته با اعضای هیات علمی به روش نمونه‌گیری هدفمند بود و جمع آوری تا اشباع داده‌ها صورت پذیرفت. روایی و پایایی پژوهش حاضر ریشه در چهار محور مقبولیت انتقال پذیری و تناسب، همسانی و تغییرپذیری داشت. برای تجزیه و تحلیل محتوا از شیوه تجزیه و تحلیل تم‌ها (Content thematic analysis) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل داده‌ها در شش تم اصلی (۱۵ تم فرعی و ۱۴ زیر طبقه) شامل: ایفای نقش آموزشی، ایفای نقش در فرایند ارزشیابی، بازگشت به فلسفه وجودی، مراکز توسعه، ایفای نقش در تولید علم و حمایت از اعتلای دفاتر توسعه طبقه‌بندی شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، گستردگی توقعات اعضای هیات علمی می‌تواند نشانگر اهمیت و حساسیت نقش مراکز در ارتقاء کیفیت آموزش دانشگاه باشد. بدیهی شناسایی شکاف‌های کیفیت خدمات و تلاش در جهت مرتفع ساختن آن سبب ایجاد انگیزه در اعضای هیات علمی که به عنوان یکی از مهمترین سرمایه‌های انسانی دانشگاهها می‌باشند گشته و به دنبال آن در ارتقای کیفیت آموزش موثر خواهد بود. امید است مسئولان و دست‌اندرکاران مراکز مطالعات و توسعه آموزش از نتایج پژوهش حاضر بهره‌مند گردند.

کلمات کلیدی: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، اعضای هیات علمی، تبیین

مقاله پوسنر

تجربه بیماران مبتلا به سرطان و خانواده آنها از سرطان

نگار کشاورز

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج.

مقدمه: سرطان مشکل بهداشتی رو به گسترش در جهان می باشد. برخی علائم موجب کاهش کیفیت زندگی آنها می گردد. وقتی فردی در خانواده مبتلا به سرطان می شود کل خانواده بیمار تحت تاثیر بیماری قرار می گیرند. در این تحقیق تصمیم بر آن شد که احساسات و تجربیات بیماران مبتلا به سرطان و نزدیکان ایشان در مورد سرطان از دیدگاه و زبان خود آنها و بر اساس جامعه کنونی ایران مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

مواد و روش: این تحقیق کیفی با استفاده از روش پدیدار شناسی و به منظور مشخص نمودن تجربه بیماران مبتلا به سرطان و خانواده آنها از بیماری سرطان صورت گرفت. جمع آوری داده ها از طریق مصاحبه نیمه-ساختار یافته بود. مدت زمان مصاحبه ها بین ۳۵ تا ۹۰ دقیقه متغیر بود. تعداد شرکت کنندگان شامل ۱۴ بیمار مبتلا به سرطان و مراقبین آنها بود.

یافته ها: شرکت کنندگان در این تحقیق شامل ۷ بیمار و ۷ نفر از نزدیکان ایشان بود. توزیع سنی و جنسی تا حد امکان بین بیماران و مراقبان آنها رعایت گردید به گونه ای که متوسط سنی بیماران ۴۵ سال و مراقبان آنها ۳۹ سال بود همچنین ۴ بیمار مرد، ۳ بیمار زن، ۵مراقب زن و ۲ مراقب مرد بودند. نوع سرطان بیماران نیز شامل: سرطان روده، سرطان خون، سارکوما و سرطان سینه بود. سطح تحصیلات بین سیکل تا کارشناسی بود. سه درون مایه اصلی در این مطالعه مشخص گردید: ۱- ترس و اضطراب، ۲-نیازهای برآورده نشده و ۳-انکار واقعیت.

نتیجه گیری: با توجه به آمار روز افزون سرطان و مشکلات عدیده این بیماران و خانواده آنها در رابطه با این بیماری نیاز به تحقیقات اساسی و گسترده و نیازسنجی بیماران و مراقبین آنها بسیار محسوس است تا بتوان آنها را هم از نظر روحی حمایت نمود و هم عوارض جسمی. بایستی به خودکفایی و خودمدیریتی خانواده بیماران توجه ویژه نمود و در جامعه مراکز حمایت مالی از این بیماران گسترش یابند و به صورت منسجم تر و فعالتر فعالیت کنند.

کلید واژه: سرطان، تحقیق کیفی، مراقبین از بیماران سرطانی

مقاله پوستر

تجربه پرستاران از شیفت شب کاری در بخش اورژانس: یک مطالعه پدیدارشناسی

علی رضا قهرمانی منامن ۱ مسعود فلاحی خشکتاب* ۲ مهدی جعفری ۳ سعید حمزاده ۴ زهرا تمیزی ۵
۱. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، تهران، ۲. دانشیار، گروه آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
۳. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، تهران، ۴. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، تهران، ۵. دانشجوی دکتری پرستاری، گروه آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، تهران،

مقدمه: پرستاران نقش کلیدی در ارائه خدمات مراقبتی در شیفت شب دارند. کار در شب کاری اثرات اجتماعی، روانی و فیزیکی بر روی افراد به خصوص پرستاران دارد. ساعت های طولانی که پرستاران در بیمارستان کار می کنند کیفیت مراقبت، سلامتی و ایمنی آنها را تحت تأثیر قرار می دهد. لذا هدف این مطالعه کشف تجارب پرستاران از شیفت شب کاری در بخش اورژانس می باشد.

روش: این مطالعه، به شیوه پدیدارشناسی در سال ۱۳۹۴ انجام شد. ۱۲ پرستار شاغل در بخش اورژانس بیمارستان سبلان اردبیل به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. جمع آوری داده ها با استفاده از مصاحبه های نیمه ساختاری بود، تمامی مصاحبه ها ضبط، دست نویس و با استفاده از روش کلایزی تحلیل شدند.

یافته ها: پس از تحلیل محتوی داده ها، چهار تم شامل "مشکل ارتباط و تعامل"، "مشکلات جسمی - روانی"، "مشکلات زندگی شخصی" و "مشکلات سازمانی" به دست آمد که هر کدام از این تم ها دارای طبقات و زیر طبقاتی بودند.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج حاصله، مشکلات ناشی از شیفت شب کاری در پرستاران زنگ خطری برای سلامتی ایجاد کرده است. بنابراین با حمایت از پرسنل و رسیدگی به مشکلات آنها و تقویت ساختار سازمان می توان شرایط سلامتی پرستاران بخش اورژانس را ارتقاء بخشید.

کلید واژه: شیفت شب، پرستار، اورژانس، پدیدارشناسی

مقاله پوستر

بررسی وضعیت دسترسی و رضایتمندی از ارائه خدمات سلامت به بیماران قلبی در بیمارستان امیرالمومنین(ع)

نرگس قاسم زاده*^۱، علیرضا رستمی^۲،
۱. کارشناس ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اراک ، نویسنده مسوول
۲. فوق تخصص جراحی قلب ؛ استادیار دانشگاه علوم پزشکی اراک

مقدمه : بررسی خواسته های بیماران و جلب رضایت آنان منجر به نوآوری و ارتقا کیفیت خدمات بوده و اعاده سلامتی آنان را بدنبال دارد. توجه به سطح رضایت بیماران از خدمات سلامت ، نقش موثری در برنامه ریزی های مدیریتی دارد. این مطالعه با هدف بررسی وضعیت دسترسی و رضایتمندی ارائه خدمات سلامت به بیماران قلبی در بیمارستان امیرالمومنین(ع) اراک طراحی گردیده است.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش کیفی می باشد که با ارزیابی نتایج حاصل از مصاحبه های انجام شده با مراجعین حین ترخیص آغاز طرح تحول نظام سلامت بخش قلب بیمارستان امیر المومنین(ع) انجام گرفته است. جامعه آماری شامل ۳۰ نفر از بیماران قلبی می باشد.

یافته ها: یافته های حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه های نیمه ساختار یافته در برگیرنده ۱۴ زیر مولفه که در قالب ۸ مولفه اصلی شامل رضایتمندی از ارائه آموزش های قبل از ترخیص، وضعیت اتاق های بستری، ویزیت به موقع پزشکان، صرف دقت و زمان برای معاینه، توصیه های در خصوص بهبودی و بهزیستی بیمار، وضعیت رسیدگی به امور مالی و همچنین میزان رعایت موازین شرعی و اصول اخلاقی بیان گردید .

نتیجه گیری: نتایج حاصل از تحلیل آماری نشانگر رضایتمندی بالا در میان بیماران بوده و در تبیین این نتایج می توان گفت ارزیابی کیفیت خدمات بیمارستان جزو فعالیت های ضروری در بیمارستان است که از دید بیمار یا متخصصان حرفه ای باهدف کنترل محیط و سوانح و پیش بینی بعضی اقدامات بهداشتی یا نتیجه این اقدامات انجام می شود.

کلمات کلیدی: نظام سلامت، بخش قلب، رضایتمندی، تحقیقات کیفی، بیمارستان امیرالمومنین

مقاله پوستر

تبیین شایستگی‌های مورد نیاز آموزش پزشکی عمومی با رویکرد طب نظامی

علی دانا ۱، دکتر مژگان محمدی مهر ۲، دکتر علیرضا خوشدل ۳
۱. پژوهشگر- دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی- دانشگاه علوم پزشکی ارتش ۲. استادیار- مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه ارتش- نویسنده مسئول ۳. دانشیار گروه پزشکی اجتماعی- دانشگاه علوم پزشکی ارتش

مقدمه و هدف: پزشکان نظامی برای موفقیت در شرایط جنگ و بحران علاوه بر مهارت‌هایی که یک پزشک عمومی در دوران تحصیل کسب می‌نماید، نیازمند کسب توانمندی‌های مواجهه با شرایط غیرعادی اعم از جنگ، بحران و شرایط نامتعارف هستند. مطالعه حاضر با هدف تبیین شایستگی‌های مورد نیاز پزشکی عمومی با رویکرد طب نظامی صورت گرفته است.

مواد و روش: این پژوهش از نظر هدف مطالعه از نوع کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها از نوع کیفی است. برای گردآوری داده‌ها از روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان طب نظامی به روش نمونه‌گیری هدفمند بود و جمع‌آوری تا اشباع داده‌ها صورت پذیرفت. تجزیه و تحلیل داده‌های مصاحبه به روش تحلیل Content thematic analysis انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس تحلیل محتوایی داده‌ها، شایستگی‌های مورد نیاز پزشک نظامی چهار تم اصلی و ۳۱ تم فرعی طبقه‌بندی شد که تم‌های اصلی عبارتند از: علوم پایه، مهارت بالینی، طب رزم و علوم مراقبتی.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت تربیت پزشک نظامی در مواجهه با شرایط نامتعارف، بحران و جنگ، لازم است شایستگی‌های مورد نیاز این پزشکان در دوران پزشکی عمومی علاوه بر دروس اصلی و تخصصی، در برنامه‌درسی آنها مورد توجه و آموزش قرار گیرد.

مقاله پوستر

کلمات کلیدی: طب نظامی، شایستگی، آموزش پزشکی

چالشهای پیش روی خانواده بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه

- ۱- مینا گائینی* استادیار- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پرستاری و مامایی (نویسنده مسول)
- ۲- منصوره اشقی فراهانی- دانشیار- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده پرستاری و مامایی
- ۳- نورالدین محمدی- استادیار- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده پرستاری و مامایی
- ۴- نعیمه سید فاطمی- استاد- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده پرستاری و مامایی

مقدمه: بستری شدن ناگهانی بیمار در بخش مراقبت ویژه به هر دلیل تجربه ای استرس زا و رنج آور برای بیمار و خانواده است. بخش مراقبت ویژه به عنوان بخشی با شرایط خاص، وسایل و تجهیزات پیشرفته که بیماران با شرایط بحرانی در این بخش بستری می شوند دارای خصوصیات پیچیده ای می باشد که آنرا از سایر بخشها متمایز می سازد و بر اساس این ویژگیها دارای یکسری چالشها و مسائل خاص می باشد. لذا اعضاء کادر درمان بویژه پرستاران با درک و شناخت چالشها و دغدغه های خانواده این بیماران می توانند آنها را در تطابق با شرایط بحرانی ناشی از بستری شدن بیمار در بخش مراقبت ویژه یاری نمایند. بر این اساس، مطالعه حاضر با هدف درک چالشهای اعضاء خانواده بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه انجام گرفت.

روش پژوهش: در این مطالعه کیفی، تعداد ۱۹ خانواده بیمار بستری در بخش آی سی یو با روش نمونه گیری مبتنی بر هدف مورد بررسی قرار گرفتند. داده ها از طریق مصاحبه های نیمه ساختارمند، مشاهدات و یادداشت های در عرصه جمع آوری گردید. کلیه مصاحبه ها ضبط و پیاده سازی شد و بر پایه روش آنالیز محتوای کیفی مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: درون مایه های حاصل از آنالیز داده ها شامل: "ماهیت بخش مراقبت ویژه"، "بی ثباتی شرایط بیمار"، "قوانین ملاقات در بخش مراقبت ویژه"، "نگرانی نسبت به مراقبت ایمن"، "نگرانی مرتبط با امور مراقبتی" و "نگرانی در رابطه با انتقال از بخش مراقبت ویژه" بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به تنش زا و بحرانی بودن پدیده بستری بیمار در بخش مراقبت ویژه برای خانواده، به نظر می رسد که با درک و شناخت چالشهای این خانواده ها، اعضاء تیم درمان بویژه پرستاران بتوانند حمایتها و مراقبتهای خانواده محور را در راستای کاهش دغدغه ها و چالشهای ناشی از بستری شدن بیمار در بخش مراقبت ویژه ارائه نمایند.

کلید واژه ها: بخش مراقبت ویژه، اعضاء خانواده، تحقیق کیفی، تحلیل محتوا

مقاله پوستر

مفهوم شناسی روش تحقیق

امین حسینی مطلق * زینب علیزاده ** پرویز مردانی *** نوید امیدوی فر ***
* ، ** ، *** دانشگاه علوم پزشکی یاسوج - واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهید بهشتی
*** دانشگاه علوم پزشکی شیراز

روش تحقیق از ضرورت‌های اجتناب ناپذیر در فرآیند تحقیقات به شمار می‌رود. ارائه برنامه‌های تحقیقاتی و مدیریت محتوایی یک مجموعه نمی‌تواند بدون پشتوانه یک روش تحقیق انجام بگیرد. از طرف دیگر، با توجه به این که مراکز تحقیقاتی به عنوان یک مجموعه تحقیقاتی، به تحقیقات بنیادی، راهبردی و کاربردی خود ادامه می‌دهند ناگزیر است برای ارتقای کیفی تحقیقات خود و بهینه آنها، روش تحقیق مورد نظر خود را تعیین کرده و در مدیریت علمی خود به کار بگیرد.

در نگاه اول تحقیق، جریانی از «نادانی» به «دانایی» است. در این نگاه، تحقیق می‌تواند رشد کمی داشته باشد اما رشد کیفی نمی‌پذیرد. [۳] در نگاه دوم: تحقیق «جریانی است برای تنظیم پدیده‌ها و قرار دادن آنها در حوزه میل و اراده انسان». [۴] این نگاه به «تحقیق» برخلاف نگاه نخست، تلقی ابزار انگارانه به علم و تحقیق دارد نه نگاهی حقیقت‌نما. [۷] اما نگاه سوم، تحقیق را وسیله عبور از اعتقاد تا عمل از طریق تولید اطلاعات متناسب می‌داند.

روش یعنی «مجموعه مرحله به مرحله انجام یک فعالیت، که سبب ایجاد اثری می‌شود. روش یک خط مشی معقول و منظم برای رسیدن به یک هدف معین است». [۱۰] لذا روش، نه تنها کم اهمیت تر از محتوای تحقیق نیست بلکه در آن تأثیر مستقیم می‌گذارد. [۱۲]

روش تحقیق، روش تفکری است که انطباق با واقعیت را حاصل کند و تحقیق مجموعه‌ای از قواعد، ابزار و راه‌های معتبر (قابل اطمینان) و نظام یافته برای بررسی واقعیت‌ها، کشف مجهولات و دستیابی به راه حل مشکلات است. [۱۴]

روش تحقیق، ابزاری است که صحت و غلط را در امر تحقیق نشان می‌دهد و چگونگی هدایت تحقیقات به سوی بهینه شدن در مسیر حقایق را تضمین می‌کند. بر این اساس روش تحقق می‌خواهد کاری کند که «شدن»، بر پایه درستی انجام بگیرد.

در نگاهی دیگر، روش تحقیق در امر احراز صحت به دنبال دقیق‌تر نمودن فعل پژوهش‌گر است. در نهایت می‌توان گفت که احراز صحت در پژوهش به دو گونه است: الف - احراز صحت در اصل تحقیق؛ ب - احراز صحت در فعل محقق.

کلمات کلیدی: مفهوم شناسی، روش تحقیق،

مقاله پوسنتر

عکس‌العمل و مقابله زنان به خشونت خانگی: رویکردی کیفی

پیمان‌ه شکرالهی^۱، دکتر مسعود بهرامی^۲، دکتر شهناز کهن^۲، دکتر قدرت الله مومنی^۳
^۱دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد
^۲مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
^۳مرکز مطالعات اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه: خشونت خانگی یک عامل تنش‌زای مستمر می‌باشد که باعث تحریک قربانی به انجام عکس‌العملی در قبال آن می‌گردد. نوع مقابله‌ای که زنان در برخورد با خشونت همسر در پیش می‌گیرند تعیین‌کننده عاقبت روابط خشونت‌آمیز می‌باشد. در این مطالعه با رویکردی کیفی به تبیین عکس‌العمل و مقابله زنان به خشونت خانگی پرداخته شده است.

روش: مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته با ۱۸ نفر زن تحت خشونت خانگی جهت تبیین نحوه مقابله زنان در برابر خشونت خانگی در سال ۱۳۹۳ صورت گرفت. مصاحبه بعد از اینکه کلمه به کلمه نوشته شد از طریق تحلیل محتوی استقراری به صورت استخراج واحدهای معنای و بعد کدها، زیر طبقات و طبقات مورد بررسی قرار گرفت. وبا بکارگیری ناظر خارجی روای و پایایی یافته‌ها سنجیده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل محتوی در زنان قربانی خشونت حاکی از دو طبقه بود: اقدامات منفعلانه و غیر اصولی، و اقدامات فعال. اقدامات منفعلانه و غیر اصولی شامل زیر طبقات رفتارهای آسیب‌زا، تلافی و تحمل و سکوت بود. و اقدامات جستجو کمک و مشاوره، اقدامات قانونی و ترک همسر، و اقدامات مثبت و ارتقا دهنده از زیر طبقات اقدامات فعال بودند. **نتیجه‌گیری:** در این مطالعه مقابله با خشونت همسر در زنان قربانی خشونت حاکی از دو طبقه بود: اقدامات منفعلانه و غیر اصولی، و اقدامات فعال. طبقات به دست آمده تایید کنند مدلهای مقابله با استرس در مطالعات پیشین بود. اتخاذ راهکاری جهت مقابله با خشونت خانگی، متاثر از توانمندی زنان، باورها و فرهنگ حاکم، شدت خشونت و حمایت‌های موجود اجتماعی و قانونی و ارزیابی سودمندی اقدامات بود. جهت جامعیت بخشیدن به ارائه خدمات به زنان قربانی باید نوع مقابله آنان و دلیل اتخاذ آن را مد نظر قرار داد.

مقاله پوستر

مهرورزی هسته اصلی مراقبت : یک مطالعه اتنوگرافی

نویسنده : سیما بابایی

Background: مهرورزی مفهومی است انسانی که باید به طور دایم در کار حرفه ای پرستاران وجود داشته باشد. به طور مرسوم رنج بیمار و احساس ناراحتی پرستار از رنج او ، نقطه شروعی برای ابراز شفقت است. مهرورزی شامل **real dialogue** در ارتباط انسان با انسان است و بیش از یک ارتباط ساده پزشک یا پرستار با بیمار است. مهرورزی هرگز یک رفتار قالبی و کلیشه ای ساده نیست و آن در برگیرنده شناخت مناسب اشتراکات انسانی بین پرستار و بیمار و همراه اوست. مهرورزی در عمل پرستاری هسته بسیار مهمی است و قلب باز ساخت پرستاری است . پرستاری با دیدگاه کل نگر هرگز مراقبت بدون مهرورزی را نمی پذیرد. پرستاری کل نگر بر محافظت ، ارتقا سلامتی، احساس خوب بودن ، کمک به بهبودی ، پیشگیری از بیماری و آسیب ، تسکین درد و رنج ، حمایت از افراد برای دریافت آرامش ، راحتی و برقراری تعادل از طریق تشخیص و پاسخ انسان به درمان تاکید دارد. مراقبت پرستاری کل نگر ، رابطه محور بوده ، چرا که مهمترین ابزار جمع آوری اطلاعات در خصوص بیمار، ارتباط است و ارتباط بدون در نظر گرفتن و بکارگیری مفهومی چون مهرورزی معنا نخواهد داشت. لذا در شایستگی پرستاران برای ارایه مراقبت از بیماران ، همه جوانب بخصوص مهرورزی باید مورد توجه قرار گیرد و تمام این شایستگی ها باید با یکدیگر رشد متوازی داشته باشند. مفاهیمی که برای مهرورزی تعریف شده، ممکن است مطابق با فرهنگ و اندیشه حاکم بر دیگر جوامع باشد، این یافته ها با توجه به فرهنگ ایرانی-اسلامی که آمیزه ای از عشق به خدا، عشق به همنوع و دیگر موجودات و آفریده های خداوند یکتا، مهربانی، تلاش، سازندگی، بزرگ منشی، پاکیزگی، و گذشت است، ممکن است متفاوت باشد، و از آنجا که این مفهوم تحت تاثیر فرهنگ حاکم بر جامعه بوده ، محقق با هدف توصیف ویژگی های رفتاری مهرورزی در پرستاران بالینی به این مطالعه پرداخته است.

Material & Methods: این مقاله یک قسمت از یک مطالعه اتنوگرافی است که در سال ۲۰۱۴-۲۰۱۵ در مورد فرهنگ مهرورزی در پرستاران انجام شده است. شرکت کنندگان در این مطالعه ، پرستاران با مدرک کارشناسی و بالاتر ، مسئول اصلی مراقبت از بیمار در بخش های داخلی و جراحی و دارای سابقه کار بین ۱ تا ۲۹ سال بودند. جمع آوری اطلاعات از طریق مشاهده مشارکتی و مصاحبه بدون ساختار ، عمیق شکل گرفت. آنالیز اطلاعات به روش آنالیز محتوای کیفی و مقایسه مستمر اطلاعات صورت گرفت.

Results: تعداد ۱۵ شرکت کننده پرستار در پژوهش مشارکت داشتند. ۱۳ پرستار زن و ۲ پرستار مرد بودند. تحصیلات مشارکت کنندگان ، ۳ نفر مدرک کارشناسی ارشد و ۱۲ نفر مدرک کارشناسی داشتند. یافته های مهم در این مطالعه ۴ تم فرهنگی بود که عبارتند از : ۱- هم احساسی و تمایل برای برقراری ارتباط با شخص دیگر ، ۲- ترویج و پذیرش احساسات مثبت و منفی دیگران ، ۳- برخورداری از توان انجام وظایف مراقبتی کمکی- حمایتی ، ۴- توانمندی در برقراری ارتباط دوستانه با تیم درمان

Conclusions: در این مطالعه رفتارهای مهرورزانه در زمینه فرهنگی پرستاران ایرانی بحث شد. این رفتارها از فعالیت ها و کارهای مربوط به بیمار که پرستاران انجام می دهند منتج شده و متناسب با فرهنگ ایران است ، که امیدواریم مناسب و رضایت بخش باشد. نتایج این مطالعه می تواند در درک اهمیت ویژگی های مهرورزی و گنجاندن این اصول در برنامه مراقبت شخصی و فراهم کردن یک محیط مراقبت مورد انتظار همراه با مهرورزی ، صرف نظر از هرگونه کمبودهای محیط کاری موثر باشد. محدودیت های این مطالعه مشابه محدودیت در مطالعات اتنوگرافی و مطالعات کیفی است و ممکن است تعمیم پذیری آن برای دیگر فرهنگ ها و زمینه های کاری متفاوت باشد.

Key Words: مراقبت ، مهرورزی ، فرهنگ

مقاله پوسنر

بررسی دیدگاه زوج های جوان در رابطه با پیگیری مشکلات ناباروری

محمدسعید میرزایی^{۱*}، فائزه جهان پور^۲، صنایت الله برگ ریزان^۳، آرش خلیلی^۴، اکوان پایمرد^۵

۱ دانشجوی کارشناس ارشد داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، نویسنده مسوول. ۲. دانشیار گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۳. کارشناس ارشد آموزش پرستاری، بیمارستان شهید بهشتی یاسوج، ۴. کارشناس ارشد پرستاری کودکان، مرکز تحقیقات شهید بهشتی یاسوج، ۵. دانشجوی کارشناس ارشد مراقبت های ویژه، دانشگاه علوم پزشکی یزد،

مقدمه و هدف: میزان باروری در جهان در ۵۰ سال اخیر تقریباً به نصف رسیده و میزان ناباروری به طور مرتب در حال افزایش است. نرخ باروری در کشور ایران ۱٫۸ درصد اعلام شده که این میزان رو به کاهش می باشد. تولید مثل افزون بر موضوعی علمی یک موضوع اجتماعی است. زوج های نابارور افرادی هستند که امید به بچه دار شدن دارند. مطالعه در زمینه تولید مثل از حوزه های نوپا و نوظهور علمی می باشد. با توجه به روند رو به رشد افزایش ناباروری در کشور به نظر می رسد باید در پژوهش ها و تحقیقاتی نظام مند، اثر مجموعه ای از متغیرها از عوامل محیطی، تغذیه ای و آب و هوا تا تاثیر امواج رادیویی، الکترومغناطیس، استرس های محیطی و دیگر عوامل مرتبط با این موضوع را بررسی کرد تا از بحرانی شدن این مساله جلوگیری شود. با توجه به اهمیت موضوع تحقیق حاضر با هدف تعیین دیدگاه زوج های جوان در رابطه با پیگیری مشکلات ناباروری انجام گرفت.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر از نوع کیفی با رویکرد تحلیل محتوای قراردادی بوده، جمع آوری اطلاعات از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته انجام پذیرفت. مصاحبه از ۲۰ نفر از زوجهای جوان دچار ناباروری انجام گرفت. انتخاب نمونه ها به صورت هدفمند از مرکز درمان ناباروری شهر بوشهر بود. مصاحبه ها ضبط و سپس به صورت دست نویس و با استفاده از روش تحلیل محتوای قراردادی تجزیه و تحلیل شدند. به منظور تایید و قوت داده ها، اطلاعات در اختیار شرکت کنندگان به منظور کنترل خارجی قرار داده شد.

یافته ها: بر اساس تحلیل داده ها بیشترین موضوعاتی را که زوجهای جوان به عنوان معضلات پیگیری درمان ناباروری به آنها اشاره داشتند شامل ((پایین بودن سطح آگاهی زوجها از مسایل مربوط به ناباروری، سرسام آور بودن هزینه های درمان ناباروری، عدم پاسخ مناسب به درمان در مقاطع زمانی مختلف و عدم حمایت مالی و بیمه)) بوده، که در گفته های زوجهای جوان مشهود بود.

نتیجه گیری: با توجه به اهمیت ناباروری در زوجهای جوان و اینکه مشکل ناباروری نه تنها یک مساله بهداشتی بلکه یک مساله اجتماعیست، باید تدابیری اندیشید که بتوان مشکلات موجود در این حوزه را به کمترین میزان رسانید تا به این آرزوی زوجهای جوان پایان بخشید. ضمن آنکه می بایست به بحث آموزش که مهمترین موضوع در حوزه سلامت می باشد تاکید جدی داشت.

کلید واژه ها: پیگیری مشکلات ناباروری، زوج های جوان، بوشهر

مقاله پوستر

آسیب پذیری کارکنان اتاق عمل: یک تحقیق کیفی

صنایت الله برگ ریزان ۱، محمدسعید میرزایی ۲*، آرش خلیلی ۳، اکوان پایمرد ۴، حسن وفاپوره ۵.
۱. کارشناس ارشد آموزش پرستاری، بیمارستان شهید بهشتی یاسوج؛ ۲. دانشجوی کارشناس ارشد داخلی جراحی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، نویسنده مسوول
۳. کارشناس ارشد پرستاری کودکان، مرکز تحقیقات شهید بهشتی یاسوج، ۴. دانشجوی کارشناس ارشد مراقبت های ویژه، دانشگاه علوم پزشکی یزد، ۵.
دانشجوی کارشناس ارشد رادیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی یزد،

مقدمه و هدف: پرسنل پرستاری اتاق عمل در محیط کاری خود بطور مداوم در حال تجربه عوامل گوناگون شغلی هستند. آنها در معرض سختی ها و مشکلات و عوارض مربوط به شغل هستند. افراد در معرض حوادث و بیماری های متعدد قرار دارند، در نتیجه بیشتر از دیگران آسیب دیده و یا ممکن است بیمار شوند. آسیب ها در میان کارکنان بهداشتی درمانی رایج است. آسیب های اسکلتی - عضلانی مرتبط با کار از جمله بزرگترین مشکلات بهداشت شغلی در اتاق عمل می باشد. به دلیل اهمیت موضوع آسیب در پرسنل اتاق عمل و در معرض خطر بودن آنها، پژوهش حاضر با هدف بررسی و تعیین آسیب پذیری پرسنل اتاق عمل انجام گرفت.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر یک پژوهش کیفی از نوع روش پدیدارشناسی است که در ۱۲ نفر از پرسنل پرستاری اتاق عمل شاغل در بیمارستان شهید بهشتی یاسوج انجام گرفت. نمونه گیری مبتنی بر هدف بود، روش جمع آوری داده ها مصاحبه از نوع غیر ساختار یافته بود. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش کلایزی استفاده شد.

یافته ها: طبق آنچه که از بررسی نمونه ها حاصل شد اغلب نمونه ها مساله آسیب پذیری را بسیار مهم دانسته و بر آن تاکید جدی داشتند. نتایج نشان دادند که مفاهیم مد نظر شرکت کنندگان در رابطه با آسیب پذیری از زیر مفهوم های، ترس از ابتلا به بیماری، عوارض شیمیایی محیط کار، عوارض اورگونومیکی محیط کار، عوارض روحی روانی محیط کار، تشکیل شده است.

نتیجه گیری: آسیب پذیری کارکنان اتاق عمل به دلیل وضعیت محیط کاری آنها و وجود خطرات بالقوه باید به صورت جدی مد نظر باشد. آسیب پذیری کارکنان اتاق عمل می تواند منجر به بروز خطرات بالقوه برای آنها شود و خسارات جبران ناپذیری به بار آورد.

کلید واژه ها: آسیب پذیری، کارکنان اتاق عمل، یاسوج

مقاله پوستر

تجارب بیماران از سونامی نقض حقوق: قسمتی از یک مطالعه نظریه بنیادی

۱. مژگان خادمی: استادیار گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد،
۲. عیسی محمدی استاد گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
۳. زهره ونکی دانشیار گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

مقدمه: رعایت حقوق بیمار یکی از مهم ترین مؤلفه های ارائه یک مراقبت انسانی و اخلاقی است اما موانع و چالش های زیادی در مسیر رعایت این حقوق وجود دارد. اگرچه مطالعاتی درباره میزان آگاهی، نگرش و ادراکات، شناخت ابعاد حقوق بیمار و میزان رعایت آن انجام شده است اما خلاء جدی در بدنه دانش درباره ابعاد نقض حقوق و راهبردهای بیماران در مواجهه با این چالش وجود دارد. هدف این مقاله شناخت ابعاد نقض حقوق و چگونگی پردازش و حل این مسأله توسط بیماران می باشد.

روش شناسی: این مطالعه با استفاده از روش گرنند تئوری کلاسیک با گردآوری یادداشت در عرصه و مصاحبه انجام شده است. تعداد 71 مصاحبه رسمی و غیر رسمی با پرستاران، بیماران و خانواده های آنان که با نمونه گیری هدفمند و نظری از دو بیمارستان دانشگاهی در تهران انتخاب شدند، انجام شد. گردآوری و آنالیز داده ها به صورت همزمان انجام شد. کدهای اساسی و تئوریک در هر دو مرحله کدگذاری باز و انتخابی استخراج شدند. با مقایسه مداوم، طبقات و ویژگی ها تشکیل شدند. مموهای فراوان در طی مطالعه ثبت شد. پس از اشباع نظری طبقات، مرتب سازی مموها مطابق با قوانین تحلیلی گلنزر حول متغیر مرکزی شروع و با تکامل نظری خاتمه یافت.

یافته ها: این مقاله منعکس کننده قسمتی یک مطالعه نظریه بنیادی وسیع است. ابعاد «نقض حقوق» بیمار بسیار وسیع بوده و می تواند به شکل های مختلف رخ داده و تجربه شود. این مفهوم دارای سه بعد اصلی «رکود مراقبت» («محرومیت از حضور مراقب» و «تأخیر/عدم دریافت پاسخ برای نیاز»)، «دریافت مراقبت مکانیکی» («سطحی بودن»، «فقدان عاطفه» و «عدم درک موقعیت») و «بی حرمتی» است. «آسیب و درهم شکستن» که حاصل نقض حقوق است راهبردهایی همچون «گریز و اجتناب» و «واگذاری بدون تضمین مراقبت» را به دنبال دارد که تشدید «آسیب و درهم شکستن» را به دنبال دارد.

نتیجه گیری: هرگونه کاستی در ارتباط با بیمار و کیفیت مراقبت به عنوان نقض حقوق تلقی می شود. بررسی چگونگی پردازش و حل مسأله توسط بیماران نشان می دهد نه فقط این راهبردها موفق نیستند بلکه سبب پیچیده تر شدن شرایط می گردند. حساس سازی مدیران برای فراهم سازی بستر مناسب جهت رعایت همه جانبه حقوق بیماران مطالعه فرآیندهای منجر به نقض حقوق بیمار جهت ممانعت از تداوم این فرآیندها و همچنین طراحی و تدوین ابزار سنجش میزان رعایت حقوق بیمار پیشنهاد می شود.

واژه های کلیدی: بیمار بستری، نقض حقوق، نظریه بنیادی

مقاله پوستر

تبیین تجارب پرسنل رادیولوژی از حفاظت پرتویی بیمار

- محسن شفیعی^۱، سجاد برزوئی سیله^۲، حسن وفاپور^۳، لیلا کارگر^۴، سید ذاکر سعیدی نژاد^۵، راضیه رشیدفر^۶
- ۱- کارشناس ارشد فیزیک پزشکی، گروه رادیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج- ایران
 - ۲- کارشناس ارشد رادیوبیولوژی و حفاظت پرتویی، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج- ایران
 - ۳- دانشجویی کارشناسی ارشد فیزیک پزشکی، گروه فیزیک پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یزد، یزد- ایران (نویسنده مسئول)
 - ۴- کارشناس ارشد فیزیک پزشکی، گروه رادیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج- ایران
 - ۵- متخصص عفونی، بیمارستان شهید بهشتی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج- ایران
 - ۶- دانشجویی کارشناسی رادیولوژی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج- ایران

مقدمه:

حفاظت پرتویی بیمار مهمترین وظیفه پرسنل رادیولوژی در قبال سلامت بیمار می باشد. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تبیین تجارب پرسنل رادیولوژی از حفاظت پرتویی بیمار در محیطهای بیمارستانی انجام گردید.

روش:

این مطالعه به روش کیفی و رویکرد تحلیل محتوا صورت گرفت. در این پژوهش جهت جمع آوری اطلاعات، از روش مصاحبه عمیق استفاده شد. مطالعه با نمونه گیری هدفمند آغاز شد و در طی تکامل طبقات، با نمونه گیری نظری تکمیل یافت. در این پژوهش ۲۳ پرتوکار مورد مصاحبه قرار گرفتند و برای تجزیه و تحلیل دادهها از روش مداوم مقایسه ای، همزمان با جمع آوری دادهها استفاده شد.

یافته ها:

تجزیه و تحلیل دادهها نشان داد که عوامل فردی (آگاهی به حفاظت پرتویی، اعتقاد به حفاظت پرتویی، فراموشی)، عوامل محیطی (امکانات و تجهیزات حفاظتی، فضای فیزیکی) و عوامل انگیزشی (نگرانی بیمار از تابش پرتویی، علاقه و انگیزه فردی) به عنوان درون مایه های این پژوهش به دست آمدند. در این پژوهش "حفاظت پرتویی بیمار در بیمارستان یک اقدام واجب و ضروری" به عنوان درون مایه اصلی از دادهها استخراج شد.

نتیجه گیری:

در پژوهش حاضر "حفاظت پرتویی بیمار در بیمارستان یک اقدام واجب و ضروری" به عنوان درون مایه اصلی، نشان دهنده این امر است که برای اجرای شدن این وظیفه پرتوکاران باید به عوامل مختلفی توجه کرد و در جهت فراهم کردن آنها اقدامات لازم را انجام داد. بنابراین به منظور مرسوم شدن حفاظت پرتویی بیمار توسط پرتوکاران، برگزاری مستمر کارگاههای آموزشی حفاظت پرتویی بیمار در بیمارستانها پیشنهاد می شود.

مقاله پوستر

دستاوردهای بالینی مورد انتظار از دانشجویان رادیولوژی از نظر مربیان و اساتید بالینی

- سجاد برزویی سیله^۱، محسن شفیعی^۲، حسن وفاپور^۳، سید ذاکر سعیدی نژاد^۴، راضیه رشیدفر^۵، لیلا کارگر^۶
- ۱- کارشناس ارشد رادیوبیولوژی و حفاظت پرتویی، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج-ایران
 - ۲- کارشناس ارشد فیزیک پزشکی، گروه رادیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج-ایران (نویسنده مسئول)
 - ۳- دانشجویی کارشناسی ارشد فیزیک پزشکی، گروه فیزیک پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یزد، یزد-ایران
 - ۴- متخصص عفونی، بیمارستان شهید بهشتی یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج-ایران
 - ۵- دانشجویی کارشناسی رادیولوژی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج-ایران
 - ۶- کارشناس ارشد فیزیک پزشکی، گروه رادیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج-ایران

مقدمه:

دستاوردهای بالینی به عنوان یکی از شایستگی‌های است که انتظار می‌رود، دانشجویان در پایان دوره کارآموزی و کارورزی کسب کرده باشد. هدف از مطالعه حاضر تعیین و تبیین دستاوردهای بالینی مورد انتظار از دانشجویان رادیولوژی بعد از گذراندن دوره‌های آموزش بالینی از نظر مربیان و اساتید بالینی می‌باشد.

روش:

مشارکت کنندگان در این پژوهش، ۱۴ نفر از اساتید و مربیان بالینی گروه رادیولوژی انتخاب شدند. در پژوهش حاضر اطلاعات و داده‌ها با روش مصاحبه فردی نیمه ساختار یافته تا رسیدن به اشباع نظری بدست آمد. داده‌های بدست آمده در این پژوهش همزمان با استفاده از روش تحلیل محتوای آشکار تحلیل شدند.

یافته‌ها:

تجزیه و تحلیل داده‌ها شامل ۳ درون مایه اصلی و ۹ طبقه می‌شدند. مهارت‌های عملی (پیش از انجام تصویربرداری، در حین و پس از انجام آزمون تصویربرداری) اولین و کلیدی‌تری درون مایه بدست آمد. دستاوردهای بالینی مورد انتظار دیگر از دانشجویان رادیولوژی شامل: ارتباطات (ارتباط با بیمار، ارتباط با همکاران، ارتباط با بخش‌های مختلف بیمارستانی)، ونگرش حرفه‌ای (علاقه و انگیزه کاری، اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت پذیری) بدست آمدند.

نتیجه گیری:

توجه به دستاوردهای بالینی مورد انتظار مربیان و اساتید بالینی، که می‌تواند در برنامه ریزی آموزشی و درسی محور هدایت دانشجویان در آموزش‌های بالینی واقع شود را، توصیه می‌شود. از آنجا که درصد بالایی از تشخیص‌های بالینی به تصاویر رادیولوژی وابسته است، توجه به وضعیت آموزشی این رشته توصیه می‌گردد.

مقاله پوستر

شناسایی و اولویت بندی شاخص های اثربخشی مدیریت دانش در نظام بهداشتی بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دکتر پرویز آقایی برزباد، استادیار مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دانشگاه علوم پزشکی یاسوج. یاسوج
آقای مرتضی محمدپور، دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بیمارستانی دانشگاه آزاد مرودشت. ایران

مقدمه :

این پژوهش با هدف شناسایی و اولویت بندی شاخص های اثربخشی مدیریت دانش در نظام بهداشتی بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شیراز صورت پذیرفته است. با توجه به اهمیت دانش در سازمان های امروزی، لزوم توجه و مدیریت دانش در سازمان ها امری لازم و ضروری است. شناسایی مؤلفه های مؤثر در مدیریت دانش نیز می تواند به عنوان راهکاری جهت برنامه ریزی صحیح در راستای مدیریت دانش در سازمان، مورد استفاده قرار گیرند.

متدلوژی:

در این پژوهش جهت شناسایی مؤلفه های اثربخش مدیریت دانش از روش کتابخانه ای استفاده شد و پس از بررسی و مطالعه کتب و مقالات معتبر داخلی و خارجی ۹ شاخص اثرگذار بر مدیریت دانش مورد شناسایی قرار گرفتند. در این تحقیق مدیران و معاونین بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شیراز به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند که تعداد این افراد ۲۸ نفر بود.

نتیجه گیری:

در این پژوهش مؤلفه هایی که مورد شناسایی قرار گرفته اند به وسیله یکی از تکنیک های تصمیم گیری چند معیاره (تاپسیس فازی) رتبه بندی شدند. بر اساس اطلاعات به دست آمده از تکنیک تاپسیس فازی مؤلفه ((تعامل دانش)) در رتبه اول اهمیت از نظر خبرگان پژوهش قرار دارد. در خصوص تعامل دانش به مدیران بیمارستان های تحت نظر دانشگاه علوم پزشکی شیراز پیشنهاد می شود استفاده از اینترنت، اینترنت، اتوماسیون موجب تعامل دانش می شود. برای این کار می تواند شعار " تعامل دانش قدرت است" را جایگزین شعار "دانش قدرت است" سازد

کلمات کلیدی: مدیریت دانش. شاخص های اثربخش. تکنیک تصمیم گیری تاپسیس فازی

مقاله پوستر

تبیین فرایند ملاقات از بیمار در بخش‌های مراقبت ویژه بزرگسالان

زهرا طیبی^۱، ناهید دهقان نیری^۲، لیلی بریم نژاد^۳

^۱دکتری تخصصی پرستاری، استادیار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز

^۲دکتری تخصصی پرستاری، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۳دکتری تخصصی پرستاری، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

زمینه: ملاقات از بیمار بستری در بخش مراقبت ویژه، امروزه به عنوان یکی از جنبه‌های مهم مراقبت بیمار-محور تعریف می‌شود و اثرات مثبت آن بر بیمار و خانواده در مطالعات بسیاری به ثبت رسیده است. با این حال همچنان ملاقات محدود به عنوان سیاست غالب در ای سی یو بسیاری از بیمارستانهای ایران و جهان اجرا می‌شود. این مطالعه به منظور تبیین فرایند ملاقات از بیمار در بخش‌های مراقبت ویژه بزرگسالان به گونه‌ای که همه ابعاد، ویژگی‌ها، تسهیل‌کننده‌ها و موانع شناخته شوند و دیدگاه کلیه ذی‌نفعان مورد توجه و بررسی قرار گیرد، انجام شد.

روش پژوهش: روش کیفی و رویکرد گراند تئوری برای هدایت این مطالعه انتخاب شد در این مطالعه ۲۹ مصاحبه با ۲۷ پرستار، بیمار، ملاقات‌کننده و پزشک انجام شد. از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته، مشاهده و تحلیل اسناد و مدارک برای گردآوری داده‌ها استفاده شد. داده‌های حاصل بر اساس نسخه ۲۰۰۸ Corbin and Strauss در سه سطح مفاهیم، زمینه و فرایند، تحلیل شدند.

یافته‌ها: مفهوم محوری این پژوهش "حفظ منطقه امن" نام گرفت. طبقات اصلی "فرهنگ" و "ماهیت ای سی یو" زمینه پدیده ملاقات را شکل دادند و طبقه اصلی "الگوهای حفظ کنترل" بیانگر فرایند شکل گرفته در این مطالعه بود. طبقه اصلی "انتظار" نیز، ملاقات را از دیدگاه بیماران و ملاقات‌کنندگان در درون و بیرون بخش تبیین نمود. نظریه پایه منتج از این مطالعه، "تئوری حفظ منطقه امن" است که بیانگر پاسخ‌های پرستاران و تلاش آنها برای حفظ کنترل ای سی یو در فرایند ملاقات از بیمار است که در بستری از فرهنگ عمومی، فرهنگ سازمان و ماهیت ای سی یو شکل می‌گیرد.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این مطالعه نشان داد که اگر چه حمایت و محافظت از بیمار یکی از پررنگ‌ترین استدلال‌های محدودیت ملاقات از سوی پرستاران مشارکت‌کننده در این مطالعه عنوان شد، اما تلاش برای حفظ کنترل بر روی بخش و به ویژه حفظ حریم عملکردی پرسنل محوری‌ترین مفهوم در فرایند جاری ملاقات است. درونی نشدن رویکرد کل نگر و عدم تاکید بر مراقبت‌های بیمار-محور و خانواده محور منجر به بروز الگوهایی می‌شود که نتیجه آن توجه صرف به بعد جسمی بیمار و تلاش برای حفظ شرایط کنترل شده ای سی یو است.

کلید واژه‌ها: ملاقات از بیمار- بخش مراقبت ویژه- ایران- گراند تئوری

مقاله پوستر

چگونه دانشجوی پرستاری شدم؟

۱. زهرا طیبی: دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج - ۲- ناهید دهقان نیری: دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران ۳- رضا نگارنده

زمینه: انتخاب حرفه از تصمیمات مهم زندگی هر فرد است که تحت تاثیر عوامل و زمینه های متفاوتی قرار می گیرد. چگونگی ورود به

رشته پرستاری به عنوان یکی از تاثیرگذارترین رشته های گروه علوم پزشکی، قطعا در کیفیت مراقبت و میزان بقاء پرستاران موثر است.

اهداف: شناخت دلایل ورود دانشجویان به پرستاری در ایران و چگونگی کسب اطلاعات درباره حرفه، هدف از انجام این مطالعه بود.

روش: این مطالعه به روش کیفی و با رویکرد تحلیل محتوا بر روی ۱۱ نفر از دانشجویان پرستاری ورودی جدید دانشگاه علوم پزشکی

تهران در سالز طریق مصاحبه های باز بدون ساختار انجام شده است. مصاحبه ها بر روی کاغذ پیاده شد و مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته ها در ۴ طبقه اصلی قرار داده شد. قابلیت های حرفه، جبر شرایط، علاقه مندی به فیلد پزشکی و دریافت بازخوردهای مثبت

اصلی ترین دلایل ورود به پرستاری از سوی شرکت کنندگان مطرح شد.

نتیجه گیری: یافته ها بیانگر این است که در ایران برخلاف سایر نقاط دنیا، کمک به مردم و مراقبت اگر چه از سوی محدودی از افراد مورد

لحاظ قرار می گیرد اما عمده ترین دلیل برای ورود به پرستاری نیست و عوامل زمینه ای از جمله فشار کنکور، علاقه به رشته پزشکی و

فرصت های مناسب اشتغال، دلایل اصلی را تشکیل می دهند. عدم شناخت و آگاهی کافی درباره حرفه نیز یافته قابل تامل این مطالعه بود

که سیاستگذاران و مدیران را باید جهت تلاش برای شناساندن واقعیت حرفه به جامعه و به دنبال آن جذب نیروی مستعد ترغیب نماید.

کلید واژه ها: پرستاری - انتخاب شغل - ایران - تحلیل محتوا

مقاله پوستر

تبیین عوامل موثر بر تجربه انتظار در خانواده بیماران تحت عمل جراحی: مطالعه ای کیفی

دکتر تابنده صادقی، استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
فاطمه عبدلی، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

مقدمه و هدف: توجه به موضوع انتظار در مراقبت پرستاری اهمیت زیادی دارد، زیرا هر جنبه‌ای از مراقبت بیمار با شکلی از انتظار همراه است. در طول فرآیند مراقبت از بیمار، هر جا که انتظار اتفاق می‌افتد دوستان و خانواده نیز منتظر می‌شوند. اعضای خانواده بیماران، سطوح بالایی از اضطراب، افسردگی، تحریک پذیری و اختلالات خواب را تجربه می‌کنند. بررسی عوامل موثر بر تجربه انتظار برای پرستارانی که اغلب در حال تعامل با اعضای خانواده بیمار که منتظر برگشت بیمار از اتاق عمل هستند، امری ضروری است. این مطالعه با هدف تبیین عوامل موثر بر تجربه انتظار جراحی از دیدگاه اعضای خانواده منتظر انجام شد تا با استفاده از رویکرد پژوهش کیفی بتوانیم نسبت به این عوامل ادراک یافته و مداخلاتی متناسب با شرایط این گروه از مددجویان و بر اساس دیدگاه آنان جهت ارتقا کیفیت مراقبت‌ها پیشنهاد نماییم.

مواد و روش: در این مطالعه کیفی، ۱۷ عضو خانواده از بیماران تحت عمل جراحی در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و مصاحبه‌های نیمه ساختارمند با آنها صورت گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مطالعه با روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد.

یافته‌ها: از تحلیل داده‌ها سه طبقه تحت عناوین: ۱- عوامل مربوط به همراه (باورها)، "میزان تعلق"، "تجربیات قبل"، "توان تحمل"، ۲- عوامل مربوط به بیمار ("سن بیمار"، "نقش بیمار در خانواده"، "نوع عمل جراحی" و "نحوه بروز نیاز به عمل جراحی") و ۳- عوامل مربوط به سازمان (محیط" و "پرسنل) پدیدار شد که تجربه انتظار را تحت تاثیر قرار می‌دادند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این مطالعه، می‌تواند به کارکنان مراقبت بهداشتی به ویژه پرستاران کمک نماید تا درک بیشتری نسبت به عوامل موثر بر تجربه انتظار در خانواده بیماران تحت عمل جراحی پیدا کنند، بدین ترتیب با تأثیرگذاری روی عوامل دخیل در این زمینه، منجر به تسهیل این فرآیند شوند.

کلمات کلیدی: انتظار، خانواده، عمل جراحی، عوامل موثر، تحقیق کیفی

مقاله پوستر

تسهیل‌کننده‌های زمان انتظار از دیدگاه اعضای خانواده بیماران تحت عمل جراحی: تحلیل محتوای کیفی

دکتر تابنده صادقی، استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
فاطمه عبدلی، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

مقدمه و هدف: انتظار جراحی، رویدادی است که خانواده و دوستان بیمار، منتظر شنیدن خبری در مورد بیمار تحت جراحی می‌باشند. زمانی که شخصی تحت عمل جراحی است، خانواده و دوستان او ساعت‌ها را نگران و آشفته سپری می‌کنند. این مطالعه با هدف توصیف عوامل تسهیل‌کننده زمان انتظار از دیدگاه اعضای خانواده بیماران تحت عمل جراحی انجام شد.

مواد و روش: این پژوهش مطالعه‌ای کیفی است. مشارکت‌کنندگان مطالعه، ۱۷ نفر از اعضای خانواده بیماران تحت عمل جراحی بودند که به روش نمونه‌گیری هدفمند و نظری وارد مطالعه شدند. روش جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته بود و داده‌ها با روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: با تجزیه و تحلیل داده‌ها، ۲ درون‌مایه "حمایت" و "رضایت" پدیدار شد که شامل طبقات "حمایت خانواده و آشنایان" و "حمایت پرسنل" و رضایت از "توجه پرسنل"، "مهارت کادر درمان"، "نحوه مراقبت پرستاری" و "نحوه رفتار و پاسخگویی پرسنل" بودند.

نتیجه‌گیری: با استفاده از این یافته‌های این مطالعه می‌توان پرستاران را راهنمایی نمود تا مراقبتی جامع‌تر به این گروه از مددجویان ارائه دهند.

کلمات کلیدی: زمان انتظار، عمل جراحی، اعضای خانواده، عوامل تسهیل‌کننده، تحقیق کیفی

مقاله پوسنتر

عنوان: واکاوی گفتمان حاکم بر کلاس های نظری دوره ی کارشناسی پرستاری

سپیده محمدی^۱، احمدرضا یزدان نیک^۲، علیرضا یوسفی^۳
۱. دانشجوی دکترای پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۲. استادیار و هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۳. دانشیار و هیات علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

مقدمه: آموزش تئوری به عنوان پایه بنیادی آموزش آکادمیک رشته پرستاری، فرصتی مغتنم برای شکل گیری هویت حرفه ای، نگرش و ارزش های پرستاریست. تا دانشجویان را برای اجرای رفتار حرفه ای در بالین آماده کند. هرچند آموزش آکادمیک پرستاری در ایران پیشرفت واضحی داشته است با این حال مواردی نظیر بحران هویت در دانشجویان و اساتید پرستاری، عدم تطابق آموزه های آکادمیک با عملکرد در بالین، نیاز به واکاوی گفتمان حاکم بر آموزش پرستاری را نشان می دهد.

روش کار: این مطالعه از نوع کیفی با روش تحلیل گفتمان با ترکیب دو روش فرکلاف و لاکلاو و موف بوده است. مشارکت کنندگان مطالعه ۵۴ دانشجو و ۱۴ استاد رشته پرستاری بودند. داده ها با روش مصاحبه، مشاهده و فوکوس گروپ و خوانش متون در دانشکده های پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی تهران، اصفهان، آمل، بابل و یاسوج جمع آوری گردید. نمونه گیری به روش هدفمند بوده است.

یافته ها: تحلیل داده ها حاکی از این مطلب بوده است که بدنه نظری آموزش آکادمیک پرستاری هویت خود را مباحث بیومدیکال میگیرد مباحثی که هسته اصلی آن را تشخیص، پاتوفیزیولوژی و درمان تشکیل می دهند. در این میان مراقبت پرستاری و فرایند پرستاری به عنوان مفاهیم حاشیه ای در این گفتمان می باشد.

نتیجه گیری: با به حاشیه رفتن مراقبت های تخصصی پرستاری و اهمیت بیشتر از حد لزوم مباحث بیومدیکال پرستاری از ماهیت اصلی خود که مراقبت است فاصله گرفته و بسمت بیونرسینگ سوق پیدا میکند. لذا ساخت شکنی گفتمان حاکم امری ضروری بنظر میرسد.

کلمات کلیدی: تحلیل گفتمان، آموزش آکادمیک پرستاری، دانشجویان پرستاری، اساتید پرستاری

مقاله پوستر

دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از نقش برنامه درسی پنهان در انتقال ویژگیهای حرفه ای گری

مهسا شریف جعفری*، محمدرضا یزدانخواه فرد (نویسنده مسئول) **، مریم روانی پور***، نیلوفر معتمد****، جواد احمدلو*****
*مهسا شریف جعفری دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پرستاری، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر
محمدرضا یزدانخواه فرد، مربی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، *مریم روانی پور دانشیار گروه پرستاری، مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ****نیلوفر معتمد دانشیار گروه پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر*****جواد احمدلو کارشناس هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی گراش، شیراز

مقدمه و هدف:

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که حرفه ای گری در علوم پزشکی مورد تهدید بوده و نیاز به یک مداخله آموزشی مناسب دارد؛ برنامه درسی پنهان نقش بسیار مهمی در انتقال ارزشهای حرفه ای گری ایفا می‌کند و اغلب صاحب نظران برنامه درسی به این نتیجه رسیدند که تأثیرات برنامه درسی پنهان از بعد آموزشی به ویژه در انتقال ارزشها و هنجارها به مراتب قوی تر از برنامه درسی آشکار میباشد.

مواد و روش‌ها:

طی مطالعه تحلیل محتوای کیفی تعداد ۵۱۵ دانشجو از رشته های پزشکی، پرستاری، مامایی، هوشبری و اتاق عمل شاغل به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۳ به صورت نیمه ساختار یافته در مطالعه شرکت کردند. داده ها بر اساس گام های تحلیل محتوا از نوع قراردادی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها:

از کد گذاری و دسته بندی داده های حاصل به سه مضمون اصلی «ارتباطات» شامل ارتباط در سطح اعضای هیات علمی با همکار، پرسنل، دانشجو، و با بیمار و ارتباط در سطح دانشجویان با همدیگر، پرسنل و با بیمار، «اصول، قوانین و مقررات» در ابعاد اجتماعی، فرهنگی و اداری مثل فضای فیزیکی و مدیریتی و «جو حمایتی» شامل حفظ شان اجتماعی بیمار، حفظ آرامش، رعایت حقوق بیمار، تعهد و وجدان کاری و حفظ استقلال و آزادی بیمار به عنوان نقش برنامه درسی پنهان در انتقال ویژگیهای حرفه ای گری اشاره نمودند.

نتیجه گیری:

نتایج نشان داد که داشتن ارتباط مناسب بین اساتید، دانشجویان، پرسنل و پزشکان و همچنین برخورداری از سیستم تشویق و حمایت از پرسنل و دانشجو و داشتن قوانین مشخص تسهیل کننده حرفه ای گری و نارسایی های سیستم سازمانی و مدیریتی وزارت بهداشت و سیستم آموزشی و عدم استفاده از برنامه درسی پنهان در انتقال ویژگیهای حرفه ای گری، تفاوت طبقاتی بین سطوح مختلف و عدم منزلت اجتماعی جزء موانع حرفه ای گری می باشد.

کلمات کلیدی: برنامه درسی پنهان، حرفه ای گری

مقاله پوستر

عوامل موثر در ارتقاء سلامت زنان سرپرست خانوار: یک مطالعه کیفی

۱. محبوبه رضائی، Ph.D، دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری، قم، (نویسنده مسئول)
۲. نعیمه سیدفاطمی، Ph.D، دانشگاه علوم پزشکی ایران، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری، تهران، ایران
۳. فروغ رفیعی، Ph.D، دانشگاه علوم پزشکی ایران، مرکز تحقیقات مراقبت های پرستاری، تهران، ایران
۴. مینا گائینی، Ph.D، دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری، قم، ایران

مقدمه و هدف:

زنان سرپرست خانوار از گروههای آسیب پذیری هستند که به دلیل مواجه بودن با وضعیت اقتصادی نامناسب و مسئولیت های چندگانه، با مشکلات زیادی در رابطه با سلامتی خود روبرو هستند و لازم است تا هر چه بیشتر سلامت خود را ارتقاء بخشند. هدف از این مطالعه کشف و توصیف عوامل موثر در ارتقاء سلامت زنان سرپرست خانوار بود.

مواد و روشها:

این مطالعه به روش کیفی و با رویکرد گراندد تئوری انجام شد. مشارکت کنندگان شامل ۱۹ زن سرپرست خانوار بودند. داده ها از طریق مصاحبه های نیمه ساختارمند جمع آوری گردید. نمونه گیری به صورت هدفمند شروع و در طی تکامل طبقات، با نمونه گیری نظری ادامه یافت. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش مقایسه مداوم به شیوه اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) استفاده شد.

یافته ها:

یافته های ما نشان داد که منابع باقی مانده (پول، وقت و انرژی باقی مانده) و عوامل زمینه ای (ویژگی های فردی و اقتصادی اجتماعی) عوامل موثر در ارتقاء سلامت زنان سرپرست خانوار است. این زنان اغلب پس از بر آوردن نیازهای مربوط به فرزندان/افراد تحت سرپرستی و حل و فصل مسائل زندگی و با توجه به کمیت منابع باقی مانده، ممکن بود اقدام به انجام رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت بزنند و این امر سلامت آنها را در معرض خطر قرار می داد.

نتیجه گیری:

توصیه می شود که دولت، سازمانهای غیردولتی و پرسنل حرفه های مختلف بهداشتی با فراهم آوردن منابع مورد نیاز و افزایش سطح آگاهی این زنان، تمام تلاش خود را در جهت ارتقاء سطح سلامتی این قشر آسیب پذیر انجام دهند.

واژه های کلیدی:

ارتقاء سلامت، زنان سرپرست خانوار، سلامت زنان، گراندد تئوری

مقاله پوستر

بررسی رفتار فعالیت جسمانی کارمندان و ارائه راهکارهای پیشنهادی برای افزایش آن در پرسنل مرکز بهداشت استان مرکزی

۱. جواد جواهری: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ۲-نسرین روزبهانی: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ۳-نادیا مشایخی: دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ۴-آزینا محسن نژاد، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک

مقدمه: کم تحرکی یکی از مهمترین عوامل خطر بیماریهای غیر واگیر از جمله چاقی می باشد. کارمندان جزو گروه های کم تحرک می باشند. هدف این مطالعه بررسی رفتار فعالیت جسمانی کارکنان و ارائه راهکارهای پیشنهادی برای افزایش آن می باشد.

روش کار: پژوهش حاضر فاز اول از یک طرح پژوهشی ترکیبی چندجانبه (triangulation design) می باشد که در قالب یک اقدام پژوهی (Action Research) اجرا شده است. در این مرحله اطلاعات لازم اولیه برای اجرای مداخلات با هدف افزایش میزان فعالیت جسمانی کارکنان در قالب یک مطالعه کیفی انجام گرفت. جامعه پژوهش این مطالعه را تمام ۹۰ نفر کارکنان مرکز بهداشت استان مرکزی تشکیل می دادند. تیم کاری پروژه روش اطلاع از نقطه نظرات گروه هدف و بکارگیری آن در تدوین مداخلات را بحث گروهی متمرکز با کارکنان تشخیص دادند. در ابتدا پنج جلسه بحث گروهی متمرکز (FGD) با خانمها و آقایان به تفکیک در رسته های بهداشتی و اداری مالی برگزار شد. در این جلسات با رعایت اصول انجام بحث گروهی متمرکز در مورد عوامل موثر بر کم تحرکی و راهکارهای افزایش تحرک بدنی بحث و تبادل نظر شد. در این جلسات ضمن یادداشت برداری و ضبط صدای شرکت کنندگان (با اطلاع ایشان) نظرات شرکت کنندگان جمع آوری شد. سپس تیم کاری نسبت به پیاده سازی نظرات شرکت کنندگان اقدام نمود.

نتایج: علل کمبود فعالیت جسمانی از نظر کارمندان در ۲ تم کلی مشکلات سازمانی و مشکلات فردی خلاصه شدند. ۱- مشکلات سازمانی: مانند کمبود و مناسب نبودن تجهیزات و امکانات ورزشی در محل کار، موانع قانونی و مقررات دست و پا گیر اداری، عدم مدیریت مناسب ورزشی، نوع و سبک شغل افراد، کمبود وقت

2- مشکلات فردی: شامل آگاهی پایین در رابطه با فعالیت جسمانی، نگرش ضعیف در رابطه با فعالیت جسمانی، مشکلات جسمی روحی و اجتماعی افراد، سبک زندگی نادرست. همچنین راهکارهای پیشنهاد شده از طرف کارمندان برای افزایش فعالیت جسمانی در بحث های گروهی در ۷ طبقه شامل: تسهیل قوانین برای ورزش، تامین امکانات و تجهیزات، تامین اعتبارات لازم، وجود تنوع ورزشی، اهمیت دادن مسئولین به فعالیت بدنی و ورزش، آموزش، ابزارهای تشویقی دسته بندی شدند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد انجام اقدام پژوهی برای ارتقاء فعالیت جسمانی کارکنان می تواند بر اساس پیشنهادات و راهکارهای اولویت بندی شده از سوی کارمندان، بنا شود که این موضوع انجام مداخلات مورد نیاز و طراحی پروتکل اجرایی مربوطه را بسیار کارا و اثر بخش خواهد کرد.

واژگان کلیدی: فعالیت جسمانی، اقدام پژوهی، کارمندان بهداشتی، استان مرکزی

مقاله پوستر

خاطرات شغلی سوپروایزر پرستاری : مطالعه کیفی به شیوه تحلیل محتوی استقرایی

خدیجه نصیریانی ، فاطمه نصیریانی

مقدمه:

پرستاران اغلب در محیط‌هایی کار می‌کنند که با طیف گسترده‌ای از مخاطرات شغلی اعم از فیزیولوژی ، شیمیایی ، بیولوژی و فیزیکی روبرو هستند سوپروایزر، پرستاری است که مسئولیت نظارت مستقیم بر ارائه خدمات پرستاری و سایر واحدها را در بیمارستانها در شیفتهای مختلف بر عهده دارد و با توجه به موقعیت شغلی و ماهیت کاری با مخاطرات شغلی ویژه‌ای مواجه است . بنابراین پژوهش حاضر با هدف تبیین مخاطرات شغلی يك سوپروایزر پرستاری انجام شد.

روش کار :

این پژوهش کیفی و از نوع آنالیز محتوا استقرایی است. شرکت کنندگان ۱۸ نفر سوپروایزر پرستاری بودند که به روش مبتنی بر هدف انتخاب شدند . گردآوری داده‌ها با استفاده از مصاحبه نیمه ساختار یافته و بررسی اسناد و متون بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش آنالیز محتوا به شیوه قراردادی صورت گرفت.

نتایج:

سوپروایزران مخاطرات شغلی خود را در چهار طبقه اصلی : استرس های ماهیت کاری در برگیرنده زیر طبقات « احساس مسئولیت بیش از اندازه ، انتظارات مسئولین بالاتر ، کمبود اختیارات لازم، دشواری مسئولیت محوله ، عدم پشتیبانی مسئولان مافوق در رفع مشکلات » ، استرس های فردی در برگیرنده زیر طبقات « احساس عدم توانایی تصمیم گیری صحیح ، کمبود اطلاعات جهت انجام وظایف و مسئولیتها » ، استرس های مربوط به مددجویان در برگیرنده زیر طبقات « مسئولیت سلامتی بیماران ، مرگ و میر بیماران ، عدم رعایت قوانین و مقررات توسط مراجعین »، استرس های درون سازمانی در برگیرنده زیر طبقات « مشکلات با پزشکان و پرستاران ،عدم رضایت کارکنان از نظر مالی و رفاهی ، سوء استفاده کارکنان تحت نظارت و کم کار ،عدم رعایت قوانین و مقررات توسط کارکنان ،کمبود امکانات و تجهیزات ، آلودگی های محیطی از قبیل صدا و هوا» بیان نمودند.

بحث و نتیجه گیری:

از آنجائیکه سوپروایزران پرستاری نقش مهمی در کیفیت خدمات درمانی دارند لزوم کاهش مخاطرات شغلی آنان جهت سلامتی فردی و ارتقاء سازمانی می باشد بنابراین پیشنهاد می شود با تامین و آماده سازی زیرساختهای نظارتی ، ارتقاء دانش و مهارت سوپروایزران و تامین ضروریات سازمانی و غیره در جهت رفع مخاطرات شغلی آنها تلاش نمود.

کلید واژه : مخاطرات شغلی ، سوپروایزر ، پرستاری ، تحلیل محتوی استقرایی ، مطالعه کیفی

مقاله پوستر

چالش های قانونی پرستاران در بخش های ویژه

ندا شیخ ذکریایی دانشجوی دکترای پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مربی دانشگاه علوم پزشکی کردستان
پرخیده حسنی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی (نویسنده مسئول)
گلرخ مریدی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی کردستان

مقدمه و هدف: با توجه به اینکه پرستاران در تعامل دائم با بیماران و همراهان آن ها می باشند و در حفظ و ارتقای سلامتی، پیشگیری از بیماری ها و تسکین درد مددجویان نقش اولیه و اصلی را ایفا می کنند، در معرض شکایت مددجویان به مراجع قانونی و درگیری با مسائل قانونی قرار دارند، لذا این پژوهش با هدف بررسی چالش های قانونی در بخش مراقبت های ویژه از دیدگاه پرستاران انجام گرفت.

روش: این مطالعه به صورت کیفی و با روش تحلیل محتوا انجام گرفت. ۱۰ نفر از پرستاران شاغل در بخش های مراقبت ویژه انتخاب شدند، نمونه گیری به صورت هدفمند و تا رسیدن به اشباع داده ها انجام شد. مصاحبه ها به صورت نیمه ساختار یافته انجام شد و پس از تجزیه و تحلیل داده ها در نهایت تم های اصلی از مصاحبه های انجام شده، استخراج گردید.

نتیجه گیری: پس از بررسی مصاحبه ها و استخراج کدهای اولیه، در نهایت سه درون مایه اصلی "عدم آگاهی از مسائل قانونی"، "شکایت مددجویان" و "خطای پرستاری" و نه زیر درون مایه "حاصل گردید.

بحث: با توجه به نتایج بدست آمده، آشنایی جامعه پرستاری با شرح وظایف تعریف شده و آیین نامه های وزارت بهداشت و قوانین مطرح شده در سیستم قضایی کشور، ضمن ایجاد پشتوانه محکم برای حضور فعال در بالین و افزایش کیفیت خدمات انجام شده، سبب ارائه عملکردی عاری از قصور و خطا می گردد.

مقاله پوستر

بیانیه پایانی سومین همایش سراسری تحقیقات کیفی در علوم سلامت

به نام آن که جان را فکرت آموخت

لیس للانسان الا ماسعی

با استعانت از ذات اقدس الهی و در ظل توجهات و عنایات بقیه الله الاعظم روحنا لتراب مقدمه الفدا و زعامت علی گونه ولی امر مسلمین حضرت آیت الله خامنه ای مد ظله العالی و در ایام منتهی به ماه ایثار و شهادت محرم الحرام، به همت دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب(س) یاسوج و معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه علوم پزشکی یاسوج با همکاری معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، انجمن علمی پرستاری، انجمن علمی مامایی، سازمان نظام پرستاری، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهید بهشتی یاسوج، دبیرخانه آموزش مداوم دانشگاه، کمیته تحقیقات دانشجویی، سازمان صدا و سیما، بسیج جامعه پزشکی، مجمع خیرین سلامت، بانک تجارت و سایر حامیان، سومین همایش سراسری تحقیقات کیفی در علوم سلامت با حضور معاون محترم پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و رئیس سازمان نظام پرستاری، دبیر محترم کمیته کشوری اخلاق در پژوهش های علوم پزشکی، رئیس و اعضای محترم هیئت ممتحنه(بورد) پرستاری، جمعی از اساتید و اعضای محترم هیئت ممتحنه(بورد) مامایی، رئیس محترم انجمن علمی پرستاری، اساتید برجسته، محققین گرانقدر و دانش پژوهان گرامی از اقصی نقاط میهن عزیز اسلامی در روزهای دوشنبه ۲۰ مهرماه لغایت پنجشنبه ۲۳ مهرماه یک هزار و سیصد و نود و چهار در یاسوج - که به حق پایتخت طبیعت ایران نامیده شده است- برگزار شد. برگزاری شکوهمند این همایش چهار روزه که در آن، ابعاد مختلف تحقیقات کیفی و کاربرد آن در علوم سلامت، فرصت ها، تهدیدها، چالش ها و افق پیش رو با ارائه ۹ پانل تخصصی و ۴۰ سخنرانی جامع توسط اساتید بنام کشوری، ارائه ۴۱ مقاله بصورت سخنرانی و ۲۰۰ مقاله بصورت پوستر توسط محققین، مورد بحث و بررسی و مذاقه قرار گرفت، علاوه بر تأثیرات دانش افزایی، تسهیم تجارب تحقیقاتی و شکل گیری ایده های نوین، نشانی از توانمندی علمی و اجرایی این دانشگاه و حسن مدیریت عالی آن داشت. شرکت کنندگان در همایش ضمن تقدیر و تشکر از برگزارکنندگان و حامیان همایش، موارد ذیل را بعنوان دستاورد پایانی این رخداد علمی یادآور شده، باشد که در برنامه ریزی کلان مد نظر مسئولین و دست اندرکاران ذیربط واقع گردد:

۱- با عنایت به افزایش میزان اقبال به تحقیقات کیفی در علوم سلامت و به منظور استفاده بهینه از توانمندی ها و تجارب گرانقدر پیشکسوتان و صاحب نظران این حیطه و نیز تسهیل دست یابی به متون مرتبط، ایجاد بانک اطلاعاتی در قالب پورتال جامع تحقیقات کیفی در علوم سلامت امری ضروری و الزامی است. در این راستا پیشنهاد می شود این مهم با محوریت دانشگاه علوم پزشکی یاسوج با همکاری، حمایت و پشتیبانی سازمانها و نهادهای مرتبط و در رأس آنها معاونت محترم تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به طریق اولی معاونت محترم علمی و فناوری ریاست جمهوری به انجام رسد.

۲- با مد نظر قرار دادن اهمیت تحقیقات کیفی در ارتقاء سلامت، پیشنهاد می گردد دبیرخانه دائمی همایش دوسالانه تحقیقات کیفی در علوم سلامت با همکاری دانشگاه ها، مراکز تحقیقاتی، سازمان ها و انجمن های علمی مربوطه تشکیل شود.

۳- با توجه به حرکت جهانی و گذار از دانشگاه های آموزش محور و پژوهش محور به سمت دانشگاه های نسل سوم که همانا دانشگاه های کارآفرین هستند و با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری بر اقتصاد دانش بنیان، بر لزوم توجه و تدبیر صاحب نظران و محققین کیفی به این مهم و جهت دهی و هدایت تحقیقات کیفی در راستای تبیین و ارتقاء تئوری ها، مدل ها و استراتژی های مربوط به فرایندهای نوآوری، فناوری، تجاری سازی و خلق ثروت از علم با الگوی

اسلامی ایرانی تأکید و در این راستا پیشنهاد می گردد موضوع چهارمین همایش کشوری تحقیقات کیفی، به جایگاه و نقش تحقیقات کیفی در ارتقاء نوآوری، فناوری و تجاری سازی در حیطه سلامت اختصاص یابد.

- ۴- پیشنهاد می شود مقوله تحقیقات کیفی و کاربرد آنها در علوم سلامت در برنامه های مدون بازآموزی گروه پزشکی مورد تأکید قرار گرفته؛ همچنین به منظور دستیابی به سیاست کلان آموزش علوم پزشکی پاسخگو، دوره های آموزشی رشته های علوم پزشکی مورد بازبینی قرار گرفته و دروس مرتبط با این مقوله به آنها اضافه شود.
- ۵- با عنایت به نقش و جایگاه تحصیلات تکمیلی در راستای دانش افزایی، ضمن صحنه گذاری بر توانمندی های انسانی، علمی و پشتیبانی دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب(س) بر لزوم همکاری ها و بذل عنایت ویژه مقامات عالی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای تصویب و موافقت با راه اندازی تحصیلات تکمیلی در مقطع کارشناسی ارشد مامایی و دکترای تخصصی پرستاری در این دانشگاه تأکید می شود.
- ۶- از آنجا که عقد تفاهم نامه همکاری بین دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی داخلی و بین المللی مرتبط با این مقوله و اعطای بورس های کوتاه مدت و فرصت های مطالعاتی، می تواند موجبات ارتقاء تحقیقات کیفی را فراهم نماید، لذا بر این مهم تأکید به عمل می آید.

والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا

شرکت کنندگان سومین همایش سراسری تحقیقات کیفی در علوم سلامت

یاسوج مهرماه ۱۳۹۴

رسول اکرم صلی الله علیه و آله

الْعِلْمُ حَيَاةُ الْإِسْلَامِ وَعِمَادُ الْإِيْمَانِ مَنْ عِلِمَ عِلْمًا أَنْمَى اللَّهُ

لَهُ أَجْرَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا فَعَلَّ بِهِ فَإِنَّ حَسْبَ أَعْلَى اللَّهِ أَنْ يُعَلِّمَهُ مَا لَمْ يَكُنْ يُعَلِّمُ

کنز العمال ح ۲۸۹۴۴

علم حیات اسلام و ستون ایمان است، هر کس علمی بیاموزد، خداوند پاداش او را تا روز قیامت

رشد می دهد و هر کس علمی بیاموزد و به آن عمل کند، بر خداست آنچه را که نمی داند به او بیاموزد

www.HadithLib.Com